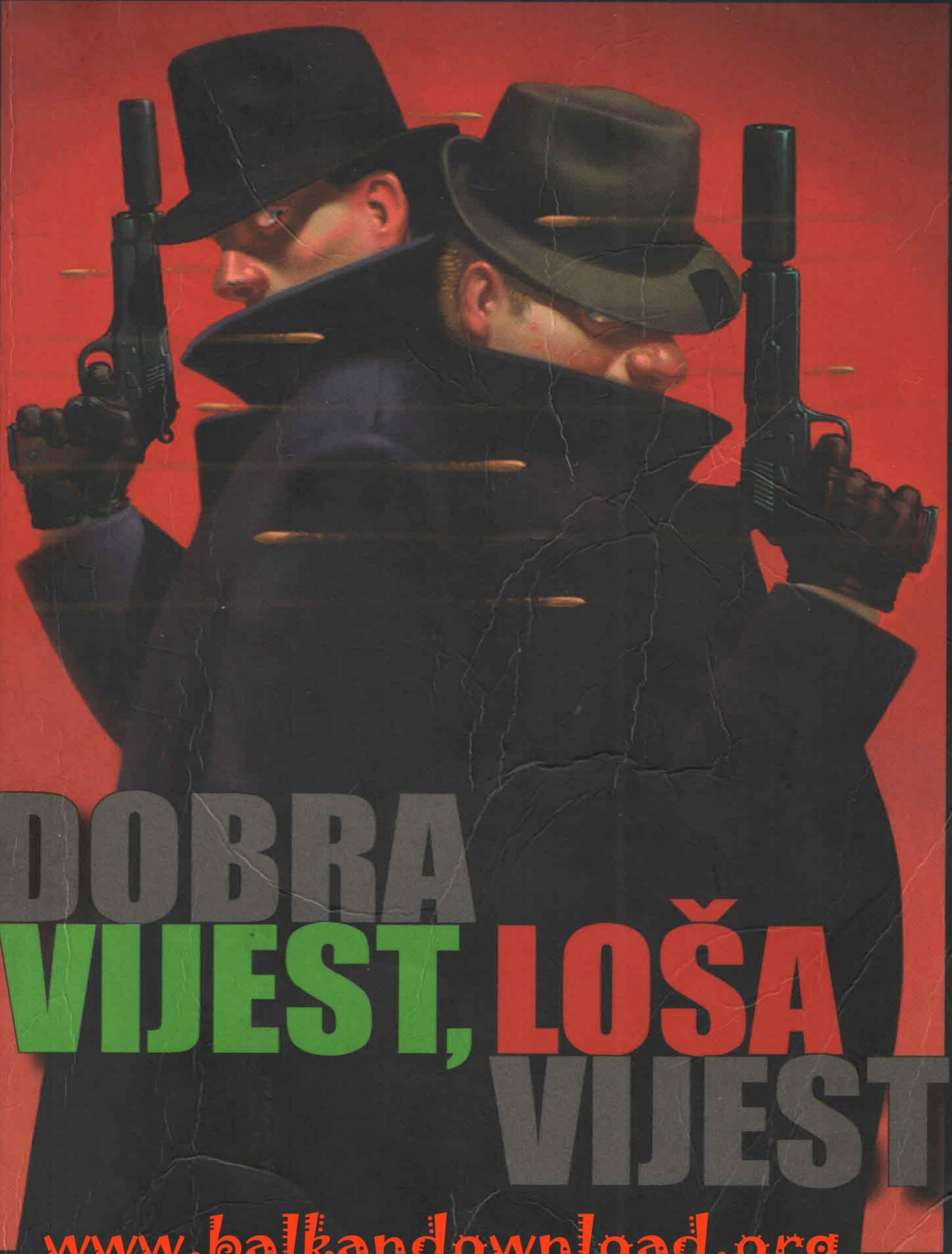
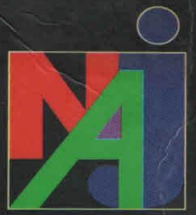

David Wolstencroft

DOBRA
VIJEST, LOŠA
VIJEST

www.balkandownload.org

ALGORITAM

David Wolstencroft

DOBRA

VIJEST LOŠA

VIJEST

Zagreb, listopad 2006.
prvo izdanje

Mami i tati, za sve

Znanstvenici kažu da bi konzumiranje čokolade moglo biti dobar način održavanja srca zdravim.

U znanstvenom radu podnesenom Europskoj udruzi kardiologa tvrdi se da polifenoli – koji se prirodno nalaze u kakau – vjerojatno pridonose kardiovaskularnom zdravlju.

BBC-jeva vijest

Većina čokolada sadržava visoke količine zasićenih masnoća i šećera koji pridonose visokim razinama kolesterola, pretilosti i bolestima srca.

BBC-jeva vijest

1

Glava, pismo, glava, pismo.

Bila je to obična kovanica. Vrijedna deset običnih britanskih penija. Dovoljno za pola telefonskog razgovora. Dovoljno za slatkiš-dva, za prutić nugata.

No dvojica muškaraca koja su ga gledala kako se vrti kroz zrak, znala su i ono o čemu drugi nisu imali pojma. Vrijednost te specifične novčane jedinice bila je veća nego što je itko u državnoj kovnici novca mogao i sanjati. Razlika između glave i pisma... pa, bila je golema.

Prvi muškarac stručno je frknuo novčić u zrak te ga dočekaao na zapešće desne ruke i pokrio znojnim dlanom lijeve. Neka prolaznica, čuvši jasan *klink* vjenčanog prstena o metal, dobacila im je kratak pogled preko ruba naočala i nestala.

Muškarci su zamijetili da je bila u Tesco Metrou¹. Po zadebljanju na plastičnoj vrećici moglo se zaključiti da je kupila mali francuski kruh. Kava koju je nosila bila je, međutim, iz drugog lanca prodavaonica, pa su obojica zaključila da je veoma izbirljiva potrošačica, spremna da ne kupi sve na jednome mjestu.

Dvojica muškaraca pogledala su se na trenutak. Iza njih se čuo ritual londonske prometne špice. Autobusi su drndali, automobili

¹ Lanac samoposluživanja.

brektali, ispušni plinovi kuljali u prohladni večernji zrak. Putnici su umorno ulazili u postaje, podignutih ovratnika, dok su im iz usta izlazili oblačići pare. Hladnoća im je iscijedila i posljednju kap krvi iz lica.

Svi oni nisu bili svjesni novčića.

Svi nesvjesni njegove važnosti.

Svi nezainteresirani za to da će bez obzira na rezultat, bila glava ili pismo, jedan od njih dvojice umrijeti.

Sada je jedino bilo važno – *tko*.

“Sretno”, rekao je muškarac s vjenčanim prstenom.

“I tebi”, odgovorio je drugi, koji nije imao vjenčani prsten. No pomniji promatrač zamijetio bi jedva vidljiv ožiljak na prstu na kojem je mogao biti prsten.

Obojica su se nakratko osmjehnula te spustila poglede nadolje. Kraljica Elizabeta Druga dobacila im je pogled sa strane. Onaj s ožiljkom na prstu kimnuo je i nesvjesno počeo pucketati zglobovima šake.

“Eto ga”, promumljao je i istisnuo jedva zamjetan smiješak. Ali kada je pokušao progutati slinu, ustanovio je da mu je grlo sasvim suho.

“Žao mi je”, rekao je onaj s vjenčanim prstenom.

Muškarac s ožiljkom slegnuo je ramenima glumeći pretjeranu skromnost nekog pariškog konobara. Kao da je htio reći: *Ma, nije važno. Ljudi umiru svaki dan*.

Telefonska je govornica djelovala bezazleno. Prljava, zahrđala, durila se nasred prazna trga. U trenutku kada je podignuo slušalicu i počeo

birati brojeve koji će sve promijeniti, čovjek s vjenčanim prstenom postao je svjestan misli koja mu se nametala; nevezana primisao što se progurala do površine mozga i zahtijevala pozornost.

Uživao si u onom trileru, govorila mu je primisao, onom koji si nedavno čitao. Bio je doista dobar.

Nastavio je birati broj, ali primisao je odbijala otići.

Čudno smirujući, nastavljala je primisao. Jer usprkos svim nepoznanicama, svim preokretima, sve je vrijeme bila prisutna apsolutna izvjesnost da možeš prelistati nekoliko stranica unaprijed i vidjeti kako će se sve završiti.

Telefon na drugoj strani je zazvonio. Uslijedio je kratki razgovor, ništa složeno, učinkovita razmjena rečenica, kratko verbalno rukovanje. Glas mu je rekao da ostane na liniji. Tako je i učinio.

Drugi zvuk učas mu je skrenuo pozornost. Iz neke pokrajnje ulice dojurio je uz buku Yamahin motocikl. Dvije sekunde poslije kotači su mu se pušili dok je radio polukrug. Sekundu nakon toga okrenuo se postrance prema govornici. U tom trenutku primisao, koja se prethodno bila izgubila, vratila se.

Sasvim drukčije nego sada, nastavljala je. Jer sada je sve moguće, ovo je istinski život, a kada visiš nad rubom ponora, nema listanja unaprijed. Jedini način da doznaš kako će sve završiti jest da sve to sam prođeš, sekundu po sekundu.

Motociklist je iz torbe izvukao prenosivu lansirnu raketnu cijev i jednim je hitrim i uvježbanim pokretom prislonio o rame.

Kakva tragedija, nastavljala je primisao zaključujući, vjerovati kako ti je u životu potreban posljednji preokret, a on nikako da se dogodi.

Ljutito zasiktavši iz otvorenih ralja lansirne cijevi, raketni je

projektil izazvao paklenski bljesak vatre u kojem je nestala govornica rastalivši metalne proreze za ubacivanje kovanica, rastopivši nogostup sve do kanalizacijskih cijevi i izbacivši plamen i dimni oblak visoko u londonsko nebo.

Kada se prašina slegla, na ulici nije bilo ničega osim krhotina. I pukotine. I udaljenog zvuka sirene.

2

Dva dana prije

Hladnoća je curila kroz prozor, kroz proreze između okana i pukotine u prozorskoj dasci. Vukla se sagovima, izlizanima i uprljanima mrljama od piva. Prošla je pokraj odbačenih čarapa, uzmiljela se preko neoprana pokrivača do otkrivene ramene lopatice što se ondje blago trzala. I onda je, sasvim polako, probudila čovjeka.

Charlie je protrljao stopala. Izbrojivši do pet, odjurio je do električne grijalice. Hitro je prebacio prekidač termostata i vratio se pod pokrivač. Nosnice mu je ispunio vonj spaljene prašine. Sivi navoji iza rešetke grijalice polako su postajali narančasti. Za deset minuta soba će biti prikladna za ljudski život. Za pet minuta bit će dovoljno topla za jednog Škota.

Charlie je ustao šest minuta poslije i odjenuo se poput kakva pomahnitala baletana, zadržavajući se onoliko blizu grijalice koliko je to dopuštao zdrav razum. Uskoro je provjeravao svoj odraz u zrcalu pokušavajući namjestiti kontaktne leće. Barem to je bila dobra strana života u jednosobnom stanu. Sve je bilo na dohvat ruke.

Košulja mu je ponovno grebala vrat i palo mu je na pamet da je samo pitanje vremena kada će netko pomisliti kako spava s omčom oko

vrata.

I onda je izišao van na studen, niza stube, i uključio se u povorku osuđenika što se vukla prema podzemnoj željeznici. Ta ga je scena uvijek podsjećala na film *Invazija tjelokradica*. Charlie se čvrsto omotao svojim otrcanim kaputom i trudio se ne gledati u nogostup. Umjesto toga, šarao je pogledom krovovima, žmirkajući prema dimnjacima i pticama koje su čuvale stražu. Naučio je to od nekog beskućnika koji se bio zaletio u njega jednog sličnog jutra, "Gledaj kuda ideš", obrecnuo se Charlie prije nego što je oćutio grižnju savjesti. Beskućnik ga je pogledao s osmijehom.

"I gledam," rekao je, "gledam."

Poslije toga događaja Charlie je uvijek nastojao gledati gore, koliko je to bilo moguće, posebice s obzirom na to da se toliko njegova života događalo dolje. A katkada bi ondje gore, gore, sasvim visoko, u hipu uspio vidjeti Sunce.

Danas, ono je bilo nalik na maleni tanjur sivila.

Charlie se spustio prema liniji Jubilee i potražio mjesto na kraju zadnjeg vagona. Trojica Japanaca u bež odijelima sjedila su jedan do drugoga, bez riječi buljeći u reklame. Sva su trojica nosila malenu plastificiranu pločicu, prikopčanu za džep sakoa, na kojoj je pisalo samo: POSJETITELJ.

Nitko u vagonu podzemne nije ga ni pogledao.

Nitko nije čak ni primijetio da je on ondje. Charlie je ostavljao takav dojam na ljude. I to mu je odgovaralo.

Stigao je na vrijeme, dakako.

Charlie je uvijek stizao na vrijeme.

Uvijek.

Sve od onda.

Radno mjesto bilo je bez duše, pretrpano komadićima papira, prozirnom folijom, s blagim zapahom ozona. Kada bi prošli, ljudi bi svrnuli pogled unutra s istim sućutnim izrazom koji je govorio: *bolje vi nego ja*.

Charlie je radio u “postaji” za razvijanje filmova. U osnovi, bio je to običan kiosk, ali tvrtka za koju su on i njegov kolega George crnčili, voljela ga je u svojim poslovnim brošurama nazivati “postajom”, pa je tako i ostao naziv “postaja”. Činjenicu da su se oni već nalazili u jednoj postaji, njihovi viši menadžeri nisu mogli dokučiti. Desetak metara iznad njih londonski autobusi samoubilački su jurili Oxford Circusom i dalje niz Regent Street. A tu dolje, u predvorju za prodaju karata za podzemnu, jedan ormar nedaleko od Izlaza šest imao je dvostruku funkciju: kao njihovo radno mjesto i kao mjesto rasprava. Bilo kako bilo, ljudi su čekali na postajama, pa su i Charlie i George proveli dobar dio vremena čekajući na svojoj.

Nije imalo puno smisla da tu dolje rade dva čovjeka. Prvo, stvarni posao – preuzimanje filmova od ljudi i razvijanje u velikim aparatima za dvostruku namjenu – bio je sve manje tražena aktivnost koju je mogao obavljati i neki dobro uvježbani majmun. A drugo, mjesto je bilo tako jezivo tijesno da bi čak i uvježbani majmun zatražio premještaj nakon samo mjesec dana.

George i Charlie bili su ondje malo više od mjesec dana.

“Zatražit ću premještaj”, rekao je George još jedanput. Bio je okrenut prema pokretnim stubama, ali Charlie je pretpostavljao da se obraća njemu, posebice zato što je George to izgovorio već četvrti put u posljednjih deset minuta.

“Sve je to previše stresno”, nastavio je George, neodređeno

pokazujući rukom prema predvorju za karte. “Sve je to previše.”

Charlie se polako okrenuo prema njemu.

“Hoću reći, moj se rođak prošli tjedan srušio mrtav”, nastavio je George namjestivši na licu izraz koji je otkrivao kako očekuje iz Charliejeva smjera nekakvu sućutnu reakciju. Ali Charlie nije pristajao na tu uslugu. Ipak, George je nastavio: “Pravi šok. Imao je srce kao konj.”

Charlie je žmirnuo nekoliko puta i vratio se svojim novinama.

“Ali, kako se pokazalo, aorta kao u komarca, nažalost”, dodao je George. “Neki problemčić sa zaliskom, znaš.”

Zaputio se do pulta gdje je iz ukradene Starbucks² šalice izvukao jednu kemijsku olovku. “Kad su ga otvorili, doktor je rekao da su njegove arterije bile nalik na unutrašnjost jedne *calzone*... što sam smatrao prilično bezosjećajnim s obzirom na to koliko je volio talijansku hranu.”

Charlie nije bio siguran očekuje li George od njega da se na to nasmije ili ne. Odlučio je ne nasmijati se. Razmišljao je kako bi George, unatoč svojoj beskrajnoj i gotovo bolesnoj srdačnosti, mogao povući crtu kada je riječ o šalama na račun smrti bliže rodbine. Ali možda i ne bi.

Okrenuo se prema fotografijama koje su mu zadavale glavobolju. Charlie je sjedio šuteći nekoliko trenutaka, listajući jednu po jednu, s masnim otiscima prstiju u kutovima, nadajući se da je sada napokon kraj razgovoru.

Nije bio u pravu.

“A sad nešto za tebe”, počeo je George. “Neki je čovjek nađen

² Starbucks – lanac kafeterija.

mrtav u kadi. Proboden. Voda je još topla. Jedini tragovi stopala što ih je našla policija jesu oni same žrtve. A zasun na vratima kupaoonice navučen je iznutra. Kako je ubojici to uspelo?

Charlie se otputio u onaj dio mozga koji je držao po strani baš za takve trenutke, kada su bol i frustracija značili kako nema gdje uteći nego baš tamo.

George ga je i dalje gledao u iščekivanju. “Ikakvih ideja?”

“Samoubojstvo.”

“Ne.” George je u ovome sada već uživao. “Naslov knjige je *Ubojstva poštanskim markama*, usput budi rečeno. I u njemu nije riješenje, samo ti to velim, onako.”

“Baš me briga. Je li to odgovor?”

George je kimnuo. “Ubojica je”, nasmijao se, “počinio ubojstvo obuven u žrtvine cipele. Onda je natraške otišao do vrata i upotrijebio jak magnet kako bi izvana navukao zasun.”

“George?”

“Da.”

“I dalje me nije briga.”

Georgeove anegdote o zaključanim sobama bile su dio života tu dolje otkako je Charlie počeo raditi. Iz nekog razloga George je naučio napamet gotovo cijelu knjigu Roberta Adeyja *Ubojstva u zaključanim sobama*. Gotovo prve riječi koje je George uputio Charlieju bile su one o ingenioznom trovanju koje je daljinskim upravljačem izvedeno u jednoj ribarnici u *Žarištu*, romanu Huga Biayna. Ne ono “Drago mi je što smo se upoznali”, niti ono “Pa u kojem dijelu grada živite”. Umjesto toga, šalica hladnog čaja i petominutni monolog o ingenioznosti ostavljanja kocke zamrznutog nitroglicerina za čekić prodavača ribe...

Charlie je osjetio kako napušta snatrenje dok su se
... klakklakklak...

tri kutijice s filmovima našle uredno poredane na pultu.

I ona je bila tu.

U Londonu je mnogo lijepih osoba. Neke od njih izlaze za dana, ali rijetke se voze podzemnom. Londonska podzemna je uglavnom carstvo troglodita, ljepota ondje dolje ne traje dugo, i to je razlog zbog kojega ljepota obično putuje fijakerom negdje niz Ulicu Old Brompton.

Ali žena koja je stajala ispred Charlieja bila je druge vrste. A to što je bila tu, ispod zemlje, u kraljevstvu ružnih ljudi, na neki je način samo pridonosila njezinoj mitologiji. Bila je svojevrstan jednorog.

Bila je malo viša od Georgea, metar sedamdeset dva ili tri, slap sjajne kose prelijevao joj se preko haljine Donne Karan. Kako je Charlie bio visok metar osamdeset pet, mogao je vidjeti da joj je korijen kose savršen. Ili je rabila vateni štapić kako bi nanosila peroksid ili je bila prirodna plavuša. Njezine ruke, sklopljene na pultu, meke i hidratizirane, otkrivale su lagodan život. Preplanula koža. I prsten. Ne vjenčani prsten, niti zaručnički dragi kamen. Nešto između. Bila je to Charlieju zagonetka, ali i bljesak u tmini.

Pogledi su im se spojili. To je bilo nešto. Oči. Odražavale su određenu ironiju, bila je u njima iskrica čiste, vragolaste inteligencije koju je Charlie smatrao neodoljivom.

“Trebaju mi do sutra ujutro”, rekla je.

“Nema problema, gospođo.”

Charlie se malo odmaknuo do hrpe listova papira A4 formata, neuredno skupljenih, sa spajalicom na vrhu. No kada se okrenuo,

njegovo je mjesto već bio zauzeo George, s formularom u ruci, oslonjen preko pulta, smiješeći se.

“Ako biste bili tako ljubazni da nam upišete svoje ime i adresu ovdje”, curilo je iz njega poput nekakva sirupa dok je pokazivao na dno formulara. Izvadio je kemijsku olovku iz gornjega džepa i pružio je ženi. Uhvativši je što je mogla bliže vrhu, ispisala je ime.

“Doći ću odmah ujutro”, osmjehnula se.

I onda je krenula.

No George je nastavio govoriti – usana zakrivljenih u nekakav blagi iščekujući polusmiješak.

“Apsolutno nema nikakvih problema.”

Izlazeći, nije se osvrnula.

Da jest, vidjela bi ovu sliku: muškarac u podmaklim dvadesetim godinama i muškarac u podmaklim četrdesetima bulje u nju bez riječi. Njihova lica blijeda, ukočena, s izrazom nevješto prikrivena divljenja. Mlađi, Charlie, kratke je podšišane kose, s prvim naznakama ćelavljenja, premda simpatičnima. Ruke su mu nešto duže nego što se činilo lagodnim, poput vrata stolne lampe, bijele poput *mozzarella*, a završavale su košćatim prstima i gitarističkim noktima na lijevoj šaci. Na jednome prstu bio je flaster. Do njega se bio pogrbio drugi čovjek, nalik na kuhani krumpir, kameno-sivih očiju što su prijateljski svjetlucale ispod razbarušene kose. Georgeov obraz bio je poprskan kovrčama neuredne brade, manje svjestan pokušaj nekakva stila nego odraz potpune nespremnosti da se obrije. Njegova ljubičasta vjetrovka bila je od neke tvrtke za daskanje, premda je bilo očito da bi potopio svako plovilo na koje bi stao.

Njihove meditacije bez riječi potrajale su dok se i posljednji pramenovi kose nisu izgubili u moru šalova i kišobrana što se gibalo

uza stube prema vanjskome svijetu.

Charlie je prvi progovorio.

“Jest”, rekao je.

“Ma *nije*”, uzdahnio je George.

Sljedeća četiri sata ni jedan nije izustio ni riječ.

Šutnja je nastavljena i tijekom stanke za ručak. Charlie se povukao u dubinu kioska, podalje od znatiželjnih očiju prolaznika. George se premjestio za pult gdje je čitao novine.

No unatoč udaljenosti, George je točno znao što Charlie gleda i znao je što će uslijediti. Činjenice su bile sljedeće: otprilike svakih četrnaest dana prelijepa žena, koju su obojica znali kao Carrie Watson, pojavila bi se pred njima, sva sjajna i preplanula, i svakih četrnaest dana donosila bi na razvijanje tri role filmova ili više njih beskrajno dosadnih fotografija. I u tome bi trenutku Charlie pritisnuo Georgea spomenutim fotografijama – i svojom teorijom.

“Evo, opet. Vidiš?”^{BALKAN} rekao je Charlie pobjedonosno.

Bio je to neki krajolik, snimljen iz daljine. Pomnija pretraga otkrila bi neka brda i jedno stablo.

“Vidim. Vidim jedno stablo.”

“I opet.”

Još jedna fotografija. Ovaj put duboki snijeg, urbani *banlieue*³, opustošen i siv. Nekoliko prizemnih zgrada. Jedan putokaz na ćirilici.

“Vrlo lijepo”, veli George pokušavajući izvući svoje novine ispod Charliejeve ruke koja je sada čvrsto pritiskala tiskovinu.

Slijedilo je još nekoliko fotografija u brzom slijedu: zapuštene plaže, banalna sela, opustošena gradska središta... sve sa zajedničkim

³ *Banlieue* – franc. predgrađe.

nazivnikom. Sve su bile doista nezanimljive.

“I što misliš, gdje je ovo snimljeno?” Charlie je upirao prstom u zadnju, suhoparnu snimku neke šikare, blago mutnu.

“Vijetnam?”

“U pozadini je džamija.”

George je pogledao. Točno. Zapravo je jedino ona bila fokusirana.

“Indonezija?”

“Neki emirat u Zaljevu, rekao bih.”

“Ti bi rekao, Charlie. Ti si vjerojatno jedina osoba koju poznajem koja bi to rekla.”

Charlie se nevoljko nasmijao, polaskan tim kratkim i neočekivanim komplimentom. Podigao je još jednu fotografiju. Neka poslovna zgrada od betona, i to je sve.

“Croydon?”

“Kina. Pogledaj što je u daljini.”

George se ponovno zabaljio. Crvena zastava vijorila se na vrhu nekoga brijega. “Pa?”

“Pa”, uzdahnuo je Charlie, “lijep je put prešla. Opet.” Počeo je skupljati fotografije.

“Sretna žena.”

“Egipat, Koreja, Kina, Kuba, Saudijska Arabija. Toliko putovanja. I u te zemlje. Stalno.”

George je iz šalice izvadio kemijsku i počeo je grickati.

Charlie je dometnuo: “A nje nema ni na *jednoj jedinoj slici*.”

George je prestao grickati i ponovno se zagledao.

Sve su fotografije snimljene iz daljine, neke širokokutnim objektivom, neke teleobjektivom. Ali, bila je istina. Ne samo da Carrie

nije bila ni na jednoj slici nego nigdje nije bilo ljudi. George je pročistio grlo.

“Ona je...”

“Špijunka, George. Ona je, jebote, tajna agentica.” Charlie se pobjednički odmaknuo jedan korak ne prestajući govoriti dok je iznova prebira po fotografijama kako bi potvrdio svoju tvrdnju. “U Egiptu je. Vidiš li ti negdje piramide? Ne, ne vidiš. Vidi se samo nekakva mala državna zgrada. Hanoi. Opet neka mala državna zgrada. Peking. Nešto malo veća zgrada, namjena nepoznata, snimljena iz znatne udaljenosti, noću. Državna ustanova, možda? Neko kemijsko postrojenje. Znaš li što je to tetka Minnie? To ti je fotografija baš kao i ova. Običan prizor, obično s nekom osobom u prvom planu, ali pravi cilj je pozadina. To je špijunski izraz. *Špijunski*.”

“Kako ga onda ti znaš?”

“Našao sam ga u svojem *Rječniku špijunaže*. I u gotovo svakom špijunskom romanu koji sam ikada pročitao.”

George je bio suočen s nečim o čemu prije nije razmišljao. Charlie je imao pravo. Ali to ga je iritiralo. Uzdahnuo je.

“Da si ti špijun, Charlie – mislim *uistinu pravi špijun* – bi li ti donio svoje tajne snimke razviti u ovakvu *prčevarnicu*?”

Charlie je bacio pogled na mrlju od majoneze što se još svjetlucala na Georgeovoj ljubičastoj vjetrovci. Posegnuvši u džep, izvukao je rupčić i pružio mu ga. George je obrisao uvredljivu mrlju kimajući zahvalno glavom. “Možda”, rekao je Charlie. “Ako mi odgovara usluga. Ili mi se sviđa naočit mladić koji ondje radi...”

George mu je dobacio sarkastičan pogled i pročistio grlo. “Onda, dobro. Dodatno pitanje. Da planiraš neku tajnu misiju, tajnu *špijunsku misiju*, Charlie, recimo u Kini, zašto bi izabrao najvišu,

najseksepilniju, najljepšu plavušu koju možeš naći?”

Charlie je ušutio. “Kako bi privukla druge agente”, rekao je nakon nekoliko sekunda, “i onda spavala s njima ne bi li pribavila informacije.”

“Charlie, koliko ima visokih plavuša u Kini?”

Charlie je slegnuo ramenima. Pao mu je na pamet duhovit odgovor, ali se suzdržao. George je djelovao preozbiljno.

“Odgovor je”, rekao je George, “*jedna*. Ona. Kad god je ondje. I svaki će se put isticati kao kakav svećenik s erekcijom.”

Poražen, Charlie je skupio inkriminirajuće fotografije i počeo ih spremati. Unatoč tome što je izgubio raspravu, bio je dobro raspoložen spoznajom da je radni dan gotovo završio. Njih su dvojica počela zatvarati kiosk, što je za obojicu bio rijedak ritual suradnje.

“Možda Carrie mora biti lijepa.” Charlie je sada razmišljao za sebe. “Za kamuflažu.”

Odjednom mu se George unio u lice. Vonj ustajale kave iz njegovih usta zapahnuo ga je, a neki zakrvavljeni drhtaj u Georgeovim očima govorio mu je da je to posljednje što će reći o cijeloj toj stvari.

“Zar nisi nikada čitao Le Carréa? Deightona? Jebenog Roberta Ludluma? Špijuni su nitko i ništa, kužiš? Obični, usrani ljudi, s običnim, usranim poslovima.”

Charlie je shvaćao njegovu frustraciju. Prašina, fluorescentna rasvjeta sa stropa, radni rasporedi, potvrde o računima, ustajali zrak malog prostora koji su dijelili.

Jedna misao pala mu je na pamet. “I mi imamo usrani posao.”

George je bez riječi sklopio ruke. “Je, Charlie. Baš si to dobro primijetio.”

Vani je počinjala jurnjava kući na kraju radnoga dana.

3

Vjetar se usjekao u Charlieja čim se uspeo na zadnju stubu.

Odlučio je, kao što je često činio, pronaći neku pivnicu i totalno se oblokati. Iznova vrteći u glavi raspravu s Georgeom, uvjerio se da je njegova teorija ipak bila točna. Špijuni su možda nitko i ništa u knjigama, ali što se njega osobno ticalo, Carrie je na čelu pisalo da je tajna agentica. I jednoga dana on će to i dokazati.

Olujni vjetar puhao je niz Regent Street. Zabio je šake u džepove. I čim je to učinio, odjednom ga je potresla spoznaja. Nedostatak. Točnije, nedostatak ključeva.

Okrenuo se i oputio niz vjetar natrag prema ulazu u podzemnu. Proklinjao je svoje slabo pamćenje. Morat će ponovno otvoriti kiosk. Danas jednostavno nije bio njegov dan.

No dan nije postao ništa bolji ni u trenutku kad je skrenuo za ugao.

Nije bio sasvim siguran zašto mu je pogled privukao taj čovjek u odijelu. Nije bio posebice privlačan prizor – onizak, znojan, s aureolom crvene kose i jeftinom *novelty* kravatom. Iza njega stajala je neka zbunjena starica. Desno od nje, pet žena koje su netom došle s neke rasprodaje. Onda tri momka iz Cityja. I neki medijski pomodnjak.

Charlieja su njegove misli nekamo vodile.

Kao kakav trag u pijesku koji vodi prema onome što njegova podsvijest već zna – nešto još zanimljivije je ondje – ne, ondje – ondje—
Ondje.

U sjeveroistočnom kutu predvorja za karte, s onu stranu ulaznih pregrada i prema pomičnim stubama, iza gomile putnika. Ondje se vodio kratki intimni razgovor. Sudeći prema govoru tijela, obje strane dobro su se poznavale i razmjenjivale su golemu količinu obavijesti u veoma kratkom vremenu.

Jedna od tih dviju osoba bila je Carrie.

Druga George.

U načinu na koji je George stajao bilo je nešto promijenjeno. Pogrbljenosti je nestalo. Nestao je čak i podbradak koji je poboljšano držanje izgledilo gotovo do nevidljivosti. Usta, obično blago povijena prema gore u grimasi ljubaznosti, bila su sada čvrsta u izrazu svrhovite ozbiljnosti što je, činilo se, ostavljalo dojam čovjeka s kojim se ne treba šaliti. Preobražaj je svojom jačinom bio gotovo nadnaravan.

Charlie je i dalje pokušavao objasniti si tu spoznaju kada se George okrenuo i kradomice pogledao u njegovu smjeru. Charlie se zaklonio iza jednoga stupa; u glavi mu se vrtjelo, bilo je ludovalo. Provirivši iznad glava mnoštva, vidio je da se George opet okrenuo i da se intimni razgovor nastavlja dok su oboje polako silazili niza stube, nestajući iz njegova vidokruga u smjeru perona linije Victoria.

Charlie je brojio do dvadeset prije nego što je krenuo za njima.

Prošao je pokraj crvenokosog čovjeka u odijelu, probio se kroz pregrade za karte i počeo spuštati pokretnim stubama slijedeći ih.

Trčeci je došao do kraja pokretnih stuba. Preletio je pogledom glave koje su poskakivale ispred njega i opet ih zamijetio, dvadesetak-tridesetak metara dalje.

Sada, ugledavši ih drugi put, ponovo je doživio jak šok. Pa, to George razgovara sa ženom za koju je rekao da je ne pozna. *Čemu laži, George?*

Kretali su se prema drugim pokretnim stubama što su vodile do perona podzemne. Na sredini između njih stajao je čovjek koji je na mandolini svirao *Stairway to Heaven*.

Charlie je pričekao da se George i Carrie spuste tri četvrtine niz drugi niz stuba prije nego što je sam stao na njih, skrivajući se iza dvojice policajaca Londonskog transporta i njihovih, na sreću, golemih kaciga. Bacio je pogled nadolje i primijetio da je njegova lovina skrenula prema peronu vlaka što vozi u smjeru juga.

Do dna pokretnih stuba stigao je bez daha i sav oznojen zbog nerveze. Trebao mu je bolji pogled. Provukavši se pokraj aparata s Cadburyjevim čokoladama, otputio se do žutom crtom označene zone opasnosti uza sam rub perona. Prolazeći njome, ispružio je vrat u prazan prostor iznad tračnica. Kako je peron bio zaobljen, mogao je vidjeti lica iz profila. Charlie ih je pomno promotrio gurajući glavu van i uvlačeći je natrag, probijajući se istodobno kroz masu. Kada se ispružio treći put, tutanj dolazećeg vlaka uzbibao je zrak što je mirisao na spaljenu gumu. Ali Charlie je bio previše rastresen da bi o tome mislio. Izgubio ih je.

Na peronskom zaslonu stajala je obavijest:

* * * SLJEDEĆI VLAK DOLAZI * * *

Charlie je pokušao još jedanput. Buka je bila zaglušujuća. Napokon ih je ugledao među silnim profilima. Još su burno raspravljali. Ali kada je pokušao uvući glavu, na putu mu se zatekao neki golemi muškarac u odijelu. Izgubivši ravnotežu, Charlie je

prekasno shvatio da pada. Pomislio je na Becky, odjednom je iznenada pomislio baš na nju, dok ga je sila teža vukla nadolje, prema elektrificiranim tračnicama. Iz mrkline tunela izjurio je škripeći vlak i Charlieju su se začepile uši. Iz mnoštva je sunula neka oznojena šaka i zgrabila Charliejev ogrtač te ga grubo povukla s ruba u trenutku kada je vlak postao tek mrlja ispred njegovih očiju. Kroz prozore vlaka što su mu promicali pred nosom, mogao je vidjeti poster na suprotnom zidu perona na drugoj strani vlaka. Uspio je pročitati riječi: SADA – VIŠE NEGO IKADA. Pitao se što bi to trebalo značiti.

“Glupa pizda”, promrmljala su dvojica mladića koje je Charlie već vidio gore. Jedan od njih imao je prsten provučen kroz svaku obrvu. Obojica su sarkastično gledala Charlieja.

Još ga je nekoliko putnika promatralo s jednakim prijezirom. Okrenuo se kako bi zahvalio svojem spasitelju te se iznenadio i osjetio krivnju spoznavši da je to baš poslovni čovjek riđe kose. No Charlie je bio previše potresen da bi se osmjehnuo, u grudima mu je srce ludo udaralo, a utroba mu se skvrčila u dvostruki čvor bola.

Sve je počelo dolaziti na svoje mjesto.

4

Žrtva je”, govorio je George, “počinila samoubojstvo, ali je željela da Krivnja padne na njezina neprijatelja. Znala je da ima slabo srce. Stoga je podignula svojega ortaka, jednoga patuljka, na ramena i otrčala do sredine snijegom pokrivena polja gdje je preminula. Patuljak je zatim uzeo par cipela koje su pripadale žrtvinu neprijatelju i hodajući unatrag s mjesta zločina, svalio krivnju za žrtvinu smrt na njezina neprijatelja.”

Charlie se iz petnih žila trudio ostati normalan. Ali kao što će vam reći svaki pacijent na psihijatrijskom odjelu, glumiti normalnost nije uopće lako ako se ne osjećate spremni za to. Charlie je izabrao šutnju, ali nedostatak sna i nadiruća aritmija, zahvaljujući jutarnjem *espressu*, činila je to gotovo nemogućim.

George je, dakako, zakasnio, i kada je stigao, zaudarao je na *focacciu*. Činilo se da mu je bilo gotovo nemoguće odreći se jutarnjeg užitka u preprženom kruščiću s gljivama (“doručak za šampinjone”). Njegovo produženo kašnjenje dali su Charlieju korisno oduže razdoblje da se pripremi.

Sve je bilo kao da se ono od sinoć nikada nije dogodilo. George je opet bio George, uključujući podbradak i zadah tijela. Zavrnete usnice koje su davale naslutiti da nekakva duhovita primjedba nije daleko. “Danas nešto nisi pričljiv”, rekao je George izašavši iz kioska.

“Mamurluk”, istisnuo je Charlie. Bila je to djelomice istina. Ne mogavši usnuti, popio je četiri Guinnessa od pola litre, pa onda još četiri, ležeći u krevetu dok je na radiju sviralo *Sailing By*. Onda je zabio glavu pod jastuke moleći se da jutro što prije svane.

Charlieja su počele peći oči i shvatio je da je George otišao ne rekavši mu kamo ide.

Osvrnuvši se kioskom, vidio je da nema nikakva posla. Stroj je sam radio. Charlie je brzo odlučio i izišao u predvorje za prodaju karata. Pogledom je obuhvatio veliku dvoranu. Nigdje ga nije bilo. No pogledavši u širokokutno sigurnosno ogledalo, ugledao je u susjednom hodniku podebljeg, sredovječnog muškarca.

George.

Charlie je oprezno zamaknuo za ugao kioska i provirio. George je grabio u smjeru izlaza. Charlie je još jedanput bacio pogled na kiosk.

U trenutku kada se okrenuo, George je buljio točno u njega. Charlie se ukočio i shvatio kako ne može ništa učiniti nego se osmjehnuti. George nije rekao ništa. Samo je pokazao na malena vrata zdesna.

“Zahod”, rekao je George.

Charlie je potvrdno kimnuo. I podigao palac.

Okrenuvši se ponovno prema kiosku, zamijetio je da netko stoji uz pult. Bila je to Carrie.

Doimala se nervozno. Zagledavala je u kiosk, kao da se iz nekog čudnog razloga ondje netko skriva iza blagajne.

“Bog”, istisnuo je Charlie prilazeći. Okrenula se i pogledala ga. Ne rekavši ni riječi, stavila je račun na pult.

“Samo jednu sekundicu”, rekao je Charlie pokušavši se osmjehnuti.

Gurnuo joj je tri omotnice. Pružila mu je točnu svotu i nestala.

Dvije minute poslije vratio se i George. Charlie je i dalje držao njezin račun.

“Onda, bila je, vidim?” rekao je George.

Charlie je samo kimnuo. George se namrgodio uhvativši se za trbuh. Lagano ga masirajući, sjeo je na stolac. Sada je Charlie bio na redu da ode do zahoda. Kada se vratio, Georgeove su se želučane tegobe pogoršale. Previjao se, očito u boli.

“Zbilja se ne osjećam dobro, stari”, rekao je.

“Što ti je?”

“Ne znam.” Još jedan grč. “Mislim da ću morati otići doma. Otići do liječnika.”

“Ozbiljno?”

George je kimnuo duboko dišući, i dalje se držeći za trbuh.

“Gdje te boli?”

George je ošinuo Charlieja pogledom. “Što misliš?”

“Mislim, točno. Je li tu gore ili crijeva, gdje?”

“Otkad si ti to liječnik?”

“Nisam ja nikakav liječnik,” uzdahnuo je Charlie, “ja sam hipohondar. Sa širokomrežnim pristupom internetu. Stoga znam o čemu govorim.”

“Ako nemaš ništa protiv,” zastenjao je George, “ja bih radije otišao po još jedno mišljenje.”

Nije prošlo ni nekoliko minuta, a već je zakopčavao svoju vjetrovku i kretao prema vratima. Na časak se okrenuo – odjednom s osjećajem krivnje. “Jesi li siguran da nemaš ništa protiv?”

“Ako se ne osjećaš dobro,” rekao je Charlie, “onda se ne osjećaš

dobro. Mogu ti pozvati taksi, ako želiš...”

“Ne, doista. Ulovit ću neki gore. Hvala.”

I otišao je.

“Ozdravi”, povikao je Charlie za njim. Pitao se je li to zvučalo iskreno. Jer – bilo je.

Onda ga je uzdrimala jedna misao.

Georgeu nije bilo ništa dok nije vidio Carrienu potvrdu. Nije ništa jeo otkako je došao na posao – što je za njega bio pravi uspjeh u jednome danu. Charlie je pogledao na sat. Prošlo je pola minute. Na brzinu je načrčkao poruku “Vraćam se za deset” i zatvorio sigurnosne rešetke. Preskakao je stube po dvije istodobno.

Gužva se u vrijeme ručka povećala. Charlie je pogledom prešao rijeku ljudi što je miljela pločnicima.

George, krećući se nespretno, nije daleko odmaknuo. Hodao je u smjeru sjevera, prema crkvi Svih svetih. Taksi s upaljenim znakom “slobodno” prošao je sasvim blizu. George ga nije pokušao zaustaviti. Nije ga ni pogledao.

Charlie je duboko udahnuo i krenuo. Prvo užurbano, vozeći slalom između kupaca i tupih turista. Morao se malo primaknuti kako bi mogao predvidjeti svaki iznenadni potez, a ipak ostati dovoljno daleko kako bi se utopio u masu ako bi se George kojim slučajem osvrnuo.

No on je, činilo se, bio zaokupljen mislima. I on je hitao. Charlie ga je pratio ukorak, sada tridesetak metara iza njega.

Za svaki slučaj, skinuo je svoju dvostranu vjetrovku i okrenuo je.

Još su dva taksija prošla pokraj Georgea, i kada je prešao ulicu što je vodila do BBC-jeva *Broadcasting Housea*, Charlieju je bilo jasno da uopće ne kani ići kući. Neki biciklist gotovo se zaletio u njega dok je prelazio cestu, ali je buka građevinskih radova na obližnjoj zgradi, na

sreću, prikrila bujicu psovki upućenih na njegov račun.

Gužva se znatno smanjila kako je George odmicao na sjever prošavši pokraj Kraljevskog instituta britanskih arhitekata. Charlieju je odjednom postalo jasno da je ostao sam na ulici. Ako bi se George sada okrenuo, Charlie bi bio posve vidljiv i nigdje se ne bi mogao skriti, osim iza ograde nekog ulaza na svojoj desnoj strani. Charlie je shvatio da je ulica dovoljno široka da može sigurno pratiti Georgea i s pločnika na drugoj strani. Žurno je prešao ulicu pretrčavši ispred autobusa čije su kočnice zacviljele. Prešavši na drugu stranu, Charlie je u trenutku kada je autobus prolazio, kroz njegove prozore vidio da je to bila mudra odluka. George se zaustavio kako bi pripalio cigaretu – Charlie nije ni bio svjestan toga da on puši – te se osvrnuo dok je to činio. Charlie je nastavio promatrati Georgea dok nije stigao do Ulice Marylebone. George je pretrčao ulicu baš u trenutku kada se na semaforu upalilo zeleno. Charlie je pokušao brzo reagirati, ali je rijeka automobila i autobusa prebrzo krenula s mjesta. Ugledao je Georgeovu ljubičastu vjetrovku kako nastavlja dalje na istok na suprotnoj strani ulice, a zatim opet skreće prema sjeveru, u smjeru Regent's parka.

Charlie je zašao za ugao. Sučelice, pedesetak metara daleko, bio je južni ulaz u park. Unatoč svježini, bilo je dosta posjetitelja koji su ulazili i izlazili. George je baš ulazio.

U tom je trenutku bacio kutiju od cigareta u kantu za smeće kod ulaza.

Charlie je prostor prešao u velikim koracima držeći se ograde u slučaju da se George okrene te ponovno izađe. Riskirajući, virnuo je niz šljunkom posuti ulaz prema unutrašnjosti parka. Čak i odavde mogao je vidjeti Georgea kako ide prema nizu klupa na suprotnoj strani cvjetnjaka, sada bez nasada i opustjelog.

Charlie nije mogao odagnati silnu znatiželju pa je posegnuo u

kantu za smeće. Prolaznici su ga pogledali i nastavili dalje. Zafrektao je nosom zbog smrada. Nije mu trebalo dugo da dohvati kutiju – prazna. Bacio ju je natrag i provukao se kroz ulaz kako bi provjerio gdje je George.

Uto mu je zastao dah.

Na klupi pokraj njega sjedila je Carrie. Ponovno su razgovarali. Prisno.

Charlieju je samo to trebalo. Grudi su ga boljale koliko mu je srce lupalo. Hitro se okrenuo želeći se što prije vratiti u kiosk.

Čim je zakoraknuo, začuo je potmulu udarac. Spustivši pogled, ustanovio je da je srušio neko dijete. Dječaka. Njegovi su roditelji bili odjeveni u potpuno iste vjetrovke i dolčevite s patentnim zatvaračima. Na stopalima snježnobijele tenisice i odgovarajuće sokne. Bili su Amerikanci.

Dijete, koje se pridignulo, procijenilo je situaciju. U roditeljskim očima zabrinutost. U strančevima strah. Važući čimbenike za i protiv, klinac je napokon odlučio duboko udahnuti i zatuliti.

“Što, dovraga, radite?” vrisnuo je otac.

Majka se zabaljila u svojega supruga ne bi li poduzeo nešto više od pukog deranja. Prignula se svojem uplakanom djetetu. “Kyle, zlato, sve je u redu, dobro je...”

“Uistinu mi je žao”, zaustio je Charlie, svjestan činjenice da buka i sve veća gužva oko njega privlače neželjenu pozornost.

“Neki problem?” upitao je par prolaznika.

“Nego što. Ovaj mi je idiot nokautirao dijete”, urlao je Amerikanac.

“Nisam ga nokautirao...” usprotivio se Charlie te istog trena shvatio kako to nije dobar pristup.

“Želite li da pozovem policiju?” upitao je drugi promatrač.

“Slušajte, bio je to nesretan slučaj, dobro?” obrecnuo se Charlie. Dječak, čije se tuljenje stišalo, ponovno je očajnički zaurlao.

“Udario me,” recitirao je, “udario me, udario...”

Charlie se ogledao oko sebe. Premda se gomila povećavala, krajičkom oka zamijetio je da se George i Carrie rastaju. Carrie je krenula prema istočnim vratima parka, a George se vraćao istim putem u njegovu smjeru.

Morao je na brzinu nešto smisliti.

Ništa mu nije padalo na pamet.

Osjetio je da i njemu naviru suze.

Deran, koji je bio uvjeren kako ima ekskluzivna prava na suze, na trenutak se zbunio.

“Žao mi je”, rekao je Charlie. “Baš su mi otkrili ozbiljnu bolest. I jednostavno nisam gledao kamo idem. Doista mi je žao.”

Mama i tata odjednom su postali uljudni. Majka je čak povukla svojega dječaka korak unatrag. *Za svaki slučaj*, pomislio je Charlie, *ako je nešto zarazno*.

“Pa to je strašno”, rekao je tata.

“Nemam običaj ozljeđivati djecu”, dodao je Charlie.

“Drago mi je to čuti”, istisnula je majka.

Charlie se sagnuo i izravno se obratio djetetu. “Žao mi je što sam te ozlijedio. Možemo biti prijatelji?”

Pružio je ruku. Dječak ga je sumnjičavo gledao, ali je shvatio da su ga prozreli. Demonstracija samilosti gotovo će mu sigurno zajamčiti kakvu-takvu korist.

Slinav i crvenih očiju, samo je kimnuo. I prihvatio Charliejevu

ruku. Kako se uspravljao, Charlie je zamijetio da George zamiče za vrata. Tata ga je potapšao po ramenu.

“Oprostite što sam vikao”, rekao je. “Upravo smo stigli iz zračne luke.”

“Razumijem”, osmjehnuo se Charlie kroz suze.

George je upravo izlazio iz parka. Charlie se okrenuo, leđa su mu se zgrbila, zgurio se i u jednom pokretu spustio u čučanj kao da će svezati cipele. Između nogu prolaznika koji su se počeli razilaziti mogao je vidjeti Georgeov ležerni korak koji ga je ponovno vodio na jug, prema Ulici Marylebone.

S nekim konačnim apologetskim izrazom samosažaljenja, Charlie je prešao park. Okrenuvši se da bi pogledom pratio Georgeov odlazak, odjednom mu je sinulo da se ta ljudina vraća na posao.

Pričekao je da George nestane negdje na suprotnoj strani ulice – a onda se dao u trk.

Naglo je skrenuo lijevo, niz Ulicu Bolsover, dok se George vraćao istim putem, grabeći usporednom rutom, niz Ulicu Great Portland. Na nekoliko su mjesta dostavljački kombiji bili zakrčili nogostup. Charlieja su pluća postupno izdavala dok je mahnito zaobilazio, preskakivao, provlačio se ispod svake prepreke što mu se ispriječila na putu. Prelazeći Ulicu Oxford, neki dostavljač na motociklu promašio ga je za nekoliko centimetara. Prošao je pokraj štanda prodavača Evening Standarda plešući i odskakutao niz stube ulaza u podzemnu. Drhtavih ruku otključao je zaštitne rešetke i otvorio kiosk uguravši u džep papir s porukom, te rukavom obrisao znoj s čela. Kada se nekoliko minuta poslije pojavio George, on je uglavnom zatomio svoje uzbuđenje.

Charlie se pravio kao da ga ne primjećuje. Onda se trgnuo.

“Mislio sam da si otišao kući”, rekao je. Pomislio je kako je George zamijetio njegovu znojnu kosu.

“Svjež mi je zrak izgleda pomogao”, odgovorio je George.

“Može biti”, promumljao je Charlie.

Ali George je samo stajao ondje buljeći u njega.

“Znam što ti je na umu”, rekao je. Charlie je podigao pogled prema kolegi, a čelo mu se zamišljeno nabralo.

“Čudno sam se ponašao i sada ću ti reći zašto.”

Charlie se pripremio. Prokleta znatiželja. Njegova potreba da zna dovela ga je preblizu vatri. I sada će to platiti. Zatvorio je oči i duboko udahnuo.

“Stvar je u tome”, rekao je George, “da mi je rođendan.”

BalkanDownload

BalkanDownload

5

Charlie je stajao pokraj umivaonika u kutu svojega jednosobnog stančića. Buljio je u vlastiti odraz i razmišljao. Dan je ostavio traga na njegovoj koži, koja se sada ljuštila u velikim, otužnim listićima. Osjećao se poput kakva stabla u studenom. Morao bi voditi veću brigu o samome sebi.

Umivaonik je bio inovativna dizajna: kutni, sa slavinama pričvršćenima uza sam rub jeftine keramike – bio je smišljen za jednoga od sedmorice momaka koji su živjeli sa Snjeguljicom. Bilo je gotovo nemoguće sagnuti se i otpiti vode iz jedne od slavina. Charlie je imao maleni crveni ožiljak na čelu na mjestu na kojem se njegovim pijanim pokušajima da isisa vode iz srebrne pipe istom silom opirao sučeljeni zid.

Utrljao je malo losiona E45 između očiju i odlučio presvući se prije nego što izađe.

Kada je Charlie ponovno izišao, kiša je i dalje tukla o nogostup. Pokraj njega su prošla dva taksija i autobus. Ipak, odlučio se hodati. Volio je noćnu kišu. Volio je kisnuti. To mu je davalo osjećaj glavnoga glumca u toj urbanoj prašumi. Tragični junak na svojem samotnom putu. Charlie je shvatio da su mu potrebne takve izmišljotine kako bi mu život imao smisla. Pitao se neće li uskoro sve biti fikcija, bez ijedne činjenice.

George je, kako se pokazalo, živio samo kojih pola kilometra od njega, zapravo u istoj četvrti. Tipična londonska koincidencija. Dva samotnička života što su se slučajno odvijala jedan do drugoga, iza ugla. U tom se gradu osoba može roditi, ostarjeti i umrijeti a da nikada ne dozna da je neka njoj srodna duša živjela odmah iza ugla. Grad prepun promašaja i onoga što je moglo biti.

Ni Charlie nije toga bio pošteđen.

Odagnao je te misli.

George. Rođendan. Kada ga je George pozvao na proslavu, njegova je prva reakcija bila, dakako, odbiti poziv. Ali prilika da ga još malo promotri bila je predobra da bi je propustio pa je nakon određenog vremena izmislio neki raniji fantomski dogovor koji je, opet tobože, prebacio za neki drugi dan. George je bio oduševljen. Čak je na neko vrijeme ušutio.

Charlie je žalio Georgea, premda je još bio neodlučan glede njega. Bilo je gadno ostarjeti. Prirediti proslavu u vlastitu stanu samo je po sebi dovoljno stresna stvar. A ako je pozvao Charlieja, onda su Georgeu, sam Bog zna, ozbiljno nedostajali prijatelji.

Charlie je prošao pokraj napuštene prodavaonice na uglu, s daskama pribijenima na izloge, i krenuo niz poput škriljevca sivu ulicu prepunu oronulih viktorijanskih zdanja pretvorenih u stambene zgrade. Ulična svjetla ostavljala su dojam ničije zemlje, isijavajući oštru izbljedjelu bijelu svjetlost što je obasjavala sve došljake, bacajući kratke, okrutne sjene. U takvu svjetlu svi su se doimali krivima.

Pogledavši adresu ispisanu na dlanu, Charlie je podigao pogled i ugledao neku staricu kako izgubljeno zuri kroz prozor dnevnoga boravka. Dvoja vrata dalje naišao je na ispucani, vlažni ulaz s brojem 73.

Na prvom se katu svjetlo probijalo kroz zavjesu. Charlieju je bilo sve mučnije. Kako se približavao ulaznim vratima, shvatio je zašto. Netko je unutra puštao pjesme Kennyja G-a.

Pozvonio je. George je odmah otvorio vrata, kao da je ondje stajao cijelu večer. Na glavi je imao malenu ljubičastu papirnatu kapu, a na prsima značku s natpisom "Slavljenik". Charlie mu je pružio alkoholni dar, te ušao. Pokušao je reći nešto o kući, ali mu je uspjelo izustiti tek jedno: "O!"

Unutra je bio nered. Na sagu mrlje u svim duginim bojama. Posvuda kutije i papir za pakiranje, u hodniku novine i časopisi naslagani u neuredne hrpe prema onoj: *moram se toga riješiti*. Ravno, kuhinja vlažna od kondenzacije. U usporedbi s ovime, Charliejev je stan djelovao kao kakva reklama za kavu.

George je živo razgovarao s Charliejem te otvorio vrata dnevnoga boravka. Nacerila su mu se dvojica podebljih muškaraca, odjevenih u potpuno iste vjetrovke kao što je bila Georgeova, koji su nastavili grickati sendviče od Ritz krekerja. Izvor nepoželjna zvuka soprano saksofona bila je mini linija kupljena kod Dixonsa. I to je uglavnom bilo to.

"Pice?" upitao je George.

Charlie je samo kimnuo. George ga je poveo pokraj stubišta do kuhinje. Podigavši pogled, Charlie je primijetio još dvoja vrata.

Kuhinja je bila u još gorem stanju od predvorja. Sudoper je bio prepun posuđa. Vrata ormara visjela su na šarkama. Poluprazne ostavljene čaše ležale su tik do pljesnivih krpa za pranje posuda. Charlie si je u mislima čestitao na ideji da donese šest konzervi piva i sada je s olakšanjem zgrabio jednu.

Stigli su još neki gosti. Sendviči od krekerja učas su nestali,

sanduk vina bio je ispijen i sada se rastakao jeftini škotski viski. Charlie se u sebi prekoravao, ali se zapravo sasvim dobro provodio. George je bio zabavno društvo. Znao je održati dobro raspoloženje. Unatoč pogrbljenosti, oči su mu bile žive i pune humora. Ni Charlie nije bio loš u pričanju viceva. Trebalo je neko vrijeme da se svi naviknu na njegov trpki humor, ali kada im je jednom uspjelo, sve je bilo u redu.

Charlie je već bio zaboravio koliko voli odlaziti na takve proslave pa je onako u mislima odlučio to činiti češće.

“Onda, tvoj transfer”, rekao je Charlie. George je tamanio vrećicu grickalica, žvačući zamišljeno. Prstom je načinio maleni krug, poručujući da će se pozabaviti tom temom čim proguta te grickalice.

“Je”, rekao je napokon s osmijehom. “Mislio sam negdje bliže domu.”

“A gdje je to?”

“Newcastle. A možda i sve ostavim. Možda se vratim na fakultet. Predavati ili štogod slično. A onda – put pod noge do Afrike.”

“Imaš pravo.”

Došli su još neki ljudi. Glazba je treštala. Polupijano plesanje uzdrimalo je temelje. Čak je i George stupio na plesni podij, ili ono što je od njega ostalo, i Charlie se osmjehivao gledajući. Za razliku od ostalih, George je plesanje ozbiljno shvaćao.

Možda je Charlie ipak pogriješio. Taj je siromah samo želio da nekome bude simpatičan. To je objašnjavalo njegovo udvorničko ponašanje. To je objašnjavalo njegovu potrebu da govori. I svako malo Charlie bi primijetio kako se njegov izraz i držanje mijenjaju dok razgovara – gotovo istovjetno kao kada ga je zamijetio s Carrie. Čak i dok je plesao, izgledao je drukčije.

Kada su prvi taktovi “YMCA” ispunili prostor za ples, u sobi je

nastala deračina. George je skinuo vjetrovku i zavrtio je iznad glave. Charlie je iskapio svoje piće i zaputio se stubama prema gore.

Gornje odmorište bilo je minijaturno, osvjetljeno tek odbljeskom iz prizemlja. Dvoja vrata: prva, kupaonica; druga, na kojima nije ništa pisalo, bila su malo otvorena.

U prizemlju se orila pjesma o tome kako je moguće, pod posebnim okolnostima, provoditi vrijeme s velikim brojem različitih muškaraca.

Georgeov hripavi bariton nadjačavao je ostale glasove. Charlie se osmjehnuo i lagano gurnuo vrata. Otvorila su se škripavo prosvjedujući – ali on je bio uporan. Kroz nastali otvor mogao se postrance provući neki mršaviji muškarac, i Charlie je baš to i učinio.

Unutra: mrak. Zavjese navučene. Svjetlost uličnih svjetiljaka izdvojila je nejasne sjenke pokućstva. Charliejeva ruka potražila je *Maglite* baterijski privjesak na ključevima i lagani dašak nelagode dotaknuo mu je zatiljak.

Što ako, pomislio je Charlie.

Što ako je George zaista *bio*?

Što ako je ova zabava, ovaj skup tipova u vjetrovkama u prizemlju – organiziran u posljednjem trenutku, sinulo je sada Charlieju – priređen samo radi njega?

Da bi ga se odvratilo od traga.

Charlie je upalio svoju *Maglite* bateriju i u hipu je ostao bez daha.

Pjesma je i dalje razvijala temu o tome kako je ugodno živjeti u određenom privremenom smještaju u objektu za rekreaciju.

Soba je bila besprijeekorna: nije bila samo uredna nego je odražavala i neko bezdušno, uređeno savršenstvo koje se može naći samo u oglednim domovima ili u časopisima za unutarjni dizajn. Krevetnina je bila preklopljena kao u bolnicama. Jedan je pulover bio

složen na samoj sredini inače prazne komode.

Nešto u daljem kutu sobe privuklo je Charliejevu pozornost. Iza podužeg nosača uštirkanih i uredno poredanih odjevnih predmeta bila su manja vrata. Na zidu do njih, poluprikrivena zavjesom, malena tastatura, nešto manja od proluprovalnog alarmnog uređaja. Charlie joj se tiho prikrao. Na zaslonu je sićušno crveno svjetlo bljeskalo zlokobnom redovitošću. Charlie je pritisnuo kvaku. Bila je masivna i nije se pomaknula.

Odmaknuvši se, bacio je pogled na Georgeov nosač odijela. Sva su bila iznimno pomno obješena, s osjećajem za pojedinosti. Bila su složena odozdo prema gore: hlače, košulje, sakoi.

Charlie zamijeti nešto među sakoima.

Pogleda pozornije. Bili su to svojevrsni haljetci. Vjerojatno prsluci. Približio im se. Da, potvrđeno. Bili su to sasvim posebni prsluci.

Zapravo pancirke za zaštitu od metaka. Tri.

Upalilo se veliko svjetlo. Charlie se naglo okrenuo.

Na vratima je stajao George s plastičnom čašom u ruci i s blagim osmijehom na licu. Obrazi su mu bili rumeni, ali oči su bile hladne. U prizemlju je pjesma i dalje treštala. “Jesi li u redu?” upitao je.

“Da, dobro. Ti?”

George je napućio usne na trenutak. Kimnuo je i uzdahnuo.

“Ne baš.”

Dvojica su se muškaraca neko vrijeme promatrala preko sobe.

“Žao mi je što to čujem”, rekao je Charlie.

“Vrijeđa me, recimo, kada nađem ljude kako nepozvani čeprkaju po mojoj spavaćoj sobi”, nastavio je George tonom koji je uznemirio

Charlieja.

“Nije bilo namjerno.”

“Bilo je.”

George je ponovno uzdahnuo. Protrljao je oči i krenuo prema Charlieju koji je istodobno stao uzmicati. No ubrzo nije imao kamo, pritisnut uz nosač odijela.

“Mogu li te upitati nešto osobno?” zapitao je Charlie. George je kimnuo. Charlie je skinuo jednu pancirku i podignuo je Georgeu pod nos. “Za koga ti radiš?”

George je načinio stanku. I onda prasnuo u smijeh.

“Jesi li ti špijun?” povikao je Charlie.

George je utopio cerek u čaši s pićem.

“Ne bi li mi trebao uperiti baterijsku svjetiljku u oči ili takvo što?” Charlie je vratio *Maglite* u džep i pogledao ga bez riječi. Georgeove su oči iskrile. “Ne misliš to ozbiljno.”

“Carrie. Rekao si da je ne poznaješ. A vidio sam te s njom. Lagao si.”

“A, misliš u podzemnoj. Doista želiš znati?”

Charlie je potvrdno kimnuo, drhtureći lagano.

“Dobro. Pa, vratila se po svoje slike nakon što si ti bio otišao”, objašnjavao je George zakolutavši očima prema gore. “Htjela je provjeriti jesu li izrađene ranije. A kako si se ti potrudio da ih razviješ to jutro, mogao sam joj potvrdno odgovoriti.”

“Dobro. I onda si otišao s njom.”

“Samo smo razgovarali. Primijetila je na pultu moju knjigu *Ubojstvu u zatvorenoj sobi*. Pitala me nešto s tim u vezi. Pokazalo se da i ona obožava taj žanr. Zapravo, prava je kolekcionarka.”

“I stoga si otišao s njom.”

“Išla je podzemnom prema sjeveru. I ja isto. Jesi li siguran da ti je dobro?”

“Zašto si išao prema sjeveru? Ti živiš na zapadu. Zašto?”

“Je li to zbilja toliko važno?”

“Jako.”

I George je počeo sve objašnjavati. Carrie je odsjela u hotelu Langham Hilton. Hotel se nalazi u istom smjeru u kojem živi i Georgeov prijatelj Paul. Putovali su podzemnom zajedno i razgovarali o knjigama. Georgeov rođak, onaj koji je nedavno umro, bio je humanitarni djelatnik. On bi katkada prenoćio kod Georgea prije odlaska na Heathrow i dalje u svjetska žarišta. Držao bi tu nešto svoje radne odjeće, za svaki slučaj. Uključujući i – kako se pokazalo – pancirke.

Charlie se zabaljio u Georgea. Doimao se smiren, braneći se na taj način. Gotovo pretjerano smiren, pomislio je Charlie. Ali George je zamijetio smrknut pogled u njegovim očima i pošao se smijati.

“A jesi drzak, Charlie, moram ti to reći.”

“Ja?”

“Pa, ti pratiš ljude po cijelome gradu. Ti njuškaš po mojoj proklesoj sobi, na moj rođendan. Isuse, ako je itko ovdje špijun, Charlie, onda si to ti.”

Charlie se počeo crvenjeti. Ta bujica realnosti pogodila ga je točno u glavu. “Oprosti, stari.”

“Nema veze. Idi dolje i zabavi se.”

Charlie je kimnuo. Okrenuo se i baš kad je krenuo prema vratima, primijetio je *to* – u jednom hipu, u kojem je sve vraćeno.

Prolazeći pokraj Georgea i krećući se prema vratima, ugledao je nešto krajičkom oka. Georgeove oči. U toj osobnoj sekundi, daleko od kontrole, sva je toplina iščeznula. A na njezinu mjestu neki nestvarni, neutralni stroj. Fotografiraj taj izraz, pomislio je Charlie, i dobit ćeš sliku maske. U trenutku kada je ta spoznaja izmiljela na Charliejevo lice, George se okrenuo prema njemu i u trenu mu je srdačan osmijeh opet bio na licu.

Charlie se s naporom uspio osmjehnuti.

“Sretan ti rođendan, stari.”

“Živio.”

U prizemlju je Charlie navalio na još jednu Stellu. Svoju posljednju. Ispio ju je naskap i dvije minute poslije otišao. Morao je nešto učiniti.

BalkanDownload

BalkanDownload

6

Gornji kat gradskog autobusa bio je gotovo prazan. Vonjao je po *Curryju*. Sasvim sprijeda sjedio je neki čovjek koji je netom obavio kasnu noćnu kupnju. Straga, usnuo, neki pijani prodavač nekretnina, čija je glava ponirala prema naprijed svaki put kada bi vozač dotaknuo kočnicu. Pod nogama mu je bila kutija od stiropora u plastičnoj vrećici iz koje je curio umak *maršala*. Charlie je sjeo u sredinu, svoje najdraže mjesto. Oslonio je čelo o prozor i zagledao se van dok je brektanje dizelskog motora izazivalo podrhtavanje cijeloga poda. Obrazi su mu drhturili. Kroz zamagljeno staklo Charlie je pratio Londonce koji su i tijekom tjedna izlazili u provod. Za većinu još nije bilo prekasno. Charlieju je njegova nezgoda već umanjila zadovoljstvo.

Ali ne i radoznalost.

Langham Hilton svojim se skupocjenim blještavilom nadvio nad BBC-jevo sjedište u Ulici Portland Place. Charlijeve su cipele na mramoru škripale poput tenisica dok je prilazio recepciji. Obrativši se recepcionaru, učinio je to sa samopouzdanjem koje je izviralo iz šest konzervi Stelle. Nije mu bilo baš jasno što će učiniti, niti zašto će to učiniti. Ali sada je bio tu. i to je bilo to.

Recepcionar, izbljedadjele, prorijeđene kose, smiješio mu se.

“Carrie Watson”, Charlie se čuo kako izgovara.

“Koga ću najaviti?”

Charlie se na trenutak zamislio i uzvratilo osmijeh.

“George”, rekao je.

Recepcionar je kimnuo i podigao telefonsku slušalicu. Krajičkom oka Charlie je vidio da bira neki broj. Na brzinu je izračunao da je to 748. Charlie je gledao u stranu dok je telefon zvonio i zvonio. Recepcionar je spustio slušalicu.

“Nitko se ne javlja, žao mi je. Biste li željeli ostaviti kakvu poruku?”

“U redu je”, osmjehnuo se Charlie, mirno stavljaajući u džep neke hotelske brošurice. “Pričekat ću.”

Prošetao je predvorjem i spazio bar. Bio je ispunjen prigušenim bojama, udobnim foteljama i šaptanjem o osobnim intrigama. Vani je počelo kišiti. Jezera žuta svjetla osvjetljavala su tamnozelenu kožu barskih stolica. Charlie se smjestio u kutu šanka i ubacio nekoliko slatkih hrskavih kineskih krepera u usta.

Barmen mu je prišao kao što bi prišao omanjoj gomili prljava rublja.

“Samo čašu vode, hvala”, osmjehnuo se Charlie.

Barmen je lakonski podigao obrve i pokazao na posudu s vodom i nekoliko čaša ispred njega. *Uzмите сами*, kao da je govorio. *Ja vam neću dati.*

Charlie je ispio nekoliko čaša na brzinu. Živci su mu podrhtavali; shvatio je da mora isprazniti mjehur. Počeo se dizati sa stolice kada mu je barmen ponovno prišao stavljaajući pred njega visoku čašu koja je, činilo se, bila puna džina s tonikom.

“Od mlade dame”, prošaptao je zbunjeni barmen. Charlie je slijedio njegov pogled do udaljenog kuta bara.

Ondje je sjedila Carrie. Bila je sama. Osmjehnula se i nazdravila

mu. Bila je to gesta koja je govorila: dođi. Kriška limuna poskočila je i zavrtjela se. Tonik se zapjenio i zaprštao. Charlie se pokorio.

Carrien je glas bio poput kašmira. Charlie je bio opčinjen. “Pa, kako vam se čini moj hotel?” smješkala se. “Dajete li mu prolaznu ocjenu?”

“Jako lijepo”, istisnuo je Charlie otpivši još malo džina. Zračila je nekom čistoćom i svježinom i Charlie se pokraj nje osjećao prljavim. Nije mogao sjesti drukčije nego na rub fotelje, nagnut naprijed. Činilo se da to Carrie ne smeta. No njezina potpuna mirnoća razbijala mu je koncentraciju. Zamjećivao je i najmanji njezin pokret. Oblik usnica dok bi izgovarala riječi. Bore oko očiju kada bi se smijala. Maleni ali dovoljno velik prorez na suknji kroz koji se vidjelo tako glatko bedro da se na njemu moglo sklizati, pomislio je Charlie.

Ispred nje bio je izbor od triju poljskih votki u čunjastim čašicama koje su bile zataknete u smrvljeni led. Charlieju se učinilo da u jednoj vidi ružinu laticu kako pluta. Bilo joj je drago što ga je vidjela. Bila je zadovoljna kvalitetom fotografija koje su izrađivali za nju. S vremena na vrijeme spomenula bi Georgea, raspitujući se o poslu.

Iskoristivši priliku, Charlie ju je ležerno upitao kojim se poslom ona bavi. Nije imala ništa protiv odgovoriti mu. Urbanim planiranjem. Projektima obnove diljem svijeta. Nisu baš najuzbudljivije fotografske snimke koje će netko vidjeti, ali važne su za njezin posao. Charlie se osmjehnuo i rekao kako u svakom gradu sigurno ima ljude koji joj razvijaju fotografije. Uzvratila mu je smijeh i rekla: “... Ali nitko nije kao vi.” Charlie si je dopustio uživati u komplimentu. Nije se osjećao tako opuštenim u društvu neke lijepe žene već od... pa, već dugo.

“Pa, kakve su onda ovdje sobe?” upitao je ispijajući svoje piće.

Carrieno lice nije se ni pomaknulo. “Vrlo prostrane. Biste li

provjerili?"

Kiša je sada već bubnjala po velikim barskim prozorima. Vani su ljudi trčali u potrazi za nekim skloništem, nogostupi su postali glatki i sjajni. Carrie je ispraznila cijeli čunjčić ružine latice u jednom laganom, promišljenom gutljaju.

“Dakako”, rekao je Charlie.

Ušli su u dizalo i Charlie se morao obuzdati da ne pritisne 7. Sasvim slučajno, jedina osoba u dizalu, osim njih dvoje, bila je neka žena koja je bila pljunuta Charliejeva majka.

Žena se zabaljila u neobičan par pred sobom. Charlie joj se osmjehnuo, istodobno užasnut sličnošću. Sada mu je već njegov mjehur život činio veoma neudobnim, ali ni za što na svijetu nije želio da mu to pokvari planove.

Carrie ga je povela sagom s uzorkom riblje kosti kroz labirint sobnih brojeva i strelica. Ubrzo su stajali ispred sobe 748. Charlie se u mislima potapšao po ramenu.

U trenutku kada je otvorila vrata, pružila je ruku iza sebe i dohvatila Charlieja. Snaga njezina stiska i oćut njezine topline bili su dostatni da bujica navre u Charliejeve prepone. Bilo je to kao da je povukla vrpču za napuhavanje na čamcu za spašavanje. Charlie je bio zahvalan za mrak u sobi.

Okrenula se prema njemu i prišla bliže. Njezine su se usnice polako primicale. Usmjerila je usta prema njegovu uhu i lagano puhнула. U trenutku kada su se vrata za njima zatvorila, ispustila je šapat...

“Sada”, rekla je.

Charlie ju je poljubio.

Odgovorila je i obavila jednu nogu oko njegova boka. Pritisnuvši usnice na njegove, njezin je jezik nježno potražio njegov i spleli su se oslonivši se o mini bar.

Odmaknuo se i zagledao u nju. Oči su mu se priviknule na mrak i u polutami je ona iz trena u tren postajala sve manje običnim smrtnim bićem. Odbacivši kaputić, bradavice su bile jasno vidljive i tvrde kao dva puceta. U trenutku kada je počela otkopčavati bluzu, Charlie se više nije mogao obuzdati. Bilo je to, napokon, vrlo umjesno pitanje.

“Zašto...?”^{BALKAN-DOWNLOAD} zapitao je.

Primaknula mu se nježno. “Ššš.”

Povela ga je do sredine sobe, blago ga gurnula na krevet i opkoračila. Charlie se trgnuo. Mjehur mu je bio pun do pucanja. Carrie mu je šapnula u uho.

“Ja nemam... znaš već što.”

“Ni ja”, priznao je Charlie. Prestao je nositi kondome u novčaniku kada je i sam pogled na njih postao prava ironija.

“Mislim da ima onaj aparat... negdje”, osmjehnula se.

Charlie je kimnuo pridržavajući je i poljubivši je još jedanput dok se pokušavao pridignuti s kreveta. No ona ga je gurnula natrag.

“Nemoj se brinuti, ljepotane”, zadirivala ga je. “Samo ćeš se izgubiti. Ostavi svjetla ugašena. Vratit ću se za sekundu.”

Charlie je samo kimnuo omamljeno dok je Carrie žurno navukla kaputić i krenula prema vratima. Ostavila ih je nezaključana.

Charlie je neko vrijeme ležao na leđima. Postupno je njegovu uspaljenost zamijenila sve veća paranoja. Shvativši da je odjednom dobio neočekivanu priliku, duboko je udahnuo i dao se na posao. Pazeći da ne ostavi otiske prstiju, počeo je otvarati ladice, ormare. Trebali su

mu dokazi. Dokumenti. Svaki komadić dokaznog materijala koji bi bacio svjetlo na tu ženu. Jer ako je Charlie i u što bio siguran, onda je bio siguran da Carrie Watson sto posto nije Carrie Watson.

Disao je nervozno i zrak mu je zviždao u nosnicama.

Nije zamijetio sjenu na kupaoničkim vratima.

Bila je to velika sjena. Štoviše, golema. I potpuno tiha.

U jednom jedinom nečujnom pokretu sjena je prešla pod sobe. Odatle je mogla vidjeti Charlieja kako si nešto mrmlja u bradu dok prekopava po odjeći obješenoj u ormaru s kliznim vratima.

Sjena je podigla ruku. U njoj je bio stisnut, lagano ali odlučno, pištolj Sig Sauer 9mm, s prigušivačem. Zrno u cijevi, kada bi putovalo pravocrtno, prosviralo bi Charliejev mozak. Sjena je polako i tiho počela pritiskati okidač.

U tome trenutku Charliejeva života sve se počelo događati vrlo brzo. Povrh ritma krvi u glavi, začuo je novi zvuk. Nedvojbena zvuk metka koji napušta cijev s prigušivačem. Barut je stvorio visokotlačni potisak vruća plina koji je poslao zrno niz cijev. Ali plin koji se širi i koji bi inače eksplodirao kroz vrh cijevi uz zaglušujući prasak, proširio se u veći prostor prigušivača i zrno se pojavilo praćeno tek šaptom.

Metak je krenuo u smjeru svoga cilja. Sljedeći zvuk koji je Charlie začuo bio je zvuk padanja tijela na pod. Okrenuo se kako bi bolje vidio.

Ondje, na podu, ležao je muškarac odjeven u crno. Sadržaj njegove glave – krv, mozak, plazma, komadići lubanje – bili su prosuti wilmingtonskim sagom. U svojoj je beživotnoj ruci i dalje stiskao pištolj. Tisućinku sekunde poslije, Charliejev je mozak izračunao da je hitac koji je to učinio morao doći iz smjera vrata.

Pogledao je prema vratima. Ondje je stajao drugi muškarac.

U ljubičastoj vjetrovci.

Ime mu je bilo George.

U desnoj ruci držao je pištolj kalibra .22 s prigušivačem.

Jednim gotovo baletnim pokretom Charlie se bacio na pod tik do tijela koje je još krvarilo. U trenutku kada je dotaknuo pod, zakrenuo je gornji dio tijela u smjeru kazaljki na satu te se smotao u čučeci položaj pokraj ubojičine desne ruke.

Istodobno je spretno ispružio ruku, dohvatio pištolj, usmjerio ga prema Georgeu i opalio.

George, posve nespreman za takvo što, nije imao vremena reagirati.

Charlie je precizno naciljao – zrno je za dlaku promašilo Georgeovo rame i zabilo se u lijevu nosnicu žene koja mu se tiho prikrala s leđa. Bila je to plavuša u kostimu Donne Karan, obojici poznata pod imenom Carrie.

Kada se zabilo u nosnicu, zrno je raznijelo hrskavicu i nastavilo se kretati do kosti što je razdvajala nosni kanal od sinusa. Tu je počelo stvarati prave probleme, lomeći sve na svojem putu. Za sobom je ostavljalo golemo unutaranje krvarenje, stvarajući linearne frakture u unutrašnjosti lubanje koje su se protezale sve do njezina vrata. Val šoka zatim je izazvao masivnu traumu tkiva i u trenutku kada su komadići kosti lubanje prodrli u mozak, njezin je živčani sustav zadrhtao i potpuno se zaustavio, što je dovelo do trenutnog pada krvnoga tlaka, a iz lijeve ruke ispao joj je nož za odreske čija je nazubljena oštrica, samo sekundu prije toga, bila spremna prerezati Georgeovu vratnu arteriju.

S ulice se začula sirena vatrogasnih vozila što su se približavala. Krv je polako curila oko nogu dvojice muškaraca. Charlie se zabaljio u krvavo Carrieno tijelo. Još je na sebi osjećao njezin miris.

Jednim se skokom našao u kupaonici. Upalio je svjetlo, ugasio ga. Povukao je tuš-zavjesu. Za svaki slučaj.

Vratio se u predvorje gdje je George zurio u krvavo poprište. Charlie je prišao prozoru. S izrazom natmurene odlučnosti na licu počeo je podizati klizni prozor. Zaglavio se na pola puta. George je uz veliki napor napokon uspio podići pogled prema Charlieju.

“Možemo li razgovarati, molim te?” rekao je George.

“Samo malo”, odvratio je Charlie. Navlačio je rukave košulje preko šaka kako ne bi ostavio otiske prstiju. Naprezao se iz petnih žila, ali prozor nije popuštao.

“Ovaj, odmah, zapravo... ako nemaš ništa protiv...”

“Pomozi mi s ovim...” prostenjao je Charlie. “I zatvori ta prokleta vrata!”

Prozor je popustio i kliznuo prema gore. George je izjurio u hodnik i uvukao Carrieno krvavo truplo unutra, ostavljajući krvavi trag na sagu. Vrativši se, ugledao je Charlieja kako izlazi kroz prozor na uski izbojak s vanjske strane. Kiša je i dalje uporno pljuštala.

Domahnio je rukom Georgeu da ga slijedi. Vrisak u hodniku pospješio je njegovu odluku. George se s mukom iskobeljao i pridružio Charlieju.

Ispod njih, nekih sedam katova u slobodnom padu – beton. I ograda od kovanog željeza. I smrt.

George je progutao zrak i uspravio se.

Dvojica muškaraca oprezno su se micala prema sjevernom uglu hotelskog pročelja koje su šibali kiša, vjetar – i strah. Opresno ga zaobišavši, osmjehnula im se sreća – ljestve za bijeg u slučaju požara što su se spuštale do pokrajnje ulice. Charlie je skočio na ljestve, ali se nije počeo spuštati nego penjati. S uzdahom, George ga je slijedio.

Popevši se na krov, Charlie je pružio Georgeu ruku. Pomalo nevoljko, George ju je prihvatio ne želeći se oslanjati na vlastite snage. Charlie ga je povukao na sigurno.

Odozdo se i dalje čulo zavijanje sirena. Plava i crvena bliješuća svjetla odražavala su se na BBC-jevoj zgradi. Vjetar je tu gore bio još jači. Georgeovi pramenovi kose ludovali su i lepršali mu ponad čela poput morske trave za tajfuna.

Na suprotnoj strani udaljena ruba hotelskoga krova, pad od dvanaest katova do nogostupa. Malo dalje, izlaz – preko krova susjedne zgrade. Nisu imali izbora. Ne pogledavši Georgea, Charlie se zatrčao.

George je poletio za njim vičući...

“Trebam odskočnu!”

Charlie je okrenuo glavu – što?

George je skupio dlanove ruku ispreplevši prste. Na licu pogled koji moli.

Charlie je kimnuo – razumio je. Došao je do ruba zgrade i kleknuo. Dlanovi su se spojili, spremni za Georgea koji se približavao začuđujućom brzinom. Georgeovo stopalo našlo je Charliejeve sklopljene dlanove, a njegova odeblja bedra skrivala su nevjerovatnu eksplozivnu snagu. U hipu je bio izbačen preko ponora na niži susjedni krov prekriven šljunkom. Charlie je protresao ruke otresajući bol, vratio se nekoliko koraka i skočivši za njim, doskočio svom težinom na Georgea koji je ostao bez zraka. Obojica su zastenjala u boli, prevrćući se, zagrljena poput nekakve ljudske lopte suha korova nošene vjetrom. Zaustavili su se pokraj zamračenih krovnih vrata.

Lica su im se gotovo dodirivala – izgrebena, okrvavljena, poprskana šljunkom. George je prvi progovorio.

“Doista bismo trebali razgovarati”, rekao je.

BalkanDownload

BalkanDownload

7

Crne tenisice Hush Puppies tutnjale su cementom. Lopta, zelena i nedovoljno napumpana, koju je Davy Ross ispucao s gola visoko i daleko i koju je Neil Mackay spustio glavom, lagano se kotrljala nedaleko od crte igrališta. Prazna vrećica posoljenog čipsa prilijepila se za loptu usporavajući njezino kotrljanje.

Charliejevo stopalo dohvatilo je loptu na vrijeme te je tako spriječilo da izađe iz terena i zadržalo pod kontrolom, tik uz ogradu odjela za likovni. No povici prijatelja i podrhtavanje tla pod njegovim nogama govorili su Charlieju da se Andrew Crombie obrušio prema njemu svom silinom. Kostolomac Crombie bio je osoba koju jednostavno niste željeli vidjeti da se obrušava prema vama na bilo koji način. Charlie se naglo izmaknuo ulijevo, ali Crombiejeva široko razmaknuta potkoljenica dohvatila mu je koljeno i bolno ga prikovala o hladno, tvrdo igralište.

Kiša je počinjala rominjati. Na trenutak, Charlie je promatrao kapljice kako padaju. Izgledale su mu čudno izdužene. Nebo je bilo sivo. U Edinburghu nebo je uvijek bilo sivo. Vika sa suprotnog kraja igrališta govorila mu je da je Crombie postigao zgoditak. Charlie se pokušao pridignuti ramenima s betona. Golemi mulac oprčavao je igralište u pobjedničkom luku. Charlie se s mukom uspio osoviti na noge. U glavi mu je zvonilo. Baš kao i školsko zvono.

Dok je koračao natrag prema razredu, sustigao ga je Neil i pljesnuo po desnom ramenu. “BCG!” povikao je. Čak i kroz jaknu, oštrica boli zasjekla je Charliejevu kralježnicu sve do trtice. Svi u školi nedavno su bili cijejpljeni i nitko nije bio siguran. Charlie se nasmijao, zgrabio Neila i uzvratilo istom mjerom. Među 11-godišnjacima u Škotskoj to se smatralo znakom pravoga prijateljstva.

“Kako tvoja glava?”^{BALKAN} cerio se Neil. Uvijek se cerio. I niz godina poslije, kada je postao upravitelj male prodavaonice sendviča u Londonu, još je imao isti cerek. Ubacio je u usta komadić slatkiša, koji će jednom postati zabranjeni proizvod, i oči su mu zabljesnule dok se slatkiš počeo zloćudno pjeniti na njegovu jeziku.

Charlie je samo slegnuo ramenima. “Dobro”, lagao je.

“Hoćeš prvo dobru vijest ili lošu?”^{BALKAN}

“Dobru.”

“Pongo nas ne vodi danas na sat znanosti.”

“To nije dobra vijest, to je briljantna vijest.”

“Je, da. Ali loša je vijest da nas vodi Štakoraš.”

Bio je to jedan od onih trendova koji bi, činilo se, s vremena na vrijeme zahvatili cijelu školu. Jedno je vrijeme to bilo masovno zujanje za jutarnjeg zbora svih učenika. Onda pak pjevanje crkvenih pjesama razvučenim *geordie* akcentom. Nekoliko godina prije bio je to krajnje zabavni napadaj fućkanja glasa *s* u ssssvakom izgovorenom sssslogu. Ali Dobra vijest, loša vijest bio je relativno novi fenomen i iznimno zarazan. Bez znanja Charlieja i njegovih školskih kolega, postao je omiljena zabava diljem zemlje.

“Dobra vijest je...” zaderao bi ti se netko u lice, “... da si u zrakoplovu. Ideš na Jamajku. Loša vijest je da je motor sjeban.”

“Dobra vijest je da imam padobran.”

“Loša vijest je da je padobran probušen.”

“Dobra vijest je da postoji rezervni.”

“Loša vijest je da je on ostao u zrakoplovu kada si iskočio.”

Na neki je način to bio oblik sokratovskoga dijaloga. Igra je bila jednostavna. U svakoj situaciji postojali su pozitivni i negativni ishodi. Cilj igre Dobra vijest, loša vijest bio je da čovjek završi živ i u jednom komadu, da se dosegne svojevrsna logička slijepa ulica prije nego što obojicu igrača svlada dosada ili ih učitelj otkrije kako razgovaraju u zadnjim klupama.

Charlie je bio jako dobar u toj igri. Jedno jutro, kada su za odmorom dobili krafne i bijelu kavu. Neil je isprobao taj jamajački štos na njemu. Sprijateljili su se u prodavaonici postera u glavnoj ulici kada su pokušavali kupiti isti pop-art užas u crvenom okviru. Obojica nisu toliko kupovala tu sliku zbog njezina umjetničkog prikaza trostrukog *cheesburgera*, koliko zbog nečeg puno važnijeg: obojica su čula Karen Holmwood koja je jednom rekla kako joj se ta stvar *zbilja sviđa*. Njih dvojica nikada poslije nisu spominjala taj susret ili tu sliku. Postala je to prva Charliejeva i Neilova prava tajna. Bit će ih još mnogo.

“Dobra vijest je”, rekao je Charlie, “da ja doskočim na zemlju i nastavim hodati.”

“Ne možeš to!”

“Mogu. Jer zrakoplov nikada nije poletio sa zemlje.”

“Je, bogme je.”

“Rekao si da ide na Jamajku”, Charlie je prstom bockao Neila u rame. “Ali nisi rekao da je u zraku.”

“Klinac.”

Kada su napustili školu, Charlie je znao da Neil na igru više nikada nije ni pomislio. Charlieju je ona, pak, mnogo puta spasila

život. Njih su dvojica otada ostala u vezi. Jedanput na mjesec pretvorilo se u dvaput na godinu. Ali i dalje bi se sastajali i razgovarali i s vremena na vrijeme popili zajedno pivo i nastavili točno gdje su posljednji put prekinuli. Kao što stari prijatelji uvijek i čine.

Prošle su točno devedeset tri minute otkako su se Charlie i George nespretno skotrljali na jedan šljunkom pokriveni londonski krov. George je sada buljio u sjajnu zlatnu tekućinu što se bućkala u njegovoj čaši.

“Jedini problem s viskijem su dosadni pijanci... Ja ih jednostavno prezirem. Ti ne?”

George je sjedio zavaljen u kožnatu fotelju, pomalo nalik na Budu, s čašom oslonjenom o pregibe trbuha. Iza rešetke kamina vatra je ugodno pucketala. Na suprotnoj strani malenoga stola na nogarima bila je poluprazna boca jeftinog škotskog viskija i još jedna teška kristalna čaša. Njemu sučelice bio je Charlie, koji ga je pomno slušao, alkohol gotovo da i nije potisnuo plimu adrenalina dok je George nastavljao govoriti.

“To je tako... pa, reći ću... pretenciozno. Poznavao sam jednoga tipa na fakultetu. Pio je samo viski od ječmenog slada iz nizinske Škotske, koji je odležao u tresetnim ostacima nečije babe stotinu godina. Hoću reći, to je tako glupo. Nema ništa lošeg u običnom skoču. Jeftini skoč s ledom. Sasvim dobro. Divota.”

Iskapio je i osmjehnuo se Charlieju. Oči su mu se sjajile poput vlažnih oblutaka. “Dobra vijest je”, rekao je, “da sam odlučio ukloniti pritisak neizvjesnosti s ovog našeg stanja.” George je ponovno prikovao pogled na područje malo ulijevo od Charliejeva nosa.

“Stvar je u tome”, prošaptao je, “da sam ja špijun.”

Njegove su riječi ostale visjeti u zraku.

Charlie je zadržao pogled na Georgeu, ali je krajičkom oka brzo prekontrolirao udobni hotelski bar koji su pronašli prije jednoga sata. Bio je kasno utočište bankara, odvjetnika, ljudi koji su došli večerati, i kurvi. Trudeći se da izgleda visoke klase, postizao je gotovo suprotan učinak. Bio je konzervativan do ludila. Ali umirujuće diskretan. Posvuda drveni paneli. Crteži lovačkih pasa. Židovi su upili stoljeća pijanih razgovora i kada bi mogli govoriti, gotovo je sigurno da bi im se jezik zapletao. Uz šank, dvojica mladih muškaraca u prugastim odijelima cerekala su se bezdušno. Obojici su stopala gotovo nevidljivo poskakivala na prečkama barskih stolica. Bilo je to sićušno podrhtavanje koje je, pomislio je Charlie, bilo izraz dosade ili pak fizička manifestacija podsvjesne i duboko potisnute privlačnosti.

“I ja”, rekao je Charlie.

George je potiho zahihotao. “Na našoj strani?”

“Dakako”, odgovorio je Charlie. “Domaća služba.”

“Kako dugo?”

“Pet godina. Ti?”

“Sad će dvadeset.”

Charlie je važno kimnuo. “Ti bokca.” Otpio je malo pića. “Ali, samo jedno pitanje, George.”

“Što?”

“Zašto mi vjeruješ?”

George je šutio ne trepćući očima.

“Mislim”, Charlie se sada smješкао tankim, dobro isprobanim, neobvezujućim osmijehom, koji je bio zamišljen tako da onoga drugoga učini pomalo nervoznim, “da cijenim tvoju iskrenost. Ali nema nikakva dokaza da sve ovo što sam ti ispričao nije tek hrpa svjež

kravlje balege. Oprosti na ovoj flamanskoj prispodobi. Hoću reći, znam da smo obojica maločas ubili dvije osobe, oružjem, i to je strašna stvar – ubojstvo, u stvari, ako se malo zamisliš, s pravnoga stajališta – ali to ne bi trebalo biti nekakvo sredstvo za otkrivanje laži. Zar ne?”

“Slobodno reci, Charlie.”

“Možemo obećavati i uvjeravati koliko nam drago. Ali apsolutno nema načina da mi doista, sto posto, vjeruješ. Zar ne?” Charlie se naslonio na naslon fotelje i pustio da se slegne prašina njegove tirade.

George je slegnuo ramenima. “Pa, zapravo, postoji svojevrsan način.”

“I koji je to način?”

“Znaš li što je to VEX?”

Charlie je kimnuo potvrdno.

“Pa, upravo sam ga stavio u tvoj viski.”

Charliejeve su se oči s užasom proširile. Dvojica muškaraca u prugastim odijelima bacila su kratak pogled prema njima dok je Charlie žestoko masirao sljepoočnice. Taj nov i moćan iskorak od droga poput *thiopental sodiuma*, VEX, kako je bio poznat, bio je najbrži i najučinkovitiji narkotik istine u njihovoj struci. Naziv je bio uporabna skraćenica – Verbalni ekspektorans – i imao je kemijsku formulu toliko složenu i dugu da ju je bolje i ne spominjati. Bio je to brzodjelujući, opuštajući i, sve u svemu, odvratani mali barbiturat kojim su se izmamljivale informacije. Charlie je osjetio da mu se bilo usporava. Kao da mu je led u želucu. Klasični znaci da je stvar počela djelovati. Lice mu je oblilo rumenilo.

“Stavio si drogu istine u moj viski?”

George je ponovno slegnuo ramenima. “Nisam.”

Charlie je šakama probijao oči.

“Lagao sam”, objasnio je George. Charliejeve su oči zasuzile. “Ali iz tvoje reakcije”, nastavio je George, “mogao bih se kladiti da si govorio istinu. Izgledao si kao netko koga su upravo raskrinkali.”

Charlie je govorio istinu. Bio je najiskreniji u posljednjih šesnaest mjeseci, četiri tjedna i jedanaest dana.

“Pa, možda ćeš i ti onda biti toliko ljubazan i reći istinu. Za koga radiš?” prošaptao je Charlie.

“Za dobro poznatu britansku špijunsku organizaciju”, nasmijao se George. “Isporučitelja potpunih rješenja za domaći i svjetski obavještajni proizvod.” Sa zabrinjavajućom lakoćom natočio je i ispio još jednu čašu škotskog viskija. “Baš kao i ti.”

Charlie i George osmjeivali su se jedan drugome.

Obojica su bili svjesni da su ih tijekom posljednjih nekoliko osjetljivih minuta dvojica muškaraca u prugastim odijelima pogledala točno četiri puta. Na toj udaljenosti postojala je mala šansa da su neke osjetljivije riječi iz njihova razgovora odlepršale preko vinom uprljana saga do njihovih ušiju. Unatoč svojem komforu, unutrašnjost jednog hotelskog bara nije bila mjesto za takve razgovore.

Charlie je prvi ustao. “Ne ovdje.”

BalkanDownload

BalkanDownload

8.

Red negdašnjih konjušnica iz 18. i 19. stoljeća, pretvorenih u stanove, vodio je do Ulice St. Jamesa kojom su Charlie i George koračali pola metra udaljeni jedan od drugoga, pogleda uprtih u nogostup, krajnje koncentrirani, s pipcima svuda uokolo, baš kao što su im utuvili u glavu tijekom godina i godina obuke.

Bilo je kasno i posljednji ostaci ljudskih naplavina, izbačeni iz krčmi, pokušavali su uloviti zadnje vlakove podzemne. Zrak je bio jezivo hladan i obojici je bio kao dobrodošla pljuska osvježenja.

“Sedmi kat, Eustonova zgrada”, govorio je Charlie.

“Tko ti je ondje čelni čovjek?”

“Bill Skelton.”

“Nikad čuo.”

“Ti?”

“T15, uz Temzu”, rekao je George.

“Pa, to je zato”, Charlie je kratko pogledao Georgea kao da ga je sada iznenada prvi put zamijetio, “što si ondje gore. Nije čudo da te nikada nisam vidio.”

“Misliš li ti isto što i ja?”

“Mora biti.”

Obojica su se gorko osmjehnula. Za trenutni kaos moglo je

postojati samo jedno objašnjenje.

“Logistika”, izgovorili su uglas.

Prolazili su sada pokraj hotela, nekih modernih i ružnih, nekih starih. I ružnih. S one strane zatamnjenih prozora predvorja buljili su u njih muški manekeni, trenutno između dvaju poslova. Osobna ogovaranja plutala su tamnim taksijima između žena s krznenim šeširima. London, na svojim mračnim mjestima, skrivao je više tajni i izgovarao više laži nego mnoštvo mahnitih obavještajaca. Dvojica muškaraca okrenula su se i zaputila prema Piccadillyju.

Charlie i George sada su bili sigurni. Ne samo da su bili zaposleni na mjestu koje je obojici bilo samo “fasada” – fotolaboratorij – nego i nitko u njihovoj organizaciji nije bio svjestan pogreške.

Baš nitko.

Bila je to spektakularna i, u drugim okolnostima, teoretski zabavna, prvorazredna zbrka.

George je prvi ponudio istinitu verziju. Njegova je posljednja operacija bio rad na vezi u Rusiji. Carrieno lice nije mu bilo poznato, ali njezini redoviti posjeti njihovu laboratoriju prisilili su ga na obrambeni položaj. Zaključio je da je ona neka vrsta slatke zamke, trik kojim se SVR često koristio pokušavajući ga namamiti u hotel. Skriveni čovjek s pištoljem bio je ruski plaćeni ubojica – baš je on prošle godine pokušao smaknuti Georgea u Moskvi. George se susreo s Carrie samo nekoliko puta, čemu je i Charlie svjedočio, ali uvijek na otvorenom. Jasno mu je bila otkrila svoje osjećaje iskoristivši fotografije kako bi njihovu odnosu pridala okus špijunaže, a njihovo obostrano zanimanje za knjige kao izgovor da se spoje. Onda ga je pozvala k sebi u hotel. Kada se Charlie ondje pojavio prije njega, George je pomislio kako je ona odlučila njega srediti prije nego što

George stigne. “Vjerojatno je pomislila kako ćeš je vidjeti prije ili poslije. Tako si postao dio problema”, objasnio je George, dopustivši si smiješak. Zakašljao se kada je oštar londonski zrak otišao preduboko u njegov dušnik. “Ti i te fotke, Charlie. *Ona je špijun, George, definitivno...*”

Charlie se nasmijao. “Dvostruki blef. Jer, najmanje je vjerojatno da će neki špijun govoriti o špijunaži na javnome mjestu.” Vozilo Hitne pomoći projurilo je zavijajući u smjeru tamnih prostranstava Hyde Parka, za dlaku promašivši nekog biciklista. “Ti si svjestan toga”, nastavio je Charlie čudnim glasom, “da ćemo morati o svemu napisati izvješće. Dugo izvješće.”

George ga je promotrio, svjestan Charliejeva tona. Ton je bio... ne sasvim predan. Svojevrsan mamac što visi na kraju udice.

“Istina”, rekao je George nogostupu ispred sebe. “Pretpostavljam da hoćemo. Morat ćemo.”

“Dakako, morat će nas ponovno lansirati. Nove lozinke, nove pripreme.”

“Takav je postupak.”

Hodali su šuteći cijelu minutu. Pogledali su se točno sekundu poslije. Bio je to pogled koji je govorio: *osim ako...*

“Ali, sasvim iskreno... jebeš to,” promrmljao je George, “to igranje, ono, ‘vojnika’.”

Charlie je kimnuo, a licem mu se polako razvukao sramežljiv osmijeh.

Kroz obližnja vrata izašao je neki par. Vrata su bila luksuzna i vodila su u zgradu sa skupim stanovima. On se doimao mnogo stariji od nje, a ona se smijala. Možda je to bilo prvi put da je bila u njegovu stanu i sudeći po rumenilu njezinih nježnih obraza koji je posljedica

njegove kratke brade, te po njegovu samozadovoljnom glupavom smiješku, još maločas su se seksali. Odveo ju je do taksija i pogled koji mu je uputila govorio je kako bi rado ostala, doista bi, ali ne može, nikako ne može, ne smije, ne večeras. U trenutku kada je taksi krenuo, on joj je otpuhnuo poljubac, a licem mu je preletio oblačić najiskrenije tuge. Možda ga je nešto u vezi s tom mladom ženom sasvim iznenada podsjetilo da će jednoga dana njegov život skončati, mnogo prije njezina.

Charlie i George bili su na suprotnoj strani ulice. U tom su trenutku i njih dvojica razmijenila poglede. Bili su to pogledi koji bi svakome tko zna čitati te znakove, otkrivali vrlo jednostavnu činjenicu.

Negdje, sasvim polako, začinjalo se jedno prijateljstvo.

Charlie je stajao na vratima svojeg ruševnog jednosobnog stana i osluškiavao brundanje taksija koji je odlazio u noć. Ušao je umorno, zatvorio vrata i potpuno iscrpljen udario nožnim palcem o rub kreveta. Zaključio je da bi psovanje zahtijevalo previše napora. Pomišljao je da si napuni kadu, ali sada nije više imao snage. Navukao je smeđe zavjese. U sredini je ostao frustrirajući prorez koji se nije dao zatvoriti ma koliko potezao zavjesu. Stoga je odustao i prepustio se sili teži srušivši se na krevet ne skinuvši pokrivač. Usnuo je prije nego što mu je glava dotaknula madrac.

U snovima je, kao i uvijek, tragao za Becky. Scena mu je bila poznata. On bi se pojavljivao na izlazu za prispjele putnike u nekoj zračnoj luci. U početku bi lica bila bezizražajna, sva ista, bezoblična. Onda bi je ugledao, a ona bi mu mahala smiješeći se, nekako postrance i tajnovito. Kada bi se primaknuo, dohvatila bi njegovu šaku i počela

mu ljubiti zglobove prstiju.

“Želim ti se udvarati”, rekla bi. “Mislim da je u redu da ti se malo udvaram.”

On bi se osmjehnuo i posegnuo da je pogladi po kosi. Uzela bi njegova kolica za prtljagu i pogurala ih ispred njega. On bi je slijedio, ošamućen od leta, zamučena pogleda, presretan, diveći se njezinim nogama koje su grabile ispred njega. Klizna vrata bi se razmaknula i ona bi došla do rubnika nogostupa. Oko nje bi se zgusnula gomila turista, nosača prtljage i lovaca na taksije. U tom oblaku iscrpljenosti nešto bi odvuklo njegovu pozornost i kada bi je ponovno potražio pogledom, nje više ne bi bilo, i njemu bi se opet vratila samo blijeda lica bez očiju, i on bi vrištao, plakao, ridao u jastuk, jecao udišući ustajali zrak, istiskujući iz sebe, u drhtajima, tu agoniju što je ležala u njegovoj nutrini pržeći.

I George je sanjao. Ali njegovi su snovi bili glatki i bijeli, poput površine nekog jajeta. Njegove očne jabučice nikada se nisu trzale pod vjeđama. Njegovi snovi bili su pravocrtni, ruke preklopljene, kao u kakva faraona, stopala skupljena, prozor otvoren za zvukove i svjetla gradske noći.

BalkanDownload

Charlie se ujutro probudio ne osjećajući lijevu ruku. I već kad je tu obamrlost htio pripisati nedostatku dotoka krvi, shvatio je da je ista situacija i s desnom rukom. Bilo je tako i s lijevom nogom. I desnom. I s njegovim vratom.

Ležao je ondje nekoliko trenutaka pogledavajući sad jastuk, sad budilicu. Pomalo je želio da je George tu da to vidi jer, unatoč svojoj nedaći, Charlie je znao da je sve to, promatrano iz nekog drugog kuta, zapravo prilično smiješno. No ovdje je trenutno bio samo jedan

lolyboly

svjedok. On sam. I nije bilo nikakve dvojbe: nije se mogao pomaknuti. Dogodilo mu se to samo jedanput, kada je bio na jednom zadatku. Potreba da ustane iz kreveta tada je bila mnogo veća nego sada. No bez obzira na situaciju, nije to bilo nimalo ugodno. Charlie je iz iskustva znao da to jednostavno mora prebroditi. Iz nekoga razloga sjetio se dvojice muškaraca u prugastim odijelima iz hotelskog bara. Sjetio se nogu koje pocupkuju. Fizičkog vrha podsvjesne sante. Pitao se koliko će vremena toj dvojici trebati da shvate kako su homoseksualci.

Vani se u nekom automobilu uključio alarm. Charlie je u mislima isključio iritaciju raznih tonova sirene alarma, kao što je činio i svaku večer otkad se tu uselio.

Postupno se osjećaj pužući vratio u Charliejevo tijelo. Prsti na rukama počeli su se trzati, a nožni micati. I oprezno, veoma oprezno, izvukao se iz kreveta. Sve je to bilo zbog pada, pomislio je. Bio je to gadan pad.

* * *

Vlak podzemne bio je krcat i on se našao priklješten u jednom kutu. Zatvorio je oči. Odjednom mu je u misli došlo Carrieno krvlju poprskano lice. Očutio je val mučnine.

Kada se Charlie pojavio na poslu, George je već bio iza pulta. Bila je ondje i dobrodošla šalica svježe pripremljene kave što se još pušila. Uz nju i jedno pecivo.

“Nisam znao kakvu kavu piješ”, osmjehnuo se George. “Pa sam im rekao da jednostavno stave sve u nju.”

Charlie je srknuo poveći gutljaj i shvatio da se George nije šalio.

Srce mu je ubrzano zakucalo. I osmjehnuo se zahvalno.

Toga je jutro u lokalnim vijestima objavljeno da su u Langhamu ubijeni muškarac i žena. Unatoč dvjema kamerama i nekoliko svjedoka koji su izjavili kako su sigurni da je dama koja je nađena mrtva, bar napustila s nekim drugim muškarcem, nikakvih konkretnih dokaza nije bilo. George i Charlie su se složili da će cijelu stvar prijaviti ako se pritisci pojačaju. No zasad, baš kao i u mnogim slučajevima iznenadne i nužne akcije, sve je bilo svršeno, osim papirologije. Odlučili su o incidentu nikome ništa ne govoriti.

George je pijuckao svoj kapučino. Na gornjoj usnici imao je tanki polumjesec od čokoladnoga praha. Spustio je pogled na Charliejevu lijevu šaku – s četvrtog prsta odlijepio se flaster. George je samo na brzinu bacio pogled, ali čak i pri slabu svjetlu njegove su oštre oči uspjele zamijetiti maleni ožiljak gdje je nekoć možda bio vjenčani prsten.

BalkanDownload

BalkanDownload

9

Cijelo jutro prekapali su po sjećanjima. Kako nije bilo mnogo mušterija, uspjelo im je dosta toga pretresti. Unutra je bilo svijetlo, toplo, ugodno za brbljanje. Vani je kišilo i putnici koji su u vrijeme ručka putovali podzemnom otresali su kišobrane dok bi se gurali ispred aparata za karte.

“Pa, tko je onda vodio tvoju obuku?”

“Čovjek po imenu Forbes”, rekao je George.

Charliejeve su oči zasjale od sjećanja.

“Mackinnon?”

“Baš taj.”

“Jebote. I mene je on obradio.”

Obojica su se zacerekala.

“Budući...” rekao je George.

“Rezultati...” odgovorio je Charlie, oponašajući poseban škotski akcent. George i Charlie djetinjasto su hihotali.

U britanskim špijunskim krugovima Mackinnon je bio svojevrsna legenda. S vremenom su zalisci boje pijeska dobili pramenove sjedina; poludjele obrve pretvorile su se u nešto još luđe; trbušina je postala veća i tvrđa; glas za oktavu dublji. Mrgodeći se preko naočala, u novake je unosio mnogo više od nužnih standarda kriptografije,

stvaranja akronima, uputa za razmjenu dokumenata i birokratske postupke. Pružao bi im potpuno nov način razmišljanja.

“Budući rezultati”, pjevušio bi svojim nazalnim tenorom sve do zadnjeg reda učionice na trećem katu, “mogu se predvidjeti, uopćeno govoreći. Pod uvjetom da imate dovoljno vremena u bilo kojem scenariju, opći vektori vjerojatnosti mogu se isplanirati i poduzeti potezi u cilju pripreme. Svijet je mjesto prepuno nesigurnosti, slučaja i nepoznanica. Svaka situacija nudi nam različite mogućnice.” Uvijek bi rabio tu riječ umjesto “mogućnosti”. Način na koji ju je izgovarao izazivao bi smijeh kod studenata. *“Dobar dužnosnik zna naći ono najmanje vjerojatno u svakoj situaciji. I postaviti to u središte svojih planova.”*

Forbes bi se zagledao u oči neke studentice i osmjehnuo se. *“Ili njezinih planova”,* dodao bi udvornički. I nastavljao: *“To bi, gospodo – i dame – trebalo biti središnjom točkom vašega razmišljanja.”*

Kada je Charlie svojeg prvog dana čuo te riječi, osmjehnuo se. Znao je da je donio ispravnu odluku potpisavši Zakon o državnoj tajni. Jer ono što je Forbes iznosio, nije bilo ništa drugo doli velika igra Dobra vijest, loša vijest, što se protezala kroz cijelu jednu karijeru. A nitko, baš nitko, nije bio u tome bolji od Charlieja. Samo pitajte Neila Mackaya.

“Čudno...” rekao je George.

“Što je čudno?”

“To da su nam isti ljudi govorili kako da obavljamo posao. Davanje iste lekcije iz godine u godinu. Čovjek bi pomislio da su smislili nešto novo glede trošenja vremena.”

“Ljudi se naviknu na rutinu”, razmišljao je Charlie. “To mjesto ima golem problem institucionalizacije. Rutina se toliko duboko

ukorijenila da ti postaje teško napustiti ga. Zaglaviš u glibu. Nakon nekog vremena.”

George se neko vrijeme zabljuje u gomilu ljudi vani. I maska je bila ponovno na licu. Ni traga osjećajima, nigdje. Voštana figura.

“Doista tako misliš?”

Vrijeme ručka samo što nije došlo. Charlie i George prvi su put odlučili markirati. Zatvorili su fotostudio i otputili se do lokalnog kafića, dovoljno drskog da bi odvratio posjetitelje Starbucksa da sjednu za njegove masne stolove. Nitko se tu ne bi usudio zatražiti malo čokoladnog praha na svojem kapućinu. A svatko dovoljno lud da zatraži sojino mlijeko bio bi uvučen preko šanka i izboden na smrt komadom sira.

George zapravo nije bio iz Newcastla, objasnio je Charlieju. Charlie je kimnuo i rekao Georgeu da ni on zapravo nije iz Swindona. Ispričao mu je svoje djetinjstvo u Edinburghu, rekao mu za svoju ljubav prema nogometu i filmovima. Govorio mu o mnogim satima provedenima na igralištu igrajući se Dobra vijest, loša vijest.

Georgeu se to posebice sviđjelo.

Dvojica muškaraca zatim su zapala u tišinu, pomalo neugodnu. Bilo je to kao da su u jednom jedinom skoku prošli od prvog spoja do medenog mjeseca, i to se odjednom vidjelo u njihovim očima. Ljudi koji nisu navikli podijeliti ni najtrivijalnije osobne pojedinosti, sada su radili nešto što bi u tajnoj službi bilo istovjetno francuskom poljupcu u javnosti.

Aparat za mljevenje kave toliko je žestoko zarežao da je svaki razgovor u njegovoj blizini morao zamrijeti.

Charlie i George krenuli su natrag u studio u tišini. Trebalo je malo poraditi na stroju za razvijanje slika. Bio je razmjerno nov i

jednostavan. Umjesto miješanja kemikalija, fiksativa, razrjeđivača i čega sve ne, postojala su četiri različita kanistra koja je trebalo samo izmijeniti, što je mogao obavljati i majmun. Trenirani majmun, ali ipak majmun. Charlie je znao da je on na redu da skine cijevi i pripremi četiri nova kanistra za poslijepodnevno razvijanje. George je odjednom ušutio, što bi prije Charlieja zabrinulo i navelo na pomisao da se negdje na horizontu pomalja nova anegdota zaključane sobe. Ali sada, u svjetlu njihove nove veze, ta mu je tišina bila iznimno ugodna. Sve dok mu se George nije polako primaknuo. Na licu izraz povjerenja. Topla iskrenost jednog prijatelja. Hodajući, okrenuo je lice prema Charlieju.

“Mogu li te nešto pitati?”

“Dakako”, rekao je Charlie.

“Kada si sve to počeo mrziti?”

BalkanDownload

BalkanDownload

10

Predavaonica 11, Ured u Ulici Curzon

“Metode šifriranja robova na plantažama nisu se toliko razlikovale od metoda koje su rabili drevni Egipćani. Šifre i kriptografija bili su žarište uspjeha i neuspjeha tijekom povijesti... ovisno s kojom stranom razgovarate.

Ali ne želim vam govoriti o složenostima kriptografije pri stvaranju tajnih poruka, nego o svakodnevnim i praktičnijim oblicima komuniciranja, katkada na velikoj udaljenosti i u znatnoj žurbi, s agentima na terenu čija ćete referentna točka biti u središnjici i s vašim referentnim časnikom, kada budete na terenu.”

Forbes se već bio razmahao. Njegovi škotski vokali odbijali su se od zidova izravno u uši dvojice muškaraca, Charlieja i Georgea, razdvojenih prostorno otprilike tri metra; vremenski petnaest godina. Charlie je bio odjeven u hlače kaki boje, George u izbljedjele traperice.

“Danas ćemo se usredotočiti na protokol četiri za šifriranje. Zamijetili ste da imam ovdje malu rolu filima. Taj filim vaše je Sveto pismo. Nađete li se negdje na terenu, drugim riječima, na zadatku, i neki teklić vam donese takav filim, odmah ga odnesite razviti. Neće biti ništa hitno – imamo druge načine komuniciranja takvih poruka,

koji će vam postati jasni tijekom ovih lekcija u vrlo bliskoj budućnosti. Ali, ponašajte se prema tome filmu s poštovanjem. Sadržaj će se gotovo sigurno odnositi na informacije glede vaše zadaće i bit će važan.

Naši protokoli nalažu da se svaka primjerena informacija snimi na sličice toga filima. Prvi dijapozitiv.

Prva sličica namijenjena je kontekstualnim mikROTOČKAMA. Oblik, odnosno forma, nekog kruga ili obli predmet unutar slike označit će postojanje točke u jednome od četiri kuta. Pronađite odgovarajući negativ i dešifrirajte rabeći odgovarajuća pomagala.”

Grebuckanje olovaka po papiru.

“Sličice dva, tri i četiri zahtjevi su za različite razine promatranja ljudskih, samohodnih ili statičkih ciljeva. Ako se na sličici dva nalazi prikaz, recimo, kuće ili eksterijera nekog stana, to će ukazivati na nedavnu snimku domaće situacije; isto tako, broj tri trebao bi, ako se broj dva ispravno analiziralo, sadržavati fotografiju ili neki sličan prikaz cilja. Sljedeća sličica trebala bi, napokon, sadržavati mikROTOČKU s odgovarajućim informacijama.”

Forbes je nastavljao piskutati. I olovke su nastavljale zapisivati. Dok nije stigao do trinaeste sličice.

I tada je pisanju bio kraj.

11

Mržnja. Tako žestoka riječ. Tako puna sebe. Charlie se opirao uporabi bilo čega takva intenziteta, osim ako to nije doista mislio. Bio je to svojevrsan bihevioristički kompleks, urođeni običaj iz sretnijih vremena.

Ali čak je i Charlie imao granica. Georgeova udica napokon se zakvačila za živac. U trenutku kada su se nakon stanke za objed približili ulazu u podzemnu, napokon je popustio.

“Okej,” rekao je, “što mogu reći. Bio sam mlad, posao mi se činio zanimljivim. Na fakultetu nisam znao što bih sa sobom. Ali znao sam što *nisam* želio. Bankarstvo. Marketing. Trgovina. I onda novačenje. Htio sam barem pokušati raditi nešto drugo – koje li ironije. Baš sam dobio što sam tražio. No pitaš li me mrzim li taj posao? Ne. Ima uspona i padova, dakako, baš kao i svaki drugi. I da zarađuješ ševeći manekenke za kupaće kostime, opet bi imao manje sretnih dana, zar ne?”

George je slegnuo ramenima. “Nisam sasvim siguran da se ne osjećaš kao i ja.”

Charlie je pokušao dokučiti značenje te dvostruke negacije – ili ma što to već bilo što je tjeralo Georgea da katkada tako govori.

“Mislim, je, to ostavlja traga na čovjekovu osobnom životu, ali koji posao to ne čini? Osim nezaposlenosti. Pa čak i tada, kada si bez

posla, i to je nešto drugo.” Charlie je slegnuo ramenima. “Biti špijun znači da ne možeš imati djevojku. Sve je to doista samo to i ništa više.”

George je arogantno šmrknuo. “Zbilja? Zašto?”

“Pa, znaš. Tajne. I to.”

George se namrgodio. I odbacio je primisao koju je kanio načeti. Uzdahnuo je. “Da, pa, s kojom si god izlikom ti zadovoljan, zadovoljan sam i ja.”

Charlie je spustio pogled. Vezica na cipeli mu se odvezala. “Nije to izlika”, rekao je.

“Ne trebaš se ničega stidjeti...”

“Ne stidim se...”

“Što god ti je potrebno kao štaka, samo izvoli.”

Charlie se naglo okrenuo i uvrijedeno odjurio prema prodavaonici ploča dok se George žurno spuštao prema studiju.

Razlog zbog kojega se George vraćao u studio bio je dvostruk. Prvo je taj što ga je razljutilo kako je Charlie sublimirao svoju očitu mržnju prema Službi – nešto što je George kultivirao niz godina i u vezi s čim bi mu, iskreno govoreći, godilo da se mogao javno potužiti.

Drugi je razlog zbog kojega se želio vratiti bio taj što je u trenutku kada su krenuli na ručak zamijetio na velikoj karti mreže podzemne željeznice, najbližoj njihovom izlazu, kvržicu gume za žvakanje, zalijepljenu točno na postaji Chancery Lane.

U modernom svijetu špijunaže, razmišljao je George s određenom primjesom tuge, informacijska tehnologija zamijenila je nevidljivu tintu. Ali romantika pera i dalje je živjela u Georgeu; njegove prve operacije bile su prava obećana zemlja za te jednostavne tehnike... mjesta za ostavljanje tajnih poruka, sok od limuna, lončanica u prozoru, oglasi u novinama, čak i *poste restante*, nekoć putnikovo

bitno pomagalo a danas zamijenjeno elektroničkom poštom. Trikovi izdaje stare škole njemu su bili poput nota odsviranih na kakvu Stradivariju, postupci u kojima se uživalo, koje se slavilo i koje se šaptom prenosilo budućim umovima. Kako su prolazile godine, tehnologija je uklonila i posljednje ostatke zabave tijekom zamornih svakodnevnih operacija. Djelomičan razlog zbog kojega je George pristao na to prilično neuzbudljivo imenovanje bio je taj što će zapovijedi dobivati na donekle starinski način. Stoga je guma za žvakanje prilijepljena na postaju Chancery Lane izazvala razdraganost njegova srca. Jer je to značilo da će zapovijedi uskoro stići.

Postupci za izdavanje zapovijedi i dodjelu projekata mogli su se razlikovati od zadatka do zadatka. Ako je bila riječ o tehnički manje zahtjevnom pristupu, kao u ovom slučaju, uglavnom bi se koristilo sljedećom strategijom – istim pristupom za koji ih je Forbes pripremio prije toliko godina: neki dostavljač – ovih dana to bi mogao biti bilo tko, od nekog nesvjesnog prodavača do kakva dobrohotnog umirovljenika – donio bi jednu jedinu rolu filma na razvijanje. Štos bi bio u adresi: 73c Kavanaugh Gardens, SW3. Takva ulica ne postoji u tom dijelu Londona, pa onda ni taj stan. U skladu s obukom, kada je film jednom uručen, primatelj bi otvorio kutiju i razvio njezin sadržaj. Čim bi to bilo moguće, operativne bi pregledao slike i, ako bi bilo potrebno, uklonio odgovarajuće negative na kojima su bile mikrotocke radi daljnje analize. George bi često, dok je čekao, zamišljao kuću broj 73c u Ulici Kavanaugh Gardens. Balkon na prvome katu, plave zavjese. Na zidu mala reprodukcija Chagalla. Golemi bež trosjed, besprijekoran, na kojem su dvije vrlo razmažene perzijske mačke.

George je i dalje zamišljao pokućstvo u toj kući kada ga je dostavljač pogledao. *I to, jebote, prilično nesuptilno*, pomislio je

George dok je prilazio pultu kako bi ga ponovno otvorio. Mlada žena bila je odjevena u debelu majicu s velikim crvenim slovima na prednjoj strani. Pisalo je: A to čak nije bio ni moj sendvič.

Nervozno je prevrtao kutijicu s filmom u ruci – i onda odlučio pričekati Charlieja.

A Charlie je upravo lutao jarko osvijetljenim prolazima u prodavaonici ploča HMV Recordsa. Kada mu je bilo dvanaest godina, ispružen na pokrivaču prostrtom na ljetnom suncu nakon dugog poslijepodneva provedenog u udaranju lopte o zid, čuo je emisiju Janice Long⁴ na Radiju Jedan. Potpuno iznenada, kao grom iz vedra neba, začula se najljepša pjesma koju je ikada čuo. Ali, ma koliko pažljivo slušao, Charlie nije čuo da su spomenuli izvođača ili naziv skladbe. I od tog dana traga za tim sastavom. Pjevuši melodiju u telefonsku slušalicu, u prodavaonicama ploča, pjevuši svakome tko je spreman slušati, i nekolicini koji to nisu.

Prištavi klinac odjeven u HMV-ovu majicu niječno je kimnuo i Charlie se otputio natrag na posao. Zamijetio je jednu oznaku kredom na nogostupu, za koju bi svatko pomislio da je oznaka telefonske tvrtke za mjesto na kojem će opet morati kopati. Ali, Charlie je znao da to nije slučaj.

Kada se vratio, kutijica s filmom čekala ga je u pretincu s natpisom “obraditi”.

Obojica su se dala na posao u mučnoj tišini. Negativi su u mraku izvučeni iz svojih maternica i mini laboratoriji tiho su počeli zujati i klokotati, zagrijavajući i miješajući kemikalije, izbjeljujući i fiksirajući, duboko u sivoj utrobi vlastitih spremnika. Tada su se George i Charlie pokušali pozabaviti drugim poslovima: Charlie se dao

⁴ Poznata britanska radijska voditeljica.

na rješavanje svojega duga, a George se bacio na neobičan slučaj “Tri udovice”, kratku priču koja je govorila o smrti trovanjem nekog muškarca na bolesničkom krevetu. Dok je prva serija fotografija izlazila iz stroja u pretinac za slike, George je zadivljeno kimao kada se pokazalo da je doktorov toplomjer imao otrovni vrh. Pitao se je li itko od ljudi koji su mrzili Markova⁵ pročitao tu priču još 1978., kadli ga je Charlie potapšao po ramenu. George je pokupio slike i dvojica muškaraca počela su ih zajedno pregledavati:

Pod.

Pod.

Pod.

Pod. Pod. Zid.

Zid.

Zid.

Opet komad zida.

Zid.

Ti pošiljatelji poruka danas nemaju nimalo kreativnosti, pomislio je George. Kada sam ja bio teklić, donosio bih im najbolji izbor guza koje su ikada vidjeli.

Charlie je imao isti osjećaj. I njegov snop slika bio je isto tako dosadan. Obično, kada bi neka zapovijed ovako stigla, mogao se čovjek nadati, u najboljem slučaju, dostavi nekog dokumenta. Možda i nekakvoj provali. Ali i to su u ovome trenutku bile sjajne opcije.

Zid. Pod. George je opet pregledavao slike.

Zid.

⁵ Georgi Markov – novinar bugarskog uredništva Svjetske službe BBC-ja kojega je KGB 1978. ubio usred Londona posebno izrađenim kišobranom koji je u svojem vrhu imao napravu za ispaljivanje otrovnih kuglica.

I slika broj dvanaest bila je isto tako dosadna.

Trinaesta nije.

Kod obojice je bila prazna.

Pogledali su se.

“Ah.”

“Imaš pravo”, rekao je George.

BalkanDownload

BalkanDownload

12

“Trinaesta slika”, rekao je Forbes, “označava jedan specifičan čin. U mojih sedam godina provedenih na ‘terenu’, kako je to, po mojem skromnom mišljenju, prilično ironično nazvano – budući da gotovo nikada nisam bio na otvorenom prostoru – od mene je zatražena provedba te zapovijedi samo jedanput. Pa čak i tada, in extremis⁶. S obzirom na to da je svijet u takvu kaos, sva su se pravila promijenila. U prošlosti je naša hladnoratovska podijeljenost na dva bloka nosila sa sobom neku vrstu reda i poretka, određeni osjećaj da valja odigrati igru, brutalnu igru, ali koja je ipak imala određene propise i pravila ponašanja koje je valjalo oprezno slijediti i kršiti.

Ali novi svjetski poredak iscjepkao je ta pravila ponašanja i kao časnicima Njezina Veličanstva može se dogoditi da se u određenom trenutku nađete u poziciji da primite praznu trinaesticu.

Prazna trinaestica znači da ste dobili instrukcije da ubijete.

Uznemiravajuće, dakako. Ali nije tako loše kao slika što slijedi. Jer, četrnaesta slika sadržavat će prikaz ljudskoga bića čiji život vi iznenada morate skratiti. I bez obzira na to koliko ubojstava imate u svojem CV-ju, to prvo suočavanje s metom uvijek je dojmljivo. Ja to znam bolje nego mnogi. Kada se to meni dogodilo prvi put, preplavila

⁶ U slučaju krajnje potrebe.

me neka živčana rastrojenost, dotad nepoznata medicinskoj znanosti.

Moj problem bio je u tome što nisam mogao povjerovati da je ta osoba, taj stranac koji je buljio u mene s fotografije, mogao učiniti išta loše. I stoga sam se smrznuo, nazvao sam svojeg supervizora... i učinio veliku pogrešku: previše sam mislio a premalo djelovao.

I on mi je tada rekao ovo što ću ja sada vama reći. Slike trinaest i četrnaest ne izdaju se olako. Slike trinaest i četrnaest, koliko je poznato, nikada nisu bile pogrešne.”

BalkanDownload

BalkanDownload

13

Neke od najvećih promjena događaju se u najbanalnijim okolnostima. Povijest je prepuna velikih poteza i herojskih pothvata koji su najavljivali nova doba. Cezarov prelazak Rubikona, pad Troje, Carigrad, Pariz. Kolumbovo otkriće Novoga svijeta. Ali tijek povijesti čovječanstva uglavnom se temelji na onim manjim događajima, bezvremenim ljudskim trenucima, a o budućnosti se više odlučuje na temelju telegrama nego ratova, rukovanja nego ubojstava, uvreda nego gladi. To su istinske cigle od kojih se gradi život, bezbrojne i majušne, koje se izdižu poput koralja s morskoga dna stvarajući plimne lagune koje ispiru budućnost. Rupica u kondomu. Okretanje karte. Održavanje obećanja.

Gledanje slike.

Iz predvorja za prodaju karata dolazila je sve veća graja. Netko je, čini se, pokušavao platiti jednosmjernu kartu do Tottenham Court Rooda trgovačkom karticom Super Plus. Malo dalje se dvadesetak stranih studenata jezika, s ruksacima žarkih boja, smucalo s one strane barijera, razgledajući u nevinoj opčinjenosti unutrašnjost postaje. Potpuno suprotno od uobičajene reakcije na taj prostor, studenti su zadivljeno proučavali taj raj londonske podzemne željeznice, čiji su dio iznenada i na svoju radost postali. Ispred i iza njih stvorili su se čepovi svakodnevnih putnika i kako se gužva povećavala, ljudi su se počeli

lolyboly

nestrpljivo komešati.

Charlie je pogledao Georgea.

George je pogledao Charlieja.

Bez riječi, dvojica su muškaraca razmijenila fotografije.

Svaki je sada zurio u sliku samoga sebe.

BalkanDownload

BalkanDownload

14

Pokret. Da. Charlie je u to bio siguran. George se kretao. Fizički dokaz bio je tako sićušan, bilo ga je tako nemoguće procijeniti, ako se uopće može govoriti o nekakvu pokretu, da se ništa nije dogodilo. Ali Charlie je znao da se George kreće. Bio je on prvi koji je prekinuo to stanje zamrznutosti izazvano strahopoštovanjem koje ih je obojicu pogodilo onoga trena kada su pogledali fotografije u svojim rukama. To je Charlieju govorilo dvoje: George se ili spremao pobjeći ili napasti. Charliejevo srce, koje je prije toga smireno kucalo brzinom od 73 otkucaja u minuti, naglo se ubrzalo na gotovo 130 otkucaja. Adrenalin, koji je tijelo pumpalo u mišiće, učinio je njegove reakcije spremnijima, bržima.

George se nedvojbeno kretao. U mislima je već bio kod predzadnje ladice ormara s papirima. Ali nije mu trebala nikakva omotnica. Trebalo mu je nešto drugo što je bilo ondje.

Trebalo mu je jako mnogo koncentracije da ne popusti instinktu i ne učini nezgrapnan skok.

Bila je to ludost, dakako, obojica su to znala, pa ipak sve što su naučili u obuci prisiljavalo ih je na zaključak da, baš zato što je to ludost, moraju djelovati – odmah.

Buka se u predvorju postaje pojačavala. Putnici su postajali nervozni, željeli su stići kući. Studenti jezika, blaženo nesvjesni

nadolazeće krize, nalazili su nove uzbuđljive pojedinosti na koje su upirali prstima čavrljajući. Vidi, rekao je jedan, pregrada. Nevjerojatno. A vidi ondje, karta, vidi, ti, karta cijele podzemne. Uskoro su pomišljali otići u Rock Circus.

Charlie se pokušao prisjetiti je li George imao išta uza sebe što bi moglo poslužiti kao oružje. Džepni nožić? Ne bi mogao reći da ga je vidio. Lanac s ključevima? Nije se mogao sjetiti koliko je točno ključeva vidio, možda dovoljno da od njih načini nešto poput boksera. U nedostatku bilo čega drugoga, dvojica muškaraca samo su buljila jedan u drugoga. Charlie je pokušao uskladiti svoje treptaje s Georgeovima. Bude li potrebno, to će mu osigurati prednost od 150 tisućinki sekunda – onoliko koliko je mozgu potrebno da obradi neku novu sliku.

“To je neka pogreška”, rekao je Charlie.

“Očito”, dodao je George.

George se i dalje mikroskopski kretao unatrag prema ormaru...

“Logistika. Ma, daj. Već su zabrljali...”

“Nedvojbeno”, rekao je George.

“Dakle... trebali bismo o tome porazgovarati.”

George se dražesno osmjehnuo. “Bilo bi to lijepo.” Težina tijela neprimjetno se premjestila...

“Prestani se onda ponašati tako čudno”, rekao je Charlie.

“Ja se ne ponašam čudno.”

“Bogami se ponašaš,” zasiktao je Charlie, “ponašaš se čudno.”

“Pa, kad me gledaš tako neobično. Zato se ponašam čudno.”

“Upravo si samome sebi proturječio.”

“Točno, to je sve zbog tog pritiska koji stavljaš na mene. Čovjek

ne može normalno misliti.”

Charlie je izračunao koliko će Georgeu trebati vremena da otvori ormar i izvadi predmet te ga pokuša njime ubiti. Dakako, ovisit će to i o samom predmetu. Poznavajući Georgea samo kraće vrijeme, Charlie je zaključio da je ona vrsta špijuna koji bi mogao ubiti nekoga i komadićem čipsa ako bi to htio. “Gdje ti je pištolj?” upitao je.

“Koji pištolj?” George se sada počeo znojiti. Pokušavao se dosjetiti što Charlie drži u džepovima. Znao je da nema pištolj, ali i to da Charlie ima malo bolje ubrzanje od njega i da bi ga mogao, bude li potrebno, srušiti prije nego što stigne do stuba. S druge pak strane, George je imao duži korak i vjerojatno bi mu umaknuo na duže pruge.

“Pištolj,” rekao je Charlie, “onaj kojim si nedavno nekoga ubio.”

“A, *taj* pištolj.”

“Gdje je?”

George je uzdahnuo. “Ne donosim pištolj na posao, osim ako nije dan donošenja pištolja na posao. Pa i tada bih dvaput promislio.”

“Imao si pištolj u hotelu.”

“Slijedio sam te od svoje kuće.”

George se prestao micati i sada je Charlie bio na redu da se premjesti u povoljniji položaj.

“To je neka pogreška”, ponovio je Charlie, gotovo samome sebi. “Netko je ovdje ozbiljno pogriješio.”

“Ima toga dosta.”

“Ne možemo to uistinu provesti.”

“Takve su zapovijedi, Charlie.”

“To su pizdarije, George, ma daj. Mislim da bismo trebali nekoga nazvati.”

“Ti misliš da bismo ih trebali nazvati? Ono, *telefonom*? Pobrkali su naša imenovanja, Charlie. To je sve. Gdje se sada nalazimo, nije važno. Zapovijedi su jasne.”

“Razmisli trenutak. Kladam se da postoji neko drugo objašnjenje, neki drugi fotostudio negdje u Londonu s dvjema drugim slikama, s dvjema osobama koje bismo mi trebali srediti, što je, usput budi rečeno, prilično bezobrazno tražiti od jednog odanog zaposlenika koji se želi okušati u novim izazovima.”

“Ti planiraš otići?”

Sranje, pomislio je Charlie. *Previše otkrivam i premalo zadržavam za sebe.* “Rekao si da *ti* odlaziš.”

“Način na koji si to rekao implicirao je...”

“Nije važno što si ti mislio da to znači, ono što sam ja mislio jest da ti odlaziš... I ovo ovdje je sasvim suludo – *molim te, prestani to raditi, George.*”

George je ukočio ruku koju je iza leđa tiho pružao prema stroju za razvijanje slika.

“Raditi što?” upitao je.

“Tvoje ruke. Stavi ih ondje gdje ih mogu vidjeti.”

“I ti.”

“Moje su ruke ovdje, vidiš. Baš ovdje.”

Predvorje podzemne sada je bilo u stanju najviše bojne spremnosti. Pozvani su zaštitari jer je netko u odijelu – možda opet baš onaj riđokosi, premda se nije moglo sa sigurnošću reći, u svakom slučaju netko jako poslovan – odgurnuo petnaestogodišnjeg belgijskog dječaka u stranu isprovociravši njegovu djevojku da onoga u odijelu mlatne svojim ruksakom. A ona se, što nitko u predvorju nije mogao znati, još do maločas pokušavala domisliti kako da mu večeras da nogu.

Vrisnula je dovoljno glasno i prodorno da prisili Charlieja da instinktivno na trenutak skrene pogled u njezinu smjeru. Svjetlo je ušlo u njegovu rožnicu, dotaknulo mrežnicu, i upravo je tada mozak odvojio malo mjesta i vremena kako bi obradio tu informaciju u elektricitet. I u vremenu koje je bilo potrebno da njegov mozak sve to registrira te da oku naputak da se vrati Neposrednoj Opasnosti, spremnik za razvijač već je napustio Georgeovu ruku i letio kroz prostor prema Charliejevoj glavi.

Sagnuvši se kako bi u trenutku udarca izbjegao tekućinu, ipak mu je uspjelo zamijetiti Georgea kako je strelimice skočio prema predzadnjoj ladici ormara za pribor i, čak i kada su ga oči počele peći, Charlie je pomislio kako je došao trenutak da pokrene noge i pojuri.

Zaletio se izravno u Georgea. Kliznuo je podom nogu prema naprijed i izveo nožni kroše u visini zgloba: izmaknuo je Georgeu tlo pod nogama i srušio ga na pod u trenutku kada je George ubacio spremnik u netom dograbljeni pištolj. Pad je bio težak. George je glavom tresnuo o aparat za razvijanje slika. Poluslijep, Charlie je preskočio pult i spustio zaštitne rešetke za sobom. Klinci su se sada stišali. Buljili su iz predvorja zadivljeno u njega i Charlie je oprčao oko ugla dozivajući ih, vičući “ici, ici”... I oni su ga slijedili poput glodavca leminga, jurnuvši prema njemu, blokirajući prolaz. Charlie je odlučio ne krenuti prema stubištu koje je vodilo do danjega svjetla, nego se uputio prema zahodu.

Ne muškom, nego ženskom – gdje je projurio pokraj kabina do kutije s papirnatim ručnicima. Odmah ispod nje našao je rasklimanu pločicu. Iza nje je bila plastična vrećica. U njoj Glock 9 mm s punim spremnikom.

“Lekcija prva”, rekao je George u trenutku kada je nogom otvorio vrata. “Taktika povlačenja. Odredite spremište oružja na dohvat od

logora.” Izgovorio je te riječi s vrata u prostor zahoda. Odjeknule su resko, odbivši se od keramičkim pločicama obloženih zidova, praćene zvukom vode. “Bravo, dobar posao, odlično obavljeno, pet plus, najbolje ocjene, dođavola, gdje si?”

Istini za volju, Forbes je to iznio mnogo elokventnije kada bi svoje mlade brucoše upućivao u svijet rada na terenu. “*Taktika povlačenja*”, objašnjavao bi svake godine, “*primjenjiva je na urbani okoliš koliko i na krajnje ruralni. Jedna od najvažnijih prvih lekcija koju morate naučiti pri izvođenju manevara povlačenja nije pokret, nego planiranje. Ako planirate unaprijed, vaš opstanak ima dobre izgleda za uspjeh, čak i pod iznimno nepovoljnim okolnostima.*”

Začuvši otvaranje vrata, Charlie se okrenuo za 180 stupnjeva te se, dohvativši donji rub najbliže kabine, odsklizao podom ispod četiriju od šest kabina, poput štakora pod kotačima, dok se nije zaustavio pokraj para cipela marke Manolo s četvrtastom petom. Neka žena sjedila je na zahodu čitajući *Marie Claire*, a vrlo tamne sunčane naočale odložila je u mrežicu svojeg donjeg rublja. Jedan brzi pokret – piloti borbenih zrakoplova mogli bi ga nazvati Immelmanov zaokret jer je bio djelomice luping a dijelom okretaj – i Charlie je već čučao na školjki iza nje, s dlanom preko njezinih usta, pištolja uperena u njezinu glavu, i šaptao joj smirujućim glasom u uho: “Oprostite, oprostite, ispričavam se, odmah ću ja...”

George je pogrešno izabrao i nogom razvalio vrata susjedne kabine. Charlie se prebacio preko zida što je razdvajao dvije kabine i dograbio Georgea za uši. Potegnulo ih je svom snagom i tresnuo njegovom glavom o onaj dio na kojem je netko ispisao grafit “Lizni mi klitić”. Iskoristivši zid kao uporište, Charlie se prebacio preko ruba i svom se težinom srušio na Georgea.

“Lekcija dva”, prostenjao je Charlie samo milimetar od

Georgeova lica. “Uporabi okoliš.”

Zapravo, Forbes je govorio o uporabi okoliša kao o niti koja se provlačila kroza sve seminare o Taktici povlačenja, ali je tu ideju u ranim fazama obuke iznio veoma pojednostavnjeno: “*Mnogi agenti ne cijene koristi koje se mogu izvući iz uporabe okoliša prije nego što se posegne za drugim varijantama, kao što su oružje ili drugi pribori. Stvari koje su vam na dohvat ruku najvažnije su kada je vrijeme najkomprimiranije. Stoga budite sigurni da su vaše odluke utemeljene na onome što imate u tome trenutku, umjesto na onome što biste željeli imati za nekoliko sekunda.*”

Žena u susjednoj kabini popela se na WC školjku i promatrala borbu dvojice muškaraca. Aparat za automatsko uključivanje vode, relativno nov proizvod američkog proizvođača WC opreme, mahnitao je kako su Charlie i George ulazili i izlazili iz njegova dosega. Ženin pogled sreo se s Charliejevim kada se našao na podu, srušen Georgeovim hrvačkim zahvatom. “Sada možete vrištati ako želite”, dobacio joj je.

Ona mu je odgovorila žustrim pokretima ruku. Bila je gluhonijema. Znakovi koje je izvodila govorili su “Koji kurac to radite?” Ili je imala grlobolju ili je uživala u prizoru. Možda nije zamijetila pištolje. *Možda je bila slijepa*, pomislio je Charlie, *slijepa, gluha i nijema, ili jednostavno blesava – baš kao i ja...*

Georgeov lakat pojavio se niotkuda. Charlie nije mogao dokučiti gdje je samo našao prostora za zamah, ali udarac je bio dovoljno snažan da mu izbije zrak. U uskom prostoru kabine gotovo i nije bilo mjesta za ciljanje pištoljem, a obojica su pokušavala baš to.

“A ja sam mislio da sam ti drag”, rekao je Charlie.

“I jesi. Ali to ti je tako.”

Charlie je znao da će Georgeova ruka uskoro biti u poziciji da ispali izravan hitac prema njemu i shvatio je da *to nije priča njegova života*: da od svih mogućih mjesta za umiranje, pod ženskoga zahoda na stanici Oxford Circus podzemne željeznice nije jedno od njih.

U njemu je bujao bijes. I u glavi mu je bljesnulo sjećanje iz neke zamračene sobe. Glas njegova oca, pijan i grub. I majčini tihi jecaji. Sada su tu bila samo njih dvojica.

U njemu je kiptio bijes. Više zbog moguće osmrtnice nego zbog straha od smrti. Bi li itko došao na pogreb? Nema šanse. Bila bi to jamačno predstava s jednom ženom.

“Ozlijedio si mi oči, gade jedan.”

George je mogao samo promatrati kako se njegov ručni zglobovi svija unatrag, u položaj koji je jedan kratki trenutak pobijao svako poglavlje Grayeve *Anatomije*.

George je zaključio da je to neki složeni džiju-džicu zahvat. Ali kada mu se ruka savila još više, identificirao ga je kao izvedenicu džun-bonga. Charlie se malo naprezao. Dosad je već trebao začuti krckanje slomljene kosti. Ili je barem trebala biti prisutna vrlo jaka bol...

“Savitljivi zglobovi”, prostenjao je George prije nego što se njegovo koljeno uputilo prema Charliejevoj preponi. Ali Charlie i George bili su kolege iz iste škole, razdvojeni samo vremenom, i na svaki Georgeov potez Charlie je imao odgovor. Udarac i protударac, zahvat i protuzahvat; obojici je to bilo kao da se bore sami sa sobom. U rijetkom trenutku jasnoće, Charliejevo je koljeno pogodilo prostor između Georgeove gornje usnice i nosa, prostor teoretske točke akupresure na središnjem meridijanu. George se poput harmonike složio na pod. Charlie je spremio pištolj u traperice i istrčao iz zahoda.

Odjurivši preko predvorja postaje, ugurao se u mnoštvo studenata koji su sada prolazili jedan po jedan kroz pregrade. Progurao se s jednim, ne plativši kartu, i strčao niz stube kad se George, i dalje hvatajući zrak, pojavio na drugoj strani predvorja.

U tom trenutku peron linije Victoria nije zanimao Charlieja. Zaputio se izravno prema crvenom vlaku Centralne linije. Znao je da će ondje biti najveća gužva. Dok je trčao, iz sjećanja su mu izvirale Forbesove riječi:

“U ovoj ćemo lekciji raspravljati o još jednom alatu pri radu na terenu. Uporabi zaklona u urbanom području. Moglo bi se reći da urbana prašuma nudi isto toliko zaklona, lažnih tragova i grmlja koliko i ona zelenija vrsta. I, dakako, ne treba isticati, oba ta oblika terena nude smrtonosne i raspoložive oblike zasjede i iznenađenja. U smislu prikrivanja, urbano povlačenje pruža progonjenom veći radijus kretanja i manju potrebu održavanja tišine. Logično je, međutim, ustvrditi kako to istodobno znači da će i progonitelj bili u mogućnosti primaknuti se mnogo bliže svojoj žrtvi što je izvanjska buka veća.”

Charlie je stigao na peron prepun ljudi. Kosa mu je zalepršala. Vlak je upravo stizao. Ispričavajući se, Charlie se probio kroz prvi red nadirućih putnika i otplesao sve do prednjeg dijela vlaka. Prikrivši se iza dvojice putnika u prugastim odijelima pokraj udaljenijih vrata, Charlie se primirio. Vrata su zapištala i zatvorila se.

Bio je na sigurnom.

“Tko se god igra vratima na posljednjem vagonu,” začula se očajnička kuknjava vozača, “neka prestane. Još jedan stiže odmah iza nas.”

U posljednjem vagonu, George, onaj koji se igrao, nije poslušao savjet. Pokušavao je provući stopalo kroz prorez između gumenih

vratnih obruba, dovoljan za ručni zglob. Onda je odustao, izuo cipelu i kroz prorez uvukao stopalo samo s čarapom. Vrata su se ponovno otvorila na sekundu. George se nagnuo van, zgrabio svoju cipelu i ponovno se priljubio uza zid oznojenih tijela u vunenim odijelima što su se natiskala u unutrašnjost vagona podzemne željeznice kao želatinasta lopta u kalupu. *Pašteta od putnika*, pomislio je George, uvlačeći trbuh.

Čuvši razglas, Charlie je pretpostavio ono najgore. Uvijek je to činio. Radio je to zahvaljujući poslu. Loša vijest uvijek vreba iza ugla.

Vlak je krenuo, a s njim i George. U ozračju stočnoga vagona bilo je gotovo nemoguće disati, ali Georgeu je ipak nekako uspijevalo probijati se. Masa je prosvjedovala bez riječi, osim jedne žene koja je ispod glasa istisnula nešto kao “Ta današnja mladež”.

Vlak je ušao u postaju Bond Street baš u trenutku kada je George stigao do posljednjih kliznih vrata vagona. Gurajući se, izašao je i onda opet ušao, sve vrijeme provjeravajući vagon ispred. Je li Charlie u njemu ili nije? George je zadržao vrata. Iznenadni val zraka najavio je dolazak vlaka, što se kretao u smjeru istoka, na drugi kolosijek samo nekoliko koraka daleko. Vrata obaju vlakova bila su otvorena.

I onda ga je ugledao kako trči preko perona prema vlaku u smjeru istoka. Ide natrag. Vrlo lukavo. *Ali, pročitao sam te, Charlie.*

George je iskočio i pojurio u drugi vlak te uletio u gužvu netom što su se vrata zatvorila. Sada je George bio u prednjem dijelu vlaka, a Charlie u stražnjemu. Ali nije važno. Ponovno se počeo probijati.

George je ponavljao isti postupak na svakoj postaji. I sa svakom je bio vagon bliže Charlieju. S vremena na vrijeme uspio bi se, kroza sve tanji zid oznojenih tijela, probiti do samih pregradnih vrata između vagona.

Opet su ušli u Oxford Circus. Pa Tottenham Court Road. Holborn. Chancery Lane.

I Charlie je pogledavao gdje je George. Ali ne tako da bi uhvatio njegov pogled. Želio je učiniti Georgea nesigurnim.

Polako ali sigurno, Charlie je znao da je došao trenutak da izađe.

Ljudi su istjecali iz podzemne kao kakvo kolektivno nesvjesno curenje. Ljudska bića ne podnose predugo blizinu drugoga. Toliko mnogo osobnih prostora, toliko mnogo povreda granica. Svi su grabili brzo, gotovo panično, žudeći za pokretnim stubama, izlazom, komadićem neba. Charliejeva krv sada se ponovo ispunila kortizonom, a kosti se pripremile za nove bolove i napore. I kako se primicala postaja St. Paula, Charlieju je sinula ideja. Peron je bio krcat ljudima. Odvjetnici na putu kući, trudeći se da što prije stignu do postaje Liverpool Street.

Charlie se pomiješao s gomilom, krećući se unatrag, postrance, na sve moguće načine, samo ne okrećući leđa, sagnut što je moguće niže, sve do crnih rešetki što su zatvarale stari izlaz, sada zatvoren lokotom. Prigušivač na njegovu Glocku utišao je zvukove lomljenja lokota, i u trenutku kada je vlak krenuo dalje, Charlie je tiho otvorio rešetkasta vrata i nestao u smrdljiv mrak stubišta.

George ga je, dakako, vidio.

I on je pohitao preko perona u tminu – baš u trenutku kada je Charlie svom snagom zatvorio tešku rešetku. George je čelom udario o metalna vrata, srušio se unatrag na peron i tresnuo na trticu. Pištolj mu je ispao iz stražnjeg džepa i otklizao se pod kotače vlaka što je napuštao postaju. George je bacio pogled na sigurnosne kamere i odlučio ne pokušavati dohvatiti pištolj.

Skočio je na noge i izoštrivši od udarca zamagljeni pogled, jurnuo

u tunel.

Charlie je uvijek bio brz. Već je u školi osvajao mnoštvo sportskih medalja i trofeja. Najbolji je bio na 400-metarskoj stazi. Nije to bio sprint, ali ipak dosta brza disciplina. I ponovno je mogao zahvaliti svojem talentu što su ga sada brzi koraci nosili duž uskog prolaza što je zavijao podno stubišta.

Iza njega su dvije mišićave noge radile kao dva klipa noseći odlučnog Georgea. Na licu su mu se odražavali frustracija i bijes dok je jurio za Charliejem, crvenih obraza, ali stižući ga.

Charlie je panično pokušavao razraditi nekakvu strategiju, ali jedina naredba koja je u tome trenutku imala ikakva smisla bila je: Nastavi trčati.

“Charlie, slušaj,” zarežao je George, “možda si u pravu.”

“Onda me prestani loviti!”

“Ne lovim te, nego ti bježiš.”

George je odjednom ostao bez zraka. Pomalo astmatično pištanje uvuklo mu se u grudi što su se ubrzano podizale i spuštale. Charlie je pozorno slušao dok je trčao, pomalo zabrinut.

“Morao bi zbog toga otići na pregled.”

“Znam.”

“Zbilja ne zvuči dobro.” Charlie je zamaknuo za još jedan ugao. Osjetio se oporavljen pa je ubrzao. Čuo je Georgea kako se poskliznuo, a onda opet krenuo.

Gotovo da nije primijetio okno dizala.

Charliejeva ruka posegnula je u prazno, ali mu je na svu sreću uspjelo dohvatiti snop cijevi i spriječiti pad. No pištolj mu je ispao iz ruke i odbijajući se od sva četiri zida, zaklepetao negdje duboko na dnu okna. Georgeovi su se koraci usporili – shvatio je da se Charlie sasvim

zaustavio.

Charlie se priljubio uz prljavu mrklinu hodnika, iskoristivši još jednu neuporabljenu cijev kao nekakav zaklon. Odněkud su u tom sipinu crnilu odjeknuli zvuci zvona s katedrale St. Paula.

“Za tebe zvone”, soptao je George. “Eto, za koga zvona zvone.”

“Za kim”, uzdahnuo je Charlie.

“Tvoj pištolj, rekao bih, ode.”

Sada kada su mu se oči priviknule na mrak, Charlie se okrenuo prema Georgeu, koji je uzdahnuo i zauzeo karataški stav stare škole. Charlie je prikovao pogled na ruke starijeg muškarca.

“Baš kao i tvoj...” dražio ga je Charlie.

Forbes je svoje završne riječi posvetio konačnom sučeljavanju. “Borbena pravila broj jedan jamačno je: Nemojte. Nikada se ne upuštajte u borbu za koju niste sigurni da je možete dobiti. Dakako, ne možemo uvijek birati trenutak. Stoga ako ste unatoč svim svojim sposobnostima i naporima na dohvat neprijatelju te prisiljeni boriti se za goli život, tada uporabite sva raspoloživa sredstva kako biste preživjeli. Predajte se, molite milost, izigrajte, prevarite, odvratite pozornost, obećajte bilo što. Sve su to samo prazne riječi zahvaljujući kojima će vaše srce i dalje kucati dok ne nađete načina poboljšati svoj položaj.”

George se bacio poput kobre, žestoko je trznuo bokom koji je sijevnuo u savršenom obliku prema Charliejevim grudima. Stopalo je Charlieja pogodilo ispod rebara. *Zabrinjavajuće blizu smrtonosnoj točki*, pomislio je Charlie dok mu je bol sunula prvo u mozak, a onda se spustila do muda. Charlie je dohvatio Georgeovo stopalo i izvio ga, izbacujući Georgea iz ravnoteže, dok ga zamah nije povukao prema oknu dizala. Ali George je znao da će se to dogoditi, predvidio je takav

potez, i odjednom se Charlie opet našao na rubu onoga što bi se moglo pretvoriti u dizalo za gubilište.

“Tai-chi”, osmjehnuo se George. “Ekstremni oblik.”

“Čini mi se da taj dan nisam bio na nastavi,” osmjehnuo se Charlie i tresnuo ga glavom.

Kroz krv i bol od udarca, George je također zamijetio da je Charlie zbog zamaha izgubio ravnotežu. No bol je bila prejakda da bi se pomaknuo, i Charlie se našao na rubu ponora lamatajući rukama poput vjetrenjače, pokušavajući izbjeći pad. I onda je skliznuo preko ruba – ruke je sada ispružio kako bi dohvatio rub – i odjednom je osjetio hladan zrak što je dolazio iz dubine i zavlačio mu se u nogavice.

Charlie je gledao kako se Georgeove cipele Hush Puppies primiču. Prsti su mu počeli gubiti oslonac na skliskom rubu okna. Zamijetio je da je jedna Georgeova vezica razvezana.

George se zaustavio pola metra od ponora. “Zbilja si vrlo dobar”, rekao je. “Mislím... u svojem poslu.”

“Hvala”, prostenjao je Charlie.

George je buljio u Charlieja kao da se u mislima bori s nekom neizgovorenóm dvojbóm. Osjećajući da bi mu prsti mogli popustiti svaki tren, Charlie ga je pokušao nagovoriti: “Trebali bismo nekoga nazvati.”

“Koga?”

“Kontrolu, dispečera, nekoga – mislim, vidi nas, ovo je smiješno, ovo ne može biti u redu.”

“Znam što hoćeš reći, Charlie. Uistinu znam. Kakva zbrka.” George je uzdahnuo, prekrižio ruke i na trenutak postao onaj isti pogrbljeni, “stari” George. “Bit ću iskren s tobom”, nastavio je. “I želim da ti budeš iskren sa mnom.”

“Naravna stvar.” Charlie je stiskao zube nastojeći se snagom volje podići, ali vlakna nisu vukla dovoljno snažno. Charlie se tijekom svojih odlazaka u teretanu usredotočio više na svoje bicepse nego na mišiće prstiju.

“Ja odlazim u mirovinu”, rekao je George. “Eto, rekao sam to. Napuštam Službu. Mislim da to moraš znati.”

“Pa, hvala ti na iskrenosti.”

Sada je već bio zabio nokte u beton...

“Pokušat ću sada nagađati. Mislim da si to kanio i ti.”

“Otići u mirovinu?”

“Napustiti Službu. Izvući se.”

Charlie se posljednji put pokušao izvući s ruba ponora. Nije uspio. “Pun pogodak”, viknuo je. “U sridu. Točno.”

George je kimnuo, prignuo se i ponudio ruku. Onda ju je naglo povukao natrag.

“Čini mi se”, nagnuo se tako da ga Charlie može čuti, “da taj zajednički cilj ima neke veze s našom trenutnom situacijom.”

“Mojom trenutnom situacijom, George, budimo iskreni.”

“To je istina.” George je sada kleknuo. “Sve ovo jurcanje uokolo nagnalo me na razmišljanje. A ono o čemu sam razmišljao... u stvari, iskreno mi je stalo do toga da otkrijem kako je do svega ovoga došlo.”

S Charliejeva se lica slijevao znoj dok su iz njega nestajali i posljednji atomi snage.

“George...”

“I palo mi je na pamet da su dvije glave bolje od jedne. Uistinu bi mi dobro došla tvoja pomoć. Nećemo zbilja jedan drugome učiniti ništa nažao. Zar ne?”

Charlie je zanijekao glavom dok se Georgeova ruka ponovno primicala.

“Slažeš li se?”

“Slažem. Da. Pomozi. Daj.”

George se osmjehnuo i nagnuo naprijed. “Nemoj me povući.” Charliejeva stopala koja su se klatila u mrklini, odjednom su našla uporište, komad neravne cigle koji mu je vratio ravnotežu i pružio oslonac. Shvatio je da bi doista mogao povući Georgea ako bi to želio. Mogao bi potegnuti Georgea i dokončati svoj zadatak – svoj glupi, nepromišljeni zadatak koji je jamačno jedna velika pogreška – kada bi se Georgeova glava rasprsnula pedesetak metara niže. Ali George mu je ponudio svoju ruku. Mogao bi iskušati taj novi fenomen što se zove povjerenje.

“Dobro, obećavam. Ali nemoj ni ti pustiti.”

“Slažem se.”

Ruke su se spojile u čvrst stisak.

I prvi put, od vremena do kojih im je obojici sezalo sjećanje, njih su dvojica održala obećanje.

15

Bio je kraj još jednog radnog dana i pivnica je bila krcata.

I dobro je da je bilo tako. Jer s obzirom na najnovije događaje, i Charlieju i Georgeu bila je potrebna zaštita, utočište, ljudska tijela i ljudska buka. Bila im je potrebna kupka anonimnosti kako bi mogli uroniti u nju.

I to zato što su pokušavali učiniti nešto što je jednom špijunu najteže učiniti: govoriti jedan drugome istinu. A istina je bila da su obojica napuštala igru.

George je još zarana bio odlučio da neće napustiti svijet koji je, barem u početku, smatrao očaravajuće složenim. No kako su godine prolazile, posao ga je istrošio poput kakva stara pulovera, i tkanje njegova umorna života se izlizalo. Pogreške, poput te najnovije situacije, počele su se prečesto ponavljati. Gubili su se životi. Sada je vrijeme, rekao si je, da se iskoči s broda prije nego što bude prekasno.

Charlie se našao na nešto drukčijoj putanji. On je ušao u taj svijet zahvaljujući nečemu što bismo mogli poistovjetiti s intelektualnom znatiželjom. George je težio idealističkim pobjedama za slobodu. Charlie je pak želio dobar i zanimljiv posao koji neće biti posao diplomiranog računovodstvenog pripravnika u nekakvoj marketinškoj tvrtki. Znao je da će morati živjeti tajnovito i da će u odnosima s drugim ljudima biti dijelova njegova postojanja koji će morati ostati

hermetički zatvoreni.

No ubrzo je ustanovio da to, koliko god zadovoljavajuće u teoriji, u praksi može isjeći nutrinu na komadiće. I to zato što žene s kojima je Charlie želio biti nisu bile nikakva teorija nego prave žene, za divno čudo, istinska bića kojima je bilo potrebno nešto više. Bilo im je potrebno da se ne osjećaju samo kao dio njegova života, nego potpuno isprepletene s njim. A kada bi mu se približile, on bi se odmicao. Ne zato što je to želio, nego zbog potrebe. Ne bi odlazio na spojeve. Ne bi uzvraćao telefonske pozive. I sve to zbog posla. Tako mu je posao postao družica. Nazivao je to skrivenom klauzulom. Kažu ti čega se moraš čuvati, ali ne i kako se s time nositi.

Dvojica muškaraca. Koja napuštaju svoje poslove. Odjednom obilježena za smaknuće. Charlie si je morao priznati da sve to ne izgleda dobro.

“Onda, gdje smo u svemu tome nas dvojica?” upitao je nakon nezgodne tišine George.

“Zbunjeni”, odgovorio je Charlie.

“Život”, uzdahnuo je George. “Tako ti je to katkada.”

Charlie je kimnuo, a George je ustao i patentnim zatvaračem zatvorio svoju vjetrovku kao osoba koja ima nekakav plan.

“Bez obzira na istinu ovdje, moramo doznati što se događa”, rekao je George. “Moramo dobiti na vremenu.”

“Kako ćemo to izvesti?” upitao je Charlie.

Lažirati smrt dugoročno gotovo je nemoguće. Posebice ako oni koji su naručili posao žele dokaze. Zubi se, dakako, daju izvaditi i smjestiti u drugu vilicu. Postoje brojni načini da se *odgodi* ono neizbježno. Ali to

neizbježno uvijek dolazi.

Podvaliti svoju smrt, kratkoročno gledano, zabrinjavajuće je lako: potreban je samo jedan telefonski poziv kako bi se prenijela jednostavna poruka: “Mrtav je.” Ali čak i telefonski pozivi mogu biti nezgodni.

Charlie je potrošio sat i pol prateći Georgea u nekoliko lokalnih prodavaonica električnog materijala prije njihova zatvaranja. Obojica su pomno izbjegavala glavne ulice i lance velikih prodavaonica s postavljenim sigurnosnim kamerama. Upotrijebili su Georgeov besprijekorno uredan premda prastari Ford Escort, prekriven finim filmom golubljeg izmeta. Obilazili su pokrajnje ulice prepune najraznovrsnijih prodavaonica. U svakoj bi George kupio samo po jednu stvar, odgovarao bi samo kada bi mu se obraćali i uvijek bi plaćao samo gotovinom. U Hampsteadu su kupili kleme. Jeftini telefon u Islingtonu. Kliješta za skidanje plastičnog ovoja sa žica u Southwarku. Nakon svake kupnje George bi pomno oprao ruke. Charlie je počeo shvaćati da onaj pravi George uopće nije nikakav neuredni dripac nego iznimno uredna, čak pomalo sitničava osoba.

Kad su sve te kupljene stvari pospremili, otišli su u jednu točionicu na još jedno žestoko piće. Bilo im je prijeko potrebno, jer čak i najkraće zaposleni špijun Njezina Veličanstva ima usađen jak osjećaj zakochenosti. Postoje crte koje je strogo zabranjeno prijeći – moralne, etičke, čak i proceduralne granice. Neke se, to je poznato, može prekršiti. Neke su podebljane, podcrtane dvostrukim žutim crtama i nedodirljive. A telefonom dojaviti lažno obavljene zadatke bio je jedan od najsmjelijih i najnedopustivijih poteza. Ako je Služba imala ikakvo Sveto pismo, onda je to bila jedna od prvih zapovijedi.

“Nazvat ćemo”, objasnio je George.

“Kako?”

“Baš kako se od nas i očekuje. Jedan od nas je obavio posao. Nazvat ćemo i vidjeti hoće li itko reagirati.”

“Zašto?”

“Zato što je to najizglednije što bi se dogodilo”, George je sada šaptao. “Ako ne očekuju da smo se odlučili za neki čudan dogovor o samoubojstvima. Pod uvjetom da nismo sve to otkrili. Zapamti. To ima smisla, jer tko god je poslao te zapovijedi, nije imao pojma da ćemo biti u istoj jebenoj postaji kada ih primimo.”

“Dakle, jedan od nas umire, a drugi nazove.”

“Točno.”

“Pa tko će biti ubijen?”

George je iz džepa izvadio kovanicu od deset penija i njih su dvojica izašli u metež i ludnicu večernje gužve.

“Pobjednik će nazvati”, rekao je. I pokušao se osmjehnuti.

Bila je to obična kovanica. Vrijedna deset britanskih penija. Dovoljna za dvanaest sekunda parkiranja u londonskom središtu. Dovoljna da ohladi vjeđu nasmiješena jednookog pokojnika.

George i Charlie pratili su srebrnu kovanicu obasjanu žućkastim odsjajem ulične rasvjete. Na trenutak se učinilo da se opire zakonu gravitacije leteći sve više i viseći u zraku dulje nego što se logično moglo očekivati. Charlieju je izgledala poput kakva srebrna kolibrića koji, prkoseći sili teži, na trenutke postaje stvaran pa onda opet nestvaran. Georgeu je izgledala samo kao kovanica.

Neka žena prošla je pokraj njih noseći vrećice s namirnicama kad je George uhvatio metalni novčić i poklopio ga dlanom.

“Sretno”, rekao je George.

“I tebi”, odgovorio je Charlie.

Odvezli su se Georgeovim automobilom niz Pall Mall, pokraj rijeke praznih taksija što su se vraćali u grad pošto su iskricali noćne ptice u njihova gnijezda. George je parkirao na podzemnom parkiralištu, otvorenom 24 sata, i njih su dvojica ostatak puta prevalila pješice.

Krenuli su prema jednoj telefonskoj govornici.

John le Carré kriv je za mnogo toga u Službi. Otkako su se njegovi romani pojavili u svijetu nakladništva na velika vrata, utjecali su i na sam način poslovanja Tajne službe. Supervizore, Kružok, sve te izmišljene, mitološke izraze, nastale u njegovoj glavi, prihvatio je stvarni svijet kao kakve minijature trofeje. Isto se dogodilo i administratorima pojedinih slučajeva terenskih operacija, poznatih kao ASTO/5. Odavno su odlučili kako je to prilično dosadan naziv koji bi se tiskao na posjetnice pa su, nakon što je previše toga prestalo biti tajno, odlučili sebi dati neki seksepilniji naziv.

Prozvali su se “Kontrolorima”.

Kao u slučaju svih poziva Kontrolorima, jedan javni telefon dodijeljen je svakom terenskom agentu kako bi se osigurala provjera identiteta. Kontrolor koji bi bio na dužnosti prihvaćao bi samo pozive određenih agenata s određenih brojeva. Georgeova “komunikacijska točka”, kako su to nazivali, bila je u Kineskoj četvrti. Njih su dvojica prešla ulice što su vodile do govornice, i sve one uokolo, četiri puta, vraćajući se istim putom i provjeravajući okolne zgrade, prije nego što su se tiho rukovali, zaželjevši si sreću. Bližilo se pola četiri ujutro.

Onaj dio Kineske četvrti koji se naslanja na Gerrard Street kupa

se u neonskoj svjetlosti čak i u ranim jutarnjim satima. Uglučano kamenje kaldrme, posuto odbačenim kineskim štapićima za jelo, zabravljene prodavaonice mješovite robe, gomile smeća i otpadaka tisuća obroka koje se ovdje pripreme, serviraju i konzumiraju svake večeri. Kostii pataka, pilića i svinja probijaju prozirne plastične vreće za smeće.

Kasni se prolaznici vuku kroz golema Pagoda vrata, izlaz na Aveniju Shaftesbury. Iza visokih i onih niskih podrumskih prozora miću se sjene, čuju glasovi nezakonitih kockara, samotnih peraća posuđa. Oko klupa i otpadaka Gerrard Placea – oaza mira. I baš tu, prljava kao sam vrag i čudno patetična, stoji telefonska govornica izrađena u gotovo uvredljivom pseudo-pagoda stilu Shanxi provincije. Prekrivena ptičjim izmetom i oblijepljena gumama za žvakanje, izgleda gotovo kao da je pržena u dubokom ulju.

George je promatrao to ozračje tišine dvadeset minuta. Čistači ulica bili su i otišli, posljednji bar je zatvoren, posljednja je tučnjava završena – prolivena krv po hladnim zidovima i još mokrom nogostupu. Charlieja su manje zanimala ta zbivanja na trgu ili njihov nedostatak. Više se usredotočio na ulice koje su vodile na trg i na, oh, tako suptilno postavljene policijske kamere što su pratile događaje na trgu. Skriven u sjeni pokraj ulaza za vozila, Charlie je promatrao treći taksi koji je prolazio i na trenutak su ga zadivile prazne londonske ulice. Dao je Georgeu znak i George je, odjednom zaboravivši kontekst, stao uživati u onome što će se dogoditi, a što je, barem njemu, bio rutinski zločinački čin.

S lakoćom je locirao poklopac otvora na pločniku. Ležao je tridesetak metara daleko od telefonske govornice, nedaleko od ugla – vjerojatno, pomislio je George, kako bi se osigurala maksimalna vidljivost u slučaju da netko pokuša učiniti ono što je on upravo činio.

Ispod poklopca, samo metar niže, ležao je Sveti Gral svih frikova svijeta: lokalna telefonska centrala. Telefonska govornica, kao i sve lokalne linije, one privatne i one poslovne, bila je spojena na tu centralu, odakle su kabeli nastavljali prema glavnom sklopu kabela telekomunikacijske mreže Ujedinjenoga Kraljevstva. Tu, u središtu Londona, nije bilo telegrafskih stupova na koje bi se trebalo penjati. Besplatno ubacivanje u lokalne linije zahtijevalo je malo više napora.

George je žustro prišao poklopcu okna i podignuo ga svojim zdepastim prstima, hladnima i uzdrhtalima od nervozna uzbuđenja. Prignuvši se, izvukao je iz džepa ključ za otvaranje poklopca. Podigao je pogled prema Charlieju koji je, nepokretan poput mrtvacu, i dalje nadzirao oba izlaza s trga. Znak je govorio “sve je čisto”.

Izvukavši komad žice iz džepa, George je produžio veze za koje je iz iskustva znao da su kontakt s telefonskom govornicom. Dvije klemice stavio je na crveni i crni dio kućišta centrale te kao kakav marljivi telekomov inženjer, kakvim se volio prikazivati, na svojem telefonu birao servisni kod kako bi provjerio vezu. Bila je dobra. Ugurao je žicu među ostale žice telefonske govornice i, davši znak Charlieju, počeo odmatati stotinjak metara žice koju je držao u džepu, osvrćući se lijevo i desno, ne bi li zamijetio kakve znakove života. U mrkloj noći i na sitnoj kiši, žica je na asfaltu i kamenu kaldrme bila gotovo nevidljiva. Nekoliko trenutaka poslije pridružio mu se Charlie. Kiša mu je slijepila kosu na čelu. Bez riječi, obojica su se povukla u usku uličicu i skrila iza kontejnera za reciklažu. Uličica je gledala na maleni prolaz što je na kraju vodio do Ulice St. Martin's Lane. Kontejner je bio okružen otpatcima iz susjednog restorana, i nekoliko trenutaka Charlie je mislio da će se ispo vraćati.

George je raščistio malu površinu u tom smeću kako bi mogao vidjeti ulicu. Charlie ga je promatrao s neskrivenim užasom. “Ne bi li

bilo jednostavnije ubaciti u telefonsku govornicu dvadeset penija?" prošaptao je.

George se zabuljio u njega nekoliko trenutaka, a onda je podigao slušalicu. Začuo se ton za biranje broja. Uskoro će svanuti. George je duboko u sebi osjećao da će on i Charlie biti vrlo sretni budu li dočekali novu zoru.

"Ovako," rekao je George, "mi im šaljemo poruku. Ako nadziru ovu kutiju, znat će da se ne zajebavamo."

"Možda bismo mogli nazvati s nekog mjesta gdje ne smrdi tako jezivo po bljuvotini?"

"Lokalna centrala", odgovorio je George, kao da je to Charlie trebao znati. "Ovakav fol možeš izvesti samo s lokalnog čvorišta."

Charlie je samo potvrdno kimnuo.

"U svakom slučaju", nastavio je George. "Ti si izgubio okladu. Ti si mrtav."

George je birao broj. Javna govornica je nazivala broj a da nitko nije bio u njoj. Na drugom kraju identifikacijski broj pozivatelja potvrdio je operateru da je to doista ispravna govornica koja pokušava uspostaviti vezu. Ta je javna govornica bila točno u središtu najmanje dvanaest mogućih nadzornih točaka u prostorijama svuda uokolo trga i ako su stvari uistinu bile tako loše, kako je to George pretpostavljao, onda je zaista dobra ideja obaviti telefonski poziv s nekog mjesta koje je ipak malo manje... vidljivo. Kao baš ovo ovdje.

Negdje – ili duboko u utrobi nekoga klimatiziranog podruma nedaleko od obala Temze ili pak u cijelom nizu neprimjetnih daščara ili bunkera u podzemnome Londonu koje neki subotnji kupac ne može ni zamisliti ispod teških stuba neke Muji prodavaonice – netko je podignuo telefonsku slušalicu. Bila je to Kontrolorka (ASTO/5),

operaterka na drugom kraju linije. Zvučala je kao da je dopola popušila svoju drugu cigaru.

“Da”, izgovorila je osorno.

“Halo, ovdje Paul. Obavio sam kupnju.” *Pridržavajući se šifre.*

Nastala je stanka i linija je počela pucketati. George se na trenutak zabrinuo da klemice popuštaju, ali je pucketanje brzo nestalo.

“Hvala.”

Ponovno tišina. A onda:

“Ostanite na liniji.”

Hvala je zvučalo normalno. *Ostanite na liniji* nije. *Ostanite na liniji* zapravo je bilo definitivno sto tisuća jebenih kilometara daleko od normalnog.

George se potrudio da mu glas ne bude prenervozan kada je ponovno progovorio. Nastojao ga je obojiti prizvukom jedva prikrivene razdražljivosti:

“A zašto?”

“Samo ostanite na liniji, molim.”

Georgeovo bilo počelo se ubrzavati. *Molim?*

“Dobro, ali požurite se, ovdje unutra jezivo smrdi.”

George si je dopustio da na trenutak bude zadovoljan vlastitom lukavošću. Malo lokalne boje kako bi se pojačala laž. Pritisnuo je tipku za isključivanje mikrofona na slušalici i okrenuo se Charlieju koji je čučao pokraj njega, dlanovima pokrivajući nos.

“Što se događa?”

“Tišina.”

Charlie je ušutio. Onda ga je George podbo laktom.

“Čuješ li ovo?”

“Što?” upitao je Charlie.

Brundav zvuk lebdio je u zraku. Rika nekog motora. Zvuk motocikla.

“To”, rekao je George.

Bila je to neka Yamaha; vozač je naglo promijenio brzinu i zaškripao iza ugla – George i Charlie su se osvrnuli kako bi pogledali što se događa kadli se opet začuo glas.

“Jeste li još ondje?”

“Jesam.”

“Ostanite na liniji...” nastavljao je glas.

U mraku, kroz stakla govornice, nije se moglo vidjeti ima li koga u njoj ili nema. U trenutku kada se motocikl zaustavio pokraj govornice, George i Charlie spremali su se za bijeg. Onoga trenutka kada je granata eksplodirala, njih su dvojica trčala svom brzinom.

Do automobila su stigli za manje od minute. George je gutao zrak. Charlie se nije ni oznojio; lice mu je bilo ledeno, a na njemu su se nazirali znaci straha i frenetičnog razmišljanja. Osjećao se kao da je svaki drugi udisaj, svaki drugi trenutak nekako izgubljen, zametnut – bio je to nekakav zbunjujući rascjep, vrtlog srčanih otkucaja i disanja. Jaz u koji je valjalo umetnuti malo logična razmišljanja, u taj raskol, i to odmah.

Kada je George okrenuo ključ, odjednom je shvatio, u skrivenoj moždanoj pokorici – jedna sinapsa spojila se s drugom u bljesku spoznaje koju je s mukom skrivao od Charlieja. Plimni val tuge preplavio mu je dušu. Bio je sada duboko ogorčen, ali i duboko sretan što ima nekoga u koga, barem donekle, može imati povjerenja.

Ne treba trčati pred rudo ovdje...

Polako, korak po korak...

George je nagazio na papučicu gasa i automobil je uz škripanje guma jurio gore, gore, gore, kolnikom što se penjao u koncentričnim krugovima, sve dok nije uletio u olujni oblak prašine, čudan, neobičan oblak metalne boje što je dopirao iz obližnje ulice. Policija je već počela zatvarati cijelo područje. Nekakva eksplozija, govorkali su slučajni prolaznici. Skupina Šveđana koja je izašla iz nekog kluba i umorno se vraćala kući nakon teške noći, hućala je oko policajca u žutom prsluku. Charlie je čitao s usana loš engleski: “Sve zatvoreno ovdje molim?” I policajčev odgovor: “Ulica je zatvorena, gospodo.” U retrovizoru je čitao dok su odlazili: “Dogodio se manji incident.”

Manji, pomislio je Charlie. *Kao Hirošima*. George ga je kratko pogledao. Charlie je to posljednje izgovorio naglas.

George je uz buku prebacio u manju brzinu. Pažljivo ispitivanje sada će jamačno značiti brzu i smrtonosnu mrežu. Sada se moglo otići samo na jedno mjesto. Lice mu je odjednom pozelenjelo, kao da je bilo u dosluhu sa semaforom. Nekoliko stotina metara dalje, skrenuo je u tihi pokrajnju ulicu, otvorio vrata i ispovraćao se.

Charlie je pročeprkao po pretincu za rukavice, našao neku staru reklamu za indijski restoran. Presavio ju je i potražio kemijsku. Drhtavih prstiju podignuo je stopala na upravljačku ploču, oslonio ceduljicu o koljena i počeo pisati. Bio je to popis sigurnih stvari u njegovu životu, naslovljen “Ono što znam”. Jednu jezivu sekundu Charlie se nije mogao ničega dosjetiti. I onda je krenulo:

ONO ŠTO ZNAM

- *Moje ime je Charles Lachlan Millar.*

- *27 mi je godina.*
- *Ime moje majke je Jane.*
- *Moj zodijački znak je Jarac.*
- *Zaposlenik sam jednog odjela Britanske tajne službe.*

Charlie je stavio vrh olovke u usta i pokušao se sjetiti još nečega što bi dodao na popis. Nije mu uspijevalo. Onda je opet krenulo.

- *Potpisao sam Zakon o državnoj tajni.*
- *Moje najdraže jelo je zapečeni grah na dvopeku.*
- *Volim glazbu Orbitala i Groove Armade.*
- *Moj poslodavac me želi ubiti.*

George je obrisao usta i zatvorio vrata. Dvojica muškaraca buljila su jedan u drugoga, postupno shvaćajući nešto što ih je obojicu nagnalo na to da se sasvim nesvjesno ugrizu za donju usnicu. *Jedina nepobitna činjenica u koju su se u tome trenutku mogli pouzdati bila su njih dvojica.*

“Ja sam u dobrim odnosima sa svojim odjelom”, rekao je Charlie tiho. ponudivši Georgeu mentol bombon.

“*Ti* možda jesi. Ali *oni* možda nisu. Ne znam jesi li primijetio, ali nekome, negdje, mi se ne sviđamo.”

“Ne mi, George, ti”, dodao je Charlie.

George je kimnuo. “Ubili su mene samo zato što su mislili da si ti već mrtav. Ja mislim, da si ti bio onaj koji je telefonirao, ti bi završio u istoj hrpi pepela. Zaboravljaš da smo se obojica našla na trinaestoj

sličici.”

Bol u Charliejevim očima djelovala je tako nevino da je George osjetio potrebu da se ponovno ispovraća.

“Ne ubijaju oni svakoga tko napusti službu.”

“A kako ti to znaš?”

“Tako što sam”, rekao je Charlie, “ja uvijek s njima bio iskren. I oni su uvijek bili poštteni prema meni.”

George je nastavio voziti gotovo minutu u neugodnoj i ljutitoj tišini. Onda je prasnuo u smijeh. Gorak, prodoran smijeh koji je ledio srce. Kad je progovorio, ton mu je bio oštar poput papira za brušenje:

“Kada se”, podsmjehnuo se George, “u tvojoj cjelokupnoj špijunskoj karijeri, išta što ti je itko rekao pokazalo iskrenim?” Prije nego što je Charlie uspio odgovoriti, on je nastavio: “Kada ti je, Charlie, tijekom neke operacije, itko ikada rekao istinu? Kada... kako si ti ono rekao? Kada se dogodilo da neku *dobru vijest* ne prati i neka *loša*? Ja ću ti reći kada – nikada. Ne postoji takvo što kao što je besplatni ručak ili kao što je samo dobra vijest. Vjeruj mi, da tako kažem. Malo sam preispitao našu trenutnu situaciju i sudeći po podacima koje sam prikupio, ovo prokleta sranje samo je početak.”

Charlie je u mislima uzeo mali predah pokušavajući profiltrirati posljednja iskustva kroz mentalni filter u jalovoj nadi da će naći štogod konkretno. George je i dalje govorio. Neke njegove rečenice činile su se Charlieju sasvim razumne. Treba nam malo mira da sredimo misli, govorio je George, moramo to malo preispitati. Naposljetku ga je George potapšao po ramenu, pogledao u oči i odlučno rekao:

“Idemo u moj stan.”

16

Morton je bio uzrujan. Njegov doručak, taj njemu najdraži obrok u napornom danu, upropašten je jednim telefonskim pozivom. Shvaćao je da je riječ o nečemu važnome, dakako, i u normalnim okolnostima bio bi spreman prekinuti svaki obrok i svaki posao za osobu koja je bila na drugoj strani linije.

Ali bio je to doručak, za ime Božje. I to *palačinke*. Malo rano, čak i za Mortona, ali kada se sunce diglo dovoljno da se vidi prvo svjetlo, Morton je već volio vježbati tako što se podizao držeći se za gornji dio do vratka, istodobno promatrajući zgrade na obzorju, dok su ugljikohidrati iz želuca hranili glikogen u njegovim mišićima.

Vidio je on u svojem životu dosta obzorja: nebo Belfasta, liberijske planine, indonezijske nebudere. Kamo god ga vojska poslala, on se dizao svako jutro jednog oka usmjerena na najdalju točku koju bi pronašao. Nazivao ju je svojom točkom nestanka. Zagledati se u obzorje bilo je na neki način osiguranje njegova krajnjeg odlaska. Rezervacija za duhovni povratak. Podsjetnik da postoje i druga mjesta – da nije cijela tvoja osoba ovdje.

To se o Mortonu često govorilo. Ma gdje bio, obično nije bio sav ondje. Ljudi koji bi to govorili, međutim, činili su to obično šapćući, da nitko ne može čuti. Morton nije volio kritike.

Loše raspoloženje odvelo ga je do sprave u kutu. Nekoliko setova

lolyboly
dizanja utega smanjilo mu je bijes. Sada više nije imao potrebu izderati se na nekoga, osim ako mu to ne narede.

Navukao je tanku majicu preko majice s dugim rukavima. Nabivši na glavu vunenu kapu, počeo je džogirati i prije nego što je izašao na stubište.

Yamahin motocikl polako je tonuo u blato na dnu Camden kanala. Uzet će ovaj put Suzuki. Sve u svemu, jedan mnogo anonimniji motocikl.

Morton je grmio kroz puste ulice s rijetkim čistačima i ne primijetivši mali, ptičjim izmetom pokriven Ford Escort koji je čekao na Harrow Roadu.

BalkanDownload

BalkanDownload

17

George je parkirao svoj Escort iza ugla kuće u kojoj je stanovao, nasuprot novinskom kiosku. Do njegova stana bilo je sedamdesetak metara duž kuća u nizu. Oštro svjetlo, poput onoga u Istočnom bloku, i dalje je sipilo s uličnih svjetiljki, premda su prve zrake jutarnjeg sunca postupno ulazile u vidljiv spektar. Charlie je predložio dulji put do cilja, što je standardni postupak kada se želi omesti bilo kakva pratnja. Vožnja u bijegu je teška, kao što im je Forbes naglasio u lekciji broj sedam. Paranoična vožnja, pak, relativno je laka. George nije imao ništa protiv. To uranjanje u špijunska umijeća, ma kako kratkotrajno bilo, pružalo im je obojici malenu oazu mira u kojoj su mogli predahnuti.

“Pretpostavimo li da je ova situacija *bona fide* i autentična,” rekao je George, “onda moramo pretpostaviti i to da će se pozabaviti i našim stanovima.”

George je znao da je časniku koji vodi cijeli slučaj usklađeno kemijsko čišćenje stana svakog agenta obično na vrhu popisa stvari “koje valja učiniti” u takvim okolnostima. Bio je čudan osjećaj biti na drugoj strani. Charlie se napeto zagledao u njega. U tome je George bio izvrstan. Mogao se koncentrirati i jasno misliti.

No čistači će možda pričekati dok se potpuno ne proanalizira mjesto telefonske govornice. George je bio siguran da će s time biti

vrlo minuciozni. Nije bilo razloga posumnjati da je osoba koja je nazvala podnijela lažan izvještaj. Pretpostavljali su da je on bio u govornici i pretpostavit će da je ubio svoju žrtvu, da ništa nije posumnjao. Administrativna zbrka zahvaljujući kojoj je obojici dodijeljen isti lažni posao, spasila im je živote. To nije bilo isplanirano. Imali su stoga nešto malo vremena. Za sada je on imao i Charlieja. A Georgeu je Charlie bio i le kako potreban kako bi mu u nečemu pomogao.

U nečemu što se nalazilo u mrkloj unutrašnjosti njegove pljesnive, male kuće.

Odavde je Charlie jedva vidio pročelje zgrade, vanjske stube, svjetlo na suprotnoj strani ulice. Naslućivao je buku što je dolazila iz unutrašnjosti četvrti, sve tamo od mračnih dječjih parkova u kojima su se ovisnici o *cracku* – pa i početnici – igrali na ljuljačkama.

Neki automobil prepun tinejdžera projurio je pokraj njih, usporavajući kako bi prešao preko hupsera na kolniku. Zabava koja je završavala, ili tek počinjala, teško je bilo reći. Njihova glazba i interesi u nekom drugom svijetu. Osamljeni šetač psa navukao je vunenu kapu preko ušiju držeći se svjetla.

“U kutu spavaće sobe”, govorio je George. “Vrata su protuprovalna. Onaj brojčanik koji si vidio. To je zapravo alarmni uređaj. Trebat će ti šifra.”

“Koja je?”

“Morat ćeš je zapisati.”

“Ne, zapamtit ću.”

“U redu. Šifra je 1-2...”

“Dobro...”

“... 3-4.”

Charlie je nekoliko puta sporo žmirnuo.

“I to je to?”

George ga je bezizražajno pogledao.

Charlie je ponovio pitanje. “To je šifra?”

George je potvrdno kimnuo. Izraz na Charliejevu licu tražio je odgovor. “Što tu ne valja?”

“To je najgluplja stvar koju sam čuo u životu.”

“Krivo. Što ćeš najprije pomisliti kada priđeš kakvu alarmu? Da je osobi koja je postavila alarm stalo do toga da ti onemogućí ulazak.

On ili ona će, dakle, izabrati neki veoma rijedak, osobni broj kako bi spriječili tvoj ulazak. Najmanje je vjerojatno da će ta osoba izabrati baš prva četiri broja. Toliko je jednostavno da je briljantno.”

“Toliko je jednostavno da je glupo.” Charlie je stavio dlan na vrata i zastao. “Čekaj malo. Zašto ja idem unutra?”

“Oni će očekivati *mene*. Poznaju *mene*. Neće očekivati *tebe* pa stoga *ti* ideš unutra. I požuri se. Kada jednom pregledaju ostatke one telefonske govornice...”

“Dobro”, rekao je Charlie.

Dogovorili su se da se ponovo nađu za dvadeset minuta. I Charlie je izašao iz automobila.

Koračajući prema ulazu u kuću, ponovno je vrtio u glavi žestoku raspravu koju su vodili u automobilu na putu ovamo. Georgeova tvrdnja bila je jednostavna i razdražujuća. Bilo mu je potrebno ono što se nalazi u sefu. To je bilo jasno. I on je to naglasio. Nije htio reći Charlieju što se nalazi u vreći, pa ni što je u diplomatskoj torbi koja je u njoj, samo je rekao da bi im sadržaj mogao koristiti, da ga mora imati ako nastave brinuti se jedan za drugoga u tom času nužde. Charlie je objašnjavao Georgeu da bi, kao što to čine i mnogi drugi

ljudi, jednostavno mogao otići do kuće i okrenuti ključ u bravi. No za Georgea to je bilo preopasno. Ako su postavili stražara koji motri zgradu, tvrdio je, a sada moraju pretpostaviti da jesu, to bi bila čista ludost. Bolje je da se Charlie pretvara kao da je provalnik i da uđe nezamijećen.

Charlieju je bilo jasno njegovo razmišljanje. No zbog toga mu nije bilo nimalo lakše složiti se s njegovom teorijom. Georgeov način izlaganja sugerirao je da je svako mišljenje koje je drukčije od njegova sasvim bezvrijedno. On bi to, dakako, rekao na fini način; George je uvijek tako činio. Ali sada je Fini George sjedio u donekle toplu crvenom Fordu Escortu. A dobrom, starom, pouzdanom Charlieju smrzavala su se muda tu na ulici. I spremao se učiniti ono što bi neki sudac za vješanje iz osamnaestog stoljeća nazvao *Zlonamjerna krađa iz nastanjene kuće*.

Približavao se ulazu kada je primijetio svjetlo na prozoru najvišega kata. Ne Georgeove kuće, nego, što ga je još više zabrinulo, one na suprotnoj strani ulice. *Prikladno orlovsko gnijezdo*, pomislio je Charlie. *Tamo gdje se orlovi gnijezde*, razmišljao je Charlie, njegov je mozak pod stresom ključao mislima. *Orkanski visovi*.

Okrenuvši se mirno, brzo je izbrojio kuće do Georgeove gajbe i vratio se iza ugla. Presjekavši stražnjom stranom kuća, Charlie je ugledao niz oronulih dvorišta s konopcima za sušenje rublja što su se ljeskali u sivom praskozorju. Imao je dvije mogućnosti. Ili preskočiti vrtne zidove i otrčati, da se tako izrazi, preko polja do Georgeova vrta, ili ući u kuću što se naslanjala na Georgeovu. U prvom slučaju neovlašteno će stupiti na tuđi posjed šest puta. U drugome, samo jedanput. U nekom vrtu moglo bi biti pasa. Ali moglo bi ih biti i u kući.

Charlieju je dosadilo razmišljanje pa se jednostavno prebacio preko zida. Dok je čučao u grmlju, u glavi mu je jasno odzvanjao glas

Forbesa Mackinnona.

“Najvjerojatnije je da se zgrada nadzire”, zavijao je glas u Charliejevoj glavi. “Očekivat će od vas da se ponašate kao da prelazite Berlinski zid otprilike 1972. Stoga bi suprotni pristup mogao postići bolje rezultate.”

Negdje u blizini zalajao je pas. Sudeći po zvuku, bio je bijesan, ali je bio u nekoj drugoj ulici. Obliznuvši hladan znoj s gornje usnice, Charlie se tiho ali učinkovito šuljao dvorištima, trudeći se da se ne nabije na šiljaste plotove, zidove ili plastične dječje tobogane, dok napokon nije uglavio stopalo u pukotinu na Georgeovoj ogradi i prebacio se u korovom obraslu prašumu na drugoj strani.

Neki obični stražar razmišljat će jednostavno. Pretpostavit će da će zabludjela osoba pokušati ući u kuću preko krova. Prednji ulaz bio bi previše vidljiv s ulice. Charlie je odlučio tim teorijama dodati i treću: stražnji ulaz.

Pogledao je nebo. Oblaci su bili tamniji od noćnoga neba oko njih. Približavala se oluja. Jednom su Charliejeve oči vidjele slične oblake. Vidio ih je kroz suze ponad mračne, vijugave ceste. Svjetla jurećeg automobila šarala su ogradom na zavojima.

Odagnao je to sjećanje.

Posao. Valja obaviti posao.

Zaustavio je disanje i uz blagu škripu šljunka podignuo malenog vrtnog patuljka. Ispod njegovih stopala pokazao se maleni ključ. Učinilo mu se malo čudnim što je netko tako paranoičan kao što je bio George držao ključeve kuće ispod vrtnoga patuljka. A onda opet, čudno je malo vjerojatno, a on je baš želio malo vjerojatno ponašanje. Charlie je tiho otključao vrata. Otvorio ih je samo centimetar. I onda ga je pljusnula hladna primisao.

Da to sve skupa nije nekakva zamka?

Ubiti osobu sa slike 13 značilo je učiniti to tako da se i ne zna. Ili tako da te se pri tome ne ulovi. George ga možda nije želio ubiti u podzemnoj. Pa čak ni u automobilu. Koje bi mjesto Charlie izabrao da dokrajči Georgea? Sigurno ne u javnosti.

Pričekao bih, razmišljao je Charlie.

Ne bih se žurio.

Trnci na zatiljku prisilili su ga da se naglo okrene, ali jedini krivac bio je povjetarac, samotan i hladan na njegovu licu.

Charlieju je ponovno mozak mahnito radio. On se ne bi žurio i odabrao bi trenutak u kojem ne bi bilo nikakvih svjedoka.

Baš kao sada.

Očekujte neočekivano, podsjetio se Charlie. Živite s paranojom. Upotrijebite je da biste ostali živi. Upotrijebite je stoga što je to vaš posao.

Obavi svoj posao.

Još jedan centimetar. Unutra, s prednjeg prozora padale su čudne sjene na sag. U kuhinji, ravno ispred njega, vladao je muk kao u mauzoleju. Provukao se kroz odškrinuta vrata te ih zatvorio za sobom uz prigušeno škljocanje. Sada mu je u glavi lupalo srce. *Trebalo bi biti u mojim grudima. Ali nemojmo cjepidlačiti.*

Lijevo i desno radne plohe. Mrvice i poispadali komadići suhe tjestenine izazivali su neželjeno pucketanje dok je koračao. Kada su mu se oči priviknule na tamu, Charlie se ukočio.

U hodniku je stajala neka osoba.

Činilo se da ga nije čula. Bila mu je okrenuta leđima i sasvim tiha, posve nepokretna. Iskoraknuvši u stranu, Charlie je izbjegao mogući pogled. Ubrzo, kako iz hodnika nije dopirao nikakav zvuk, izgubljena

mu se hrabrost vratila. Provirio je kroz vrata. Osoba je i dalje bila ondje.

Na sebi je imala vjetrovku.

Iza njega je odjednom zazujao motor hladnjaka. Charlieju je zastao dah – osoba ga je sigurno morala čuti. Ali nije se ni pomaknula. To nije imalo nikakva smisla. Charlie je krenuo naprijed, spreman na sve.

Bio mu je potreban samo još jedan korak. Bila je to zaista vjetrovka, ali ne na nečijem tijelu, nego prebačena preko ograde stubišta. Charlie je u nevjerici kimao i ostao na oprezu.

U strahu su velike oči.

Žurno i nečujno provjerio je sve prostorije u prizemlju i počeo se uspinjati stubama. Da su i jednog trenutka posumnjali da su njih dvojica još živa, razmišljao je Charlie, sada bi bili posvuda.

Korak mu je postao teži. Mišići su se opustili. Tu nije bilo nikoga.

Sada je bio na sredini stubišta, a pod njegovom su težinom podne daske zaškripale; činilo se kao da cijela kuća škripi. Popeo se na vrh i okrenuo prema Georgeovoj spavaćoj sobi.

Prešao je pola odmorišta na gornjem katu kad je pod bradom osjetio nož.

“Ne viči i ništa ti se neće dogoditi.”

Charlie je prokleo svoju neopreznost i pokušao registrirati što više pojedinosti. Glas je bio muški, dubok, pomalo drhtav. Ne Georgeov. Ni blizu. Osim ako nije bio genijalni oponašatelj. Oštrica je bila dovoljno zbiljska. Glatka, ne borbena. Ruka je bila snažna i vitka. Koliko je mogao namirisati, losion poslije brijanja nije bio nekakva jeftina vodica. Kako se nitko drugi nije pojavio, Charlie je zaključio da je tip sam.

“Na pod, jebote”, prosiktao je glas.

Charlie je pustio da riječi vise u zraku nekoliko podrugljivih trenutaka.

“Odmah!” nastavljao je panično glas.

“Ma, slušaj”, uzdahnuo je Charlie. “Ja ne živim ovdje.”

“Nisi čuo što sam rekao?”

Nož se primaknuo grubljoj koži, bliže Charliejevu jednjaku. Charlie je pokušao poručiti svojem nevidljivom sugovorniku da mu se čudi.

“Čuo sam ja tebe, da. Ali ti nisi čuo mene. A rekao sam da ja ovdje ne živim. Kao ono: ti ne živiš ovdje, a ni ja. Možeš li odgonetnuti što to znači za obojicu?”

“Ne seri. Na pod!”

“Čuj, stari. Provalio si u pogrešnu kuću, u pogrešnom trenutku, samo to hoću reći.”

“Samo još pisni i...”

Bilo je to zapravo posljednje što je Kieran izgovorio te večeri. Naime, bio je primijetio da je kuća cijele noći u mraku i palo mu je na pamet da bi uz minimalni rizik u ranu zoru mogao malo popraviti svoju novčanu situaciju. Jednom je zdirpio televizor samo tako što je ušao za nekim bogatim frajerima koji su se useljavali u unajmljenu kuću. Cijeli kvart je postajao takav. Istisnuti iz skupih područja oko Notting Hilla, preseljavali su se ovamo, sa svojim televizorima s plazma ekranima i linijama Nakamichi, naočalama tamnih okvira i raskuštranim zurkama od stotinu funta. Bili su ostali bez riječi zbog njegove bezobraztine – samo je ušao, dignuo ga i otpizdio, hvala lijepa – da nisu ni pisnuli kada je otišao. Pristojnost, vidite. To vam je skupa škola. To je učinilo ovu zemlju velikom.

Charlie je jedva osjetno promijenio svoje težište, tako da Kieran nije imao pojma što će se dogoditi – munjevit udarac slomio mu je gotovo istodobno desno stopalo i desni lakat, a odmah je slijedilo pucanje desnog ručnoga zgloba, zvuk koji je sličio, shvatio je Charlie, pucanju iz snajpera. Od udarca u glavu Kieranovi su se krici pretvorili u nesvjesno stenjanje.

Sabravši se, Charlie je nastavio hodnikom prema spavaćoj sobi. *Život mi, pomislio je, to čini već malo predugo.*

Soba je bila u neredu – zahvaljujući djelomice i Kieranovim amaterskim pokušajima da nađe išta vrijedno. Momka, razmišljao je Charlie, nije ovamo poslala Služba po zadatku. Da su oni na vlasti odlučili provaliti u Georgeovu kuću poslije njegove “smrti”, poslali bi profesionalce. Bilo je, u stvari, prilično teško učiniti da soba izgleda toliko amaterski. Mogli bi zaposliti klinca da poslije svega sobe tako sredi, razmišljao je Charlie dok je preskakivao nered i prilazio tipkovnici alarma.

Onda je opet stao.

Ponovno mu se vratila ona misao.

Jezivo, paranoično umovanje.

Događale su se stvari, i to vrtoglavom brzinom, i osjetio je potrebu da s nekim o svemu porazgovara. Sjeo je na krevet. Rasklimana opruga otkočila se i zazvečala ispod njega šireći valovite drhtaje cijelim madracem. Protrljao je sljepoočnice.

Njegova mama, pa, ona ne bi ništa razumjela. “Želim samo da ti budeš sretan.” To bi rekla. Plemenit osjećaj, i umirujući. Ali ne prioritet u ovome trenutku. Ne, Charlieju je trebao netko tko je znao kako funkcionira njegov um. Netko tko bi mogao ubaciti malo objektivnog svjetla u tu situaciju. Bio je sam, a George je bio

predaleko. Bio je to, zapravo, savršen trenutak.

Pronašao je Žute stranice i rubriku "Sendvič barovi". Birajući broj, shvatio je da je besmisleno rano. Ali možda ima automatsku sekretaricu, možda postoji neki način da mu kaže gdje da se nađu, porazgovaraju, proćavrljaju...

"Halo?"

Glas se nije promijenio u sedam godina. Nije bilo ni razloga. Još je bio veseo, pun nekog latentnog entuzijazma s podosta suhe ironije. I još uvijek tako jebeno glasan.

Još uvijek pravi Neil Mackay.

"Neil?"

"Ja sam."

"Ovdje Charlie. Charlie Millar."

"Jebo te ćuk, pa kako si ti?"

"Neil, slušaj..."

"Hej, mogu li te nazvati s druge linije? Odmah?"

Charlie mu je dao broj. I Neil je spustio slušalicu. Charlie je bacio pogled na hodnik. Kieran se počeo micati. Ništa zabrinjavajuće. Zasad. Charlie se trgnuo kada je telefon zazvonio pa je dograbio slušalicu tako naglo da mu je izletjela iz ruke; nekoliko je trenutaka njom žonglirao. Kad ju je napokon prislonio uz uho, začuo je: "Oprosti zbog ovoga. Tako, dakle. Moj Bože."

"Što radiš na poslu tako rano?"

"Kako to da si ti *nazvao* tako rano? Isuse, ne čujemo se cijelu vječnost, a onda me nazoveš ovako, kao grom iz vedra neba..."

"Oprosti."

"Slučajno sam došao da dočekam novu čistačicu. Imao si veliku

sreću. Pa kako skitničarski život, ti jebena, ništkoristi, lijena, smrdljiva gnjido?”

Neil je uvijek doživljavao Charlieja kao nekoga tko još nije potpuno odlučio što želi raditi u životu. Čemu se ne treba čuditi s obzirom na to da je zbog konspirativnih razloga Charlie morao svakih nekoliko mjeseci mijenjati posao.

“Neil, trebam tvoju pomoć.”

“Samo reci.”

“Moraš odigrati sa mnom igru.”

“Odigrati igru?”

“Dobra vijest, loša vijest.”

“Mmm... prošlo je već neko vrijeme, ne.”

“Ma, daj. Dobra vijest je – ti si špijun. Loša...”

“Čekaj, čekaj, Charlie, uspori malo, je l’ ti to ozbiljno?”

“Da. Samo igraj, sjećaš se.”

U slušalici je odjednom zavladao tišina.

“Jesi li natankan, Charlie? Je li to?”

“Neil...”

“Ili napušten? Oh, nisu valjda droge, bio bi pravi idiot da si se upetljao u to sranje...”

“Neil, *molim te*...”

Napetost u Charliejevom glasu ponovno je izazvala tišinu s druge strane linije. Napokon:

“Dobro. Može.”

“Ti si špijun, dobro? Špijun...”

“Ne želim biti špijun. Živjeti laž, za kraljicu i domovinu, i sva ta sranja...”

“Samo *igraj*, Neil...”

Neil je uzdahnuo. *Dovraga. Nismo to odavno, stari...* “Dobro. Ja sam špijun...”

“... Loša vijest je...”

I Charlie je iznio svoj problem Neilu. Ovaj put nije bilo nikakva BCG-ja ni školskoga zvona. Samo dvojica prijatelja u mraku vlažna hodnika i fluorescentni odsjaj na plastičnim podnim pločicama prodavaonice sendviča. Neil je, dakako, i dalje bio odličan u toj igri. I baš kao što je Charlie predvidio, opcije koje su mu u tom trenutku bile otvorene, nisu bile dobre. Neil ih je zastrašujuće precizno podvukao:

“Dobra vijest je da misle da si mrtav”, ponudio je Charlie.

“Loša vijest je da će prije ili kasnije otkriti istinu”, rekao je Neil.

“Dobra vijest je da imaš vremena nešto poduzeti – zbrisati.”

“Loša vijest je da poslije toga više ne znam kome mogu vjerovati.”

Nastala je tišina.

“Mislim da je to to, Charlie. Mislim da je to loša vijest.”

Neil je pročistio grlo. “Charlie?” rekao je tiho. “Imam jednog prijatelja, psihijatra, i mislim da bi ti možda trebao s njim imati jedan mali razgovor...”

Kieren se bacio na Charlieja prije nego što je on uspio odgovoriti – strašan *laku noć* udarac koji je Charlie krajičkom oka primijetio u posljednjem trenutku. Ustuknuo je ipak dovoljno da ga udarac pogodi u rame a ne u bradu. Charlie je pričekao da zamah izbací Kierana iz ravnoteže i onda ga ponovno poslao na pod oštrim udarcem telefonom. Kada se Kieran stropoštao na pod, Charlie je provjerio je li telefonska linija još otvorena.

Radila je. Baš kao i Charliejev mozak.

Nije bilo vremena za brbljanje.

“Moram ići, Neil...”

Charlie je spustio slušalicu. Trgnula ga je neka buka iz prizemlja. Potrčao je do vrata spavaće sobe. Još je bilo dovoljno vremena da stigne na dogovoreni sastanak.

George se nije šalio. 1-2-3-4. Zeleno svjetlo. I ušao je. Ili točnije, mogao je otvoriti vrata.

Prostor iza vrata bio je nekakav ormar. Jedva dovoljno dubok da se objesi košulja. Na jednoj strani bio je ormarić s fasciklima. Na drugoj, protupožarni sef. Charlie je otvorio ormarić s fasciklima. U donjoj ladici bila je mala konzerva od kave. Odvrnuvši poklopac, Charlie je na dnu pronašao kutiju od šibica. U njoj još jedan maleni ključ. Uzeo je ključ i otvorio sef. U sefu, još jedan ključ. Na leđima ormara, ispod komada maskirne trake u visini koljena, bila je još jedna brava. Otključao je i ta vrata. Čelo mu je sada bilo orošeno znojem.

Doista je sklon sigurnosnim mjerama, taj naš George.

Vrata su vodila u još jedan prostor, prostor u koji se moglo ući samo pužući, ali Georgeu je trebala samo jedna stvar, a ta je stvar ležala nasred ulaza.

Torba je imala škripavu naramenicu koja je stvarala jezivu buku, što je Charlieja činilo još nervoznijim u vezi s onim što bi Forbes nazvao Izlaz. Da bi slika bila potpuna, nedostajali su samo zatvorska prugasta odjeća i mala bijela slova na crnoj plastici: PLIJEN.

Charlie je pazio da se ne kreće onim dijelovima unutrašnjosti koji su bili vidljivi s viših katova kuće na suprotnoj strani ulice. Provjerio je još onesviještenog Kierana i postavio mu tijelo u položaj da se ne uguši. U prizemlju je definitivno bila neka osoba. Charlie je bacio pogled preko ograde stubišta, ali nije uspio razaznati pojedinosti. Shvatio je

da je prozor njegova jedina opcija. *Morat ću prestati s time da mi ne prijede u naviku*, pomislio je dok je klizio niz žlijeb spuštajući se u vrt. Vratiti se istim putem bilo je lakše nego što je mislio, pa kada je stigao do dogovorenog mjesta nekoliko minuta ranije, dopustio si je malenu dozu ponosa zbog dobro obavljena posla. No vrlo je brzo slijedio ugriz gorčine. On je možda volio svoj posao, ali posao zasigurno nije volio njega.

Kako su protjecale minute, gorčina se pretvarala u bijes. Svake sekunde u kućama su se palila svjetla, jedno za drugim. Iz obližnje ulice začuo je škripu kotača poštarovih kolica po neravnu nogostupu. Oni nisu imali vremena pročistiti to područje kako bi se potpuno osigurali. A sada se ta uredna tišina postupno raspadala. Uskoro će se pojaviti svjedoci, govorkanja, nepovjerljivi susjedi, ljubomorni kada je riječ o njihovoj četvrti...

A Charlie je bio suočen s gorkom istinom.

Nije bilo nikakve dvojbe.

George je nestao.

18

Lift se pokvario i Latham je bio prisiljen popeti se stubama. Nije ga to posebice uzrujavalo, ali grijanje u toj zgradi kao da je uvijek bilo namješteno na tropsku temperaturu, čak i u ovo doba dana. Kad je prošao pokraj znaka za šesti kat, na tamnosivom kaputu, pod oba pazuha i sredinom leđa procvjetale su mrlje od znoja. Lathamu to nije smetalo. Smetalo mu je vrijeme.

Latham nije volio kasniti.

Osoblje nije stiglo ni za prvu jutarnju provjeru. U stvari, Latham je, sjedeći na kožnatim sjedalima, u mirisnom ozračju svojega srebrnoga BMW kabrioleta, čisteći nokte čačkalicom, pomno prebrojio ponoćne čistače.

Bilo je problema, to je bilo sasvim jasno, a uz kašnjenje, Latham nije volio probleme. Nepisano pravilo bilo je da državni dužnosnici svojim očima ne vide te pojedince koji rješavaju probleme. Jer što se ticalo državnih dužnosnika i njihovih očiju – a isto tako i njihovih ušiju, glava, i možda prije svega, njihovih instinkta – nikakvih problema nije bilo.

On je tako djelovao već dulje vrijeme i shvatio je koje su prednosti neovisnog načina razmišljanja, čak i u organizaciji koja je toliko cijenila, poput nekih religioznih kultova, i ponašanje slično zombijima. Te su prednosti, dakako, dolazile u obzir samo ako organizacija nije

imala apsolutno nikakva pojma o tim neovisnim mislima – i, što je bilo još važnije, neovisnom djelovanju koje je proizlazilo iz njih. U svakom tajnom pothvatu uvijek je bilo važno imati i čuvare. Čuvari su, napokon, štitili i normandijske lokacije savezničke invazije u Drugom svjetskom ratu. Churchill je za operaciju toga imena rekao “da svaku istinu u ratu treba pratiti čuvar laži”.

Otvorivši vrata dvorane za konferencije, Latham se naglo zaustavio. Morton je već bio ondje. Buljio je u njega ne trepćući neugodno dugo. Daroviti stručnjak za oružja i bivši doušnik iz IRA-inih redova, Morton je odbacio alkohol i prigrlio tjelovježbu na zabrinjavajuće evangelički način. Pa ipak, osjećaj ravnoteže i sigurnosti koji mu je davala, bio je koristan. Na primjer, precizno ispaljivanje projektila sa sjedišta motocikla.

Bio je obučen u nekim od najomraženijih i najcjenjenijih kontingenata Specijalnih snaga. I njegova je životna priča bila poput priče svih onih koje je Latham mogao dobro iskoristiti. Svih onih koji su mislili da su premalo cijenjeni i da ih se previše nadzire kada je riječ o uporabi droga, perverznom seksu, korupciji, alkoholizmu, ili kombinaciji svega toga. Svima su njima životi krenuli strelimice nizbrdo. Svi su pretrpjeli udarce, a karijere su im uništili kolege, slučajnosti ili oboje. Lathama su privlačile vibracije takvih situacija i ljudi koji su bili njima kontaminirani. Privlačili su ga zato što su bili očajni, što su nešto trebali. I Latham je posebice cijenio ovisnike koji bi... mogli biti ovisni i o kojima se moglo ovisiti. Nalazeći ih u njihovim osobnim i profesionalnim kaljužama, Latham im je mogao laskati, odgajati ih, naučiti ih učinkovitosti, neovisnosti i unutrašnjoj snazi. Nakon nekog vremena osjećali bi se – ako ne opet ljudima, onda barem otprilike toliko ljudskima koliko je to bilo korisno. Osim što im je osiguravao da ponovno stanu na noge, dodavao bi njihovu novom

arsenalu još jedno svojstvo. Odanost. Ne državi, vladaru, poslu ili zakonu. Niti ijednom od pritajenih policajaca koji su se upletali ili im podmetali noge u njihovoj prijašnjoj inkarnaciji. To je bila odanost samo jednom čovjeku, i bila je nepokolebljiva, dalekosežna i sveobuhvatna.

Kao vanjski suradnici, ili “honorarci”, oni su svoje nemale usluge stavljali Lathamu na raspolaganje. Besplatno. I kada bi stigao poziv, oni bi se odazivali.

Baš kao što je Morton i noćas učinio.

Lathamov ulazak imao je uobičajenu posljedicu. Imao je on dobro uvježbanu i duboko poštovanu auru autoriteta – koja je isti tren potaknula Mortona na to da ustane. Dobar znak, pomislio je, u ma kakvim uvjetima.

Na čelu ovalna stola bila je velika kožnata fotelja. Latham joj se primaknuo i sjeo, dok je udaljeno svjetlo na obzorju najavljivalo novi dan.

Latham se zagledao i progovorio. Svaka riječ bila je pomno izračunata i odvagnuta, poput dijamanta s Hatton Gardena⁷. Nije bilo sasvim jasno je li Morton potpuno budan.

Latham je objasnio da imaju situaciju koja zahtijeva hitnu pozornost. Napokon je progovorio i Morton, kao i uvijek spreman udovoljiti zahtjevima. Latham se naslonio i slušao. A u glavi mu se odmah stvarala nova primisao, hladna i mračna.

⁷ Hatton Garden – četvrt u središtu Londona poznata po zlatarnicama i prodavaonicama dijamanta.

19

Charlie je pričekao samo još koju minutu prije nego što je napustio dogovoreno mjesto sastanka. Ta ulica sa stambenim zgradama previše ga je živcirala. Ljudi su počeli ustajati, prati zube, nagovarati djecu na doručak. Premjestio se u prometniji prolaz, svjestan rizika kojem se izvrgnuo. Pa ipak, bio je dvostruko svjesniji toga koliko će jako tresnuti Georgea po nosu bude li ga ikada više ugledao. Zakašnjenje od jedne minute može se opravdati. Ali deset minuta je, u načelu, i više nego kobno.

A Charlie je o tome znao sve.

Sve odonda.

Sve odonda.

Fokusiraj se. Sada nema vremena za to.

Charliejev partner nije došao na sastanak. U cijelom njegovu životu to mu se dogodilo samo dvaput. I oba puta imalo je veze s Becky.

Njihov prvi sastanak bio je potpuna katastrofa, od početka do kraja. Prijedlog za sastanak iznio joj je na autobusnoj postaji nakon što ih je upoznao zajednički znanac. Tempirao je upit za trenutak kada se na brijegu pojavio njegov autobus. Becky ga je dopratila do postaje, što je bilo slatko od nje, i osjetila je njegovu nervozu. Dopustila mu je da je upita želi li izaći na piće sljedećeg petka, da je poljubi za odlazak i

uskoči u autobus kao kakav veliki pobjednik, i to sve u dvadesetak sekunda.

Među njegovim školskim kolegama bilo je podosta skepticizma. Bila je ona godinu dana starija od njega i već je išla na tečaj za ovlaštenu geodetkinju. Upoznali su se u trenutku koji su oboje nazivali “trenutak Georgea Michaela”. Ta je primjedba dobila drukčije značenje kako je vrijeme odmicalo, ali njihov razlog bila je pjesma “A Different Corner”. Becky i Charlie doslovce su se zaletjeli jedno u drugo. Njegova je pogreška bila što je nosio brdo knjiga, a njezina što je nosila golem zamotuljak čipsa. S knjiga nikada nije uspio skinuti mrlje od kečapa. Charlie se nikada nije uspio osloboditi ožiljaka koje je Becky ostavila.

Dogovorili su se za spoj u osam sati; mjesto, jednostavan bar na Moundu, koji je vrlo prikladno bio blizu nekog jeftinog talijanskog restorana u kojem su konobari bili dovoljno pametni da učine sve kako bi se zaljubljeni tinejdžeri osjećali poput odraslih osoba.

Charlie se, iz samo njemu znanih razloga, odlučio za odijelo. Bio je u odijelu prvi put i iz njegova držanja bilo je jasno da se ne osjeća udobno. I umjesto da je pričekava u baru, kao što bi to učinila svaka razumna osoba, Charlie je odlučio čekati vani i dati joj cvijeće kada siđe s autobusa. Znao je da će doći brojem 23. Znao je i na koju postaju. Znao je sve o svemu.

Osim činjenice da je ona “sljedeći petak” protumačila kao sljedeći petak, a ne ovaj petak.

I tako je on ondje proveo čekajući sat i pol, polusuznih očiju gledajući ljepotu Edinburgha što se prostirao ispred njega, cijelu dužinu Ulice Princes, koja se protezala od istoka prema zapadu, najsavršeniju glavnu prometnicu u zemlji, i u svijetu, i sve se to njemu smijalo.

Drugi put ga je ostavila da čeka na sam dan njihova vjenčanja. A kada je prošlo pola sata, svećenik je djelovao nervozno kao i Charlie. Zapravo, automobil se doista bio pokvario na prilazu crkvi i Becky je bila prisiljena ostatak od sedamdesetak metara do oltara pretrčati preko polja. Na vjenčanici su bile mrlje od trave. Ali nitko nije mario. Svi su plakali.

Oba ta događaja ponukala su Charlieja da vjeruje kako je očekivati neočekivano nešto najmudrije što čovjek može učiniti u svakoj prigodi.

Baš kao što je bila i ova sada.

Zamislilo se ne bi li našao rješenje svojih problema. Odjednom shvativši svu svoju ludost, prvi je put pogledao torbu. Otvorio je patentni zatvarač. Unutra je bila ljubičasta vjetrovka. Neka vrsta kamuflaže. Ispod nje dvije stvari: manji kovčežić s bročanom bravom i deblja smeđa omotnica.

Izvadio je kovčežić. Četiri su ga broja mamila. Nije vidio zašto bi George ovaj put bio originalan pa je prstima unio šifru 1-2-3-4. Kovčeg se nije otvorio. Pokušao je sa 4-3-2-1. Ništa.

Vratio je kovčeg u torbu i izvadio omotnicu. Žurno je onjušio rubove. Nije mirisalo na eksploziv. A nije bio ni posebno prestrašen. S obzirom na to kako su se razvijale stvari, Charlie je počeo razmišljati o svojoj mogućoj smrti kao o nekakvu dobrodošlom olakšanju od svih muka u pokušaju da ostane živ.

Ipak mu je srce tuklo u ušima dok je oprezno otvarao omotnicu. Prvo oprezno, ali kada je postao svjestan toga da je još živ, poderao ju je. Unutra je vidio rubove, kako se činilo, svežnja barem deset tisuća funta u novčanicama od po pedeset funta.

Charlie je vratio omotnicu u torbu. Iz pokrajnje ulice začuo je

zavijanje sirene policijskog automobila. Instinktivno se odmaknuo od ruba nogostupa, ali ga je privukao automobil što je stajao na semaforu ispred njega. Bio je to bijeli, beskrajno ružan Daihatsu karavan, kojem je bilo nužno pranje. Na stražnjem staklu bio je natpis:

PRODAJE SE Povoljno @ £ 850

I ispod malim slovima:

Idealan prvi automobil!

Charlie se požurio nogostupom kako bi bolje pogledao vozača. Nervozan muškarac u ranim dvadesetima nadvio se nad upravljač kuckajući prstom u ritmu neke skladbe u stilu Speed Garagea. Bio je vitak poput Charlieja, s malom, čvrsto navučenom kapom na glavi.

Charlie je brzo pogledao semafor. Svakog trena promijenit će se u zeleno. Pomislio je na omotnicu. Na novac u njoj. Na semaforu je i dalje bilo crveno. Zagledao se u ceduljicu na automobilskom staklu. Nigdje nije vidio telefonski broj. Čvrsto je stisnuo torbu i mahnuo vozaču. Nije reagirao pa je Charlie priskočio do vrata – i uletio unutra.

Prije nego što je vozač uspio išta zaustiti, Charlie je rekao:

“Želim kupiti tvoj automobil.”

Automobili iza njih žestoko su zatrübili. No vozač se nije micao.

“Zar se ne možete koristiti telefonom kao svaka normalna osoba?”

Čovjek se zabuljio u njegu otvorenih usta. Pitao se zašto bi netko htio nekoga gađati telefonom. Charlie je pokušao objasniti:

“Nema broja na tvojoj obavijesti!”

Ime mu je bilo Craig i sada je odjednom shvatio zašto je automobil još neprodan, unatoč vrlo povoljnoj cijeni i sigurnosnim zračnim jastucima na prednjim sjedalima. Skinuo je kapu, počeo se po tjemenu i stavio je natrag.

“Pa, ne mogu sada o tome razgovarati...”

“A zašto ne sada?”

“Moram nekamo otići. Nazovite me.”

“Ne mogu te nazvati ako mi ne daš telefonski broj! Koji je broj?”

I Craig mu je rekao. Charlie ga nije morao zapisati. Iza njih su ponovno počeli trubiti. Charlie je u retrovizoru primijetio da trubljenje dolazi iz crvenog Ford Escorta.

“Čujemo se poslije”, doviknuo je Charlie i iskočio iz automobila vukući za sobom torbu.

George je skrenuo za ugao i primaknuo se rubu pločnika, podalje od bijesnih pogleda vozača koji su se nagomilali iza njega. Charlie je vidio da ga George upitno gleda. Ponovno ga je pogledao. Nije to bio upitan pogled, bio je bijesan. Charlie se mirno primaknuo prozoru. George ga je žurno spustio.

“Gdje si bio, dovraga?”

“I ja sam htio tebi postaviti isto pitanje”, obrecnuo se George. “Kasnio si pa sam pomislio da bih mogao kupiti novine. Otići u West End. Pogledati neku predstavu.”

“Da. Dobro. Nisam bio ondje jer čim si bio otišao, pojavila se policijska ophodnja. Morao sam se maknuti.” Obrisao je znoj sa čela. Pramenovi kose lijepili su se za nj.

“Pola sata?”

“Tako je. Zapeo sam u prometu. Slušaj, daj ulazi.”

“Ako uđem, ja vozim.”

“Možemo o tome razgovarati poslije...”

“Ja vozim ili ćemo o tome razgovarati baš ovdje, i to sada.”

George je bacio pogled na torbu pa na vlasnika prodavaonice, četiri kuće niže, koji je iznosio jutarnja novinska izdanja i koji je djelovao dovoljno znatiželjno da bi, budu li ga ispitivali pravi ljudi, mogao točno opisati boju i marku njihova vozila.

Charlie je vozio agresivno nekoliko minuta. George je stiskao torbu na svojem krilu.

“Treba nam neka prijateljska osoba”, rekao je George.

Pokraj njih je projurio policijski automobil. Charlie je odmah skrenuo u pokrajnju ulicu kako bi izbjegao provjeru registracijskih pločica.

“Jedno po jedno”, odgovorio je Charlie. “Moramo se prvo riješiti ove hrpe dreka.”

“To nije hrpa dreka.”

“Sav je prljav.”

“*Prljav* je samo zato što si ti unio blato”, eksplodirao je George.

“Upravo sam se smucao tvojim prokletim vrtom. I to za tebe. I stoga, ako mi samo još jedanput spomeneš prljave cipele...”

“Dobro. Žao mi je. Misli, misli. Trebali bismo uskoro naići na Angel Brothers.” George je gledao kroz prozor, a mozak mu je mahnito radio... “Oni su mi i prije učinili neke stvari.”

“Nećemo ga prebojiti, George, nego ćemo ga se sasvim riješiti.”

“Ne samo bojenje, Charlie, promjena pločica.”

Charlie je uzdahnuo što je glasnije mogao. “Što bi ti učinio u

takvoj situaciji?”

Georgeovo lijevo oko blago je treperilo. “Što hoćeš reći s tim što bih ja učinio? Učinio bih baš to.”

“Točno”, rekao je Charlie. “A što misliš, što će *oni* očekivati da ćemo mi učiniti?”

“Oni misle da smo obojica mrtvi.”

“Zasad. A što će biti kada se pojavimo u autolakirnicama koje znamo? Ili čak i u onima koje ne znamo? Oni cjepidlake u Euston Roadu ili na Temzi naći će nas dok si rekao keks.”

George je uzdahnuo. “Hoće, doista hoće.”

“Budemo li željeli ostati živi dovoljno dugo da ovo riješimo, morat ćemo učiniti nešto više od pukog nagađanja.”

George se ugrizao za usnicu i odigrao u glavi ono što bi Charlie nazvao kratkom igrom Dobra vijest, loša vijest. Dobra vijest bila je laka. Loša vijest bila je bolna. George je smatrao da takav način razmišljanja u ovom trenutku baš i ne pomaže.

“Što je u torbi?” upitao je Charlie.

“Ne sada.”

“Osim novca.”

George je zažmirkao, ne gledajući ga. “Pogledao si.”

“Kasnio si.”

“Nije to baš neko povjerenje.”

“Nije ni to da me ostaviš na ulici, i to nakon što sam provalio u tvoju jebenu kuću.”

“Pretpostavljam da si pogledao i u kovčeg?”

“Nisam htio.”

“Ili nisi uspio provaliti šifru.”

“Nisam ga *htio* otvoriti. Dobro?”

“U redu. I što ćemo sad?”

Charlie je trenutak zaškrgutao zubima. I onda se zaustavio.

“Znam što ćemo”, rekao je.

I znao je. Imao je glavu za to. I ta će ih glava izvući iz problema. Ta će glava smisliti čuda. Napokon, pomislio je, bio je on prvi momak iz gimnazije Lauriston koji je unovačen u obavještajnu službu. A to jamačno nešto znači. No to neće biti ni prvi put da je Charlie pogriješio.

Nakon što je spustio slušalicu, Neil je proveo nekoliko minuta zureći u telefon, potom isto toliko oslonjen na pult sa sendvičima i onda još nekoliko, čela oslonjena o hladno staklo, hladeći lice i buljeći kroz staklo izloga prodavaonice u sve veću jutarnju gužvu. Uskoro će osoblje veleposlanstva u zgradi do njegove biti na svojim radnim mjestima i uskoro će njegova operacija, koja se događala u maloj prostoriji ispod prodavaonice sendviča, ponovno početi.

Charlie nije bio prvi mladić iz gimnazije Lauriston koji je unovačen. Zapravo, on je bio drugi.

Neil je provjerio prozor radi signala. Na izbočenom prozoru stana na drugom katu, s kojega se vidjela prodavaonica sendviča, jedna je zavjesa bila povučena. Sve je bilo u redu.

Charlie Millar.

Pokušao je izgovoriti to nekoliko puta glasno kako bi mu se učinilo normalnijim. Nije mu to uspijevalo.

Prokleti Charlie Millar.

Njegov najstariji prijatelj iz školskih dana radi za Službu, baš kao

i on. Nije to, dakako, nikakvo iznenađenje zna li se da ga je baš Neil bio predložio za novačenje. Ali velika je razlika između racionaliziranja nečega u glavi i telefonskog razgovora s njim.

Bilo je to prvi put da je razgovarao s njim – ovako, po službenoj dužnosti. Njih se dvojica nikada nisu sreli na poslu. Ali opet, ni to ne iznenađuje. Neil je poznavao neke ljude u velikim odvjetničkim tvrtkama koji bi susretali svoje stare ljubavi nakon što su i jedni i drugi radili u istoj tvrtki tri godine. A i nije baš u prirodi profesionalnih špijuna da se međusobno družu. Dok se napokon doslovce ne sudare u dizalu ili kafiću. Nije to nešto o čemu se može samo tako čavrljati. Koliko je Neil znao, mogli su promijeniti odluku i otpustiti Charlieja čim su ga unovačili.

Neil je zapravo radio ondje mnogo dulje od Charlieja. Njemu je osobno pristupio prijatelj njegova ujaka, Forbes Mackinnon, koji mu je poslije rekao da ga izvješćuje o momcima vrsna uma i čvrsta karaktera. Neil nije želio bjelokosnu kulu sveučilišne karijere. Očajnički je želio maknuti se, raditi, biti angažiran, zaraditi lovu na zanimljiv način. Putovati. Susretati zanimljive ljude. I lagati im.

Veoma se brzo našao na mjestu mlađeg analitičara u tvrtki koja je bila kompromisno rješenje – međunarodna tvrtka za sigurnost, povezana sa Službom. Nakon nekoliko godina rada na logistici za osobnu zaštitu, učenja stranih jezika i podnošenja beskrajnih izvješća.

Neil je pozvan da radi u Analitičkom odjelu. Nakon šest mjeseci premješten je u Odjel za prikupljanje informacija.

Imao je prodavaonice poput ove po cijelom Londonu. Bile su to uglavnom prislušne postaje i njihovo vođenje bilo je dio postupne odgovornosti koju su mu povjeravali šefovi. To mu je bilo drago jer je znao da neki drugi kolege nisu baš sretni sa svojim poslovima. Nazivali su to sedmogodišnjim nezadovoljstvom.

Imajući to na umu, ton Charliejeva poziva – i vrijeme poziva, dakako – zabrinuli su Neila. Zvučao mu je pomalo uspaničeno. U Neilovu iskustvu to je obično bila dostatna izlika da se malo pronjuška uokolo. Odlučio je svojim zamjenicima prepustiti dosadne svakodnevne poslove i otići do Eustonove zgrade i malo pročeprkati po osobnim dosjeima.

BalkanDownload

BalkanDownload

20

Sastanak je trajao samo dvanaest minuta. Obje su strane rekle dovoljno da bi im u glavama budućnost bila sasvim jasna. Bilo je toga što je valjalo obaviti.

Na napuštenom parkiralištu, udaljenom oko pet stotina metara, Morton je šutke prišao srebrnom Volvu S40, parkiranom na zabitom dijelu. Bio je blago ljutit zbog toga što je morao odmah otići, i zbog hladnoće, automobila, i zbog nedostatka doručka. Morton se prisilio ponovno usmjeriti misli na posao. Latham nije želio da Morton zadrži identifikacijske snimke meta. To je bilo čudno.

“Nije moja krivnja što on nije bio ondje”, rekao je nikome određenom. Ljutito uzdahnuvši, iz usta mu je izišao zapah pare.

U zgradi se Latham penjao kat po kat, sve do vrha tog uredskog zdanja sagrađenog u grotesknom stilu šezdesetih godina. Sredinom terase bila je postavljena žičana ograda s teškom vodonepropusnom ceradom što je udisala i izdisala poput kakvih jezivih plavih pluća.

Latham se zagledao prema sjeveroistoku u smjeru napuštenog zemljišta u središtu tvorničkog kompleksa. U daljini je napuštena plinara uokvirivala noćno nebo.

Dolje, na parkiralištu, Morton je stavio ključ u automobilsku bravu. Sjedio je ondje nekoliko trenutaka, čudno privučen unutrašnjošću automobila. Sjedio je tu, trideset pet mu je godina, još

jedno tmurno jutro, još jedan neobičan automobil. Mirisao je na kožu. Bio je dizelaš. Morton se pitao zašto su mu dali dizelaša. Prema njegovu iskustvu, bili su oni prilično jebeno bučni automobili. Kada bi on...

Ali Morton nije uspio završiti misao.

Imalo je to veze s ključem.

Ključ se okrenuo u kontakt-bravi, što je pak pokrenulo anlaser, istodobno izazvavši i električni impuls što se spustio do malena detonatora pričvršćenog za ploču plastičnog eksploziva poznatog kao C4. Kemijske veze atoma u eksplozivu kada su prekinute, ispustile su zatočenu energiju u obliku užasne topline koja se proširila mahnitom brzinom i stvorila val što se kretao brzinom od približno osam kilometara u sekundi. Tako je, prije nego što je njegovo srce uspjelo ispumpati i posljednji napratak krvi, Morton, zajedno s automobilom i svime u njemu, nestao u vatrenoj lopti od koje su se štakori u hodnicima Jubilee linije, kojih osam stotina metara niže, razbježali na sve strane.

Latham je ugledao bljesak i nekoliko tisućinki sekunde poslije začuo je prasak. Znao je da je ispravno postupio. Morton je poznavao te ljude. I također je, prije samo nekoliko sati, propustio realizirati planirani svršetak s motociklom. I tako je Latham odlučio kako je došlo vrijeme za Volvo. Postojao je, dakako, još jedan automobil bez C4. Ali Latham je bio Volvo tip. Pouzdan pod pritiskom. Ako doista želite obavljen posao, najbolje je da ga sami obavite.

Naputak je, napokon, bio da valja spaliti otvorene rane Projekta. Raskužiti. Dezinficirati. A to nije posao za sućutne. Nije posao za nekoga tko volontira u pučkim kuhinjama ili na ponoćnom SOS-telefonu. Problem je bio minijaturan. Zapravo molekularan. Bio je kao fragment mikrotočke, trunka zrnca istine što je nekako

doletjela na zavrdatke maloga broja užasno nesretnih pojedinaca. Ti ljudi – ili barem većina – nisu imali blage veze o tome što nose. No to ih je jamačno obilježilo i Latham je, bolje od drugih (osim možda Rose Willets), znao koliko je virulentan taj prijenosnik. Bio je to svojevrsni hantavirus. Ebola špijunaže. I svakome je jasno da se u takvim ekstremnim slučajevima, kada je sam organizam suočen s potencijalnim smrtonosnim krvarenjem informacija, moraju poduzeti krajnje mjere kako bi se spriječilo širenje virusa na šire pučanstvo.

I stoga treba raskužiti.

Prije nego što se itko drugi zarazi.

A to je postupak koji zahtijeva službenog kirurga kojemu na pojavu krvi neće zasuziti oči. Osobu hladno bolne posebnosti.

Osobu poput Lathama.

Projekt. Rose to nije kanila nazvati tako dramatičnim imenom. Naziv se nametnuo iz prilično banalne spoznaje. Katkada bi poželjela da je svoje dosjee nasloвила sa ‘Razn.’ ili ‘Čudaci & gnjide’.

Biti nemoćan promatrač kada se nekome radi o životu nije lako. A baš se tako Rose osjećala, i to sve češće, tijekom godina provedenih u Službi. Bilo je komisija i zapisnika, upravnih odbora i trustova mozгова. Razina upravljanja koja je povećavala broj upravljača, ali ne i običnih terenaca. A stvari su se uistinu obavljale samo u strojarnici.

Nekoliko je puta Rose postala svjesna mreže i izvora koji bi bili ozbiljno, a katkada i kobno, kompromitirani zbog toga što je neki formular za nabavu opreme, plavkasti papir označen oznakom AF/35, negdje zapeo. Kašnjenje AF/35 izazvalo je kašnjenje drugog lista papira, nekog izvješća kojim se potvrđuje primitak rečene akvizicije. Posljedica takva nedostatka komunikacije gotovo je uvijek bila neizručivanje materijala. U nekim slučajevima to su bile spajalice za

papir, a u nekima jedina stvar koja bi stajala između agenta na terenu i njegove sigurne, jezive smrti.

Rose Willets stupila je u taj procjep s onim najopasnijim menadžerskim alatom – neovisnim mišljenjem. I tako je Projekt postao, i ostao, vrlo jednostavan. Riješiti stvari. S AF/35 ili bez njega.

Udarni val eksplozije proširio se od Lathamovih stopala. Nekoliko kilometara pod zemljom protresao je cijevi i tunele, trupla i rimske ostatke. Val se bez imalo napora proširio Londonom onako kako je gradonačelnikov Odbor za transport mogao samo sanjati. U nekoliko sekunda dovaljao se do mršava muškarca s kapom. Sjedio je gotovo pet milja daleko, u prenapućenom plastičnom kiosku nekog lanca za brzu hranu. Ime mu je bilo Craig.

Craig je pijuckao kavu i mikroskopski drhtaj u šalici ostao je nezamijećen. Uspio je samo dvaput zagristi svoju jutarnju zemlju kada je njegov mobilni telefon zazvonio. Bio je sumnjičav, budući da nitko ne kupuje automobil tako rano ujutro, ali iskreno govoreći, lova je lova, a Craig je sasvim sigurno znao da bi mu ona dobro došla.

Dogovorio je sastanak s tipom s novcem pokraj niza garaža nedaleko od stambene četvrti, djelomice zato što nije želio da ga vidi mama dok prodaje njezin automobil bez njezina dopuštenja, a djelomice zato što je poznao neke zaista divlje tipove u okolici, u slučaju da pregovori ne krenu najbolje.

Pojavio se sa zakašnjenjem, kao što je često činio, zato što mu se sviđala ideja da ga se čeka. Na njegovu žalost, stigao je prvi. Povukao je traperice malo niže i zakopčao najviši gumb na majici. Kapu je prvo okrenuo naopako, ali se onda pobojavao da bi mogao odbiti potencijalnog kupca bude li malo previše izgledao poput frajera. Pokušao se osloniti o poklopac automobila, s nogom na odbojniku, ali mu se učinilo da će izgledati kao kakav svodnik. Craig je bio osoba koja se osjećala

nelagodno u bilo kakvu položaju dulje vrijeme. Bio je uvijek u pokretu.

Kolnik je bio veoma loš i protezao se dvjestotinjak metara: ispucan i prepun rupa, na mjestima posut šljunkom i zemljom. Na jednoj strani vrata garaža, a na suprotnoj zid i bodljikava žica oko trafostanice visokog napona.

Craig je ponovno pogledao na svoj mobilni telefon. Nije bilo poruka. Uvijek se pitao zašto su svi drugi na svijetu dobivali tako mnogo poziva. Začuo je pucketanje šljunka pod kotačima nekog automobila i, podigavši pogled, ugledao crveni Ford Escort kako se polako okrenuo i zaustavio na jednom kraju ceste. Craig je čekao da se nešto dogodi. Ništa se nije događalo. Malo se zabrinuo i pokušao se prisjetiti koji je ono broj Velikoga Simona. Imao je on na vratu istetoviranu paukovu mrežu.

“Hej, mister.”

Craig se okrenuo i ugledao nekog malog, mršavog tinejdžera s kapuljačom. Ni on nije nikamo išao, činilo se.

“Odjebi.”

“Došao sam radi auta.”

Craig je opet pogledao klinca. Vidio ga je jedanput ili dvaput u kvartu.

“Čuj, odjebi natrag u dom, dobro?”

“Je li to to? Uh. Koja hrpa dreka.”

Klinac je sada provjeravao gume, svjetla.

“Rekao sam ti...”

“Ja radim za njih, dobro?” Klinac je prstom pokazivao na automobil u daljini. Craig je bacio pogled onamo. Svjetla su jedanput zabljesnula. “Žele da provjerim auto i dam ti lov, to je sve. Ja sam im partner. Ohladi se, stari.”

Craig se odmaknuo dok je momak na brzinu pregledavao automobil.

“Požuri se, seronjo, nije to Ferrarijev boks u Monzi.”

Momak se okrenuo prema Escortu i podigao palac prema gore. Svjetla su još jedanput bljesnula i momak se okrenuo prema Craigu.

“Pričekaj ovdje sekundu.”

I otrčao je u smjeru Escorta. Craig se osvrnuo nadajući se da nitko to nije vidio. “Jesmo se dogovorili ili nismo?” viknuo je. Ali nije bilo odgovora. Momak je stigao do Escorta i George je spustio prozor.

“Čini se u redu”, rekao je momak.

“Dobar posao.” George mu je pružio omotnicu. “Novac je unutra, bonus je ovdje kada se vratiš s ključevima.”

Momak je kimnuo i otrčao natrag prema Craigu. Charlie se trenutak zagledao u Georgea.

“Je li sve to doista bilo potrebno?”

“Nakon dvadeset godina u špijunskoj igri, Charlie, naučiš jednu stvar. Ako je ikako moguće, nikada ne čini ništa sam.”

“Mogao je zbrisati s tim novcem.”

“Ali nije.”

Usmjerili su poglede ispred sebe kako bi promatrali transakciju. Craig je zurio prema njima, ali bili su predaleko da bi im razaznao lica. Prebrojio je novac i, pogledavši još jedanput u njihovu smjeru, počeo odlaziti. Momak posrednik se okrenuo prema Georgeu, koji ga je pozdravio bljesnuvši svjetlima te je okrenuo ključ posljednji put.

Motor je suho kašljucnuo.

Na suprotnoj strani nije bilo nikakvih problema s Daihatsuom kada je momak uskočio u njega i upalio motor...

“O, sranje...”

George je napumpao papučicu gasa i pokušao ponovno. Ništa se nije događalo. A klinac je zaškripao kotačima Daihatsua. Treća sreća s Escortom – i George i Charlie krenuli su u potjeru za malim kradljivcem automobila koji su oni netom kupili i koji je nestao iza zavoja.

Gume su im škripale dok su skretali iza ugla i tada su ugledali uredno parkiran automobil. I momka pokraj njega kako se cereka do besvijesti.

“Oprostite. Nisam mogao odoljeti.”

George je pridržao Charlieja da ne zvizne klinca i predao mu novac. Mladac je otrčao osmjehujući se od uha do uha. George je izašao iz automobila.

“Kamo ćeš?”

“Posljednja provjera”, rekao je George dok je otvarao poklopac motora. Charlie je mrzio mehaniku. Bila je jedna od mnogih stvari kojima se njegov otac koristio kako bi dokazao njegovu bezvrijednost. Stoga se prisilio da je temeljito svlada. Kad god bi se tata vraćao iz smjena na naftnoj platformi, on bi šutke demonstrirao svoja nova znanja, što bi staroga dovodilo do ludila. No unatoč tim malim pobjedama, Charlie je ipak mrzio mehaniku. Pustio je Georgea da se igra mehaničara.

Nekoliko brzih pogleda i vratio se.

“Vozi na neku autocestu”, rekao je Charlie.

“Zašto?”

“Na njima se može voziti brzo.”

Kotači su ponovno zaškripali šljunkom.

Nekoliko sati poslije lokalna je policijska postaja primila telefonski poziv. Neki napušteni automobil prepriječio se u pokrajnjoj ulici. Poslije nekoliko telefonskih razgovora napokon je iz jedne garaže upućeno vučno vozilo. Automobil koji je stvarao poteškoće bio je crveni Ford Escort, prekriven ptičjim izmetom. Automobil je na kraju odvučen u manju garažu u južnom Londonu. Nakon sat vremena onamo je stigao Latham, koji je navukao gumene rukavice i otvorio suvozačka vrata.

Izvadio je mali džepni nož i načinio prorez uz rub prednjeg podmetača za noge. Ispod tepisona i grube oplata nalazilo se udubljenje. Za rub je ljepljivom trakom bila pričvršćena manja siva kutija.

Rose Willets, za koju je Latham radio, bila je prije šest mjeseci naredila temeljit nadzor svih zaposlenika Službe koji su se našli na K-popisu, a Latham je pomislio kako je riječ o slučaju dobro upućene paranoje u njezinu najboljem izdanju. Što više znate o ljudima koji za vas rade, to im više možete vjerovati. Na primjer, ona je naslutila što George Shaw kani učiniti mnogo prije nego što je on podnio ostavku. Bili su to potezi žene koja je imala potpuni nadzor nad potpunom tajnošću. Lathama je to činilo smirenim i sigurnim.

U zagušljivoj prostoriji u davno zaboravljenom krilu zgrade uz Temzu, iz sive kutijice izvađen je maleni magnetofon. Na vrpci je bio zabilježen svaki razgovor vođen u automobilu u protekla dva tjedna. Pedesetak metara iznad tog fluorescentnog lijesa, rijeka Temza je grgoljila i brborila. Ispod njezina korita bio je cijeli labirint prostorija i hodnika koji su povezivali Službu s nizom manje poznatih državnih agencija. Temza je u svojem mulju i blatu skrivala tajne, pa se činilo sasvim prirodnim da i Služba svoje tajne skriva baš tu.

Vrpce su obično bile dovoljno dugačke da potraju dva tjedna. No usavršen je sporiji proces snimanja otkad je ta naprava posljednji put uporabljena u automobilu Gerryja Adamsa tijekom pregovora u Stormontu u sklopu mirovnog procesa u Sjevernoj Irskoj.

Na kraju je vrpca premotana u tom polumraku i preko prometne buke začuli su se Charliejev i Georgeov glas.

“Što bi ti učinio u takvoj situaciji?”

“Što hoćeš reći time što bih ja učinio? Učinio bih baš to.”

Vrpca se odvrtjela naprijed.

“Dobro, dakle, dobra vijest je – živi smo. Loša vijest je – u pogrešnom smo automobilu. Dobra vijest, znamo neke majstore prepravljanja, loša vijest, svi su oni pod nadzorom Službe.”

“Čekaj. Zapiši ovaj broj.”

I Charliejev je glas stao recitirati netom zapamćeni broj mobilnog telefona čovjeka zvanog Craig. Latham je slušao duboko zamišljen u tamnom jezeru mirnoće. Imao je mnogo posla, a snimke razgovora vođenih s kućnog telefona još nisu stigle.

Jedva je čekao da presluša i njih.

21

Rano jutro u Eustonovoj zgradi izgleda kao i bilo koje drugo doba dana. Nekoliko svjetala danonoćno gori sedam dana u tjednu, u toj odbojnoj modernoj građevini koja svojim nedostatkom vidljive svrhe nalikuje na neko osiguravateljsko društvo.

U usporedbi s objektom na obali Temze, koji je sav bio kao kakav Faradayev kavez, i arogantno razmetan, Eustonova zgrada bila je bešćutno *učinkovita*. Sva je bila u četverokutima i pravokutnicima. Visina i gustoća uredskih objekata stvara okrutnu mikroklimu u okolnim ulicama, pletući od praznih paketića čipsa i prašine bez obzirne i agresivne spirale zbog kojih prolaznici zatvaraju oči, a na vjetru se podižu kaputi.

Zbog nje su i znatizeljni pogledi bili usmjereni u pod, a što se kontrole tiče, manje pogleda značilo je manje pitanja.

Samo videokamere i diskretna ali obilna nazočnost policije na mreži nogostupa oko zgrade otkrili bi nekom paranoičnom prolazniku pravu mahnitu djelatnost u unutrašnjosti. To, dakako, nije bio glavni stožer Službe. Ali mnogi elementi operacija i mnogi odjeli bili su u prošlosti upravo tu, i mnogi su, unatoč preseljenju u zgradu na obali Temze u osamdesetima, tu i ostali.

Kat D bio je, u skladu s klasičnom logikom Službe, na uličnoj razini. Pod zemljom, na katovima od E do Z, između središta s krajnje

povjerljivim podacima i potpuno izoliranih komunikacijskih čvorova, tiskali su se ljudi koji su padali s nogu od posla. Poviše, na katovima od *C* do *A*, i od 7 do I, bile su smještene prizemnije djelatnosti, koordinirao se rad nekoliko kategorija agenata s terena, izvora, doušnika i kontakata. Uski hodnici presijecali su jedan drugoga smeđim vratima i ružnim sagovima. Zidove, požutjele od nikotina, resili su neotvarani prozori kroz koje se prostirao mastan pogled na plinaru. Zimi je centralno grijanje bilo tako dugo izvan pogona da su mnogi zaposlenici donosili vlastite grijalice na posao. Ljeti pak radijatori nisu prestajali raditi i pumpali bi valove kipućeg zraka u sve pukotine zgrade. Kotlići pola nužnika su radili, a u preostalima je voda bljuvala preko ruba školjki. Špijuni koji bi dolazili s terena obično bi se odmah poželjeli vratiti.

Neil Mackay je bio zahvalan što radi negdje drugdje. Čak je i posao u veleposlanstvu, s vlažnim podrumima i uspavankom od statičkog prislušivanja, bio bolji od ovog, smatrao je, ritualiziranog mučenja okolišem.

Na katu *G* nalazili su se dosjei osoblja. Neilova propusnica dopuštala mu je posjet arhivu samo tijekom uobičajenih radnih sati pa je stoga odlučio popiti kavu s mlijekom u Coffee Republicu preko puta prije nego što zabije svoj znatiželjni nos u papire. Vrijeme je sporo protjecalo. Kada su i posljednje sekunde napokon prošle, pokazao je nestrpljivo svoju svijetlozeleno-bijelu prugastu propusnicu i gotovo otrčao do dizala.

Mehanizam dizala bio je i u najbolja vremena nepouzdan i unatoč činjenici da su i gore i dolje bili posve tajni odjeli, novija tehnologija dizala nije ugrađena u tu zgradu tajne službe – ili barem ne u ona dizala kojima su se koristili obični djelatnici.

I tako je, bez obzira na to što je pritisnuo *G*, sustav unaprijed

odlučio da valja pokupiti nekoga s kata *X*.

Neil je uzdahnuo i pričekao. Posjetio je on kat *X* jednom prije. Zgrada je tada tek bila sagrađena. Razlog zbog kojega je bio došao imao je veze s operacijom nadzora od visoke sigurnosne važnosti koja je zahtijevala odobrenje s mnogo višeg mjesta od njegova, ali je dobio posebno odobrenje svojega šefa. Na katovima ispod *W* više nije bilo osmijeha i pozdrava. Ondje dolje bili su samo mrki pogledi i hitro predočenje osobne ili posebne dozvole. U suprotnome, izjurili bi vas natrag u predvorje, s modricama na ramenima od gruba stiska.

Dizalo se blago zanjihalo u trenutku kada je stiglo; vrata su se otvorila i on je ugledao pust hodnik što se protezao petnaestak metara i na čijem je kraju bio omanji stol i prozirno zrcalo. Neki čovjek u žutoj prugastoj košulji i s modrom kravatom ušao je u dizalo izbjegavajući pogled u oči. Neil je ponovo pritisnuo *G*, ovaj put snažno. Onaj u žutome nagnuo se i pritisnuo tipku za parkiralište. Neil je poželio da se dizalo zaustavi na njegovu katu i, začudo, to se i dogodilo.

Kat *G* mirisao je po svježoj boji i umjetnim osvježivačima zraka. To ga je podsjetilo na bolnički dječji odjel. *Netko bi trebao naslikati nasmijano sunce na jednom od zidova*, pomislio je izlazeći iz dizala. *Ili prsten jebenih ruža*.

Neil je utipkao osobni identifikacijski broj u šifriranu bravu na ulazu u Dosjee 2/55 i našao mali radni kutak pokraj neispravnog stroja za rezanje dokumenata. Provukao je svoj kodirani privjesak za ključeve uz kompjuterski terminal i jednom rukom utipkao današnju lozinku.

U sljedećih dvadesetak minuta čelo mu se počelo mrštiti onako kako se namrštilo onoga dana kada je okrenuo svoj test iz više fizike.

Unatoč tome što je Charliejevo ime bilo u bazi osobnih podataka –

ili barem na popisu osoba koje mogu proći sigurnosnu provjeru za ulazak u odjel – Charliejeva dosjea nije bilo. Još više je zabrinjavala nova šifra koju je Neil ugledao u lijevom donjem kutu ekrana. Posebice slova “ZI”.

Zabranjeno iznošenje.

Čime se god to Charlie bavio, pomislio je Neil, nekome je bilo stalo do toga da nitko o tome ništa ne pročita. Dosje je zapravo bio izbrisan iz baze podataka. Ili barem za one koji su imali istu kategoriju sigurnosne dozvole kao i Neil. Jedine preostale informacije bit će one u pisanom obliku.

Kada je odlučio napustiti zgradu, potrudio se da izbjegne glavne hodnike. Nije želio naletjeti na nekoga koga poznaje. Barem ne u to doba dana. I ne s ovakvim mislima u glavi.

BalkanDownload

BalkanDownload

22

Teško je bilo razaznati u mraku tko su bili ti ljudi. Mala skupina ljudi osrednjeg rasta motala se ispred zajedničkog ulaza u stambenu zgradu u kojoj je bio i Charliejev stan. Dvjestotinjak metara niže u ulici na jednom su se parkiranoj automobilu palila i gasila sva četiri žmigavca. Još dva bila su ispred prodavaonice vina koja je radila nonstop za koju su i Charlie i George znali da je popularna prislušna postaja – s nekoliko manjih prostorija u podrumu, s komunikacijskim centrom izoliranim od svih zvukova, s hladnom ćelijom u podrumu i lakodostupnim kontejnerom veličine čovjeka, koji se nalazio vani i koji se moglo isprazniti u minuti, samo jednim telefonskim pozivom. Bez ikakvih pitanja.

“Što sam ti rekao?” prošaptao je George izgarajući od želje da ponovno sjedne za upravljač automobila.

“Ne znamo tko su”, odgovorio je Charlie.

“Mogu triput pogađati. Ali možda bi bilo najbolje da skokneš onamo i upitaš ih?”

Charlie je kimnuo, bez riječi, odgovorivši na upit koji si je u mislima postavio. Nagnuo se naprijed i oslonio bradu o upravljač, uzdahnuvši svjestan da to mjesto više nikada neće vidjeti.

“Moji albumi Orbitala...” progundao je.

George je sućutno frknuo. On nije imao nikakve dvojbe glede toga što se tu događalo. No pitanje tko su ti ljudi ostalo je otvoreno. Kao što je mogao dodati i pitanje: a što sada.

“Trebali bismo biti na autocesti.”

“Samo sam još jedanput htio vidjeti svoju zgradu.”

Charlie je bacio pogled na sat jer mu je u glavi bljesnula jedna misao. George se neudobno promeškoltio na sjedalu – već je prije vidio taj izraz lica koji je obično znaćio da će se dogoditi nešto što je uključivalo rizik. Bio je u pravu.

Tridesetak minuta poslije automobil se zaustavio ispred željeznićkog kolodvora u Ulici Liverpool. George se, ne prvi put, zagledao u Charlieja i oslonio ruke o upravljać. Izgledao je kao da se moli.

“Što si rekao?”

“Rekao sam, George, da mi daš kljućeve. Molim te.”

“Zašto?”

“Zato da budem siguran da nećeš opet nestati.”

“Ti meni ne vjeruješ.”

“George, oprosti mi što ću to sada reći, ali poslije nedavnih incidenata u mojem životu, odlučio sam da je možda najbolje nikome ne vjerovati. Barem zasad. Dakle...”

George mu je pružio kljućeve.

“U redu”, rekao je.

Nacistićki nastrojeni kontrolori parkirališta neće krenuti u ophodnju još barem dvadesetak minuta. Charlie je obećao da će se vratiti prije isteka toga vremena. U stvari, znao je da će se vjerojatno vratiti puno prije.

Gomile putnika miljele su na sve strane. Charlie se spustio pokretnim stubama i skrio iza niza telefonskih govornica. Provjerivši oglasnu ploču s dolascima, vidio je da 0734 iz Bishop's Stortforda treba stići za minutu. Odredio je najbolji položaj za izvidnicu: smjestio se na prostoru kod stuba što su vodile prema kafićima i prodavaonicama na gornjem katu stanice.

Dok se on došetao dotamo i okrenuo, vlak je bio stigao. Charliejev je mozak sada počeo grozničavo raditi. Bio je to sigurno veliki rizik. Ali George je bio u pravu. Rekao je tipu. Morao je znati. A ovdje je najsigurnije mjesto da mu postavi to pitanje.

Kao i uvijek, bio je među prvima koji su izašli s perona. Bill Skelton bio je proćelav, oznojen, savršena osoba za doživotni posao prodavača u odjelu za iznajmljivanje svećanih odijela ili možda nekakva demonstratora laserskih pisaača tvrtke NEC u Birminghamu. Hlače su mu bile dva centimetra prekratke i otkrivale su loše izabrane čarape te – s obzirom na to da je bio potpuni krojački stereotip – sive cipele. Njegova nabijena figura u apsurdnom sakou od Harris tvida, za koji je zabunom vjerovao da je u modi, teško se probijala među momcima i djevojkama iz Cityja. Charlie je to iskoristio i oprezno mu se primaknuo u trenutku kada je došao do polovice središnje dvorane. Bill je održavao osrednji tempo te zaobišao u luku usporeni par netom zaposlenih mladaca koji su se držali za ruke, očiju čvrsto usmjerenih prema ulazu u podzemnu.

Charlie je uhvatio korak s njim i Bill ga je krajičkom oka registrirao a da pritom nije izgubio usredotočenost na gomilu ispred sebe.

“Charlie. Kako si?”

Zazvučalo je to više kao izjava nego pitanje. Unatoč očitoj žurbi, kada je progovorio, ton mu je bio profesionalno neusiljen. Gotovo otegnut.

“Iskreno govoreći, Bill, dobro bi mi došao razgovor.”

“Pa, dođi do mene poslije, dobro? Volio bih čuti kako idu stvari, ali trenutno imam sastanak u odjelu na koji ću zakasniti ako ne stignem na podzemnu u sljedećih četrdeset osam sekunda, počevši od ovog trenutka.”

Charlie je proučavao njegov izraz lica.

“Dobro”, rekao je Charlie.

Bill Skelton je kimnuo kao zaključak njihova razgovora i krenuo obliznuvši usnice. Charlie ga je promatrao kako odlazi i u glavi mu je bljesnula misao.

Laže.

Obliznuo se – i laže.

Charlieju je trebalo samo nekoliko sekunda da ga sustigne. Sada su već bili u predvorju za prodaju karata za podzemnu željeznicu. “U stvari, Bill, to je nešto što, bojim se, ne može čekati”, rekao je Charlie. “Usudio bih se čak pretpostaviti da znaš točno o čemu ja to govorim.”

“Pojma nemam, stari, pojava”, uzdahnuo je Bill uzrujano, posegnuvši odjednom u džep sako. Charlie je nervozno pogledao sako, tražeći naznake oružja, ali po onome što je mogao vidjeti, Bill nije bio naoružan. Ubrzo je izvadio godišnju putničku kartu.

Charlie se ugrizao za usnicu i progovorio. “Znaš li išta o nedavnoj narudžbi putem trinaeste sličice?”

Bill je stao u stranu kako bi propustio novu rijeku putnika koja je hrlila prema podzemnoj. “Stvarno”, progundao je neki prolaznik koji je prošao u žurbi. “On je gnjida, ne?” rekao je drugi u slušalicu

mobilnog telefona.

Na licu Billa Skeltona pojavio se naizgled iskren val profesionalne dosade. “Slušaj, ne možeš očekivati od mene da znam za svaku narudžbu poslanu baš svakoj postaji i svakom agentu u svako doba. Morat ću pogledati u tvoj dosje. Ondje si tek oko mjesec dana. Ja sam zadužen samo za organizaciju, znaš. Nemam pristup informacijama kako se tvoji naručitelji uklapaju u druge odjele. Nisi samo ti pod mojom kontrolom niti sam ja tvoj jedini kontrolor. Trenutno imam i drugih problema. Jeziva razmjena talaca na Kavkazu, životi vise o koncu, i to je nešto zbog čega imam taj hitni sastanak – stoga, ako nemaš ništa protiv, Charlie...”

“Ostavljáš li me na cjedilu?”

“Je l’ ja tebe – što, na čemu?”

“Je li odjel aktivno angažiran na mojoj eliminaciji?”

“Ti sam sebe eliminiraš, bedak. Pa sam si podnio ostavku.”

“Mislim, na nešto trajnijoj osnovi?”

Bill se zabuljio u Charlieja te ga povukao u stranu šapćući povjerljivo. “Služba ne gleda naklono na cuganje na poslu, dobro? Još *lošije* gleda na cuganje nakon kojega alkohol razveže čovjeku jezik i onda ga se još i *otkrije*. Stoga, ako je to povod ovoj ludosti, onda dopusti da ti prijateljski savjetujem da si ostatak dana ubrizgaš intravenozno jaki kapučino. U ovome času ti sa mnom ne bi smio ni razgovarati, ti ordinarni idiote, ti si službeno na zadatku. Koji ti se vrag događa?”

Charlie ga je samo oštro gledao. Bill je još uvijek bio jedina osoba koju je poznavao a koja je koristila frazu “ordinarni idiote”.

“A ako si toliko zabrinut da me na ovaj način zaustavljaš, onda dođi do mene pa ćemo razgovarati. Nazovi Phila i dogovori sastanak.

Ali sada zbilja moram stići na sastanak. U protivnom ćeš razgovarati s drugim kontrolorom, a ne sa mnom, jer ću ja biti na ulici, a moja ljubljena, premda povremeno nevjerna supruga morat će naći novi izvor financiranja svoje rekreacije u obliku golfa.”

“Ti i dalje nemaš ništa protiv da ja napustim Službu?”

Bill Skelton stisnuo je svoj nos tako žestoko da je Charlie pomislio kako ga sprječava da mu sasvim ne otpadne. Potrajalo je to dosta vremena.

“Bill?” ponovno je upitao Charlie.

Bill je glasno ispustio snažan, bolan uzdah.

“Za ime Božje! O tome smo razgovarali tisuću puta! Šteta je što te gubimo, Charlie, doista jest, ali prošao si pakao i premda mi se to ne sviđa, ja te potpuno razumijem. Za te je stvari potrebno vrijeme, a katkada sve vrijeme ovoga svijeta nije dostatno.”

Billove su oči odavale sliku dva nevina janjeta, ali Charlie je znao kako podmuklo lukave one mogu biti i stoga u njihovu sućutnom pogledu nije vidio nikakvo olakšanje. “Jedina istinska briga koja me mori jest to zašto se jedan od mojih terenskih agenata mota glavnim prometnim čvorištima, a nije u svojoj, ugovorom dodijeljenoj tajnoj postaji, ma gdje ona trenutno bila – Wimbledon, ne?”

“Oxford Circus.”

Na Billovu se licu na trenutak pojavio bljesak zbunjenosti. “Pa, gdje god to bilo, otiđi onamo, radi svih nas.”

Glas preko razglasa objavio je – pomalo samozadovoljno, pomislio je Charlie – da svi vlakovi podzemne željeznice prometuju bez zastoja. Charlie je kimnuo i promatrao Billa koji se okrenuo i otišao. Prije nego što će se popeti pokretnim stubama, Charlie je vidio da je Bill izvadio mobilni telefon i počeo birati broj.

Charlie se okrenuo i potrčao.

Za dvadeset sekunda bio je opet kod automobila.

Preplavio ga je val olakšanja kada je vidio da je George ondje. Pjevušio je i stopalom lupkao u ritmu pjesme.

“Ja vozim”, doviknuo je Charlie kroz prozor.

George se pokušao domisliti što mu odgovoriti, ali se umjesto toga samo pomaknuo na suvozačko sjedalo. Charlie je iz džepa iskopao ključeve. Neki djelatnik parkirališta počeo je zapisivati broj njihova automobila u trenutku kada su krenuli.

“Treba nam neka dobro znana osoba”, rekao je Charlie. “I to odmah.”

“Ja znam jednu.”

“Znam i ja, i baš tamo idemo.”

“Pa, znam i ja”, rekao je George s istim uvjerenjem. “Možda bismo stoga trebali ići k mojoj.”

Charlie se okrenuo prema njemu. “Koliko je tvoja dobra?”

“Prilično dobra.”

“Tko je to?”

“To je strogo povjerljivo.”

Neki dostavljač na motociklu protutnjao je pokraj njih i Charliejev se želudac okrenuo pri pomisli na sadržaj onoga telefonskog poziva.

“Dobro. Onda ćemo prvo do moje. Moja je ideja. Ja sam prvi na potezu.”

Charlie se oprezno probijao kroz jutarnji promet. George je nešto tražio u džepu kada je znak za M11 proletio pokraj njih. “Pismo ili glava?” Kraljica Elizabeta, ponovno. Charlie ih je brzo izvezao iz

Londona.

Četverokatnice su se prometnule u trokatnice, trokatnice u dvokatnice; obiteljske kuće u nizu poredane duž ulica, neke napuštene, prozora i vrata pribijenih daskama, prekrivene čađom. Stabla su prestala umirati zbog trovanja olovnim parama i postala zelenija. Gomile nebodera što su se skutrile u skupine po četiri. Industrijski kompleksi, željezničke pruge, električni kabeli i hladan sivi vjetar.

“Mislim da smo u ozbiljnim problemima”, rekao je napokon Charlie.

“Ma nemoj mi reći.”

“Mislim ozbiljno.”

“Dobro. Što je rekao?”

“Rekao mi je da se ne brinem.”

Učinilo se kao da je George zabacio uši prema natrag, poput kakva psa. “Sranje.”

“Ni okom nije trepnuo.”

George je kimnuo. “Možda govori istinu. Znam da je to malo vjerojatno, ali... ma koliko to zvučalo neočekivano, možda je bio iskren.”

“Sve ovo što se događalo, nije ti se priviđalo. A ni meni. Ako se ne misliš pojaviti na recepciji s bijelom zastavom u ruci, mislim da ćemo biti sigurniji kod prijatelja. Prijatelj će sve to srediti. Oni će stupiti u kontakt, ne mi.”

Nekoliko minuta George je šutio. Kada je progovorio, glas mu je bio mekši.

“A možda je sve ovo dio *kojega* plana da završiš posao”, rekao je zamišljeno, gledajući nevino kroz prozor prema poljima što su se tu i tamo zelenjela. “Da me odvedeš na neku napuštenu farmu i ondje mi

kroz zaslone na prozoru ispuc̃aš u oko projektil od leda, poput dvolične grofice u T. Ellingshamovu djelu *Mraz na posjedu*.”

“Nije”, rekao je Charlie.

“Kako ja mogu biti siguran u to? Ne mogu.”

“Kako možemo išta sigurno znati, George?”

George je odlučio ne odgovoriti na to pitanje.

Barem ne sada.

Sudeći po cestama kojima su prolazili, George je znao da idu na jugoistok i pomislio je kako je bolje to ne komentirati. Obojica su bila svjesna svojih ograničenja i obostrano podbadaње postupno je gubilo svježinu, poprimajući sasvim drukčije prizvuke.

George je, dakako, znao više od Charlieja o stvarnom stanju stvari – mnogo više. Tijekom godina provedenih u Službi imao je priliku, s vremena na vrijeme, dobiti uvid u to kako je nova, usavršena Služba djelovala. Kako su se stvari razvijale, ovdje i sada, shvatio je da će možda biti prisiljen nastaviti sam. No bez obzira na to je li imao prednost ili nije, njihove su sudbine sada bile istovjetne. Ako je Služba službeno odlučila da ih se ubije, tada im je jamačno vrijeme bilo na izmaku. Ako je njihov problem proizlazio iz vanjskog, neovisnog izvora... e, tada su imali nekakvih izgleda. Problem je bio u tome da ih je odlazak nekome poznatom također izvrgavao riziku. Ljudi koje su poznavali imali su kontakte koji su vodili izravno do Eustonove zgrade i one na obali Temze. I zbog toga nisu bili ništa manje ranjivi. Jer svakome tko bi pokušao ikakav stupanj terora protiv njih, bio bi potreban, u najmanju ruku, dostup vrsti infrastrukture kakvu je osiguravala samo Služba.

Georgea je počela boljeti glava. Njegova ga je paranoja vrtjela u krug.

Ranjivi ili neranjivi, i George je znao da im je najbolje izgleda trenutno pružao netko dobro znan, prijatelj. Uključio je mozak i počeo slagati upotrebljiva imena i adrese. Popis je bio zabrinjavajuće kratak. Cijeli život morao je memorirati popise onih *da*, *ne* i *možda*. Ljude za koje je bio siguran, ljude za koje je znao da su mu pravi neprijatelji i ljude koji su uvijek bili negdje u sredini. S godinama su se te klasifikacije počele mijenjati, okretati se jedna oko druge, kao u kakvoj duhovnoj gavoti, prije nego što su sve do jedne završile u Georgeovoj mentalnoj kanti za smeće. Drevna uzrečica bila je točna. Kada dođe do istinske pouzdanosti, istinskog povjerenja, onda se ono uvijek svodi samo na jednu osobu. Sebe.

Dokončavši to morbidno snatrenje, podigao je pogled i napeo se. Sve to razmišljanje odvratilo ga je od praćenja Charliejeve vožnje. George se prepustio tome da ga voze. Bio je maknuo ruke s upravljača. Tiho se ukorio na suvozačkom sjedalu i još jedanput, nekoliko trenutaka poslije, kada je bacio pogled na brzinomjer koji je pokazivao 180 kilometara na sat.

Charlie je malo usporio i skrenuo udesno. Cesta je vodila do druge koja se pak spajala s dvotračnom autocestom.

Uto se sa skrivene pokrajnje ceste pojavio policajac na motociklu i zalijepio im se za rep. Činilo se kao da oklijeva trenutak, dopuštajući da se između dvaju vozila stvori siguran razmak. No odmah se osvijestio smanjivši razmak naglim ubrzanjem. Prvo je uključio svjetla, bliješteće plavo i crveno svjetlo. Samo nekoliko trenutaka potom oglasila se i sirena.

“Imaš li kakvih ideja?”^{BALKAN} rekao je Charlie dok se sirena pojačavala, a vozila se počela uklanjati kako bi propustila motocikl.

“Da”, rekao je George. “Ne bi trebao voziti tako jebeno brzo.”

I Charlie je razmišljao o njihovim opcijama. Zaključio je kako bi se, unatoč šoku koji će njihov iznenadni dolazak izazvati, ta prijateljska osoba mogla pokazati uistinu korisnom. To ga je uzbuđivalo. Krv mu je stala kolati tijelom dok je razmišljao o tome da će napokon moći prestati juriti uokolo i istinski razmotriti sve to. U želji da se što prije dovede u takvo stanje stvari, postao je neoprezan. Zaključio je da bi bježanje u ovoj fazi i u ovom automobilu bilo besmisleno. Policajac je bio na motociklu, a Charlieju se motocikli više nisu uopće sviđali. Zaustavio je vozilo na zaustavnom traku.

“Što radiš?” upitao je George.

“Zaustavljam. Ti imaš neku drugu ideju?”

George ju nije imao.

Bilo koji drugi dan i površan pogled na njihove šifrirane službene vozačke dozvole bio bi dostatan da ih policajac ostavi na miru i ode s jasnom porukom: Ništa ne pitaj. Ali s obzirom na to kako su se stvari događale, za to nije bilo nikakvih jamstava. Kakvi god razlozi bili, obojica su bila *persona non grata* i Charlie je iz iskustva znao koliko se problema može nekome stvoriti samo ako se to želi.

Charlie je spustio prozor kada je policajac prišao.

“Ispričavam se, pozorniće, ali stvar je u tome da moj otac umire, u bolnici je...”

“I planirate na putu ubiti još nekoliko otaca. Ili čak budućih otaca, gospodine?”

Charlie je uzdahnuo – iz ove situacije nije se imalo kamo, ako niste u nekakvom filmu. U filmu je bila potrebna samo kratka automobilska jurnjava i sve bi bilo u redu. On je, međutim, znao da bi jurnjava ovim cestama, poglavito u ovome vozilu, značila njihov kraj. Stoga je pružio vozačku i zadržao stopalo na gasu. Za svaki slučaj.

George je šutio, s prstima na drškama kovčežića. Charlie je zamijetio taj mali i suptilni pokret i u glavi mu se rodila misao.

“Ispričavam se”, rekao je policajac vraćajući Charlieju vozačku.

“Nema problema. Samo obavljate svoj posao, znam.”

Charlie je krenuo i priključio se ostalim automobilima, shvativši s užasom da je netko maločas prdnuo. I to nije bio on. Stisnuo je zube i držeći brzinu ispod 120 kilometara, spustio je prozor.

“Možda bolje ne na autocestu”, rekao je George minutu ili dvije poslije. “Previše... znaš, ono. Nadzora.”

BalkanDownload

BalkanDownload

23

Craig je bio oduševljen. Više nego oduševljen – bio je ushićen. Svršavao je upravo tog trenutka u gaće. Dobio je automobil. Jebeni automobil. Svršavao je u gaće, toga trena, evo. Jebote. Nazvala ga je s tim u vezi neka ženska. Baš kad je morao prodati ono govno od Daihatsua. Ne-vje-ro-ja-tno. Jebote.

Hvalio se time u točionici čim se otvorila. Prisutni u točionici zezali su se pak s njim zbog toga što je frajer koji sudjeluje u natjecanjima. Ali i za to je imao odgovor...

“Nisam sudjelovao.”

Na što su ga prisutni u točionici upitali: “Pa kako si onda ugurao svoje ime?”

“Nisam. Ili se barem ne sjećam da sam ga ugurao.”

“Ne, Craig, to je rekla tvoja posljednja cura.”

Društvo u točionici bilo je i dalje sumnjičavo prema Craigovoj poduzetnosti glede bilo čega, ali Craig je prisegnuo da će im svima pokazati i da će se dovesti u novom novcatom Mini Cooperu i pokazati im golo dupe kroz stražnji prozor. “Tvoje dupe”, smijali su se u točionici dok je odlazio, “neće stati u Mini.”

Odvezao se podzemnom željeznicom do ureda tvrtke Prime Movers Transport Giveaway. Za stožer jednoga natjecanja, bili su u

neobičnom dijelu grada, ali s druge strane, kako je on mogao znati kako bi trebao izgledati neki takav stožer. Netko je u točionici spomenuo epizodu one TV serije u kojoj neki debeli mafijaš da svojem prijatelju kartu za krstarenje oceanom, kako bi ga maknuo iz grada dok mu on diže u zrak njegov restoran. Netko mu je rekao da bude oprezan. No Craig zapravo nije slušao. On nije bio nikakav vlasnik restorana.

Craig je pozvonio na zvono. Nije radilo. Pozvonio je ponovno i vrata su zazujala bez odjeka. Unutra je smrdjelo po vlazi i zapaštenosti koliko se moglo zamisliti. Dok su stube zlokobno škripale pod njegovim nogama, pitao se je li to možda bila ona čokolada. Ima nagradnih natječaja na čokoladnim omotima. Nije bilo potrebno ništa kupiti, sjetio se. Možda je ovo osvojio zahvaljujući čokoladi koju nije ni pojeo. To je stvarno *cool*.

Otvorio je vrata ureda na trećem katu i našao se u praznoj sobi buljeći u osobu u policijskoj odori za koju je Craig odmah pogrešno pomislio da je pravi policajac.

“Kako se zovete?” upitao je uniformirani.

Objasnio je da ga zovu Craig. “Craig, u velikim si neprilikama.”

BalkanDownload

BalkanDownload

24

Cesta se otvorila poput topla zagrljaja davno izgubljenog prijatelja. Gotovo opipljiv osjećaj olakšanja preplavio je obojicu muškaraca i pojačavao se sa svakim prijeđenim kilometrom asfalta što se povećavao između Charlieja i Georgea na jednoj strani i telefonske govornice na drugoj. Vozili su Kentom, ali je Charlie izabrao duži put. Prolazili su pokraj škola, bolnica, prodavaonica i kuća. Pokraj ljudi koji su se zaljublivali i odljublivali, pokraj osamljenih i onih koji to nisu bili, pokraj ljudi koji su imali vlast i gubitnika. Na jednom semaforu, Charlie je počeo prčkati nešto oko radija, a George je podigao pogled i ugledao mali travnjak. Neki manji dom za umirovljenike imao je velike francuske prozore, i svi stanovnici – neki mladi, neki stariji – buljili su u televizor. George se trudio ne zuriti te se usredotočio na natpis. Uskoro su se opet kretali prema sjeveru, trudeći se da izbjegnu obilaznicu M25. Pokraj prozora promicao je Essex, mreža stabala i prometnih znakova za Stansted i Bishop's Stortford, a kako se cesta razmotavala, i nebo je postajalo sve šire i dublje. Autocestom bi bilo brže, ali zavoji pokrajnjih putova što su se prostirali pred njima davali su im osjećaj zadovoljstva i sigurnosti.

“Lijepa cesta”, kazao je George, ne znajući što bi drugo rekao. “Bogme je”, odgovorio je Charlie. “Znaš zašto mi se sviđa?” George je gestom pokazao da ne zna. “Ide u ovom smjeru,” dodao je Charlie

upirući prstom u obzor, “a ne u onome”, pokazao je straga. George je pogledao kroz svoj prozor kao da se želio uvjeriti da je uistinu tako.

“Zbilja ide”, rekao je u trenutku kada je na jednom zavoju, kroz procijep u živici, ugledao ravnici što se protezala sve do obzorja u daljini.

Na trenutak su se obojica zamislila ne govoreći ništa. Napokon je George rekao:

“Neki je čovjek nađen mrtav u podrumu, vrata su zabravljena iznutra...”

“Zašto ti se te priče toliko sviđaju?” upitao je Charlie nadajući se da će ga to zaustaviti. I jest.

“Smatram ih i više nego zadovoljavajućim.”

“A što fali normalnim knjigama?”

“To i jesu normalne knjige.”

“Bogme nisu. Glupe su. One su kao križaljke.”

“One te barem potiču na razmišljanje. Ja sam prestao čitati romane.”

“Zašto, dovraga?”

“Vidi, nekoć sam puno čitao. Trilere, uglavnom. Macleana, Deightona, Folleta, Le Carréa dakako, Higginsa, Ludluma. Volim dobar zaplet, vidiš. Zagonetku s ljudima. Ali ovi su svi lijeni, ovi novi pisci. Lijeni pisci, lijeni zapleti. Što me briga je li u Monte Carlu ukraden nekakav stroj za opće uništenje. To me, u stvari, uopće ne uzbuđuje.”

“Nisu svi takvi.”

“Pa, dobro, ima i nekih dobrih, pretpostavljam, ali ne mnogo njih. U misterijima zatvorenih soba postoji barem svojevrsan izazov.

Uvijek isti. Netko je mrtav. I taj netko je...”

“U zaključanoj sobi?”

“Zapravo je veoma teško”, planuo je George, “smisliti uvjerljiva rješenja nemogućih situacija.”

Charlie je nastavio voziti nekoliko minuta ne govoreći ništa. “Ma što mi ne veliš”, rekao je napokon.

U daljini, nebo je postajalo sivo i crno, iskidani tamni oblaci zloguko su se gomilali i činilo se kao da jedan jedini vrh brijega usisava i sam zrak, i sve se slijevalo prema jednoj točki u kojoj su nestajali boje i svjetlo, kao u kakvu zemaljsku crnu rupu. George se nagnuo i uključio radio. Neka lokalna postaja svirala je ‘Suntoucher’ od Groove Armade. George je sarkastično slušao jednu sekundu i potražio drugu postaju. Charlie se pobunio.

“Čekaj, meni se sviđa ta pjesma...”

“Nije mi jasno zašto”, rekao je George polako pritišćući tipke s programiranim postajama prije nego što će pokušati sa skalom. “Svakome tko pjeva o sendviču od tofua potreban je liječnički pregled, što se mene tiče.” Prebacio je na neku postaju klasičnog *rocka*. “To je ono zbog čega su ceste poput ove i bile sagrađene.”

Pojačao je. Pjevač je objašnjavao kako odlazi sam, i to više puta.

“Ne”, rekao je Charlie stisnuvši upravljač.

“Kako možeš ne voljeti ovo?”

“Ovako.”

I Charlie je isključio radio. George se ponovno nagnuo kako bi ga uključio. Charlie ga je vrlo smireno opet isključio.

“Pa, ne možemo imati samo tišinu.”

“Možda bi to bilo dobro,” rekao je Charlie, “malo tišine.”

George se zabaljio u njega. “Ja mrzim tišinu.”

“Primijetio sam.”

“Lokalne vijesti?”

“Dobro.”

I George je vrlo brzo našao nekakvu poljoprivrednu reportažu. Nitko nije komentirao pa su slušali tu emisiju.

“To, prijateljska osoba”, počeo je George. No prije nego što ga je Charlie uspio prekinuti, začuo se prasak kao da je netko ispalio projektil iz bacača.

BalkanDownload

BalkanDownload

25

Craig je počela boljeti stražnjica. Policajac mu je uporno postavljao pitanja. A on je bio prilijepljen za nekakvu narančastu plastičnu stolicu i odjednom je počeo žaliti zbog pokazanog entuzijazma.

Međutim, nije bio zabrinut jer su se sva pitanja, činilo se, odnosila na nedavnu prodaju njegova automobila, a uopće ne na manji posao s drogom koji je pokušavao srediti. Neko je vrijeme sumnjao da su zavrtnji njegova zrcala u kupaonici zapravo policijske kamere Posebnog odjela, ali pretpostavio je da bi to odmah upotrijebili kao dokaze.

Sjetivši se da je zapravo prodao mamin automobil, a ne vlastiti, ponovno je postao napet. Ali s obzirom na to kako je tekao razgovor, činilo se da pitanja nisu bila usmjerena tako da mu se namjesti zamka.

Preplavljen olakšanjem, Craig je pristao pomoći im na svaki mogući način. Uvijek je slušao o tome kako se ljude odvodilo nekamo radi obavijesnog razgovora. A sada je i sam vidio kako to izgleda. Pomalo čudno, iskreno govoreći, nešto je tu smrdjelo, ali ipak, prilično profesionalno.

Raspitivali su se o ljudima koji su kupili automobil. Craig im je rekao sve što je znao o njima, opisao je njihovu odjeću ili barem ono čega se mogao sjetiti nakon kratkog susreta s jednim od njih. Opisao

je mamin – oprostite, *svoj* – automobil do u najsitnije pojedinosti. Zapravo, bio je prilično ponosan što može tako samouvjereno razgovarati o tome. Osjećao se podosta važnim, kao da je to što je govorio bilo važno osobi kojoj je govorio. Gledao ih je kako sve zapisuju u nekakav blok. Pisali su glatko jednom od onih olovaka koje kao da lebde nad papirom.

Poželio je da i sam može pisati tako lijepo i s takvom gracioznošću. Njegova je mama jedva znala napisati vlastito ime. Pisala je samo velikim slovima jer je uvijek tvrdila da nije bila u školi onaj dan kada su učili mala slova. Nakratko je pomislio za sebe da je netko važan. Sekundu ili dvije čak je razmišljao o karijeri u policiji, ali je brzo odustao od te ideje dok je nastavljao govoriti o činjenicama i pojedinostima svojega dana.

Pokušao je nešto reći i o klincu koji je radio za njih, ali tada je već krvario iz male rane na lijevoj strani prsnoga koša od koje će za nekoliko minuta biti mrtav.

BalkanDownload

BalkanDownload

26

Buka je dolazila iz motora. Stenjao je i prije na oštrijim zavojima, ali ovo je bilo nešto drugo. Charlie je prekasno otkrio da je upravljački mehanizam postao nepredvidljiv. Otkazao je poslušnost u pogrešnom trenutku, baš kada je ravna cesta odjednom naglo zaokrenuta.

“Kakav je to smrad?” upitao je George.

Charlie je duboko udahnuo i požalio istoga trena. Niži registar njegovih nosnica već je bio registrirao jedak vonj zraka u automobilu, ali duboki udah izazvao je napadaj kašlja. Potreba da se ispovraća potisnula je desnu ruku nadolje i automobil se neočekivano zanio u pogrešan trak, baš kad je iza zavoja dojurio neki crni Mercedes, koji je skrenuo na travnati rub pa opet u svoj trak i tako izbjegao Daihatsu za dlaku. Charlie je s mukom pokušavao vratiti nadzor nad vozilom. Automobil je jurio ravno prema niskom kamenom zidu na rubu neke farme. Još jedno zanošenje vratilo ga je na cestu, ali sada se kabina već bila ispunila dimom i smradom što su dolazili iz prostora za prtljagu.

George je na usta stavio šaku. “Zaustavi prokleti auto!”

“Pokušavam!”

Charlie je nagazio na kočnicu. Ništa. Pokušao je ponovno. Papučica je samo propala i ništa se nije dogodilo. Činilo se kao da je bila zamijenjena spužvom za kupanje.

Pokušao je otvoriti prozor kako bi ispustio dim što je sada već kuljao sa stražnjeg sjedišta i iz prtljažnika. No ručica prozora se odlomila i umjesto da je pokuša ponovno pričvrstiti, samo je doviknuo Georgeu da otvori svoju stranu. Georgeu je to uspjelo, ali bilo je prekasno da se dim raščisti toliko da Charlie može vidjeti da su napustili cestu i da će proletjeti ravno kroz ogradu i zaletjeti se u drvena vratašca farme.

Nekim je čudom polje bilo dovoljno zaraslo i blatno da uspori automobil pa posljedice Charliejeva udarca čelom o upravljač i Georgeova trzaja vratom prema natrag i onda naprijed te uranjanje u jedini zračni jastuk koji se napuhao, nisu bile pogubne nego samo bolne.

Njih su se dvojica izvukla i sjedila zaprepaštena u tišini na mokrom travnjaku. Dim je i dalje sukljao iz prostora između karoserije i prtljažnika. George je pomogao Charlieju da ustane i gurnuo ga prema ogradi.

“Za svaki slučaj”, rekao je pomalo nejasno izgovarajući riječi, prisiljavajući obojicu da se odmaknu od automobila. Ali ništa nije eksplodiralo. Samo se smrdljivi oblak polako širio čistim, seoskim zrakom.

Bili su se udaljili stotinjak metara od automobila kada se George okrenuo i odskakutao natrag. Charlie, i dalje ošamućen, automatski je trljao glavu, kao kakav robot, promatrajući Georgea kako se napreže ne bi li otvorio iskrivljena Daihatsuova vrata. Zgrabio je torbu sa stražnjeg sjedišta i otrčao natrag Charlieju.

“Ne možemo ga ostaviti ovdje”, rekao je George vrativši se.

“Zašto ne?”

George je uzdahnuo i dlanom protrljao oči. “Pretpostavljam da

nikada nisi pročitao *Ušicu igle*.”

“Molim?”

“*Ušicu igle* Kena Folleta. Čovjek u bijegu nikada ne ostavlja svoj automobil na otvorenome. Pa ni iza grmlja kupina, ako se ne varam.”

I tako se Charlie, još u boli i pun adrenalina nakon automobilske nezgode, morao prihvatiti guranja Daihatsua prema omanjoj oazi stabala i grmlja, tridesetak metara od vratašca. Na svu sreću, cijeli taj put isao je nizbrdo. Kada je George napokon bio zadovoljan kamuflažom automobila, krenuli su dalje pješice.

Poslije nekoliko kilometara, seoski se puteljak uspinjao do nekog poljoprivrednog gazdinstva. Nebo se ponovo zamračilo i počela je rominjati kišica. Puteljak je završavao negdje ispred, činilo se, glavne zgrade gazdinstva. Nigdje se nije mogao vidjeti nijedan automobil. George je pogledao Charlieja i odluka je donesena bez riječi. U završnom trku, koji je gotovo dotukao Georgea, njih su dvojica uletjela u staju. Praznu. Nekoliko plastičnih pokrivača u kutu bilo je dobar zaklon. Na neravnom metalnom krovu kiša je i dalje ječala i brborila.

Obojica su se srušila na zemlju u sjenu i nekoliko minuta pokušavala doći do zraka, gledajući kako tlo vani vrije pod naletom pravoga pljuska. Charlieju je to bio prekrasan zvuk.

“Moja je supruga odrasla na seoskom gazdinstvu”, rekao je George odjednom.

“Nikada je nisi spominjao”, dodao je Charlie.

George je zadržao pogled na kiši. U njemu se nazirao mali tračak tuge. “Zato što mi nije baš draga”, objasnio je.

“Žao mi je što to čujem.”

“Brak mijenja ljude”, rekao je George. “Što misliš zašto ga zovu *mrak*?”

Charlie je potvrdno kimao glavom dok ga nije zaboljela. Legao je na bok i osluškivao kako vodene kapljice kaplju s njegove kose na plastičnu prostirku ispod njega. "I ja sam jednom bio u braku", rekao je.

"Što se dogodilo?"

"Ah..." uzdahnuo je Charlie. "Znaš već."

"Žao mi je." Georgeov glas, s razinom iskrenosti, lecnuo je Charlieja.

Charlie je slegnuo ramenima. "Zbog posla."

"Znaš što," promumljao je George, "nećemo o *poslu*."

Sa sve mračnijeg neba kiša je padala sve žešće.

Bio je opet na Kanarskim otocima i ronio je s Becky. Ispreplela je noge s njegovima i ljubili su se pod vodom u društvu zaljubljenih riba. Okretali su se u struji mjehurića, čvrsto stišćući taj trenutak, i jedno drugo.

Izronili su nasmijani, zagledani u čudu u pitoreskni prizor samo nekoliko centimetara ispod površine. Ribe svih duginih boja i svih veličina i oblika okupljale su se oko njih u blagoj, prozirnoj vodi, u tom ljubičastom, žutom, narančastom i smaragdnom prividenju. Trznula je perajama i počela odmicati. Charlie ju je pratio u smjeru plaže u obliku polumjeseca na suprotnoj strani zaljeva. Ali Becky je bila dobra plivačica i imala je prednost pa je Charlie osjetio da zaostaje. Ma koliko se trudio, nije se micao. Ponovno je zalamatao nogama, no neka postojana ukočenost šćepala mu je noge. U sljepoočnicama je osjećao potmulo lupanje. Becky je bila već na pola puta do obale, nesvjesna njegovih poteškoća: oko njega se voda počela ne samo zatvarati nego je postajala sve hladnija iz sekunde u sekundu, izazivajući grčenje

njegovih udova, omatajući ga poput kakva oblaka od žive. Bio je u nevolji. Pokušao je doviknuti Becky, ali voda je napunila njegovu disalicu, prodirući u pluća. Dohvatio je dio koji je ulazio u usta, no bio je slab, nepokretan... paraliziran hladnoćom. Bio je nepomičan... utapao se... umirao...

Charlie se trgnuo iz sna i ugledao Georgea koji se nadvio nad njim. Koliko je bio u takvu nesvjesnom stanju, nije znao. No sudeći po mraku i po hladnoći, po ukočenosti leđa, procijenio je da su morala proći barem dva sata. Očima, koje su se sada već bile naviknule na mrak, potražio je Georgeovo lice. U polusnu, na trenutak je usnio da ga je George napustio. Polako se osovljavao na noge. Val mučnine popeo mu se u grlo i počeo je shvaćati da se možda ozlijedio u nesreći.

George mu je pružio ruku i povukao ga prema gore – pritisnuvši prst na usta. Charlie je shvatio zašto. Neki dizelski motor brundao je vani. U daljini, ali se približavao. Charlieju su pred očima lebdjele zelene i ljubičaste točke. Otklonio ih je protresavši glavom dok su se on i George primaknuli najmračnijem dijelu ulaza. Čuli su kako kotači šljapkaju kroz vodu što je ispunila duboke blatne utore od traktorskih kotača. Motor se zaustavio. Tresnula su automobilska vrata. I nečiji koraci došljapkali su do zida s druge strane vrata. Koraci su se zaustavili i onda otputili oko zgrade, ispitujući tri strane staje. George se pomaknuo u bolji položaj kada su se koraci začuli s njegove lijeve strane. Kroz Charliejeve sinuse jeziva, pulsirajuća glavobolja stala je krčiti ravan usjek. Zelene točke su se vratile, svjetlucajući poput sjevernog svjetla, i Charlie se morao svojski truditi da ostane na nogama.

George se nije pomaknuo ni milimetar. Koraci su sada bili jedva čujni i daleki, shvatio je Charlie.

“Ženska”, prošaptao je George ne trepnuvši.

“Oprosti?”^{BALKAN-TIP} upitao je Charlie.

George mu je samo pokazao da pogleda.

Pogledao je. Mlada žena u svijetloj kabanici prolazila je nedaleko od njih.

Duboki osjećaj nepravde podbo je Charlieja pod rebra dok ju je promatrao. Nije učinio ništa čime bi zavrijedio takav tretman. Ni George, koliko je mogao procijeniti. Samo su htjeli napustiti svoj posao. Iz različitih razloga, doduše, ali ljudi su svakodnevno napuštali svoje poslove. Nije bilo nikakva razloga za ovo. Osjećaji su mu, dakako, bili potisnuti, poput kakva udaljena svjetla u gustoj magli. No vidio ga je, prepoznavao ga, i to ga je tjeralo na pomisao o osveti.

Kako je vrijeme protjecalo, Charliejeva glavobolja postajala je samo još gora i znao je da će, ne bude li uskoro legao, njegovo tijelo jamačno samo zauzeti taj položaj – htio on to ili ne.

“Ja ću otići s njom porazgovarati”, ponudio je Charlie.

“Čekaj...” dodao je George i koraknuo natrag.

Slijedeći put kojim je prošla žena, dolazio je neki par. Možda su bili u njezinu vozilu, pomislio je George. No ako je to bilo točno, a sudeći po tome koliko im je trebalo da se pojave, sigurno su morali imati ozbiljnih problema s otkopčavanjem sigurnosnih pojasova.

Ne, vjerojatno su došli pješice. Ponovno ih je pogledao: čvrste čizme i vjetrovke. Bili su šetači. Ali što su radili na toj farmi?^{BALKAN-TIP}

Charlie se premjestio na suprotnu stranu staje te je škiljio kroz malenu rupu u valovitu limu. Maleni trag sunčeva svjetla prosipao je toplinu po razmočenu tlu. I kroz tu sićušnu pukotinu Charlie je ugledao tri najdraže riječi koje jedan smrznuti, prokisli, izglednjeli špijun može zamisliti kada ga njegov poslodavac odluči ubiti:

Sobe s doručkom.

Glavna zgrada bila je čvrsta i siva, ne osobito privlačna, ali očito dobro građeno zdanje, naviklo na debele farmere i njihove debele supruge. Uostalom, norfolške močvare nisu bile daleko. Zvekir je bio čvrst i mjeden.

Ljepuška djevojka od dvadeset i nešto godina progurala je glavu kroz odškrinuta vrata. Imala je jaku donju čeljust i bistre, inteligentne oči. Georgeu i Charlieju činila se malo premršavom za farmerovu kćer – ako ni zbog čega drugoga, onda zato što nijedan nikada nije upoznao neku farmerovu kćer, a obojica su bili sklona toj predodžbi.

Provela ih je kroz skromno popločeno predvorje. U velikoj vazi bilo je suho cvijeće. Kroz vrata kuhinje s niskim stropom s gredama, koju se vidjelo pri kraju hodnika, dopirao je miris čaja i prženog kruha.

“Moji roditelji obično vode sve ovo”, rekla je dok su prolazili pokraj manjeg stola. Pružila im je formular i maleni sjajni prospekt s lokalnim zanimljivostima vezanima uz život na farmi.

“Samo jednu sobu, je li tako?” osmjehnula se. U očima joj je bljesnula neka vragolasta iskrica, doduše dobro prikrivena, ali nije ona znala s kakvim analitičarima karaktera razgovara.

“Treat će nam dvije”, osmjehnuo se i Charlie. “Ako imate toliko.”

“Mislim da ćemo nešto smisliti”, odgovorila je.

Sva želja da se pruži otpor, u Charlieju je naglo kopnjela. Na obuci su naučili da budu stalno u pokretu, da se klone oštra motrenja. A ovdje je, dok ih je njihova domaćica – “Zovite me Emma!” – vodila kroz kuhinju, toga bilo napretek. Ostali gosti, pokušavajući se ugrijati, okupili su se oko Aga peći, pijuckajući čaj iz velikih smeđih šalica.

Charlie i George pristojno su se osmjehnuli, ali nisu nikoga u prostoriji gledali izravno u oči. Ipak, krajičkom oka odlično su ih sve registrirali.

Dva para i jedan samac. Parovi su bili stari i stara, i mladi i mlada. Crvenokosi, crvenokosa, plavokosi, plavokosa. Mladi plavokosi par još je imao na sebi kišne ogrtače svijetlih boja. Njihova su lica najviše bila razvučena u nekakvu grimasu dobrodošlice, pa je George zaključio da nisu Englezi. Charlie je vrlo jasno osjetio njihov pogled na svojem licu.

Sobe su imale spajajuća vrata i niske stropove. Emma je pustila muškarce “da se smjeste” i dala naslutiti da ih čaj neće čekati još dugo dolje.

Charlie se trgnuo od boli kad je sjeo na krevet.

George je samo slegnuo ramenima i prošao do susjedne sobe noseći svoju torbu. Charlie ju je sumnjičavo pogledavao, ali bol ga je ubrzo prisilila da legne nauznak. Kada je ponovno otvorio oči, George je stajao nad njim, svježe istuširan.

“Operi si lice”, rekao je. “Za večeru je mesna pita.”

Seoski stol stenjao je pod združenim teretom lakata i velike smeđe posude do vrha napunjene pireom od krumpira. Tanjuri su zveckali, a u kaminu je plamen vatre palucao i pucketao.

Razgovor je zaista počeo tek kada je Olli, Finac, otvorio prvu od, kako će se pokazati, niza boca vina.

Nakon večere teme čavrljanja protezale su se u rasponu od lokalnih šetnji do međunarodne politike. No sa svakim satom i sa svakom čudnom anegdotom iz usta Ollija i Riike (njegove djevojke, pretpostavljao je Charlie, unatoč njezinim neobičnim pogledima upućenim u njegovu smjeru) razgovor je postajao sve bestidniji i

opasniji. Georgeu i Charlieju počeli su postavljati pitanja, a jedan špijun ništa ne mrzi tako duboko kao niz pitanja poslije nekoliko čaša alkohola, bez obzira na to koliko su mu učinkovita jetra. Georgeu je bilo dosta i oputio se u krevet. Charlie je tražio priliku da učini to isto kada je, deset minuta poslije, Olli zadrijemao u naslonjaču pokraj vatre. Charlie i Riika ostali su sami sa sjajem žeravice.

Poznavajući ljude, Charlieju je bilo jasno da se svidio Riiki, i na trenutak se opet osjetio ljudskim bićem u tom toplom sjaju ugodne ženske privlačnosti. Ali bio je preumoran, previše zbunjen i napet da bi u svemu uživao.

Charlie više nije izdržao, i kada je Riika otišla na zahod, on se umorno popeo u sobu i srušio na krevet. Ležeći na madracu i fokusirajući se na strop dok je soba lagano nestajala ispod njega, ovaj put nije ništa mogao učiniti s tim u vezi. Noćas neće ni oka sklopiti.

Samo se po sebi razumije da svaki špijun ima svojevrsan mehanizam za svladavanje onoga što, psihološki gledano, postaje duboki raskol smješten u samo središte solarnog pleksusa njegova identiteta. Charlie je to otkrio, i kako bi obavljao svoj posao onako kako je najbolje znao, ustanovio je da mora odvajati sve one nužne izdaje i laži od osobe za koju je vjerovao da je negdje unutra dobra, mila, dobrohotna, zabavna na tulumima i proslavama onih rođendana koje ne bi zaboravio. Osobe koja je znala da je mržnja teška riječ. Koja je shvaćala da kada se kaže "Volim te", to nešto i znači, da je to doista zauvijek.

Dakako, takvo razlikovanje Poslovnog od Životnog Charlieja razvilo se tijekom vremena u svojevrsnu tjeskobu podvojenosti. I sada su te dvije osobe bivale sve udaljenije, kao dva prijatelja na vrhovima različitih planina koji si mašu. Nesigurni je li to pozdrav pri susretu ili rastanku. Bio je to jedan od razloga zbog kojih je odlučio otići. Jedan

od mnogih, mnogih razloga.

San pravednika, nevinog čovjeka, ili jednostavno umorna radna čovjeka, mogao je doći samo ako bi Charlie odložio radnu verziju sebe na noćni ormarić prije nego što bi ugasio svjetlo, kao ručni sat ili umjetno zubalo. Ali sve prisutnija spoznaja da su se te dvije osobe potpuno spojile, dovela ga je tijekom mjeseci nakon Beckyna odlaska na težak put drijemeža. Jedini način da si zajamči kvalitetnu besvijest bio je da se pošteno napije.

U susjednoj sobi ni George nije mogao usnuti. Pokraj kreveta bilo je nekoliko džepnih romana. Sudeći po debljini i istrošenosti korica, bili su to nekakvi trileri. Suprotno vlastitu uvjerenju, izvukao je jedan s police iza sebe. *FULL FATHOM FIVE* stajalo je na koricama; jednako uzbudljivim slovima pisalo je dalje: *iz dosjea Deep Sea Delta*. George je nevoljko otvorio knjigu. Neki muškarac prelazio je preko nekakve platforme. Možda se radilo o nekakvu nuklearnom oružju, a možda i nije. Odbacio je knjigu u stranu jer su mu stranice i stranice teksta zvučale kao da uči za zadaću. Uzeo je drugu. Naslov je bio **KOPENHAŠKI GAMBIT**. Ta je obećavala malo više jer je na koricama imala ilustraciju nekakva čovjeka u sjeni kako bježi. Prvo poglavlje počinjalo je – u Zürichu. Čudno, pomislio je George, s obzirom na naslov. Bila je pisana u kratkim rečenicama. U drugom poglavlju skoknuli smo u Bangkok. George je odlistao nekoliko poglavlja, ali nigdje nije vidio da se uopće spominje Kopenhagen. Pitao se je li u tome možda trik. U takvoj vrsti trilera postojala je, činilo se, opća ideja da uvijek ima izlaza, bez obzira na to koliki je raspon katastrofalnih problema.

Kako osvježavajuće optimistično, pomislio je George, u usporedbi s onim što se događalo u njegovu životu.

Žudio je za životom u svijetu u kojem sve štima. Žudio je za tim da

odlista nekoliko stranica unaprijed i vidi.

Vratio se nekoliko stranica i ponovno potražio Kopenhagen. Nije mu trebalo dugo da zaspi.

U susjednoj sobi Charlie je čuo kako je neka knjiga udarila o pod te pričekao da Georgeovo disanje postane duboko i ustaljeno. Procijenio je da je George u kratkovalnom snu, na putu prema REM-u pa da ga stoga neće probuditi izvanjska buka.

Dok je obuvao cipele, molio je Boga – ili s obzirom na to da je praktički bio ateist, nadao se doista iskreno – da podne daske nisu tako škripave kako su izgledale.

Nisu bile.

Šuljao se hodnikom i osjetio svježinu noćnoga zraka na licu. Pričekao je da bude stotinjak metara od ulaznih vrata i onda se dao u trk.

Automobil je još bio ondje. Charlie je izvadio svoju povjerljivu bateriju *Maglite* što mu je visjela na prstenu s ključevima i upalio je dok je dizao poklopac motora. Obuhvatio ju je šakom kako bi zaklonio svjetlo da se ne vidi iz kuće. Prolazeći kroz njegove prste, zraka svjetla bila je crvene boje poput brusnica i drhturila je prljavim motorom. Tražio je nešto.

Tražio je znakove sabotaze.

Bio je lud, dakako. Lud čovjek s baterijom u ranim jutarnjim satima. Pregledavanje motora u gluho doba noći. Ali Charlie nije bio lud, uvjeravao je samoga sebe. Samo je bio oprezan. Zračni jastuk napuhao se samo na suvozačkoj strani. Automobil je bio u savršenom stanju dok ga je Craig vozio.

Sama činjenica da je krepao kada je krepao, bila je dovoljna da u Charlieja izazove sumnje. Posljednjih nekoliko dana njegova se

paranoja uglavnom pokazala stopostotno točnom.

Charlie nije bio čovjek koji će negdje pogriješiti. Čak i u kontekstu glomazne birokracije Službe uspijevalo mu je provlačiti se bez problema, kloniti se besmislenih unutarnjih sukoba i ne biti nikome odan, osim samome sebi. No ma koliko marljiv bio, ipak je dozvao u sjećanje svaki odnos kojega se mogao prisjetiti. Nije bilo nikakva preklapanja. Nikakve moguće veze s Georgeom. Niti s bilo čim što bi moglo sugerirati da je on zapriječio, iritirao, razbjesnio ili razočarao bilo koga.

Pa ipak, pokušavali su ga ubiti. Dijete u njegovoj nutrini, ono s kojim je Charlie još uvijek, sasvim nepromišljeno, bio u dodiru, željelo je jednostavno pojaviti se u predvorju i lupati nogama o pod dok ne privuče dostatnu pozornost. I derati se na sav glas: “Zašto mene?!”

Vika je bila bolja, jer kada se jednom poduzmu ekstremne mjere, uglavnom ne ostane više mjesta razumu.

I onda, još i ona noć. Još i to.

Od te noći, vjerojatno, Charlie je izgubio osjećaj ravnoteže. Bilo je to razumljivo. Možda je sve to bilo tako jednostavno. U špijunskoj igri to je često bio dostatan razlog.

Osim zabrinutosti zbog svojih bivših poslodavaca, ponovno je usredotočio svoju paranoju na brige koje mu je zadavao George.

Svjetlosna zraka nije našla ništa. Charlie nije našao ništa. Kada je George studirao mehaniku, onda je to zaista temeljito obavio. Dakako da je.

Charlie je tiho zatvorio poklopac motora i vratio se u kuću.

George. Torbu, George. Kada bi mi samo pokazao što je u kovčegu, možda bih ti napokon mogao vjerovati.

“Vjerovati meni?” rekao je George Charliejevoj podsvijesti. “Kako

ja mogu vjerovati tebi, ako provjeravaš sve što učinim? To je dvosmjerna ulica, momče moj, dvosmjerna ulica... vjerovati znači nikada ne morati vidjeti dokaze.”

Charlie se tiho ušuljao u kuću i popeo uza stube. Zakleo se da će ubuduće pokušati biti manje sumnjičav. Ušao je na prstima u svoju sobu, zatvorio vrata i ukočio se. Netko je bio pod pokrivačem.

Osvrnuo se uokolo i vidio da je to doista njegova soba. Nije bilo sumnje. Netko je bio *ovdje*.

“Olli je hrkao”, prošaptala je Riika.

Charlie je čuo da George radi to isto u susjednoj sobi. Primaknuo se krevetu kako mu glas ne bi odjekivao.

“Što radiš ovdje?” istisnuo je.

Povukla je malo pokrivača kako bi otkrila ono što je mogla biti ili vrlo kratka spavaćica ili, kako je Charlie pretpostavljao, njezina putena golotinja.

“Nisam te htjela šokirati. Uvijek zaboravljam. Britanci se lako šokiraju.”

Riika je objasnila da je Olli njezin prijatelj a ne ljubavnik, te da krevet dijele radi smanjenja troškova. Bila je dobroano pripita, uvidio je Charlie. I vrlo otvorena. Obje te stvari izazivale su u njemu nervozu. Ali, bila je mlada i željela ga je. U okrutnom svemiru koji je pljuvao i srao po njemu posljednjih dana, tjedana, mjeseci, ovo se činilo pravim Božjim darom. Posljednji slatkiš umirućem čovjeku. Mala nagrada.

Ali Charlie je bio ateist. Pa ipak...

Primaknuo joj se. Osmjehnula se i pokrila se pokrivačem – odjednom sramežljiva.

“Vjerojatno misliš da sam grozna.”

“U stvari, ne.”

“Ja to ne činim često, znaš.” I poljubila ga je nježno, slatko. “Zapravo nikad. Samo volim biti iskrena.”

I bogami jesi, pomislio je Charlie.

Primaknuo je svoje lice njezinu, a ona ga je zagrlila i ponovno poljubila.

“Kada si posljednji put poljubio nekoga tako slatko?”^{BALKAN.TI} upitala je.

Charlie se malo lecnuo. *U biti, prije nekoliko dana. Ali ona je kratko nakon toga pogođena metkom u lice.*

Odlučio je da joj to ipak ne ispriča. Opet ga je poljubila. Poljubac je potrajao dok mu je mrsila kosu. I dok su se usnice dodirivale, navrla je spoznaja, iznenadna, bolna, da opet, ovdje, to-nije-Becky. Samo sadašnje vrijeme ženstvenosti. Čisti nedostatak žene koju je volio. Iz oka mu je potekla suza. Okusila ju je i odmaknula se pomislivši na trenutak da je suza radosnica.

“Trebala bi otići”, lanuo je. Pokušao se osmjehnuti. Nije mu uspijevalo, čak ni s tolikim godinama obuke nije mu uspijevalo. Razočaranje i bol na njezinu licu odjednom su zaboljeli i Charlieja.

“Što nije u redu?”^{BALKAN.TI}

“Jako sam polaskan, ali mislim da bi trebala otići.”

Otišao je do vrata i otvorio ih. Nije joj trebalo dugo da dođe do njih. Dobacila mu je pogled nelagode. Pokušao joj je uzvratiti pogledom koji je trebao reći nešto poput *doista nemaš pojma koliko bih to želio, ali trenutak je sasvim krivi*. No toliku količinu osjećaja nije lako prenijeti jednim izrazom lica. Stoga je samo slegnuo ramenima i na lice navukao izraz tuge. Kimnula je složivši se, dotaknula mu ruku i otišla.

Prazna soba i Georgeovo hrkanje. Krevet je bio ugrijan njezinim tijelom; brzo je tonuo. *Morat ću se potruditi i zaviriti u taj kovčević,*

pomislio je Charlie. *Bit će kod Georgea. Morao bih zaviriti unutra Dok još imam priliku.*

Ali njegove su oči zatvorile sve opcije i Becky se vratila, pozivajući ga da brže poveže taj bicikl uzbrdo.

Charlie se opet probudio sav ukočen i dok se neuspješno trudio pokrenuti noge, obuzeo ga je osjećaj kajanja što je usred noći odbio Riiku. Svi su mislili kako se špijunima uvijek nabacuje mnoštvo žena. Bila je to, dakako, čista glupost. Ali, sada je odjednom Charlie proživljavao taj stereotip, zainteresirane žene posvuda, a on nije mogao učiniti baš ništa u vezi s tim.

Zvuk motora što je dolazio izvana usredotočio mu je misli.

Spavao je samo nekoliko sati.

Crvena i plava svjetla bljeskala su kroz prozor i odražavala se na zidu. Charlie je zapovjedio nogama da ga izvuku iz kreveta. Zanimarile su njegovu zapovijed. Okrenuo je vrat jednim od nekoliko mišića koji su još funkcionirali kako bi bacio pogled prema prozoru. Vani je svitalo i stakla su bila zamagljena. Vrata što su vodila u susjednu sobu otvorila su se i na njima se pojavio George. Bio je odjeven i čvrsto je stiskao torbu, čeljusti stegnute od napetosti.

“Moramo ići.”

Charlie je pokušao nešto reći, ali nije mogao. Pogledao je Georgea moleći.

“Moramo ići”, ponovio je George.

Charlieju je uspjelo proizvesti nekakav zvuk, nešto između uzdaha i stenjanja...

“Odmah, Charlie.”

“Ne mogu se pomaknuti. Moji mišići...”

Charlie je pokušao udahnuti. Činilo se da to pomaže. Osjetio je nekakvu toplinu u prstima. Ponovno je pokušao pokrenuti noge. Ništa.

Vani, na šljunku, začuli su se koraci. Ravnomjerni koraci. Jedna osoba. George je virnuo kroz prozor.

“Nema šanse...”

“Charlie...” rekao je George.

“Rekao sam ti”, zastenjao je Charlie. “Moje noge. Jebene noge.”

Charlie je duboko udahnuo. Ponovno je okrenuo glavu prema prozoru, ali George se već bio prebacio na suprotnu stranu. Charlie je čuo Georgeove prste kako lupkaju po nekakvoj metalnoj površini. I onda je začuo škljocanje.

George je otvarao kovčežić.

Stisnuvši zube, Charlie se okrenuo i ugledao Georgea kako iz kovčega vadi pištolj i zatvara ga s treskom. Zataknuo je pištolj za pojas hlača na leđima. Nije primijetio da ga Charlie promatra.

Charlie je ponovno zastenjao i George je pohitao do kreveta. Počeo je masirati Charliejeve listove. I potom ih udarati. Uskoro je praktički mlatio Charlieja u krevet.

Dolje se začulo kucanje na ulaznim vratima. Rubom šake, ne zglobovima prstiju. Blaže kucanje. Bilo je ujednačeno, bez žurbe, službeno ali s poštovanjem. Odjeknulo je pojačano popločenim predvorjem.

George je povukao Charliejeve noge i spustio ih na pod. Pipci hladnoće uspuzali su kroz Charliejeve tabane i na trenutak je osjetio svoja koljena. No bedra su mu i dalje bila kao od želatine. George ga je panično odijevao – pokušavajući ne gledati dok mu je navlačio hlače preko gaćica. Odjenuvši ga, povukao ga je u stojeći položaj. Charlie se

trudio biti stabilan. Držao se za Georgeova ramena. I nekako, polako, uspio je doći do vrata.

Dok je Emma pospano odgovarala na pitanja o napuštenom automobilu u susjednom polju, o čemu ona nije ništa znala, George i Charlie tiho su izašli na stražnja vrata u nisku maglu praskozorja.

“Potpis”, odjednom je rekao George ostavivši za sobom oblak pare od daha.

Charlie je nastavio hodati prepustivši Georgeu da ispunjava praznine. George je nastavio.

“Netko je potpisao te naloge na trinaestim fotografijama.”

“Pa...”

“Pa, postoje načini da se dođe do te informacije. Kao, na primjer, da se pročita potpis.”

George je pomno pratio Charliejevu reakciju. Nije zamijetio nikakvo opiranje. I protumačio je to kao pristanak.

“Pronaći će automobil”, rekao je napokon Charlie.

“Nedvojbeno.”

“Možda bismo se trebali vratiti u London.”

“Ali tek smo ga napustili...”

“Tako je. Budemo li nastavili na sjever, to će i očekivati.”

“Osim jedne stvari.”

“A to je?”

BalkanDownload

“Znat će i da mi od njih očekujemo da oni to očekuju. Mislim, mi ipak radimo u obavještajnoj službi, ne?”

“... Pa?”

“Pa, u našoj trenutnoj situaciji, moj bi savjet bio: nemojmo pokušavati predvidjeti njihove poteze. Jer oni to već čine nama.”

“Dakle, okrenimo situaciju još jedanput. Što zapravo znači...”

“Najmanje će od nas očekivati da se ponašamo kao potpuno normalni ljudi.”

Prometnu buku s autoceste čuli su mnogo prije nego što su je ugledali, i uz malo sreće i novčanicu od pedeset funta, uskoro su bili u kamionu koji je išao u Cambridge. Charlie je objasnio kako će to biti zgodno mjesto za zaustavljanje s obzirom na to da su baš onamo i krenuli.

“Što je u kovčegu, George?”^{BALKAN} upitao je nevino Charlie dok su ulazili u dimom ispunjen taksi.

“Reći ću ti kada stignemo”, odgovorio je George.

Charlie se osmjehnuo. “Jedva čekam.”

BalkanDownload

BalkanDownload

27

Rose je uživala u ranim jutrima jer tada telefon nije zvonio. Voljela je rana jutra i zato što su bila ispunjena istinskim osjećajem da je žena koja je u povoljnijem položaju; žena koja može svojim kolegama reći, jasno i glasno, u koje je vrijeme jutros stigla u ured.

Njezini su kolege znali, dakako, da je to svojevrsan način kompenzacije za sve što se dogodilo i s njezinim suprugom i sa svim drugima pa su ignorirali njezine poticaje da joj se pridruže u kafiću u pet ujutro.

Rose je bila i žena koja je uživala u lovu koji se, baš slučajno, događao i u kojem se uživalo u ranim jutrima njezina djetinjstva. Njezino djetinjstvo bilo je svojevrsan kolaž uspomena – na topli cotswoldski kamen, na čajnike u kojima je kiptjela voda na Agi, na La Chasseu – na svježja jutra i lovce u punom sjaju svojih crvenih kaputića, povremena pojavljivanja bradatoga oca, miris vlažne tratine, na oblačiće pare iz njuškica lovačkih pasa. Slijedio je cheltenhamski koledž za djevojke: hokej na travi, akademska zajednica, tiraniziranje. Najviše ju je tiranizirao, dakako, njezin brat, poglavito tijekom školskih praznika i blagdana. Stalno bi joj se rugao “slatka hokejska palica”, što jednostavno nije razumjela. Shvaćala je što bi taj nadimak trebao značiti, ali ne i njegovu logiku. Kako se jedan tako okrutan sport moglo prikazivati kao nešto tipično za južnoengleske grofovije,

nešto blago i ženstveno, njoj je bilo neshvatljivo. *Ragbi je žešći*, zadirkivao bi je njezin brat, *u njemu ima rušenja*. Hokeju nije potrebno rušenje, odgovarala bi mu. Hokej ima svoje *oružje*. Hokej je, ako ga se igra ispravno, aikido s lopticom.

Kao odgovor, tresnuo bi joj vratima po prstima, jednom po jednom. Ona ne bi zaplakala, dakako. Bilo bi to nedolično. Obiteljski život bio je za Rose ispunjen brutalnostima, i prsti prignječeni vratima nisu bili ništa na što bi se trebalo potužiti. Bila je to, napokon, samo obična bol.

Ali, kako joj je nedostajao lov! Ne toliko razlozi za nj, niti njegova društvena komponenta, nego više puka tradicija svega toga. Ljepota lova, slika *lady Leads*, časopis *Full Gy*, brojne faze lova, trublje. Lisice su bile lukave, psi ne toliko, ali su to nadoknađivali žestinom i poletom. Kao djevojčica, Rose je zarana pretpostavila da su svijet, i ljudi u njemu, podijeljeni na lisice i pse. Kako je odrastala, otkrila je da je ona osobno rijetkost – bila je i lisica i pas. Imala je sve njihove kvalitete – čud, energiju, mozak i okrutnost – i to u izobilju.

Osoba kojoj se povjeravala, Latham, bio je još jače predan takvim stvarima, ali tome se nitko nije čudio. Rose bi plakala kad bi se ubijale životinje; Latham bi buljio opčinjen. Kao jedina osoba koja osim nje zna kako Odjel zaista radi, ili barem Rosein dio Odjela, Latham je poprimio neke vrlo tipične oblike ponašanja. Bio je on kao kakva vremenska nepogoda. “Čovjek iz ledenog doba”, znala je reći Rose. Imao je duboki osjećaj prijezira za nižu klasu sjebanih tipova koje je Služba obožavala odbacivati. Uživao je u njihovim kaotičnim duševnim stanjima dok bi kiptjeli poput kakva podvodnog morskog gejjira pokraj ledene mirnoće njegova duhovnog krajobraza.

Odavna se smatrao intelektualnim pustolovom koji je zamijenio malograđanska obilježja svojih suvremenika – supruge, djecu,

travnjake – posve drukčijim stavom prema životu, mnogo krtijim i pohleprijim.

I, dakako, za sve je to mogao zahvaliti Rose.

S tom smirujućom primisli, sjela je u fotelju i vratila osobni dosje Charlieja Millara u sef na podu.

Vrteći iznova snimku razgovora s telefona u kući Georgea Shawa, začula je neki njoj nepoznat glas, dok nije pomno pretražila sigurnosne snimke glasova na oba računala, onom u zgradi na obali Temze i onome u Eustonovoj zgradi. Obuzeo ju je val mirnoće sjetivši se da zasad nitko nije postavio nikakva pitanja u vezi s dvjema operacijama Sličica 13 koje je suptilno progurala kroz Odjel za posebno planiranje. Nitko nije ništa pitao, vjerojatno zato što bi, da bi to učinili, morali točno znati gdje se nalaze ta dva dosjea. A samo dvoje ljudi, Rose i Latham, imalo je pristup toj vrlo preciznoj informaciji.

Promiješala je čaj i nastavila potragu za tim glasovnim tragom. Čaj je već bio hladan kada je računalo iz zgrade na obali Temze dalo rezultat.

Kada je svanulo, Neil Mackay se iznenadio doznajući da je promaknut.

BalkanDownload

BalkanDownload

28

St. Crispin's College, sjetio se Charlie, bio je smješten na dobrom mjestu. Sto pedeset metara od Baron of Beefa i dvjestotinjak od Maypola – obje prvorazredne točionice – i samo nekoliko koraka od Nadia'sa, suludo raskalašene prodavaonice sendviča. Stajao je ponosito, za mnoge i arogantno blizu prvom redu kuća King's Paradea, gdje bi s gotičkih nasipa južnih vrata neka brucošica mogla baciti pogled na cijeli Cambridge i osjećati se gotovo sigurnom da je cijelo mjesto njezino vlasništvo.

Prema mišljenju Paula Steadmana, najbolja stvar u vezi s Crispinsom bila je ta što mu je ondje dana druga prilika. Doktor Steadman je bio stručnjak za osamnaesto stoljeće, povjesničar ekonomije koji je s vremenom počeo shvaćati da ekonomije postoje samo zahvaljujući ljudima koji u njima djeluju te da su ljudi znatno zanimljiviji od bruto domaćeg proizvoda. Gospodarski pokazatelji rijetko su prakticirali seks, ubijali jedni druge ili zbog toga bili vješani. Stoga je prešao akademski rubikon, opredijelivši se za povijest društva i, kako se šušalo po mračnim zakutcima SCR-a⁸ neki ezoteričan oblik povijesne sociologije. Njemu je bilo svejedno. Značilo je to da je poslije trideset godina, koliko se time bavio, odjednom

⁸ *Senior Combination Room* – prostorija u kojoj se okupljaju i objeđuju profesori nekog koledža.

postao svojevrсна jebena zvijezda.

Volio je osamnaesto stoljeće jer je odisalo osjećajem burnih mogućnosti, doba razuma, ali i doba sukoba, revolucija, u kojem su mračne svjetove Tyburn Gatea i prostačkog kriminala osvjetljavali svisoka ljudi poput Lockeja, Voltaira, Rousseaua, Kanta i Hegela. Profesor Sorensen s Harvarda smatrao je da je osamnaesto stoljeće pravo ribogojilište potencijala. Steadman ga je pak djelomice vidio kao Sveučilišnu knjižnicu u Cambridgeu. Okružen svim tim znanjem i tišinom, čovjek bi istodobno osjećao i duboku prosvijećenost i neizdrživu potrebu da nekoga pojebe.

Sve veće Steadmanovo zanimanje za niže oblike života u Britaniji u osamnaestom stoljeću postupno se uvlačilo u njegov svakodnevni posao. Predavanja su mu postala prepuna govorkanja o ubojstvima i užasima, perverzijama i natruhama okultnoga, o nepoželjnim događajima u mračnim zakutcima svijeta i o prosipanju utroba iz visećih vrtova Newgatea. Tako začinjena, njegova predavanja bila su često ispunjena do posljednjeg mjesta.

Za danas su Steadmanova didaktička zaduženja bila gotova i kad je pojeo iznimno nezadovoljavajuće pecivo u kateteriji Sidgwick Buttery, krenuo je prema Sveučilišnoj knjižnici. Neki prijatelj ondje dojavio mu je da su nedavno nabavili neke rane Newgateove kalendre za koje je pretpostavljao da su reprint izdanja: *Životi i povijest najzloglasnijih razbojnika, hajduka, kradljivaca i varalica*. Mislio je da bi u njima mogao biti kakav gala zanimljiv klišej koji bi možda mogao posuditi za svoju oglasnu ploču. Nešto s vješalima, pomislio je, moglo bi potaknuti mlade duhove.

Bilo je dirljivo, vjerovao je, da je njegovo istinsko akademsko zanimanje uvijek bilo na strani lažljivaca i varalica prošlih vremena. Jer njegova druga karijera, njegov paralelni život, štoviše, način na

koji je osigurao svoj trajni komfor na tom veličanstvenom starom koledžu, bilo je novačenje lažljivaca. Otkako je osramoćen napustio Službu i vratio se suznih očiju akademskom životu, svoju je jadnu kožu sačuvao samo zahvaljujući obećanju da će unovačiti najbistrije i najživlje umove za svoje pretpostavljene – ne, za svoje spasioce – u njihovu tajnu dvorcu na Temzi. Prvi dani pokazali su se učinkovitima. Neke sirove, obećavajuće zvijezde špijunaže dobile su mig, uz miholjski vinjak⁹. No sada je izgubio onaj početni žar, dakako.

I njega su unovačili na isti način i shvatio je kako to nije život koji je sanjao da će živjeti. A sada je baš on slao nove mlade srndaće i zečice u život prepun smicalica i osobnih životnih katastrofa. Možda su oni gore i bili njegovi spasioći, ali on ih je duboko prezirao.

Vrijeme objeda u blagovaonici protjecalo je sporo, ali u ugodi. Juha od graška i pršuta, gotovo savršena janjetina s palačinkama od heljdina brašna i celerom te bogata rolada s džemom i gotovo savršenom kremom od jaja i vanilije. Sve su to pokvarili samo prekuhana kava i dosadni monolog profesora Stolla o teoriji kvantnoga polja.

Trupkajući umornim nogama uz usko spiralno stubište što je vodilo do njegovih prostorija, doktor Steadman je zahvaljivao Bogu još jedanput na raku. Da profesor Leventhal nije dobio rak prostate, on bi još bio u onoj jezivoj kući u Ulici Paradise. Steadman je bio toliko zahvalan Stvoritelju Neba i Zemlje da u sumraku uopće nije primijetio priliku koja je stajala u potpunoj tišini tri koraka od njegova uskog predvorja. Već je bio okrenuo ključ u bravi i otvorio hrastova vrata kadli je začuo glas.

“Zdravo, Paule.”

⁹ Michaelmas – u kršćanskoj crkvenoj tradiciji blagdan Sv. Mihaela, koji se slavi 29. rujna.

Steadman se naglo okrenuo i ugledao Charlieja... Millara, prisjećao se kao kroz maglu, da, to mu je bilo prezime – Charlie Millar, koji se toplo osmjehivao unoseći mu se u lice.

“Ja sam, Charlie”, nastavljao je Charlie susretljivo. Steadmanovo lice razvuklo se u grimasu pozdrava, premda mu je srce i dalje tuklo zbog iznenađenja i napora pri usponu uza stube.

Steadman je oduvijek smatrao da je inteligencija Charlieja Millara bila donekle neobuzdana. Protekle godine nisu promijenile to mišljenje i sada, tu, u polumraku, te oči nisu djelovale nimalo umirujuće. Charlie je stao u stranu čekajući da Steadman nešto učini.

“Kako život?”^{BALKAN} promumljao je Steadman otključavši unutarnja ulazna vrata.

“Reći ću ti poslije. Mogu li ući?”^{BALKAN}

“Malo je kasno.”

“Nisam ti htio smetati u blagovaonici.”

“Da barem jesi.”

Steadman je širom otvorio vrata i malo mu je laknulo vidjevši da je ostavio upaljeno svjetlo. Charlie ga je slijedio bez poziva. George je već bio ondje, usred dnevnog boravka. Steadman se spremao prosvjedovati kada je Charlie naglo podigao prst do usana.

Charlie i George provjerili su prozore i metodično, premda ručno, pregledali cijeli stan tražeći prislušne uređaje, dok si je Steadman nalijevao iz kristalne boce veliki calvados te ga ispio. Odmah si je ponovno natočio piće u čašu, ali i u još dvije. S tim ljudima mogao je očekivati da će nekoga zateći u sobi. Steadman se nadao da to neće potrajati predugo. Unatoč tom opasnom pogledu, Steadman je uvijek uživao u nadzoru nad Charliejem. Blaga nespремnost momka da se pridržava prihvaćenih pravila držala ga je na oprezu i nije bio sasvim

spreman predložiti ga Gusarskom kolektivu u kući na Temzi. No ipak je to učinio. Kada netko ima dara, onda ga se ne smije upropastiti.

Ali Steadman nije uživao u ovim kasnijim susretima. Volio je mlade u njihovim studentskim danima. No kada bi jednom otišli, njihovi ponavljani pozivi na pintu piva i razgovor, bili su zapravo pozivi da sluša priče o njihovim uspjesima. A Steadmanu to nije bilo potrebno, hvala lijepa. Mnogo je više uživao u mirisu tek procvalog cvijeća. Radije bi slušao ambiciozna maštanja neke dvadesetogodišnje studentice, pogotovo u kakvoj mrkloj zimskoj noći, dok bi se njezina bjelokosna put toplo oslanjala o njegove vučje grudi, postkoitalno zahvalna i tajnovita, i tako strašno zločesta...

“Netko me pokušava ubiti”, rekao je Charlie.

“Žao mi je što to čujem.”

“Hvala.”

“I mene”, dodao je George. Zvučao je prilično tužno.

Steadman je otpio dobar prst alkohola. “Netko koga poznajem?” upitao je.

* * *

BalkanDownload

Sve dotad dan je bio obilježen blistavim suncem i pažljivom provjerom, no Charlie i George ostali su u sjeni, prateći toga zaposlenog akademika od sastanaka preko konzultacija do skrovišta u knjižnici kako bi se uvjerali da je njegovo ponašanje sasvim normalno. Pokazalo se da je ono točno takvo kakvim su ga predvidjeli. Steadmanov dan bio je švicarska urica pokretana pedalama njegova srebrnog terenskog bicikla.

U međuvremenu su Charlie i George razgovarali. Točnije, George

lolyboly

je govorio, a Charlie je uglavnom samo slušao.

“Odlazim iz službe”, rekao je George čim je nastupila tišina.

“Znam. I ja.”

“Nikada me nisi pitao zašto.”

“Čekaj, pogadati ću”, rekao je Charlie. “Ne sviđa ti se više ondje.”

Georgeovi razlozi bili su varijacija na tu temu i iznio ih je tako gorljivo da su mu se od gorčine krijesile oči. Služba je bila trula. “Ne do srži, ništa tako dramatično”, objasnio je. “Ali ima u njoj crva.”

Dok je to izgovarao, otključao je kovčežić i pružio ga Charlieju.

Unutra su uz vatreno oružje za samoobranu bile dvije stare putovnice i svežanj od dvije tisuće američkih dolara, te jedan CD-ROM, ili točnije CD-R. Na srebrnom disku, objasnio je George, bila je zaključana kopija dokumenta u Microsoft Wordu, naslovljena s “M”.

“Middlemarch?” upitao je Charlie.

“Memoari”, odgovorio je George. “Analitički, ekstenzivni i vrlo detaljni. Važno je da to znaš. Moje razloge, mislim.”

Nevini su ljudi umirali, objasnio je George dok su pijuckali čaj i grickali prepečenac u vjetrovitom uličnom kafiću nedaleko od knjižare u kojoj je Steadman potanko pregledavao knjige. “A nakon nekog vremena, kada samo stojiš i gledaš što se događa, iz tjedna u tjedan, iz mjeseca u mjesec, stvari se počnu događati i u samome tebi... Hoću reći, dakako da se tome opireš. Ali može se podnijeti samo određena količina pretjeranog kategoriziranja, zar ne? Bez knjižničarske diplome.”

“Ja odlazim i šaljem im jedan leteći poljubac”, rekao je George.

“Tako što si napisao jedan dokument i spržio ga na CD?”

“Tako što ću reći istinu o tome što se sve radi u ime ove zemlje. I što se događa s ljudima koji to čine. Nekada sam bio dobar čovjek, Charlie, zaista. Bio sam sretno oženjen, volio sam glazbu, uživao u nedjeljnim kavicama čitajući novine. Volio sam ljude i želio sam da sve u svijetu bude dobro. A sada se osvrnem oko sebe i pitam se što se, dovraga, to dogodilo. Sâm sam. Lažem. Izdajem. Svjedok sam nepravde i zlodjela i ništa ne poduzimam. Jedino što mi je ostalo, a i na tome ima ogrebotina, vjeruj mi, jest moja mirna savjest. I odmah ću ti reći... to im ne dam.”

Charlie ga je pomno promatrao. “Je li to leteći poljubac?”^{BALKAN-IT} upitao je. “Ili otkucavanje?”^{BALKAN-IT}

“To ovisi”, rekao je George.

“O čemu?”^{BALKAN-IT}

“O tome što držiš u ruci.”

Među njih se spustila tišina kao kakav hladan, prevrtljiv vjetar. Njihovi profesionalni radari nisu ni jednoga trenutka prestali pratiti svoju žrtvu, ta dvojica muškaraca koja nonšalantno sjede u mirnom kafiću i griju se šalicama vrućega čaja. Iz daljine od dvadesetak metara djelovali su kao dva prijatelja koji razgovaraju, dovoljno dobri znanci da mogu sjediti na istoj strani stola i promatrati život na ulici.

“Složeno”, rekao je napokon Charlie.

“Nisi ti kriv. Pretpostavljam da nisi bio dovoljno dugo u Službi da bi uistinu shvatio što se događa”, rekao je George. “To ti je kao svojevrsan kult. Počinješ shvaćati koliko je sve to istinski zajebano tek kada je prekasno.”

Charlie je kimnuo i uzdahnuo. “Nikada ti neće dopustiti da to učiniš. Nikada nikome neće dopustiti.”

“Misliš, da objavim?”^{BALKAN-IT}

“Proklet će te prije nego što to učiniš. Ili ubiti. Jedno ili drugo.”

“A gdje će to oni mene prokleti?”^{BALKAN} upitao je George.

Pritom je podigao obrve kako bi ostavio jači dojam, ali Charlie je primijetio da je Steadman odlazio s punom plastičnom vrećicom iz koje su stršili oštri rubovi četvrtastih predmeta.

“Vidiš, ovo je”, rekao je George pokazujući na CD, “došlo odavde” i upro je prstom u svoju glavu. “Žele sadržaj – moj sadržaj – da o tome porazgovaramo i gotovo. Tako je i počelo sve ovo sranje. Pazi što ti velim.”

“A što sam ja skrivio da sam se našao usred svega toga?”^{BALKAN}

“Pretpostavljam da mi nisi sve rekao.”

“Nema se što reći. Zaista. Jedan dan sam normalno na poslu, a drugi sjedim ovdje s tobom nastojeći izbjeći da mi spraaše raketni projektil u stražnjicu.”

“Uvijek ima još nešto”, rekao je George. “Uvijek nešto.”

Ustali su i krenuli, zadržavajući dostatni razmak između sebe i nemirna predavača koji je skrenuo u Ulicu St. Johna. I dok su ulična svjetla žmirkala oko njega, napokon je krenuo prema kući.

Steadman je usporio korak. Svjetlo je bilo prekrasno, kembrička izmaglica spuštala se s visina, vrata koledža St. Mary's skrivala su zlatna svjetla što su nudila dobrodošlicu došljacima u zgradu sveučilišnog vijeća.

George je odjednom postao sjetan. “Nekada sam mislio da radim za sve ovo. Bio sam arhitekt, Charlie. Tvorac mudrih planova za očuvanje svijeta. Mislio sam da sam broker informacija. I vjerovao sam u vlastitu moć da mijenjam stvari, jer znanje je moć, to ti kažu, to da je znanje prokleta moć. Ali sada znam istinu. Znanje, informacija, obavještajni podatak... to nije moć. To je stav. Mi nismo obavještajci.

Mi smo radnici u kanalizaciji, Charlie; prekapamo po podzemlju tražeći tračeve i pokušavamo se izvući iz te igre prije nego što nam se taj smrad zauvijek uvuče u kosti.”

“Nije tako”, odgovorio je Charlie, znajući istodobno u duši da ga je taj čudan čovjek dirnuo u jedini preostali živac.

“Oh, zbilja?” George mu je stajao sučelice. “Kada si posljednji put”, nastavljao je, “imao neku ugodnu misao?”

Charlie se zagrcnuo smijući se, što je neku mladu biciklisticu rumenih, jedrih obraza potaknulo da podigne pogled dok je bicikl klopotao preko kaldrme. I Charlie se zaustavio pustivši Steadmana da se nastavi umornim korakom probijati kroz vjetar. Zaustavivši se da odgovori na pitanje, shvatio je jezivu istinu.

“Ne znam.”

Steadman je prešao King's Parade i ušao u prodavaonicu novina. George i Charlie su usporili i zaustavili se na tridesetak metara.

“Mi smo špijuni, ti idiote. Naš posao, Charlie, dobro, čak i naši životi, ovise o tome da mislimo unaprijed. Forbes je to dobro rekao. Kakav je rezultat najmanje vjerojatan? Koje su opcije i što bismo trebali očekivati?”

“Sjećam se, George...”

Steadman se pojavio s paketićem cigarilosa i upaljačem. George se sada već počeo znojiti dok su nastavljali praćenje. Govorili su dovoljno glasno da čuju jedan drugoga, ali ne preglasno kako ne bi privlačili pozornost. “A to znači da su naša djela rijetko nešto što utječe na našu situaciju. Jer naša je situacija, po definiciji, nešto što je izvan naše kontrole. Pa ipak, to je nešto za što se pripremamo svakog budnog trenutka. Zavoj na cesti, tamo naprijed. Klip pod nogama. Što je loše s takvom situacijom? Što ne valja s tom slikom?”

“George...”

“To je pogrešan pogled na život,” nastavljao je povišenim tonom, prepukla glasa od uzbuđenja i napora, “to je pogrešan pogled na *bilo što*, za ime Božje. Kako se ljudi poput nas mogu nadati nečemu dobrome kada sve u našim životima upire jebenim prstom u činjenicu da ništa što je dobro *ne traje?*”

Charlie se počeošao po glavi dok su nastavljali hodati. “Sve to obrazovanje udarilo ti je u glavu, George. Mislim to ozbiljno.”

Ali znao je da je George ne samo u pravu nego je čak i sada izvodio mentalni *salto mortale* pretražujući raskrižja, moguće rute bijega, podsvjesno se pripremao za Steadmanovu iznenadnu promjenu smjera, što će učiniti ako se odjednom zaputi u ovome smjeru, ako uđe u auto, uzjaši bicikl, sretne staroga prijatelja, izvuče pištolj... sve je to bilo unaprijed podastrto. Sve anticipirano. Koja korist od dobre vijesti kada očekuješ samo lošu?

“Ne mogu gledati ništa *lijepo*, Charlie, ništa samo za sebe. Vidim samo lošu stranu. Ne mogu se ni smiješiti. Želim se veseliti budućnosti, znaš, ali ne mogu. A što je to? To je gubitak nade, stari moj. A kada izgubiš nadu, moraš se upitati, koji je smisao sutrašnjice?”

“Prestani, George...”

“Stoga sam naučio živjeti u procjepima, znaš. U iščekivanju, ondje možeš ostati pri zdravu razumu. Neki ljudi dobiju rak od briga zbog stvari koje se nikada ne dogode. Drugi žive od danas do sutra i onda ih pokosi kružni kultivator dok prelaze prokletu cestu...”

“George, jebo ga ti...”

I on se zaustavio usred bujice riječi, pokušavajući uhvatiti dah.

Charlie ga je pogledao, ovako obasjanog uličnom rasvjetom, i odjednom mu se učinio ljudskijim, stvarnijim nego ikada prije. Bio je

običan čovjek, čovjek zvan George, četrdeset i nešto godina, obožavatelj grupe Village People i povremeno obavještajac, odsutan, kako stoji potpuno miran na hladnom nogostupu. Prije pedeset godina on nije postojao. Niti će postojati za pedeset godina. Ali su sada bili tu, zajedno, u procjepu.

Charlie je dohvatio ovratnik njegove vjetrovke. Bio je vlažan od magle i njegova znoja.

“Oprosti... Charlie, oprosti mi...”

“Ušao je.”

Poslije tri sata i pet jela, Steadman se teško uspinjao stubama, osjećajući uporni, strpljivi pogled Charlesa Millara kako mu probada leđa.

U toplu žućkastom odsjaju što se širio s mrežice Steadmanova kamina, Charlie je iznio kratak sažetak njihove situacije. Steadman je slušao profesionalno nabrana čela, kimajući glavom na odgovarajućim mjestima u priči, gledajući u stranu i samo slušajući, bez komentara, pijuckajući svoje piće. Na kraju je sjeo visoko podignutih koljena i prekrivenih ruku u nekakvoj akademskoj molitvi.

“Što bi želio da ja učinim?” rekao je naposljetku.

“Netko je negdje izdao tu zapovijed”, rekao je Charlie prišavši mu malim, preciznim koracima. “Netko u višim krugovima točno zna što se događa.”

“Pretpostavljam da bih mogao nazvati neke ljude...”

“Još uvijek novačiš. Ti si praktično unovačio cijeli sedmi kat u mojoj zgradi. Moraju postojati neki razlozi za sve ovo.” Charlie je zastao, alkohol je napokon počeo djelovati. “Moraju postojati.”

Tijekom cijelog Charliejeva uvodnog izlaganja i Steadmanove analize George je stajao kao zaliven, ne trepnuvši okom. Napokon je progovorio, i ne pogledavši Steadmana:

“Reci mu da nam trebaju imena”, rekao je Charlieju.

“Mislim da te vjerojatno i sam čuo”, odgovorio je Charlie.

“Reci mu da nam trebaju imena, odjeli i broj angažiranih ljudi. Netko je negdje odobrio Trinaeste sličice. Netko je dao zadatak logistici. Netko je sve progurao kroz Odjel za posebno planiranje. Netko je odaslao dostavljače. Netko je uzjahao prokleti motocikl i pritisnuo okidač. U pozadini su svega toga brda papira koja vode izravno do onoga tko sve to vodi i tko nas obojicu pokušava pokopati. Reci mu da sve to nade i da nam kaže kojom bismo se brzinom trebali kretati prema izlazu.”

Bilo je očito da se George nije kanio obratiti čovjeku izravno.

“Vidjet ću što mogu učiniti”, rekao je Steadman. “Učinit ću to najsuptilnije što mogu. Isuse, Charlie, što si, dovraga, učinio?”

“Koliko je meni poznato, Paule, ništa. Zato sam i došao k tebi.”

“Dobro”, rekao je Steadman. “Sutra ću nazvati ljude. Ali ne bi smio ponovo dolaziti ovamo.” Zabrinuto je pogledao Georgea, koji još nije nijedanput žmirnuo.

George je pročistio grlo i napokon pogledao Steadmana u oči. “Kako procjenjujete situaciju?” upitao je.

“Rekao sam da ću nazvati neke ljude, zar ne?”

“A ja sam pitao kako procjenjujete situaciju?”

“Ma, gledajte, ovako kako je... dajte, to je očito. Postoji ili neki benigni razlog za sve to ili pak neki maligni. Te se stvari ne događaju slučajno.”

“U vašem iskustvu sa Službom, je li ikada postojao benigni razlog

za bilo što?”

“Služba ne postoji. Služba je skupna imenica koja označava tisuće pojedinaca. A gramatički pojmovi ne pokušavaju ubiti ljude. To čine ljudi.”

“Pojedinci stvaraju politiku. A politika se provodi u djelo. Tako skupne imenice ubijaju ljude, doktore Steadman.”

“Iznenadilo bi me da je to bila politička odluka”, rekao je Steadman poslije duljeg razmišljanja. “Zaista bi.”

“Gadna stvar”, dodao je otprativši dvojicu muškaraca do teških hrastovih vrata na ulazu u svoje fakultetske prostorije. Osjetio je svježinu što je dopirala sa stubišta na suprotnoj strani i zadrhtao. “Gdje te mogu naći?”

“Fulham?” rekao je Charlie.

Steadman se zamislio na trenutak i onda kimnuo – u očima mu je zasjala iskrica sjećanja. George je pretpostavio da je Steadman razumio što je Charlie mislio. Bilo je to svojevrsno olakšanje jer on nije imao pojma o čemu Charlie govori. Znao je samo da zasigurno neće ići ni blizu londonske četvrti SW6. Niti bilo koje druge londonske adrese. I to još dugo.

George i Charlie izašli su na King’s Parade i ustanovili da više nije tako hladno. Prešli su tržni trg na kojem su sve prodavaonice već bile zatvorene i zaključane. Kod gradske vijećnice slabašno su žmirkala ulična svjetla. Tržni štandovi bili su prazni, njihovi kosturi prekriveni sablasno sivim platnenim ceradama. Sve je djelovalo metalno. Metalni trg pod metalnim nebom. Čak su i rubovi oluje što je dolazila iz nepregledne močvare imali srebrni odsjaj na obzorju.

Jednom davno Charliejeve su oči vidjele slične oblake. Vidjele su ih kroz slapove suza i mrklinu vijugave ceste.

Jednom davno, Charliejeve su oči vidjele mnogo toga što nisu željele vidjeti.

Dajući si oduška i svojom glupavom, potpuno točnom analizom njihove situacije, George je otključao one dijelove Charliejeve podsvijesti koje je Charlie iz petnih žila nastojao zadržati zatvorenima.

Sve odonda.

“Fulham?”^{BALKANJIT} upitao je George.

“Nekada me tjerao da vježbam ostavljanje tajnih poruka u knjižnici. Kada me pokušavao unovačiti. To je samo naša šifra. Ništa što bi nadmašilo kriptografske vrhunce šifre 1-2-3-4, ali...”

“Rekao si da je on prijatelj.”

“Jest.”

“Upravo si ga ostavio samog u sobi. S telefonom.”

“Na našoj je strani,” rekao je Charlie, “jamčim.”

George je tiho kimnuo, ne povjerovavši mu niti jednoga trenutka. “I što ćemo sad?”^{BALKANJIT} rekao je naposljetku.

“Čekat ćemo dok se ne bude moglo nastaviti.”

Noć su proveli u klubu zvanom “Fore”, nedaleko od željezničke postaje. Iz separea u kutu, u kojem su sjedili na masnim modrim klupama, tiho su promatrali mnoštvo kratko podšišanih muškaraca, odjevenih u košulje jarkih boja, kako stoje po skupinama, ispijaju boce američkog piva, klimaju glavama u ritmu glazbe na neki čudan vlasnički način, kako pokušavaju razgovarati s dvjema djevojkama koje su plesale, i odlaze. Bile su to sve “fore” koje su se događale u “Forama” i njih su dvojica bila zahvalna na tome.

Negdje oko tri ujutro klub se počeo zatvarati i George i Charlie lutali su ulicama još nekih pola sata prije nego što su na groblju našli klupu u sjeni neke tise. George je odmah zaspao, a Charlie se borio sa

snom dok su mu se kapci sklapali.

Noć je bila isto onako hladna i oštra kao i kada je odgovorio na poziv Dežurnog kontrolora operacija i ostavio Becky skutrenu pod poplunom dok mu je mumljala iz polusna da se vrati u krevet.

“Promjena plana u posljednjem trenutku”, rekao je glas u telefonskoj slušalici. *“Sastanak s kontaktom u Biarritz; čekati daljnje naredbe.”* On je bio planirao kratki izlet do Nice, ali Logistika je vjerojatno znala što čini.

Ona je djelovala tako mirno, ležeći ondje u njegovoj staroj majici, koljena podignutih do prsa, zagrlivši jastuk u nedostatku njega. Uvijek je tako spavala. Često bi je zatekao na sofi kako ga čeka kada je morao raditi u kasnoj smjeni. Zagundala je potihom kada je ponovno sjeo na krevet, a kada joj je rekao da je zadatak produžen, samo je nešto promrmljala prosvjedujući pa su se zagrlili tako snažno kao da im je život o tome ovisio.

“Samo nekoliko dana više”, rekao joj je.

“Dobro”, odgovorila je.

“Nije dobro”, ispravio ju je.

Poljubila ga je u zatiljak i popravila jastuk. *“Točno”,* prošaptala je. *“Ali što se tu može.”*

Charlie je kimnuo žudeći za snom i žudeći za njom. Nije mu bilo ni na kraj pameti da će to biti posljednji put.

Ali što se tu može.

U četiri sata ujutro hladnoća je dobila boj za klupu i dvojica muškaraca ustala su i ponovo krenula. Asfalt se kupao u žutoj uličnoj rasvjeti. Poslije dosta uloženog truda locirali su jednu benzinsku postaju koja je

bila otvorena cijelu noć i u kojoj se mogla dobiti kava. Jedan sat poslije na napuštenim ulicama dogodilo se pravo čudo – nabasali su na otvorenu pečenjarnicu. George i Charlie sjeli su pod mrzlu nadstrešnicu na autobusnoj postaji i počeli skidati masnoću s komadića mesa što su se pušili.

“Jednoga sam dana uranio na konzultacije sa Steadmanom”, počeo je Charlie bez poticaja. “Vrata nisu bila zaključana pa sam ušao i zatekao ga kako se ševi s mojom prijateljicom Jenny. Obećao sam da nikome neću ništa reći. Tako sam unovačen. Odlučio je da znam čuvati tajne.”

“Nisam siguran da je to dovoljno čvrst razlog za povjerenje”, rekao je George.

“Njezin tata visoko je pozicioniran u Specijalnom odjelu. U ono vrijeme, Steadmanu se moglo namjestiti toliko izmišljenih optužba da bi ga proglasili krivim i za poticanje propasti Rimskog Carstva. Bio bi na državnoj kosti u nekom zatvoru ostatak svojega života. Dakle, to mi duguje. Svoj život. Ako me pitaš, mislim da će sve biti u redu.”

“Nisam te pitao. Ali hvala ti na toj samoinicijativnoj informaciji.”

Charlie je bacio ostatke njihovih porcija kebaba u kantu za smeće i objasnio da će Steadman ostaviti poruku o svojoj istrazi u primjerku svoje prve knjige. Jedinoj knjizi koja još nije rasprodana i koju se može naći u Sveučilišnoj knjižnici. Charlie je znao da je nitko nikada neće posuditi. Bila je to beskrajno dosadna knjiga koja nije bila ni na kojem popisu obvezne literature. Signal će im reći je li poruka ostavljena.

Sunce je granulo i raznosiči mlijeka pridružili su se prometu svojim vozilima. Dan je prolazio minucioznom preciznošću. Devetnaest minuta poslije svakoga sata Charlie bi prošao Ulicom St. Johna, nonšalantno bacivši pogled na prozor na trećem katu. Kada ne bi

ugledao ništa važno, nastavio bi i na kraju ulice našao se s Georgeom koji je nevino razgledao izlog jedne knjižare. Poslije pet ili šest takvih obilazaka, George je postao nemiran.

“To je gubitak vremena”, objasnio je. “Briga me što znaš o njemu, ali ovo je preveliko izlaganje javnosti.”

“Uspjet će on”, rekao je Charlie.

“Svrha planiranja unaprijed”, nastavljao je George, “jest u anticipiranju. Stavljamo živote u ruke čovjeka koji ima osjećaj da ga ti ucjenjuješ. Ne smatram to vrlo dobrom procjenom rizika.”

“Dakako. Mislim, uvijek ih možemo sami nazvati. Ali, iskreno govoreći, nisam baš siguran da bi bili posebice iskreni kada bi prepoznali naše proklete glasove...”

Charlie je odjednom prekinuo svoju tiradu i gestom pokazao Georgeu da šuti. Ponovno je bacio pogled na prozor. Umjesto prljava stakla što je uokvirivalo pozadinu kožne sofe Chesterfield, sada su ugledali navučene zavjese. Na prozorskoj dasci, do tada bez života, sjedila je jedna žilava juka palma, čiji su tanki listovi bacali sjenu na zavjesu u slabom poslijepodnevnom svjetlu.

Jedan razmijenjeni pogled bio je dostatan da prenesu poruku: *dogovoreno*. Brzo su se otputili niz prolaz Senat House i preko rijeke do vidljiva staljinističkog pročelja kembričke sveučilišne knjižnice.

“*Električni čovjek*”, mumljao je George dok su se primicali. “Detektiv Sexton Blake istražuje nestanak ubijena čovjeka iz zaključane knjižnice.”

“U čemu je bio štos?” upitao je Charlie, spreman misliti na bilo što drugo osim na to koliko mu je još života preostalo.

“Pokazalo se da postoji tajni izlaz.”

“To nije nikakav štos, George, to je podvala.”

“Priznajem, ta mi nije jedna od dražih.”

Izbjegavajući studente i predavače koji su dolazili biciklima, dvojica muškaraca prošla su pokraj impozantnih kamenih stuba i krenula u prvi sigurnosni pregled zgrade. George je bio koncentriran unatoč sve većoj iscrpljenosti. Nema policije ni sumnjivih vozila, pomislio je. Ničega što bi sugeriralo da je to loša ideja.

Ipak, podsjetio se, toga nikada i nema. Čini se da Charlie barem misli unaprijed. Bio je u pravu kada je odlučio vjerovati mu.

“Fulham?”^{BALKAN} rekao je George dok je očima već pretraživao ulazna vrata na objema stranama parkirališta.

“Tajne poruke¹⁰ na policama s knjigama. Južno krilo šest¹¹.”

Georgeovo lice se namrgodilo. “Uvijek sam imao problema s tom riječi.”

“Kojom riječi?”^{BALKAN}

“Tajno. Uopće ne volim tu riječ.”

George je promatrao Charlieja kako odlazi uz Široke stube na ulazu te je polako, ali odlučno, prekrižio prste.

Red na ulazu bio je, hvala Bogu, kratak, a na Charliejevo zaprepaštenje, i dalje je glavna sigurnosna prepreka bila ona žena čudna izgleda. Još je izgledala kao da pripada Međuzemlju, a ne običnim smrtnicima. Njegova propusnica gotovo je istekla, ali propusnice postdiplomaca trajale su pet godina, a Charliejev izgled nije se toliko izmijenio od izgleda na fotografiji plastične propusnice.

I dok mu je srce luđački bubnjalo, Charlie se ustrčao glavnim lijevim stubištem do predvorja i računala za pretraživanje kataloga

10 Nprovediva igra riječi. U originalu piše ‘dead drop’. Doslovce prevedeno ‘mrtva poruka’.

11 Na engleskom ‘južno krilo šest’ kaže se ‘south wing six’ ili skraćeno SW6, što je poštanski broj londonske četvrti Fulham.

oko kojih se okupila gomila studenata. Charlie je odlučio prići dizalom iz južnoga krila i prijeći cijelu zgradu kako bi još jedanput mogao provjeriti ima li neprijateljskih lica. Steadman je mogao o ovome obavijestiti mnogo različitih ljudi. Od te se primisli Charlie počeo znojiti.

Dizalo je bilo maleno, poput mrtvačkog kovčega, i dok mu je prilazio, osjetio je da ga netko promatra. Knjižničar ćelave glave buljio je u njega kao kakav jastreb iz svojega odjeljka u kojem je udarao žigove na knjige, otkako je Charlie stigao do vrha stubišta.

Pokušao je ne uzvratiti pogled dok je pritiskao tipku “gore” i čekao.

Staromodni mehanizam lupetao je i zujao, činilo se, cijelu vječnost. Napokon se pred Charliejem zatreslo i zaustavilo ništa više nego malo dotjeranije kuhinjsko dizalo za poslugu.

Stigavši na šesti kat, Charlie je povukao metalna rešetkasta vrata i izašao iz kaveza. Bio je na kraju uskoga hodnika što se protezao u daljinu. Police s knjigama nalijevo promicale su sve brže pokraj Charlieja dok je koračao. Poduža klupa zdesna trebala je biti nešto kao radni stol s pogledom; manje skupine studenata nadvijale su se nad časopisima i notesima u urednim razmacima, i svako malo netko bi iz dosade podigao pogled prema njemu.

Registracijski brojevi su se smanjivali, a Charliejev puls je rastao:

220.98.1000-1419...

BalkanDownload

220.98.533-999...

220.98.200-532...

Charlie je napokon našao onaj koji je tražio. U sekundi je provjerio ima li koga iza njega i zamaknuo za ugao.

Dobra vijest je bila: sve je bilo čisto.

Loša vijest: i polica isto tako.

Zapravo, ne samo jedna polica nego cijeli odjeljak. Charlie je nemoćno pogledavao na tablicu s registracijskim brojem pa na policu, nekoliko puta, ali to mu očito nije pomagalo.

Začuo je pomoćnicu knjižničara koja je gurala škripava kolica – ugledao ju je s druge strane police. Vidjevši izraz na njegovu licu, pomoćnica je tužno uzdahnula i pokazala na malu obavijest što je visjela na kraju odjeljka. Na njoj je stajalo: *Svi registracijski brojevi 220.98 premješteni su u čitaonicu.*

“Jesu li onda svi u čitaonici?” upitao je Charlie. Pomoćnica je samo opet uzdahnula, pogledala s ironičnom nezainteresiranošću nekog svojeg nevidljivog ortaka i ponovno pokazala na bilješku. Charlie je pročistio grlo i pokušao još jedanput.

“Otkada su ondje? Molim lijepo?”

Pomoćnica je čvrsto stisnula usnice. “Premjestili smo ih tek jutros.” Nije ni trepnula.

Vani je vjetar šibao Georgeovu kosu. Pramenovi nepodatne kose stršili su pod čudnim kutovima. Studenti koji što su prolazili gore i dolje na svojim biciklima ugledali bi ga i smijuljili se između sebe. Nekoliko sati kasnije, Georgeova kosa postat će tema veselih razgovora i anegdota po studentskim kafićima diljem grada. No George svega toga nije bio svjestan, jer se toliko zadubio u misli da je načas zaboravio da mora biti oprezan.

Sasvim je zamislivo, pomišljao je, da Charlie nađe Steadmanovu poruku i nestane. Sigurno postoje izlazi za zaposlenike, ulazi za robu. Možda kroz kafeteriju. Ili podrum. U poruci je možda točno objašnjeno tko je izdao zapovijed za Trinaesticu. Možda je u poruci upozorenje da

su obojica u velikoj opasnosti. Koliko je George bio upoznat sa stvarima, sasvim je moguće da postoji još jedna Trinaestica s njegovim likom. Charlie je stoga bio u prednosti glede budućnosti koja je ležala pred njima. George je proračunavao vjerojatnost da ga Charlie jednostavno ostavi ovdje i zбриše.

Shvatio je kako bi, da bi to mogao učiniti, morao dobro poznavati Charlieja. A nije bio siguran da je tako. Pa ipak.

George je bio dobronamjieran čovjek. Znao je da je to tako i sve u njegovoj karijeri temeljilo se na toj unutarnjoj kvaliteti njegova bića. Bilo je, dakako, trenutaka kada je valjalo biti brutalan. Bilo je trenutaka kada je vlastiti opstanak prisiljavao osobu da učini sve što je potrebno.

George je napokon zamijetio podsmješljive poglede te je zagladio čuperke. Poželio je, što mu se često događalo, da je ponio sa sobom knjigu svojega života. U trilerima koje je čitao i u kojima je uživao, gotovo se nikad nije moralo listati unaprijed. Kada bi se osjetio nervoznim ili kada bi bio zabrinut za sigurnost likova, bilo bi dovoljno osjetiti težinu stranica u desnoj ruci. Na polovini knjige, na primjer, znao je da se ne mora pretjerano brinuti – broj preostalih stranica bio je podsjetnik na to da je ostalo još dosta vremena da sve sjedne na svoje mjesto. Čitati neku priču značilo je znati, gotovo s opipljivom sigurnošću, da *stvari nisu ni približno gotove*. Kako bi lijeva strana postajala teža, povećavali su se razlozi za brigu.

George se pitao gdje su oni u njegovoj osobnoj priči.

Charlie mu je bio drag. Želio je pomoći Charlieju i da Charlie pomogne njemu. Iskreno se nadao da ga Charlie neće ostaviti na cjedilu.

Još su imali toliko toga učiniti.

Pogledao je na sat i shvatio kako je vjerojatno još prerano da pozove Tate.

Čitaonica Sveučilišne knjižnice bila je topla, s nadsvođenim stropom, i mračna, osvjetljena niskim žučkastim svjetiljkama i ispunjena prigušenim disanjem i zvukovima okretanja stranica, jedva čujnim tipkanjem po prenosivim računalima, vibrirajućim mobilnim telefonima i prošaptanim flertovima s pozivima na čaj u četiri. Dvije stotine očiju podiglo se prema Charlieju u trenutku kada je naglo ušao, dok njihovi vlasnici nisu odlučili kako on ipak ne zavređuje njihovu pozornost, pa su se spustile na zgodnog mladog lingvistu, odjevenog u trenirku veslačkog tima koledža Selwyn.

Charlie je pretpostavljao sljedeće: čak ako je knjiga i uklonjena – s obzirom na to da su George i on vidjeli znak – Steadman je jamačno osigurao da poruka bude primljena. Otići ili ne otići. Ubiti ili biti ubijen.

Potpuni osjećaj osamljenosti preplavio ga je na trenutak i odjednom je osjetio potrebu da se isповраća.

Charlie je prišao glavnom pultu i malenom žutom olovkom ispunio maleni žuti formular. Napisao je: Steadman, P., *Velški zemaljski zakoni i engleska ekonometrika u doba reformacije*. Morao se prilično požuriti. Neki student čudnog izgleda koji je bio ispred njega, dobacio mu je sarkastičan pogled dok je prije njega stavljao cijeli niz vlastitih formulara u kutiju.

Knjižničar ih je sve uzeo i premjestio u drugu kutiju koju je odmah pokupila druga osoba s kolicima i odgurala ih kroz maleni trijem do dizala što je vodilo, prisjetio se Charlie, do legendarne utrobe knjižnice i mitske kule. Na najvišem katu ležala je najskuplja kolekcija

pornografije poslije one na noćnome ormariću Petera Stringfellowa. To biste barem čuli već u prvom tjednu svojega boravka na koledžu.

Momak čudna izgleda i dalje je preko strogih naočala buljio u Charlieja. Bilo je nešto arogantno u njegovu izgledu, neka predvodnička oštrina iz koje se dalo naslutiti kako procjenjuje koliko su mu bolji rezultati na ispitu od osobe u koju gleda. Bez obzira na razloge, to zurenje izazvalo je u Charlieju neku nervozu i on je okrenuo glavu, odjednom duboko zainteresiran za knjigu koja mu je bila tik do ramena: Bristow, Philip, *Kroz belgijske kanale* (Lymington, Nautical Pub. Co., 1972). Mudro je kimao glavom, listajući niz crno-bijelih grafika. Prikazivali su uglavnom kanale. Podigavši pogled, Charlie nije vidio ni znaka kolicima s knjigama pa je stoga pozornost posvetio *Radu trećeg međunarodnog kolokvija o ekologiji i klasifikaciji malih afričkih sisavaca* (Antwerpen, 1981.). Fontana iz Braboa nakratko mu je bljesnula u sjećanju. Pomislio je na Beckyn osmijeh i obraze rumene od hladnoće uokvirene flamanskim lukovima – bio je to njihov prvi odmor nakon nekog vremena, skoknuti su na kratki izlet rano ujutro. Nije bila obožavateljica kave, ali kada su toga dana stigli na doručak, odlučila je da joj treba jedna jaka doza kofeina. Nije se prestao smijati njezinoj mahnitoj energiji cijeli taj dan. Ta slika i njezin osmijeh izbljedjeli su s mikroskopskim cviljenjem što je dolazilo negdje iz središta čitaonice.

Kolica s knjigama su stizala.

Charlie se odmah zaputio prema njima i primijetio da momak čudna izgleda drži korak s njim na suprotnoj strani čitaonice. Knjižničar je zijevnuo u trenutku kada su njih dvojica istodobno stigla do kolica. Charlie je poznavao knjigu po koricama i posegnuo prema njoj – ali mu je ruka zaustavljena čvrstim stiskom.

“Moja je”, prošaptao je momak. “Žao mi je.”

Charlie se osmjehnuo. “U stvari, bojim se da ćete ustanoviti kako je moja”, odgovorio je šaptom. “Žao mi je.”

Knjižničar ih je obojicu pogledao preko svojih naočala.

Charlie je bacio pogled na formular i vidio da je potpisan s “M. Potts”. Čvrst stisak na njegovoj ruci nije popuštao i Charlie je primijetio da Potts svojom drugom rukom slaže ostalih pet knjiga na kolicima. Sve su bile obilježene istim rukopisom. Stvari nisu izgledale dobro. Charlie je pogledao knjižničara molećivim pogledom. Nije se trebao ni truditi.

“Tražili ste istu knjigu”, rekao je. “Ovaj je gospodin bio prvi.”

“Kakav gospodin?” iskreno se breкнуo Charlie. Učinio je to malo preglasno. Dvjestotinjak lica zabiljilo se u to malo natezanje.

“Molim vas, pustite knjigu”, prošaptao je Potts.

“Doista moram baciti samo kratak pogled na nju”, osmjehnuo se Charlie. “Bi li to bilo u redu?”

“Ne”, rekao je Potts. “Ne bi.”

Charlie je popustio stisak i pogledom ispratio M. Potts do njegova sjedišta u kutu gdje se već bio okružio pravim pravcatim berlinskim zidom historiografije.

Ne znajući što učiniti, ugledao je prazno mjesto do njega i sjeo. Potts se uzvrpoljio na svojem sjedalu.

“Slušaj”, rekao je Charlie najrazumnijim mogućim šaptom.

“I tebi je jasno kao i meni o čemu je ovdje riječ”, rekao je Potts odjednom, uopće ne gledajući Charlieja. Charlie je isti tren bio u stanju potpune pozornosti. “Steadman ove godine sprema ispit o tridesetogodišnjem ratu i obojica ga želimo citirati. Ja znam što ti hoćeš i ti znaš što hoću ja. Pa, stari moj, žao mi je, ali ja sam stigao prvi i ja je posuđujem do lipnja.”

Charlie je uzdahnuo. Mogao bi pokušati kradomice baciti pogled na knjigu, dakako, ali pretjerano ambiciozni Potts neće mu to olakšati jer ju je dobrano zabarikadirao na svojoj strani stola, gurnuvši je između *Engleska ekonomija od Bedea do reformacije* i *Agrarna povijest Walesa*.

Charlie je hinio, barem na trenutak, da odustaje. Čekao je da pogledi znatiželjnika nestanu, okrenuvši se prema policama s knjigama iza sebe. Pokupivši isto tako debelu i tešku knjigu s police, potpisao je listić i krenuo prema izlazu.

George je cupkao na mjestu pokušavajući se ugrijati dok se Charlie trkom spuštao niz glavno stubište.

“Gdje si, dovraga?”^{BALKAN} rekao je George, koji je sa svojim kovčežićem, razbarušene kose, izgledao kao kakav izgubljeni šef prodaje.

“Pssst”, rekao je Charlie.

Martin Potts spuštao se niz stube deset minuta poslije s knjigama u velikoj plastičnoj vrećici Sveučilišne knjižnice. Kanio se brzo odvesti biciklom kako bi stigao do glavne zgrade koledža prije nego što zatvore kavanu. S obzirom na svu tu literaturu i posebnu porciju odreska, petica mu je bila zajamčena.

Stavio je vrećicu u košaru na biciklu. Sagnuo se da otključa lanac bicikla. Kada je ponovno podigao pogled, vrećica je bila na zidu. Zatreptao je očima nekoliko puta i odlučio da više neće piti kavu u Sveučilišnoj knjižnici jer mu od nje nije dobro.

Vrativši se u svoju sobu na koledžu, Martin je ustanovio da je postao ponosni vlasnik knjige o belgijskim kanalima. Nekako istodobno, dok je Martin ljutito udarao nogu svojega radnoga stola, pivnica Maypole bila je puna članova studentskog jedriličarskog kluba koji su krenuli u vikinški pohod po pivnicama. Plastične kacige s

rogovima, rumena lica i smokinzi. Charlie i George sjedili su s lokalnim pukom u jednoj prostoriji pivnice i potiho komentirali današnju mladež. Charlie je ispio svoju pintu piva i otvorio knjigu. Trebalo im je neko vrijeme da se ugriju.

Na stranici dvadeset prvoj bila je olovkom u zaglavlju ispisana jedna rečenica: *Kontakt Zero može pomoći. 10 ujutro. Dom slika. 2561.*

“Uvijek sam mislio da je to mit”, rekao je George.

“Oh, ti nevjerniče”, odgovorio je Charlie.

BalkanDownload

BalkanDownload

29

Predavaonica 3 – Dopunsko informiranje

“Bit će trenutaka”, rekao je Forbes, “kada će samoća biti neizdrživa. Trenutaka kada ćete osjećati da sigurno mora postojati neki izlaz, dodatna potpora, neka ruta bijega. E, vidite, ja sam ovdje kako bih vam rekao da će takvih trenutaka biti mnogo više nego što si vi možete i zamisliti. Ali bit će i ljudi” – sada ih je mrko gledao šmrćući, pritisnut prehladom – “koji će vam pokušati reći da postoji nekakva platforma za bijeg. Oni će je nazvati Kontakt Zero. Znam da ste svi već čuli kojekakva govorkanja. Neki dobrohotni agenti skupili su se, rečeno vam je, i odlučili napraviti plan. Ako se dogodi ono najgore sranje, možete postaviti par diskretnih upita. A Kontakt Zero priskočit će vam u pomoć. Kontakt Zero će vas spasiti. Kontakt Zero je tamo gdje se svi grijesi zaboravljaju. Mjesto poznato samo malom broju osoba u cijelome svijetu. Ne bilo koja sigurna kuća. Nekakav raj na zemlji, pričaju, mjesto na kojem ćete, ako znate kako do njega doći i ako ste voljni to učiniti, jamačno naći mir i spokojan, miran san. To je zato što su nepovjerljivi i paranoični agenti stvorili mjesto za sebe, iz ničega, koje premještaju svaki mjesec kako bi izbjegli sumnjičavce, ljubomorne i brbljavce.

Ja nisam religiozna osoba. Ali razumijem potrebu da postoji nekakav takav Kontakt Zero na isti način na koji razumijem i potrebu za postojanjem nekakva svemogućeg božanstva u svijetu ljudskih napora. Oba ta koncepta, žao mi je što vas moram izvijestiti, u najboljem su slučaju netočna; u najgorem opasna. Posebice kada je vjerovanje u njih iznimno jako, unatoč svim protudokazima.

Na terenu, vi se možete pouzdati samo u same sebe. Imate li sposobnosti, stvorite si sami svoju "jazbinu", dapače. Nekakav pied-á-terre na obali Normandije vele da je popularno odredište za dobro oporavljena špijuna u bijegu. Kao i Porto ili dalmatinska obala. Čak i Južnoafrička Republika za one smionije ili zaljubljenike u dobru morsku hranu.

Ali za nas koji nemamo neka primanja i ušteđevinu, koji smo de facto prisiljeni živjeti o državnome trošku, iskazanom u obliku plaće, nema nekog apsolutnog rješenja tih problema. Ako se uvalite u nevolje, nitko vam neće pružiti ruku pomoći. Neće biti nikoga tko će poslije vas nastaviti vaš posao. Važno je da to shvatite prije nego što odete tamo, na teren. Važno je da znate istinu.

Da biste se istinski mogli osloniti samo na sebe, morate biti potpuno osamljeni. Ja sam ovdje da bih vam to rekao. Samo ćete tada moći voditi brigu o onome što je najvažnije ovoj Službi – o sebi samima."

30

Neil je pomislio kako ured izgleda kao predvorje nekakvog viktorijanskog kupleraja. Ali, dakako, to nije kanio izreći. Pomišljao je na mnogo stvari koje nije izgovarao. Neki ljudi imali su branu između misli i jezika. Neil, unatoč svojoj izvanjskoj pričljivosti, kao da je u sebi imao instaliranu krajnje neposlušnu mrežu zastarjelih viktorijanskih cijevi. I u najbolja vremena trebalo je vremena da riječi nađu put do jezika. A bilo je i trenutaka kada se baš nikakav znak misli nije dao naslutiti na njegovu licu. Baš zato je bio tako dobar u svojem poslu.

Iznenadenje neočekivanim promaknućem smirio je uvjerenjem da je Rose Willetts jedna od najpouzdanijih viših menadžerica u Službi, upraviteljica s dugogodišnjim iskustvom koja se klonila bratoubilačkog rata toga muškoga kluba i nastojanja da se uvijek bude u povoljnijem položaju, tako tipičnih za glavno sjedište na obali Temze. Njegov šef pristao je na Neilov transfer kao grom iz vedra neba. No Neil baš i nije bio previše impresioniran svojim šefom, a pretpostavljao je da je taj osjećaj obostran. Možda joj je baš on bio sugerirao da bi Neil trebao biti prebačen. Ali Neilu je to bilo svejedno. Bio je tisuću i dvjesto funti godišnje bogatiji i u tome trenutku sve drugo bilo je nevažno.

Liz je bila oduševljena kada joj je rekao. Jakeu su bile dvije

godine, a kako je još jedno dijete bilo na putu, hitno im je bila potrebna planirana povišica primanja, taj smirujući grafikon koji tijekom vremena govori da će sve biti u redu sljedeće tri godine kada će već potomak broj dva puzati kućom, a Jake vezivati svoje cipele spremajući se za prvi školski dan. Dodatni plus bit će to da će se on prestati smucati po hladnim, vlažnim podrumima, o čemu on nikada nije govorio, ali je Liz lako zaključivala po njegovim stalnim prehladama, pljesnivu zapahu njegovih cipela i tim prokleta hladnim nogama u krevetu. Nekoć je bio njezin termofor, objašnjavala mu je prije samo tjedan dana, a odnedavno je hladan kao ledena santa.

Mislio je na Liz kada je sljedeće jutro ušao u ured. Rose se osmjehnula, pogledala ga od glave do pete i otpjevušila: „Napokon jedan muškarac koji zna gdje treba kupovati kravate.”

U bilo kojim drugim okolnostima to bi se moglo smatrati čudnim oblikom seksualnog zlostavljanja, ali kako je cjelokupno Roseino ponašanje bilo u skladu s uzusima dobrodošlice i pomalo odvojeno od prihvaćene društvene norme, Neil je bio polaskan i zadovoljan. Morat će reći Liz da su se njezini instinkti pokazali točnima.

Rose je pospjela promaknuće i prisilila Billa, objasnila je, zbog jednog hitnog istraživačkog projekta. Pokazala je rukom prema jednom sivom osobnom računalu u susjednoj sobi, vidljivom kroz prozirni plastični zid što je bio sav okrhnut, iskrzan i izgreben od godina i godina nebrige.

“Nismo baš neki Operacijski stožer CIA-e,” rekla mu je kada su ušli da bi razgledali sobičak, “ali činimo najviše što možemo s raspoloživim novcem. A sada o važnijim stvarima. Jesi li za šalicu čaja?”

Odlučio je da može. Pola sata poslije sjedio je u malenoj crnoj uredskoj fotelji i otvarao teške smeđe ladice radnoga stola i skidao

ostatke ljepljive vrpce s ruba tipkovnice. Rose je sama donijela njegov čaj u velikoj crvenoj tartan šalici, dar edinburške tvornice vunenih tkanina, što je izmamilo osmijeh na Neilovu licu. Pretpostavljao je da je škotska brda upoznala samo kad se vozila kroz njih i ubijala tamošnju divljač. A sada je tu pokušavala, na svoj osobit način, učiniti da se jedan Škot osjeća kao kod kuće.

Dok je grickao suhi kolačić, Rose je nastavila objašnjavati razloge njegova promaknuća. Projekt je, rekla je, kao stvoren za njega. Njegove su analitičke sposobnosti zamijećene, i bit će od koristi pri uspoređivanju planova misija s logističkim isporukama. Ili jednostavnim jezikom rečeno, utvrđivanja što je otišlo kamo, kome i zašto.

Priznala je da to nije baš najuzbudljivija zadaća za nekoga tko je isto tako vrlo prikladan za posao terenskog agenta, ali bio je to položaj na kojem će istinski moći upotrijebiti svoje umne sposobnosti. Zahvaljujući tome poslu, može se lako napredovati u svim smjerovima u Službi – štoviše, niti jedno visoko mjesto nikada nije dobiveno bez njega – a Rose je bila, trudila se iz petnih žila objasniti mu to, neka vrsta njegove tajne obožavateljice.

Primio je tu informaciju na znanje i nakon najmanje moguće stanke kako bi nešto pribilježio, počeo je marljivo tipkati. Rose se divila toj okretnoj ljepoti mladih umova i povukla se u svoj ured. Zagledala se u propadanje gradskih četvrti ispod svojega prozora te u obrise mladoga Neila, koji je marljivo radio, ondje iza stakla.

Rose je u tome trenutku zaključila da dvojica bivših članova Službe, u bijegu u istočnoj Engleskoj, imaju ograničen broj opcija u vezi sa Službom. Zapravo, znala je da, tehnički gledano, oni još nisu bili umirovljeni. No prema njezinu mišljenju, to je bilo nepotrebno sitničarenje.

Zahvaljujući verbalnoj dijareji prijašnjeg vlasnika koji im je dao opis automobila i registracijske pojedinosti, vozilo je lako i brzo nađeno. Nije trebalo mnogo vremena ni da bi mu se ušlo u trag na nekoj farmi, zahvaljujući lokalnoj policijskoj postaji koja je vodila istragu pod pogrešnom pretpostavkom da je u vozilu izgubljeni pas te da je za njegovo preživljavanje ključna brzina pronalaženja s obzirom na to da su se noću temperature spuštale vrlo nisko. Rose je znala da su lokalne policijske snage mnogo motiviranije u traženju vozila kada znaju da je u opasnosti neko maleno bespomoćno stvorenje. A sasvim sigurno nije željela da se na policijskim radijskim primopredajnicima govori o nečemu tako velikom i privlačnom kao što je krađa automobila. Barem je zasad željela da se sve kreće glatko i tiho, kao jegulja među vlatima morske trave.

Tragovi iza farme također su bili ugodno iznenađenje na koje se nije dugo čekalo – zahvaljujući istoj dvojici pozornika koji su ponosno prijavili i otkriće Daihatsua. “Možda su nestali gosti oteli životinju iz vozila”, dojavili su poput dva terijera, željna da se dodvore, ali ne znajući kako. Rose im je zahvalila na profesionalno obavljenom poslu, rekla im da je pas nađen, ispričala se zbog trošenja njihova vremena, zavalila se u fotelju i zadubila u misli uz šalicu čaja Lady Gray. Polje ili zaklon – rječnikom lovaca na lisice – je čisto. Kada lisica izađe iz brloga, psi će joj dati vremena da izađe na čistinu. Ondje je lov brži, lakši, izravniji do samog usmrćivanja.

U skladu s time, u ovom slučaju iz istočne Engleske, čak i najhrabrija lisica imala je ograničen broj mogućnosti. Ljudi vrlo rijetko odlaze u neko skrovište na dulje vrijeme. Uglavnom su upleteni u stalne borbe ili u stalnu jurnjavu – bježeći od straha, obveza, odgovornosti; trčeći za novcem, slavom, suknom ili kitom. Stoga je za Rose predvidjeti postupke većine ljudi bio lak zadatak. Budući da su

tragovi vodili do autoceste, njezina lovina imala je dvije osnovne mogućnosti bijega iz tog zaklona po vlastitu izboru: povratak u London ili bijeg u močvare na istočnoj obali.

Obična osoba bježala bi prema sjeveroistoku, dakako. Što dalje od problema prošlosti. Ali oni su bili lukavi ljudi koje je, napokon, obučavao Forbes Mackinnon. Oni će predvidjeti što bi učinili obični ljudi i postupit će posve suprotno. Postavit će tragove u jednome smjeru, vratiti se njima i pobjeći u suprotnome. Dakle u London. Osim ako...

Osim ako nisu *vrlo* lukavi momci. Oni vrlo lukavi uzet će u obzir ljude koji ih progone. I u tom se trenutku Rose prisjetila nečega što joj je jednom rekao otac: *Kada se lisica zavuče pod zemlju, uvijek izabire brlog s dva izlaza*. Barem to čine one najlukavije.

Ta misao razvukla joj je usnice u osmijeh i Rose se prisjetila jednog razgovora koji je načula u kafiću; odlučila je da će Latham morati provesti svojevrsnu istragu u smjeru istočne Engleske.

Momčić Neil marljivo je tipkao u susjednoj prostoriji što je u Roseinu osamljenom srcu stvaralo osjećaj mirnoće. Znala je da, ako je trag i izgubila, vonj je mogla ponovo nanjušiti baš tu, u svom uredu. Ako je Neil bio tako savjestan, kako je ona vjerovala, sve će biti gotovo za nekoliko dana. Prvo sređivanje dokumenata, a onda i ljudi. Ljudi, pa dokumenti. Sve je to trenutno nedostajalo, ali sve će se to na kraju pronaći.

I onda će sve u svijetu biti dobro.

Te večeri Steadmanov telefon nije prestajao zvoniti. Znao je tko bi to mogao biti pa je proklinjao sebe što je i pokušao obaviti nekoliko telefonskih poziva a da se prije toga nije ohrabrio kojom čašicom. Njegov je glas, ako nije odzvanjao sigurnošću pripremljenog

predavanja, preko telefona zvučao drhtavo. A svaki znak slabosti bio je početak kraja. Čovjek ne može nonšalantno pozvati svoje kolege u Službi i upitati ih “kako idu stvari”.

Pojedinosti su Steadmanu bile potpuno nejasne, ali nikada nije bilo važno što je čovjek znao. Dakako da je nečiji potpis bio na naredbama za Sličice 13. I vjerojatno nije bio potpis osobe koja ih je izdala. I Služba je funkcionirala kao i sve u poslovnom svijetu. Nitko nikada ne preuzima odgovornost nizašto, osim ako to nešto nije uspješno. Operacije su vrlo brzo razvile vlastito središte gravitacije, kada se proširio glas o njihovoj uspješnosti. Njegovi nespretni osobni politički potezi nikada nisu bili dostatan sloj laka koji bi prikrili strah. Činjenica da čovjek ima ikakvo znanje obično bi bila dostatan razlog da mu stvori probleme. Uobičajen savjet za ljude poput Charlieja i Georgea bio je uglavnom da se “drže ispod razine radarskoga snopa zraka”, unatoč tome što bi većina zrakoplova koja bi se toga pridržavala u načelu udarila o brdo.

Pustio je telefon da utihne.

Ponovno je počeo zvoniti.

Neka hladnoća obuzela je Steadmana i on je ispružio drhtavu ruku prema boci škotskog viskija.

31

Iz pivnice su ih odavna izbacili pa su Charlie i George slijedili Inaputak Malonea, svojeg novostečenog pivskog prijatelja, o nekom legendarnom mjestu u Ulici Mill, na kojem se moglo piti i nakon zatvaranja. Prvi vlak kretao je tek za nekoliko sati, a u svakom slučaju bilo je razumnije kloniti se te hladnoće. Dok se Malone gegao ispred njih šepireći se važno, George je ponovno načeo istu temu.

“To je zamka”, rekao je.

“Zašto bi bila zamka?” otpovrnuo je Charlie.

“Zato što bismo i ti i ja, ako bismo pokušali ponovno namamiti nekoga pod našu kontrolu, postupili isto tako. Prodao nam je mit, Charlie. Nije želio imati s nama posla. Vidjelo mu se to u očima. Kontakt Zero ne postoji baš kao ni Djed Božićnjak.”

Učinilo se da je Malone, koji je išao ispred njih, malo zastao. Možda ih je čuo. A možda mu nitko nikada nije rekao istinu o Božiću.

“Ovdje je, George.” Charlie je zalamatao knjigom iz knjižnice ispred Georgeova nosa, knjigom koju je izvukao iz torbe s remenom što je škripao o njegovu ramenu. “I čeka nas u Zgradi sa slikama.”

Pod Zgradom sa slikama Charlie je mislio na Nacionalnu galeriju portreta, dobro poznato i popularno mjesto za tajne sastanke, nevidljive razmjene podataka u prolazu i ostala špijunska posla iz

svijeta tajni. Špijunske su djelatnosti ondje bile gotovo prejednostavne. Važno je imati jedno takvo javno mjesto za obavljanje posla, ali problem s javnim mjestima baš je u tome što su “javna”. To znači da su ondje ljudi. A ljudi vole gledati i ljudi su znatiželjni. No u Zgradi sa slikama neki špijun ima masu koja je fokusirana, masu čija je pozornost usredotočena na nešto drugo. Kataloški broj i vrijeme zapravo je sve što je potrebno kako bi se osiguralo da kontakt bude ondje gdje želiš i kada želiš.

“Ti i ja ne poznajemo Kontakt Zero. On je tajna agenata na terenu. Nitko iz viših krugova ne zna...”

“Nitko osim Forbesa Mackinnona...”

“Oni o tome govore, George, ali misle da je to glupost.”

“I *jest* glupost. To jednostavno ne postoji. Pivo, s druge strane, postoji. Dakle, mislim da je napokon vrijeme da platiš.”

“Tvojim novcem, George? Bit će mi zadovoljstvo.”

George zahihće sebi u bradu dok je Charlie vadio nešto novca iz džepa. Malone se zaustavio ispred velikog prozora koji je bio zamračen komadom tamna platna. Pokucao je na ulazna vrata. Netko je iznutra otkucao odgovor po prozoru. Malone ih je pokretom ruke pozvao da ga slijede pokraj kanti za smeće iza bara. Vrata su se oprezno otvorila i neka golema žena crvene kratke kose pustila ih je unutra.

George je uzeo torbu i našao jedno mjesto u kutu pokraj zahoda. Charlie je ponudio Maloneu piće. Prilazeći šanku, ugledao je nekoliko mladih momaka u košuljama kratkih rukava u klasičnoj tri-dva-tri formaciji, koji su isključili ostali dio svijeta, jasno obilježavajući svoj teritorij. Priznavši njihovu dominaciju, Charlie se jednostavno ispričao i zaobišao ih kako bi došao do šanka. Malone ga je slijedio, pijano posrćući.

U trenutku kada je prolazio pokraj njih, jedan od momaka, obrijane glave i usred neke anegdote, razmahao se pijano rukama. Udario je Malonea po ramenu i prolio malo svojega pića.

Drugi ga je gurnuo tako da se Malone stropoštao na pod. Charlie se zagledao u njih i podigao Malonea.

Znao je da je ovdje stranac i unatoč Maloneovim prosvjedima, odveo ga je na suprotnu stranu šanka, podalje od mogućih problema.

Ali problemi su odlučili slijediti njih.

Maloneov napadač unio se Charlieju u lice.

“... je kurac to bilo?”

“Mala nezgoda. Jesi li za piće?”

“Svi smo za piće.”

“Kako želite – što pijete?”

Momak se potihom njihao na nogama i buljio. To nije bilo planirano. Želio je neki povrat svoje investicije, ali ponuda je bila predobra da bi je odbio.

“Pet boca Grolscha.”

“Nema problema.”

“I meni”, rekao je Malone. Charlie ga je ignorirao i naručio pića. Vidjevši situaciju, George im se priključio nakon nekoliko trenutaka.

“Misliš li isto što i ja?” prošaptao je.

“Brišemo”, rekao je Charlie.

Čim je platio pića, njih su se dvojica zaputila prema vratima.

Hladna pljuska zraka na ulici bila je dobrodošla promjena u usporedbi s černobilskim ozračjem bara. Charlie i George mirno su koračali u suprotnom smjeru od kanti za smeće kada su iza sebe začuli val glazbe i tresak vrata.

Nisu se morali osvrnuti da bi znali tko ih je slijedio.

“Nismo vam dali dopuštenje da odete.”

Glas je bio tik iza njih, ali su oni nastavili hodati.

“Niste čuli što sam rekao?”^{BALKAN} stigao ih je povik.

“Hej!”

George je prvi okrenuo glavu. Bio je to sjajan izbačaj. Boca je bila pravi projektil, gotovo puna, i letjela je ravno prema Charliejevoj glavi.

I tada je George učinio nešto nevjerovatno.

Okrenuo se, zagledao se četvorici momaka u oči i bacio se ispred Charlieja.

Malo je krivo procijenio brzinu projektila i boca ga je tresnula po jednoj strani glave.

Srušio se na asfalt, onesviješten.

Charlie se zabaljio u onesviještenog Georgea pred svojim nogama. Onda se zagledao u momke koji su uzvratili pogled. Protekao je trenutak nadrealne tišine. U Charliejevim očima bilo je nešto što je momcima na parkiralištu izgledalo kao nekakav golemi tenk koji polako ali sigurno okreće kupolu i cilja im točno među oči.

Onaj obrijane glave osjetio je potrebu koraknuti unatrag prema vratima. Ali su mu njegovi prijatelji, koji su iza njega umirali od dosade, zapriječili put.

BalkanDownload

George je došao k svijesti kašljući i iznenadio se vidjevši da se kreću. Sjedio je i kada je izoštrio pogled, spazio je ispred sebe crte na kolniku koje su promicale. Nakratko su ga zaslijepila neka svjetla koja su odmah nestala.

Zaključio je da se vozi u nekom automobilu. Vani je bio mrak.

Okrenuo je glavu udesno i zaboljelo ga je. Okrenuo ju je još malo i ugledao Charlieja za upravljačem. Charlie ga je nakratko namršteno pogledao i vratio pogled na cestu. Automobil je stenjao naprežući se na manjem usponu. Bilo je upitno hoće li još dugo ostati u komadu.

I Charlie je mislio isto to i laknulo mu je kada je vidio da George diše dublje. Zeleno svjetlo automobilske upravljačke ploče podsjetilo je Georgea na duga putovanja automobilom s bratom i majkom. Dva usnula momčića na stražnjem sjedalu Rovera. Nekog ljepšeg mira i osjećaja spokoja nije se mogao prisjetiti. Nagnuo je glavu natrag, tražeći oslonac. Zaboljelo ga je. Bio je još uvijek osjetljiv.

“Što se dogodilo?” upitao je George.

“Nismo im se svidjeli”, odgovorio je Charlie.

“Primijetio sam. I gdje su?”

Charlie je pročistio grlo ne skidajući pogled sa ceste. “U kontejneru za smeće.”

Georgeove su oči bljesnule.

“Živi”, dodao je Charlie. Doimao se nekako odsutnim. George je zaključio da je to normalno.

“Čiji je ovo auto?” promrmljao je George.

“Njihov, mislim. Oslobodit ćemo ga se za koji trenutak. Kako tvoja glava?”

George je postao svjestan pulsiranja u zatiljku. “Dobro. Malo boli.”

“Nisam vidio puno krvi. Niti komadiće stakla u koži. Bit ćeš u redu.” Charlie se stresao, opuštajući zgrčene mišiće i postajući svjestan toga što je George učinio za njega.

“Ne mogu vjerovati da si to učinio”, rekao je Charlie.

“Nema problema.”

“Hvala ti.”

Charlie je zurio u cestu nekoliko trenutaka prije nego što je ponovno progovorio. U međuvremenu su mu se oči ovlažile sjećanjem – i preplavio ga je neki golem val topline prema čovjeku koji je sjedio na suvozačkom sjedalu. Charlieju je odjednom postalo važno da George zna istinu.

“Moja je žena umrla”, rekao je.

George je samo buljio preda se i kimnuo bez riječi u znak sućuti.

“Bio sam ti rekao da me napustila. Ali lagao sam. Poginula je.”

Charlie je pomno vagao svaku riječ, kao da vozi nekom planinskom cestom i pazi na svaki pokret.

“U automobilskoj nesreći”, rekao je. “Poginula je u automobilskoj nesreći.”

George je sjedio u tišini nekoliko trenutaka kako bi odao tim riječima dužno poštovanje. Charlie je bio polusvjestan da George škrguće zubima.

“To je strašno”, bilo je sve što je George mogao reći.

“Da”, rekao je Charlie. “Bilo je. Još uvijek je.”

Stabla što su promicala pokraj njih na objema stranama ceste kao da su im svojim tankim sivim granama pokazivala put.

“Bio sam otišao na posao”, nastavio je Charlie. “Nešto je iskrsnulo u posljednjem trenutku. Zadržao sam se. Druga narudžba zadržala me dan više. I kada sam se vratio, čuo sam da ju je netko izgurao s kolnika. Udarila je u most i bila je na mjestu mrtva. Da nisam bio odsutan tako dugo... ona je mrzila voziti. Ja sam je uvijek svuda vozio.”

Kimnuo je i razmišljao o smrznutom asfaltu na zaustavnom traku. “S njezinom smrću prestalo je i svako moje zanimanje za posao. Više me nije privlačio, barem ne kao na početku. Ja sam je ubio, na neki način. Zajedno s ovim poslom. U tom smo zločinu mi sukrivci. Ne znam zašto ti sve to pričam”, rekao je Charlie. “Uopće nemam pojma.”

Vozili su se otprilike minutu u potpunoj šutnji.

“Kako joj je bilo ime?”^{BALKAN} upitao je George.

“Becky”, rekao je Charlie, a želudac mu se zgrčio kada je izgovorio to ime. “Ime joj je bilo Becky.”

Činilo se da je vozilo malo ubrzalo kada je iza njih zagrmio neki motor, a par svjetala preletio preko vrha brijega. Stizao ih je brzo. Charlie je zamijetio napetost u Georgeovim rukama dok je posezao za kovčežićem prije nego što ga je stavio u krilo.

Automobil iza njih primaknuo se na samo dvadesetak centimetara od njihova stražnjeg branika prije nego što je zagrmio te naglo skrenuvši u pretjecajni trak, projurio pokraj njih. Bio je to Mercedes pun tinejdžera. Dok su crvena svjetla nestajala u daljini, stabla su se smjenjivala s kolažem polja i mjesečine.

“Doista mi je žao zbog tvoje žene”, rekao je George.

BalkanDownload

BalkanDownload

32

Steadman je bio u duboku snu kada se začuo ključ u ključanici.

U stvari, bilo je okrutno rano i da ga nije tako proketo zaskočilo iz zasjede onih pola boce Macallana, s čim su se i dalje hrvala njegova jetra, on bi sada dao jezikovu juhu toj proketoj spremačici.

Ponovno začuvši okretanje ključa, uspravio se smušeno u krevetu. To ga je na trenutak zbunilo, dok nije shvatio da taj drugi zvuk dolazi s *unutarnje* strane. Prvo otključavanje, a onda zaključavanje. Postajao je svjestan toga koliko je rano. Sigurno je još bila duboka noć. Nijedna spremačica, ma koliko luda bila, ne bi pokušala čistiti stan u to doba. A onda se, onako u polusnu i obliven hladnim znojem, pokušao prisjetiti ima li Tracey Yip još uvijek svoju kopiju ključa. “Halo?” rekao je Steadman.

Iz tmine dnevnog boravka nije bilo nikakva odgovora. Negdje vani, sat na koledžu otkucao je četiri. Spustio je bose noge na pod, nazuo papuče i ustao što je tiše mogao. Pomalo ponosno primijetio je da ima ranojutarnju erekciju. Možda si sve to umišlja, pomislio je. Možda je sve to posljedica viskija.

Ali osjećao je neku promjenu u zraku. Bio je siguran. Bio je dobar u tim stvarima. Netko je jamačno bio ovdje.

“Slušaj,” rekao je Steadman, čuteći se pomalo smiješnim jer njegov jutarnji ogrtač nije uspijevaao pokriti i dalje nabreklju erekciju,

“dižem slušalicu i nazivam portire. Razumiješ li?”

Zurio je u mrak. Pred očima su mu lelujale točke. Upalio je noćnu lampu, podigao telefonsku slušalicu pokraj prozora i ustanovio da ne čuje pozivni ton.

Bol u zatiljku potrajala je samo trenutak; dok je padao, osjetio je olakšanje zbog činjenice da je sjedalo kod prozora tapecirano, te čelom udario o njegov vanjski rub.

Nije prošlo ni pola sata, a Latham je već pregledao sobu, povlačeći prste svojih rukavica kako bi ih svukao. Dlanovi su mu bili vrući i znojni od napora. Posao je bio gotovo završen; uskoro bi trebalo svanuti. Uredno je namjestio krevet i osigurao da su uklonjeni svi znaci borbe, premda nije bilo nikakva okršaja, osim udarca glave o tapeciranu drvenu površinu.

U međuvremenu se Steadman “kupao”: život je istjecao iz njega u litrama jer su mu žile na zglobovima bile prerezane savršenom preciznošću, veoma pomno, a topla voda odavna se zamutila i poprimila boju cikle. Sveukupni dojam bio je šokantan, ali ne bi prevario ni nekog polukvalificiranog detektiva, a Latham je baš to i želio postići.

Provjerio je sat i polako izvadilo iz džepa svojega kaputa plastičnu vrećicu. Unutra je bilo nešto dlaka i ljuskica kože što ih je Latham pokupio u kupaonicama na adresama 35b Portnall Gardens i 73 Stendall Road. Vratio se stopama te izmišljene borbe prosipajući genski dokazni materijal kao da sipa crvenu papriku u prahu po nekom omletu. Istina, bio je posebice sadističan u izboru rana, ali bilo mu je stalo do toga da izazove uznemirenost, a bio je i iziritiran. I to zato što je nakon sveg planiranja i obuke za ono što je, uostalom, bilo, kako se zna reći, svijet neočekivanog i nepredvidljivog – pa čak i nakon primjene njegova velikog poznavanja budućih rezultata na ovaj tajni rat – dakle, nakon svega toga, ono što je pospjelo tu, mora se

priznati, ekstremnu strategiju odlaska, bio je niz neočekivanih koincidencija. Neočekivanih! U svijetu nekog špijuna ne može postojati koincidencija. Iskustvo je naučilo Lathama da samo u životu možemo dopustiti svijetu da primi krivnju. U svijetu špijunaže, svaka pogreška je samo tvoja.

Latham je koračao tiho u svojim plastičnim pokrivalima za cipele i ponovno je zaključao vrata ključem koji je bio ukrao spremačici. Prokleo je noćni zrak i prošao kroz vrata koledža – noćni čuvari bili su više usredotočeni na alarm što je nedavno zazvučao na suprotnom kraju zgrade u kojoj je bila kapelica – te je nakon kraćeg razgledanja izloga, ušao u svoje dobro prikriveno vozilo i odvezao se uz zvuke BBC-jeve vremenske prognoze za poljoprivrednike.

BalkanDownload

BalkanDownload

33

Charlie se zabaljio u registracijsku pločicu i shvatio je da je taj otužni izbor stvari pred njima bio sve što su njih dvojica imali, osim jedan drugoga. Automobil, njih dvojica i jedna knjiga iz knjižnice.

U svojem jednosobnom stanu Charlie se osjećao osamljeno. Ali ondje je barem imao svoju glazbu. Svoje CD-ove, svoju omiljenu kožnatu jaknu. Sve to je sada nestalo. Bio je to život PG, prije Georgea, i stojeći tu, Charlie se nije osjetio samo bez korijena nego *nesputan*. Osjećao je da bi, ne bude li posebice pažljiv, uskoro mogao odlebdjeti u zrak i nestati. Pronašli bi ga nakon nekoliko stoljeća, okamenjena u svemiru, smrznutog na opni nekakva odavno zaboravljenog meteorološkog balona.

Zaustavili su se na zabitnom dijelu riječne obale. Charlie je izbjegavao koprive dok su mu cipele postajale sve tamnije od rane jutarnje rose. Otvorio je prednja vrata automobila i otpustio ručnu kočnicu. Malo su pogurali vozilo i uskoro su jedini znak automobila bili otužni balončići što su se između vodenog raslinja probijali na površinu.

Do kolodvora je bilo samo kilometar i pol lagane šetnje seoskim puteljcima, ali George je htio da krenu pješačkom stazom i da se vrate istim putem. Bio je to još jedan standardni sigurnosni manevar, ali za Charlieja – smrznutog, gladnog, s očajničkom željom za malo mira u

životu – to se činilo kao prava vječnost. No zadržao je bijes za sebe. George se bio bacio ispred one boce. Preuzeo je udarac za njega. I Charlie se nadao da će mu jednoga dana moći vratiti uslugu. Ali, samo ne sad.

Vlak je došepesao iz tmine. Charlie i George su se iznenadili kada su tu malenu postaju odjednom preplavili službenici mutnih pogleda, odjeveni u siva odijela i kapute. Očito su savršeno izračunali dokad mogu ostati u krevetima kako bi iskoristili i posljednje, dragocjene minute sna, Charlie je ušao u vlak prvi i sjeo na sjedalo u kutu. Grijalica uz prozor ispuštala je smrdljiv ali blaženo topao zrak u njihova stopala. George je sjeo pokraj Charlieja izbjegavajući izravno pogledati u oči bilo koga drugog.

“Ona ulica ispred Zgrade sa slikama”, prošaptao je George kada je vlak krenuo, “pravi je raj za snajperiste. Mnoštvo je ljudi među koje se može skriti, niz krovova na koje se može leći. Šakalova mama mogla bi te pogoditi u glavu lukom i strijelom. Ili bi nas isto tako lagano mogli srediti iz blizine. Londonski dan u tjednu prepun uobičajene gužve. Svi nekamo jure. Uleti s bodežom i nestane, s nožem otrovne oštrice, s oružjem s prigušivačem. Nitko neće ni primijetiti.”

“Pokušaj biti malo tiši”, rekao je Charlie zamijetivši da neki muškarac, koji je čitao sinoćnje izdanje novina, bulji u njih.

George je kimnuo ispričavajući se. Stišavši glas, nastavio je. “Izradili su studiju, znaš. Neka se novinarka srušila nasred ulice jednog ponedjeljka ujutro. Prošlo je pola sata prije nego što se netko zaustavio i upitao ju je li joj dobro.”

“Nitko se neće srušiti”, rekao je Charlie.

“I što će se dogoditi kada uđemo? Ja nisam upoznat s rasporedom prostorija, jesi li ti? Dvije minute nakon toga može nas zaskočiti

Gainsborough. Kada uđemo, prepušteni smo samima sebi. Ne možemo unijeti oružje pokraj osiguranja. Vani, unutra, to je glupo, to je opasno.”

“Onda ti nemoj ići.”

“Rekao sam ti, Charlie, mi ćemo to riješiti.”

George je promatrao živicu posutu mrazom što je promicala pokraj prozora. Slabo svjetlo počelo se pomaljati preko manje uzvisine i postupno razlijevati poljima. Gdje je bio Gainsborough sada kada im je trebao? Vagon se sada već zagrijao. Bio je dobar osjećaj da te netko drugi vozi.

“Do pola osam bit ćemo na kolodvoru Liverpool Street”, rekao je Charlie. “Nešto ćemo doručkovati u Cityju. Do devet ćemo pročešljati i pregledati područje. Sve do točno devet sati i četrdeset pet minuta bit ćemo na položaju.”

George je napokon slegnuo ramenima. Bio je izmožden da bi se i dalje sporio. A zamisao o doručku zvučala je predobro da bi je odbio. “U redu”, rekao je. “Idemo. Ocijenit ćemo situaciju. Ali, prvi znak problema, i to će biti to...”

Vlak je stigao na vrijeme; najiznenađeniji je bio sam strojovođa.

George i Charlie sklonili su se u kavanu preko puta kolodvora, koja je bila danonoćno otvorena, i skrili se iza *Daily Expressa* u separeu u kutu. U zraku je visio smrad od cigaretnog dima i ustajala jutarnjeg daha. Razgovarali su šaptom, prikrivenim bukom uređaja za kavu *Gaggia*.

Uхватili su poglede dvojice muškaraca u kaputima koji su previše nalikovali na pripadnike Specijalnog odjela. Charliejevom nogom počeli su prolaziti trnci i znao je da će uskoro morati ustati i otići ako ne želi da mu za pet minuta ta noga postane sasvim beskorisna.

Začuđujuće zgodan konobar donio im je kompletan engleski doručak. Charlie je naglo ustao i izašao. Osjetivši nepoželjnu pozornost nazočnih, George ga je slijedio.

“Što ti je bilo?”

“Samo nastavi hodati, dobro?”

Krećući se ususret rijeci jutarnjih pješaka, zamaknuli su u ulicu što je vodila do stare tržnice voća i vune, u kojoj su se sada smjestile tvrtke visoke tehnologije što su se, nakon prvog vala investicija, mučile u očajničkoj nadi da će se stanje poboljšati.

“Nisu mi se svidjela ona dvojica.”

“Ni meni, ali to nije razlog da... okej, imamo pratnju.”

Slijedili su ih. Ne ta dvojica u kaputima. Nego dvojica policajaca u automobilu. Dvije minute prije polako su prošli iza njih, a sada se automobil okrenuo i prepriječio im put nekoliko stotina metara naprijed.

A George i Charlie dobro su znali da se na policajce u odori naleti samo kada oni žele naletjeti na vas. A onda je i tip iz kafića izjurio za njima vičući. Ljudi su se počeli okretati. Bio je stotinjak metara daleko. Charlieju je odjednom bljesnulo.

“Jesi li platio...?”

“Ne... jesi li ti?”

“Jebiga.”

Nisu imali izbora. Ostati kako bi objasnili, bilo bi prerizično. Charlie je stoga bacio na pločnik novčanicu od deset funti i potrčao. George je već bio dobrano odmaknuo.

Natkrivena tržnica pripremala se za vikend-turnir u malom nogometu. Velike bale mreža blokirale su prolaze. Charlie i George krenuli su uokolo, duž aut-crte, i sklonili se iza štanda s vijetnamskom

hranom koji se, činilo se, pripremao prehraniti cjelokupno londonsko stanovništvo rezancima iz golema lonca. U kutu tržnice bila je jedna iz lanca pivnica masnih prozora. U prošaranu odrazu poluotvorenih vrata George je ugledao dvojicu muškaraca u odijelima i kaputima kako prilaze kroz ulaz tržnice.

Ogledali su se znatiželjno nekoliko trenutaka i onda nestali. Charlie i George pogledali su se i smireno otputili u suprotnom smjeru.

Nedostatak sna, potreba da budu stalno u pokretu, da gledaju ispred sebe, iza, iznad, ispod, da osluškuju, brinu se, sumnjaju... možda je sve to bio samo dim i iskrivljena zrcala. Možda je sve to samo proizvod dviju paranoičnih mašta.

Složili su se da neće ostati kako bi to ustanovili.

Vrludali su kroz negdašnji teritorij Jacka Trbosjeka u Whitechapelu, izbjegavajući glavne prometnice, autobusne i taksi postaje, te kolodvore podzemne željeznice. Provjeravali su sve preostale repove – stvarne i umišljene – i obojica su znala da je javni prijevoz sada gotovo sigurno zabranjena zona.

Stoga su nastavili hodati. Od Whitechapela kroz City, dok ih je ledeni vjetar šibao u uskim uličicama u kojima su se spajali sjever i istok. Stigli su do Fitzrovije i onda se spustili, presjekavši kroz parkove i pokrajnje ulice, kadli je Charlie, zamaknuvši iza ugla, ugledao neki sat.

Bilo je devet i četrdeset pet. Unatoč njihovu brzu koraku, kasnili su. I George ga je primijetio. Bilo je dovoljno da se samo jedanput pogledaju – i ponovno su potrčali. *U tome je stvar s profesionalnom paranojom*, pomislio je Charlie. *Vrijeme jednostavno juri.*

Kada su napokon stigli do Trafalgar Squarea, sat je pokazivao 9.55. Trebat će im tri minute da stignu do galerije. Još dvije da uđu i

stignu do mjesta sastanka. Još uvijek bi mogli uspjeti. Sunce je žarko sjalo i nebo je bilo bistro dok je Charlie vukao Georgea prema sjevernom dijelu trga, izbjegavajući opasni promet u Ulici Charing Cross. Bez obzira na to što su kasnili, instinktivno su krenuli prema stražnjoj strani zgrade probijajući se kroz Ulicu Orange, a onda na jug prema početku Pall Malla. George je prikovao pogled za krovove kuća. Charlie za Georgea.

Raspored ulica u tome dijelu grada pružao je mnoge, čak pogubne, uglove. Zgrade u Ulici Adelaide imale su kutne prozore. Ravna crta protezala se preko natkrivene tržnice St. Martin's-in-the-Fields, preko košara s voćem i razglednica s likom princa Williama, i pogodak je bio zajamčen. Isto se odnosilo i na Chandos, pivnicu s malim zvonikom i kipom Samuela Smitha. Radnici pivnice živjeli su u stanovima iznad nje. Nekom profesionalcu ne bi trebalo više od dvije minute da nađe stube i popne se na viši položaj.

Spomenik Edith Cavell zloslutno se nadvijao ponad Georgea. Isklesan u kamenu, stajao je poput kakva stražara, poput znaka upozorenja.

ŽRTVA, vikala su urezana slova na sjevernoj strani.

ČOVJEČNOST, vrištao je istok.

George se oprezno vratio do St. Martin's Placea i na krovu je spazio obris nekog čovjeka.

Povukao je Charliejevu odlučnu ruku poput psa koji je nanjušio trag. Charlie se zagledao u njega i primijetio u njegovim očima strah. Slijedio je Georgeov pogled prema vrhu katedrale nasuprot Galeriji. Iza kamenog pročelja šćućurila se neka prilika. Odbljesak svjetla. Dalekozor? Charlie je privukao Georgea tik uz prljavi prozor prodavaonice novina.

“Vjeruješ li mi sada?”

Charlie je zurio u osobu neko vrijeme. Naposljetku je osoba ustala i mahnula drugoj koja joj se pridružila.

“Snajperisti ne razgovaraju”, rekao je Charlie.

Perači prozora počeli su sastavljati platformu kojom će se spustiti niz pročelje i George je osjetio da ga netko ponovno vuče dalje.

Predvorje Nacionalne galerije portreta bilo je pusto. S obzirom na to da je sada ulaz za građane željne kulture bio besplatan, staklena vrata otvorila su se automatski. Prostor se pomalo doimao kao predvorje nekog modernog hotela.

Mjesto sastanka.

Jedna minuta.

Dobro.

U kutu je sjedila stražarica koja je zurila u maleni CCTV-jev ekran. Pogledala je dvojicu muškaraca kroz naočale, debele poput leća povećala. Charlie je prišao i upitao najpristojnijim školskim tonom: “Biste li nas mogli uputiti prema Galeriji Tudor, molim?” Žena je samo kimnula u smjeru nadsvođenog predvorja. Jedini mogući put bio je popeti se na treći kat dizalom što je zlokobno klepetalo uza goli istočni zid.

Dok su se uspinjali, pretražujući pogledima rubove, u Galeriji Tudor vladala je duboka misaona tišina. Nedaleko od njih bila je skupina talijanskih studenata umjetnosti koja je pomno proučavala maleni potpis: *NGP 1. Izložak, Chandosov portret Shakespearea.*

Nekoliko koraka iza njih stajao je Neil Mackay, promatrajući NGP 2561, izložak poznat kao Ditchleyjev portret kraljice Elizabete I.

Neil je dobro poznao tu sliku. Njezina su stopala čvrsto stajala na oxfordskome tlu, iza njezina raskošna kraljevskog ovratnika sunce

kao da je izvirivalo iza olujnih oblaka na nebu – jasna poruka, pisalo je u potpisu, iskupljenja, nade i, prije svega, oprosta. Neil je držao prikladnim da oprost bude prva tema kafića Posljednja prilika, što je, zapravo, Kontakt Zero i bio, ako malo bolje razmislite o tome.

Neil je ponovno provjerio svoj sat. Prošle su dvije minute. Pravila su pravila. Ma tko bili ti sirotani, loše su odigrali ove karte. Kontakt Zero ne daje drugu šansu. Poželio im je sreću, provukao se pokraj skupnoga portreta potpisnika sporazuma u Somerset Houseu te se žurno i nevidljivo spustio stubama prema stražnjem izlazu.

Zahvaljujući svojem poslu na terenu, Neil je nekoliko puta bio stupio u vezu sa Samaritancima, kako su bili poznati. Samaritanci su bili posrednici, dobre duše koje bi pomagale agentima na terenu da stignu do sigurne luke pri Kontaktu Zero. Nije to bila osoba, dakako, nego mjesto. Vrlo, vrlo sigurno mjesto. On je znao samo mali dio adrese, prirodno. Doći do Kontakta Zero bilo je kao prijeći neku rijeku skaćući s kamena na kamen. Sve što je čovjek trebao učiniti bilo je ustanoviti gdje naći sljedeći kamen u nizu. Trik je bio u tome da je čovjek to mogao otkriti tek kada je već bio u zraku. Ipak, bilo je to dovoljno da čovjeku pruži nadu, a nada je baš bila smisao postojanja Kontakta Zero. Čak i da su se sada susreli s njim, ma tko oni bili, čak i da su ga šćepali na ulici dok bi im on objašnjavao kako doći do sljedeće veze u lancu, ta bi osoba već bila otišla. Slijepo povjerenje nikada nije lako, pomislio je dok ga je zapuhnuo žestok vjetar iz smjera Ulice Orange.

U trenutku kada je Neil podigao ovratnik kako bi se zaštitio od vjetra, Charlie i George zamakli su za ugao i stigli u Galeriju Tudor. Zaustavili su se ispred portreta nekoliko trenutaka. U tom su trenutku obojica znala. I nisu ništa govorila.

Bellissima, rekao je jedan talijanski student iza njih.

Samo minutu poslije, dolje na Trafalgarskom trgu, Horacio i lavovi zabrinuto su ih gledali dok su se George i Charlie mirili s nekim činjenicama.

“Ne možemo li se vratiti?”

“Steadmanu?” Charlieju je curio nos. Useknuo se glasno. “Kakve bi to koristi imalo?”

“Mogli bismo promijeniti vrijeme sastanka. Sve ponoviti.”

“Imali smo samo jednu šansu. I to je to.”

“Onda se moramo ukopati. Vidjeti koje su nam opcije.”

“Koje opcije?”

“Smislit ćemo već neke, kada se ukopamo, zar ne?”

“Gdje?”

“Pa, *ovdje* sigurno ne, Charlie. Ne na prokletom *Trafalgarskom trgu*.”

Charlie se zagledao u nebo. Skupljali su se oblaci, sivi pramenovi, nesigurni u sebe. Oko fontane neki su klinci igrali nogomet. I onda se pljesnuo po čelu. Dugo mu je trebalo da se toga sjeti.

BalkanDownload

* * *

Neil se vratio sa svojega samaritanskog zadatka i ustanovio da je i Rose izašla.

Odlučio je ne spominjati Rose nestanak Charliejeva dosjea. Imao je osjećaj... ne neugode, nego više nekog sukoba interesa glede toga da prijavi takvo što. Impliciralo je to nedostatak učinkovitosti nekog kolege, a ako je Neil išta naučio na početku svoje karijere u Službi, onda je to bilo da valja izbjegavati prijave tuđih nedostataka.

To ga, međutim, nije sprječavalo da malo pronjuška uokolo. A kako ga nitko nije nadzirao, posvetio se svojem starom školskom prijatelju. Računalom se dao u potragu za podacima o Charlieju u projektima svih odjela u protekloj godini. Bude li uspio otkriti neki papirnati trag, možda će moći locirati i dosje – zametnut negdje u fasciklu nekog projekta, zagubljen i zaboravljen. Događalo se to i prije. I nema razloga da se ne dogodi opet. Svaki računalni dokument ima svoj papirnati ekvivalent – negdje. Čak kada bi se računalne dokumente i izbrisalo, papiri su ostajali.

Posljednjih nekoliko godina Služba se razvila. Opseg viška radne snage drastično je smanjen – uzastopne uprave i radne skupine upravnoga odbora na bezbrojnim su sastancima o učinkovitosti i produktivnosti obilježile zadaće koje su utrostručene. Gospoda s podvezicama zavalila su se u svojim kožnatim foteljama i mrštila se nad glavnim točkama, tabelama i fotokopijama grafikona te zaključila kako neku novu službu, modernu službu, sjajnu i odgovornu službu valja osloboditi nepotrebna sala, otpadaka, svekolikog viška. Mora je se srezati i odbaciti suvišne zadaće. Obavještajna izvješća i analize koji se preklapaju bili su samo treća, sasvim nepotrebna, noga.

I tako su triplikati postali duplikati, a duplikati su gotovo sasvim nestali. Umjesto njih uvedena je jednostavna novina – svaki posao obavljala je jedna osoba. Kultura odgovornosti. *Povjerenje u naše djelatnike*, govorili su ljudi s podvezicama, *izražavanje povjerenja našem kapitalu u ljudima*, isticali su dok su svojim HB-ovim olovkama upirali u plastificirane dijagrame o kadrovskim kretanjima.

Problem je bio u tome što su ljudi griješili.

A kada ljudi počnu griješiti, čak i najučinkovitiji administrativni sustav počinje djelovati kao Odjel za izgubljeno i nađeno Britanske željeznice oko 1974.

Neil je već dugo običavao igrati kostolomne utakmice maloga nogometa s dečkima iz Logistike. Taj dan za igru već je odavno ugovoren s njima i odlučio je iskoristiti priliku i malo ih ispipati s tim u vezi. Uvijek su uživali u malo intrige u predahu između dvaju napadaja zabušavanja.

Pozvao ih je kako bi potvrdio dogovor. Na telefon se javio buljooki Derek iz Logistike, podrijetlom iz Glasgowa, koji nikada nije glačao svoje košulje.

“Stižem do tebe za desetak minuta”, rekao je Neil.

“A zašto?” upitao je Derek.

“Pogledaj u svoj rokovnik”, osmjehnuo se Neil. Nastala je kratka stanka, a iz slušalice se začulo listanje papira.

“Ne.”

Neil je pogledao u svoj rokovnik. Bilo je ondje zapisano, oštrim, urednim Neilovim rukopisom.

“Paaa, u mojem je zapisano...”

“Ništa do sljedećeg tjedna u isto vrijeme”, rekao je Derek. “Mislim da si pobrkao datume.”

Neil je znao da nije ništa pobrkao. Za tjedan dana bit će u malenom hotelu s Liz; proslava njihove godišnjice.

“Sastanak je danas, Derek. Nađi vremena.”

Ta Logistika, uzdahnuo je i protegnuo se dok mu nije nešto kvrcnulo u leđima. Kad si je natočio kavu u plastičnu šalicu kako bi je mogao ponijeti, spustio se, hodajući i pijuckajući kavu dok je prolazio pokraj odjela za medije. Njihova zadaća bila je praćenje medija, ali bili su korisni i iz drugih razloga. Imali su lokalne novine. A katkada je to bio jedini način da se dozna kako je igrao Caledonian Thistle. Ili barem kako se već momčad Cally Thisle naziva ovih dana. Inverness nešto.

Nije imao pojma zašto je počeo navijati za njih dok je još bio školarac. Pretpostavljao je da je to zato što su oni tako očito bili nefavoriti u tom svijetu lokalnog derbija.

Zatekao je ondje Alana, kojega je silno volio zbog njegova nevjerojatna prostačenja, kako aranžira prva jutarnja izdanja na nekom stolu za pregled.

“Ovo je nešto novo”, zacvrkutao je Neil.

“Moja kurčeva ideja”, rekao je Alan.

Neil je prelistao novine tražeći vijesti o svemu sjeverno od granice. No zaustavio se na pola puta i zgrabio novine objema rukama prije nego što je plastična šalica s kavom tresnula o pod.

Brzo je odglumio nekakvu mamurnost, što je bila priča za koju je Alan, činilo se, imao puno razumijevanja. Neil se ispričao i izašao u hodnik. Neonska su ga svjetla probadala. Pod se zaljuljao pod njim. Odjurio je do zahoda i povratio ručak, a u glavi mu je i dalje zujalo i šumilo od vijesti koju je vidio. Potajice načinjenu fotokopiju novina stavio je u svoj kovčežić i potrudio se ostatak dana biti nevidljiv. Rose je samo jedanput provirila u njegov ured kako bi mu ponudila neki kolačić. Zahvalio je, ali se pretvarao da je nasmijan, veseo i bezbrižan. Mogao je statirati u filmu *Moje pjesme, moji snovi*.

Kada je stigao kući, košulja mu je bila natopljena znojem, a srce ga je stezalo i tištalo u grudima. Bio je dobar korak ispred svih koji su se vraćali s posla u taj dio sjeverozapadnog Londona, prolazeći pokraj uličnih svjetiljaka koje su se iz nekih tajnovitih razloga upalile puno kasnije te večeri. Charlieja su definitivno klasificirali kao VNT, što je bila kolokvijalna kratica za “Vani na terenu” koju su rabili u Službi umjesto službenog izraza “terenska operacija u tijeku/aktivna”. Bio kolokvijalni ili službeni naziv, ono što je značio bilo je da je Charlie i

dalje bio, što se Službe ticalo, dio tima u punom radnom odnosu na terenskom zadatku. No u što se zapravo ondje upetljao, bio je dostatan razlog da čovjek dobije još jedan čir na želucu.

Otvorio je ulazna vrata. Dočekala su ga ista dva zvuka koja su ga i inače dočekivala: glas njegove supruge koja telefonski razgovara s nekim i njegov sin koji vježba karate udarce na skupom francuskom pisaćem stolu s početka devetnaestog stoljeća.

“Bog, skakavče”, rekao je privinuvši malenoga Jakea na grudi i dignuo noge na sofu. Nastojao je biti vedar, istodobno dopustivši podsvijesti da mahnito analizira proketo složenu situaciju što se razvijala duboko ispod površine.

Voda iz kotlića je potekla i Liz je ušla još brbljajući s nekim preko bežičnog telefona. Neil je zakimao glavom. “*Plavi telefon* za trudne majke”, objasnila je pokrivši dlanom mikrofonsku slušalicu. “Njima ne smeta ako me čuju kako piškim”. Jake je zahihotao na tu riječ i poljubio tatu u obraz prije nego što ga je zadovoljno mlatnuo po glavi otvorenim dlanom. Liz je prekinula razgovor i poljubila Neila u usta. Još su uživali u ljubljenju.

“Cijeli dan ne može dočekati da te premlati”, rekla je. Osmjehnula se smiješkom od kojega se on topio.

“Sada ima priliku”, smijao se Neil.

“Što se dogodilo?” upitala je. Znala je. Uvijek je znala. Usprkos njegovoj obuci, uvijek bi joj uspjelo to izvući iz njega dok si rekao keks.

Pokušavao joj je prodati nekakvu relativno autentičnu priču o stresu na poslu kadli je naćulio uši zbog nečega u hodniku. Radio je bio uključen i on ga je mogao čuti iz kuhinje.

“... koji je, kako se vjeruje, posljednji put viđen na izletu biciklom kroz Kent, molimo vas da stupite u vezu s Odjelom šesnaest bolnice

Princeza Margareta Rose u Edinburghu. Riječ je o njenoj majci Jane koja je ozbiljno bolesna.”

Neil je čekao da ponove poruku, ali bio je siguran da je dobro čuo i prvi put. Uhvatio je Liz za nadlakticu. “Je li upravo rekla Charles Millar?”

“Tko je li rekao?”

“Na radiju...”

“Je li to netko na vratima?” odjednom je upitala Liz.

Neil je postao svjestan buke iz hodnika. Spustio je Jakea na pod i spretno izbjegao igračke razbacane prostorom za igru u podnožju stubišta.

Zvono nije zvonilo. Ali netko je definitivno kucao.

Neil je provjerio sat. Osam navečer. Bolje da nije nikakav dostavljač. Trzajem je otvorio vrata, zaboravivši na trenutak da mu je Liz uvijek govorila da prije toga stavi lanac.

Na pragu su stajala dva probisvijeta, blago se njišući. Neilu je trebalo nekoliko sekunda da registrira kako jedan od njih izgovara njegovo ime.

“Neil, to sam ja. Charlie.”

34

Latham je čekao cijeli dan kako bi razgovarao s Rose. No njegova potreba da to učini bila je manje važna od njezine potrebe da radi. Razmijenili su poruke tijekom objeda i još jedanput poslijepodne, no kada god je jedno od njih htjelo razgovarati, onaj drugi bio bi zaposlen.

Kada su napokon uspjeli porazgovarati u Lathamovu BMW-u, bilo je već vrijeme večere i oboje su, što je nepotrebno naglasiti, bili umorni, napeti i gladni.

Latham je objašnjavao kako je to rizično.

“Ja sam toga svjesna”, rekla je Rose.

Latham se pitao može li se taj duh vratiti u bocu sada kada su se upleli i lokalni mediji.

“Nije više riječ o kontroli”, objasnila je Rose. “Gotovo smo se riješili problema. A osim toga, to je samo neki lokalni list, za ime Božje, a ne *International Herald Tribune*.”

Problem bi se, nastavljao je Latham, mogao povećati zbog napora koji je uložena da ga se otkloni.

“To je tvoje mišljenje, je li?” Rose je bila odlučna. “Koliko se sjećam, ja o stvarima *mislam*, a ti ih *obavljaš*; čini mi se da je to postalo pravilo.”

Latham je objasnio da je to njegovo mišljenje. Dakako, nastavio

je, on je uvijek bio za agresiju. Moskovska policija, tako mu je rečeno, godinama je neslužbeno jamčila da će proširiti svoje ovlasti i opseg metoda kad je riječ o kriminalcima za kojima traga. Drugim riječima, ako otmičari talaca zaprijetite ubojstvom nekog političara, policija će jednostavno i metodički naći cijele obitelji otmičara i zaprijetiti im još okrutnijom sudbinom. Latham je istinski obožavao Ruse. Kada imaš sredstva, možeš udvostručiti uloge i oduprijeti se bilo kojoj prijetnji. Koncentracija goleme i brutalne sile kako bi se postigao željeni cilj.

Kao ovdje. Kao sada.

Samo što se ovaj bat, namijenjen razbijanju tog oraščića, ponešto opirao kontroli.

“Tih oraščića”, podsjetila ga je ona.

Latham je rekao da shvaća.

“Moramo ih izmamiti iz brloga,” rekla je, “a samo je pitanje vremena kada će biti istjerani na čistinu.”

Latham je zamolio Rose da malo ublaži svoje lovačke metafore.

“Nemaju kamo”, trznula se Rose, umirući za šalicom čaja. “Primićemo se posljednjem pozivu lovačkim psima i ti to jako dobro znaš. A tako dugo dok se nas dvoje budemo razumjeli, i njima se uđe u trag, vjerujem da će to biti kraj svemu.”

Latham ju je upitao za sređivanje dokumenata. Bio je zabrinut.

Rose se morala suzdržati da ne eksplodira. “To je”, objasnila je, “moja briga. Znaš li ti kako je teško upravljati nečim te veličine? I još tako dugo? Taj Projekt je u tijeku već godinama. I to, mogu reći, vrlo dobro. I sada, odjednom, moram ga prekinuti – i to s osmijehom na licu. Ti nemaš pojma. Uopće nemaš pojma. Ja nemam nikoga s kim bih mogla porazgovarati o svemu. Nikoga kome bih se mogla povjeriti. Ja sam sama, znaš. I to otkako su njega odveli. To je sve što sam ikada

imala.”

Latham se ispričao. Nije mu bilo drago vidjeti Rose uzrujanu. Ta dvojica muškaraca posljednje su osobe koje znaju istinu o njihovu Projektu: jedan je svojedobno i sam bio dio Projekta, a drugi slijedom puke nesreće.

Komadić papira može izmijeniti čovjekov život. U ovom slučaju to je bilo jedno pismo. To pismo bilo je u središtu svega. Oboje su to znali. Ono ih je sve povezivalo.

Kada bi ga samo mogli naći.

BalkanDownload

BalkanDownload

35

Neil nije osoba koja postavlja pitanja, mislio je Charlie. Čak i kada mu se stari prijatelji pojave na vratima, prljavi. George je bio pod tušem, što je Charlie već bio obavio, i sada se, raskuštrane kose koja se sušila u toplini sobe, osjećao tisuću posto bolje, grickajući Neilov kolač od mrkve i natežući iz šalice s likom poštara Pata čaj boje tikovine.

Liz se osmjehivala s drugog kraja velikog kuhinjskog stola. Na peći se kuhala juha, iz tostera se širio miris prepečenca; bojler je utiskivao toplinu i sreću u svaku poru Charliejeva tijela.

“Ne mogu ti reći koliko sam ti zahvalan”, ponovio je Charlie.

Neil ga je pogledao strogim optužujućim pogledom. “A zašto ne?” Onda je prasnuo u smijeh i podigao ruku prije nego što je Charlie zaustio da odgovori. “Nema na čemu”, rekao je Neil, odmahujući rukom. “I ne moraš mi reći ništa što ne želiš.”

Charlie se osmjehnuo, ali su se riječi urezale malo dublje, poput pandža inače dobroćudne mačke.

“Sve ću ti reći, Neil, ako to želiš.”

“Kako ti hoćeš”, smješкао se Neil.

Georgeovi koraci po stubama poručili su svima da je kupaonica slobodna.

“Mislim da ću sada okupati Jakea”, rekla je Liz. “Vi pripazite na

juhu.”

“Ne mogu odvojiti oči od nje”, rekao je Charlie. Liz, je odvukla Jakea od malenog glazbenog vlaka što mu je kružio oko nogu u sve manjim krugovima. Čim je otišla, Neil se primaknuo Charlieju.

“Charlie, ja znam sve o tome.”

Charlie se ukočio u trenutku kada se spremao zagristi u kolač, dok je George ulazio odjeven u svoju prljavu odjeću, ali sada namirisan, poput vrta lavande.

“Što hoćeš reći?”

“Hoću reći da znam.”

George se smješкао, osjetivši neku napetost u zraku, i posegnuo za čajnikom. Neil se nije digao niti mu je ponudio šalicu. To je Charlieja učinilo još napetijim. George je našao šalice čim je otvorio ormarić.

“Postavit ću ti jedno pitanje, Charlie. Slažeš li se?”

Charlie je zamijetio da je Neil okrenuo glavu tako da su mu obojica, George i on, u vidokrugu.

“Naravno”, rekao je Charlie.

“Jesi li se ikada pitao što je moj posao?”

Charlie to nije očekivao.

“Imaš prodavaonicu sendviča.”

“Jesi li se ikada zapitao zašto bi jedan inteligentan klinac iz tvoje škole bio zadovoljan time da vodi prodavaonicu sendviča cijeli svoj život?”

“Iskreno govoreći, Neil,” nastavio je Charlie, “nije mi to nikada palo na pamet.”

George je ulio mlijeko i usuo šećer u svoj čaj i sjeo na klupu do

Charlieja.

“Pa, trebalo ti je pasti na pamet. I baš je dobro što sam ja fini dečko. Jer si napravio najgoru profesionalnu pizdariju koju sam vidio u svojem životu.”

I Neil je posegnuo za nečim ispod stola dok su se George i Charlie nakostriješili kao dva dikobraza.

S kuhinjskog je stola u njih zurio novinski naslov. Bilo je to sinoćnje izdanje *Cambridge Evening Newsa*. Naslov je bio jednostavan i jasan: UBOJSTVO U KOLEDŽU, TRAGA SE ZA DVOJICOM MUŠKARACA. A ispod naslova, dva fotografska portreta Georgea i Charlieja.

“Ja radim za Službu, Charlie. Baš kao i ti.”

Charlie je pokušao nešto reći, ali zvuk što ga je ispuštao nije bio sličan ni jednoj riječi.

“Znaš li zašto te je Steadman unovačio? Jer sam mu to ja rekao. Ja sam napisao prijedlog. Tvoja posljednja godina u koledžu, zar ne? Moja prva na poslu. Ja sam te obilježio. Jer sam mislio da si savršen za taj posao. Nisam poslije čuo za tebe pa sam mislio da nisi uspio. I onda, pogodi što se dogodilo. Ti me nazoveš u šest ujutro i zamoliš da se poigramo Analize budućih rezultata, za ime Božje.”

“Ti si njega zvao?” upitao je George. “Kada?”

“Iz tvoje kuće”, uspio je istisnuti Charlie.

George je tresnuo stopalom po nozi stola. “Ti, idiote!”

Neil je i dalje buljio u Charlieja. “Dakle, to je priča, sunašce. Znam, momci, da ste u nevolji. Pa, stoga, dajte pokažite malo profesionalne uljudnosti koju zavređujem i recite mi bih li se trebao brinuti? Ne morate mi iznositi previše jezivih pojedinosti. Ali mislim da poznajem Charlieja Millara dovoljno dobro da znam kako ne bi

svjesno dopustio da ga ulove u ovako nečemu.”

Neil je ustao i odmaknuo se od stola, povukavši se u kut odmah do noževa za kruh. Charlie se pitao što bi učinio da Neil navali na njega nožem. Zaključio je da bi bio iznenađen i potresen. Previše je lijepih sjećanja iz mladosti dok su igrali nogomet koja bi ga usporila. Ne bi imao ni najmanje šanse.

Neil se sada uzšetao gore-dolje, a George se dao na optuživanja. “Otkrit će da ste vas dvojica razgovarali – pretpostavljam da ste prijatelji još iz školskih dana? Onda će jamačno nadzirati i ovo mjesto. Ako ne već sad, onda uskoro.”

Charlie je ustao sa svojega mjesta i dohvatio Neilovu nadlakticu. “Bili smo na tajnome zadatku. Obojica. A onda je stigla zapovijed. Trinaesta sličica. Mi smo bili označeni kao ciljevi, Neil, netko želi našu smrt.”

“U Službi? Tko?”

“Pa, zašto misliš da smo ovdje!? Trebalo nam je mjesto da o svemu dobro razmislimo – misliš da smo ovo mi?” Zamahao je novinama ispred Neila, prolivši čaj, premda to nije zamijetio. “To je moje prijateljsko lice...”

“Zašto niste pokušali s Kontaktom Zero?”

“Nemoj i ti, zaboga”, uzdahnuo je George.

“On postoji”, obrecnuo se Charlie.

Neil nije rekao ništa i spustio je pogled na Steadmanovu sliku. Shvatio je u tome trenutku koga nije nedavno dočekaio, ali sada je bilo prekasno – nije imalo smisla stvari još više pogoršavati.

“Pretpostavljam onda da ovo s vama nema nikakve veze?”

“Samo smo porazgovarali s njim, Neil. Nismo imali kamo.”

Neil je odlučio da ovo nije najbolji trenutak da svali na njih još

više loših vijesti u ionako lošoj situaciji.

A onda se začulo zvono na ulaznim vratima.

Charlie i George bacili su poglede na kuhinjske prozore, od kojih su dva gledala prema stražnjoj strani kuće. Neil je poskočio i navukao zavjese. Začuvši Lizine korake na stubama, izjurio je u hodnik. Kroz staklo do ulaznih vrata nazirala se neka osoba. Liz je krenula prema vratima, ali Neilov šapat bio je oštar poput lasera...

(“ne ne ne...”)

I ona je stala kao ukopana. Samo su se pogledali. *Što je?* Njegove su joj oči govorile da je to nešto istinsko, nešto ozbiljno, *dušo, doista jest, i sve ove godine koje se poznajemo, uvijek si znala da ću te jednoga dana zamoliti da učiniš nešto za mene, nešto što ću ti morati prenijeti samo pogledom, ali pogledom koji ćeš ti razumjeti, jer me ti poznaš i voliš, i eto, to je sada to, srce moje, i molim Boga da to razumiješ kao što razumiješ i mene...*

Liz je razumjela.

Zaustavila se kao ukopana i potiho se vratila stubama na kat, očekujući da bi Jake svakoga trena mogao zaplakati. Zvonjavu je zamijenilo lupanje na vrata. Dovratci su podrhtavali. U dovratku što je dijelio kuhinju od hodnika, Charlie, George i Neil čekali su u tišini dok lupanje nije prestalo.

“Onda, što ste učinili da ste zavrijedili sve ovo?” prošaptao je Neil kada je ocijenio da je opasnost prošla.

“Kada bismo to znali,” rekao je Charlie, “onda ne bismo bili ovdje.”

Neilov se pogled izgubio u dubokim i zabrinutim mislima. Charlie je zamijetio da je podigao pogled i skrenuo udesno, iz čega se dalo zaključiti da si pokušava nešto predočiti u mislima. Charlie je bio u

pravu.

“Morat ćete napustiti zemlju”, rekao je Neil.

U njegovu je glasu bilo neke jezive odlučnosti koja je obojici muškaraca govorila da se o tome neće moći pregovarati.

“Da”, rekao je George.

“Otići ćete iz zemlje, a ja ću vidjeti što se da učiniti.”

Charlie je uzdahnuo. “A kako ćemo to izvesti?”

Neil je pokušavao smisliti kako privoljeti drugu polovicu Kontakta Zero da učini nešto za ovu dvojicu jadnika. No sada je za to bilo prekasno, pritisak je bio prevelik. Ove će novine sve promijeniti – pod pretpostavkom, što je on i učinio, da je osoba koja je zamislila ovu namještaljku, pripremila sve snage u zemlji da ne otkrivaju nikakve podatke. Mreža je izbačena daleko i široko, a da nitko nema pojma zašto je to toliko važno. U tome je bila veličina Zakona o terorizmu. U grubim vremenima, poput ovih, većina snaga jednostavno bi učinila ono što se od njih tražilo bez postavljanja nezgodnih pitanja.

“Luke će vrvjeti policijom”, zasiktao je George. “Zračne luke, pa, njih najbolje da zaboravimo. Mogli bismo pokušati sami prijeći La Manche, ali ne bih se baš odvažio prelaziti brodske rute u prekrasnom svijetlozelenom brodiću.”

Charlie je otišao do kuhinjskog stola kako bi ponovo bacio pogled na onaj napis. Istodobno je nogom udario neku Jakeovu igračku koja je zazujala i zaklepetala, a vlakić je ponovno počeo juriti u krug. Život je Charlieju odašiljao poruke i trebalo mu je nekoliko trenutaka da to shvati.

“Znam kako ćemo to izvesti”, rekao je zureći u vlak koji je pućpućpućkao oko njegovih gležnjeva.

Ponovno im je pozornost privukla neka buka.

Na ulaznim je vratima netko otvarao vratašca za poštu.

Jedan ružičasti list papira uletio je unutra i pao na otirač za cipele. Trojica su se muškaraca pogledala.

Neil se prvi pomaknuo. Polako se primaknuo hodniku, spretno izbjegavajući one dijelove gdje bi ga se moglo vidjeti s ulice.

Charlie i George su mu se pridružili dok je razmotavao taj neugodni objekt. Na njemu je nešto bilo ispisano.

Bio je to poziv na prikupljanje novca za neku političku stranku.

Neil ga je zgužvao jednom rukom.

Charlie i George, koji su do toga trenutka bili spremni na ono najgore, čekali su da netko provali kroz vrata.

No barem im jednom nije bila suđena loša vijest. Vrata su ostala nedirnuti.

Neil je vozio automobil svoje punice najbrže što je mogao, a kako je to bio Subaru turbo, bilo je to uistinu vrlo brzo. Neonska svjetla Londona ustupila su mjesto stambenim četvrtima predgrađa i svakoga trenutka Charlie i George očekivali su da će začuti sirenu policijskog automobila što će se oglasiti u suzvučju sa škripom guma i rikom motora njihova automobila.

“Veliki ključ otvara garažu, ovaj s crnom oznakom je za kombi.”

Automobil je lako klizio ulicama i ceste su se uskoro pretvorile u obilaznice. Nekakva industrijska zona nazirala se u daljini. George i Charlie sjedili su na stražnjem sjedalu, pognutih glava, pridržavajući jedan drugoga na zavojima.

Automobil se napokon zaustavio i Neil je povukao ručnu kočnicu.

“Pričekajte ovdje”, rekao je. “I ne dižite glave.”

Odjednom je kroz Charliejevu glavu projurila panična pomisao. *Mogao nas je dovesti ovamo iz drugog razloga. Samo jedan telefonski poziv Liz i sve bi uskoro moglo biti svršeno...*

Charlie se prestrašeno trgnuo kada su se otvorila stražnja vrata. Hladni zrak bockao je lica dvojice muškaraca, a Neil im je pružio ruku. Nalazili su se ispred malog niza garaža.

“U redu je, sve je čisto, možete ići. Ostat ću dok ne otvorite vrata, a onda ste prepušteni samima sebi. Bacite ključeve. Ja ću sutra promijeniti brave.”

Charlie se zagledao u prijatelja.

“To je suludo...” počeo je.

“Odgovore samo na razglednici”, rekao je Neil i zagrlio ga. I s toplim ali nervoznim osmijehom vratio se u automobil. George je već bio na pola puta do garaže. Charlie je potrčao za njim. Kada ga je sustigao, vrata garaže već su bila otvorena; Neilova stražnja svjetla bila su sve što je Charlie još mogao vidjeti.

U garaži je bio omanji kombi na kojem je pisalo da su njihovi sendviči “najslasniji u gradu”. Kada su ušli u kombi, Charlieju je na pamet pala još jedna misao. Bilo je sada prekasno, dakako, ali misao se ipak pojavila. Pomislio je: *Radio. Prokletstvo, ona prokleta poruka putem radija.*

Motor kombija upalio je otprve. Spremnik je bio pun i ovdje su, složila su se obojica muškaraca, naišli na uistinu najvećeg prijatelja.

Charlie je znao u kojem smjeru moraju krenuti. No George je imao prvo jednu molbu. Charlie ga je upitao kojim putem doći dotamo. George mu je objasnio.

“Dobro,” rekao je Charlie, “nije previše izvan puta.”

Ne bi li ublažio nervoznu tišinu što se ispriječila između njih,

Charlie je uključio radio. Upravo su završavale vijesti. No prije vremenske prognoze, spikerov glas postao je ozbiljan.

“A sada hitna poruka za jednog Charlesa Millara iz Londona. Moli se Charles Millar iz Londona, za koga se vjeruje da je na biciklističkom obilasku grofovije Kent, da se javi na Odjel šesnaest bolnice Princeza Margareta Rose u Edinburghu. Riječ je o njegovoj majci Jane, koja je ozbiljno bolesna.”

George je pogledao Charlieja čije su ruke bile mirno oslonjene o upravljač. Na radiju je počinjala neka komedija, još jedna genijalnost programskog rasporeda. Charlie se mirno nagnuo naprijed te isključio radio. Primicali su se semaforu na kojem je bilo upaljeno crveno svjetlo i bilo je pitanje hoće li se uspjeti zaustaviti na vrijeme...

“Charlie!”

Gume su ostavile tragove na kolniku, ali kombi se zaustavio na vrijeme.

“Charlie”, rekao je George. “To ne može biti stvarno. Siguran sam u to...”

“Gadovi,” Charlie je stiskao zube, “gadovi...”

“Mogao bi biti neki drugi Charles Millar...”

“Mamino ime, to je mamino ime...”

“Može biti neka druga Jane, neki drugi Charles i neka druga Jane... Nisam ni siguran da to i dalje rade. Rade li to i dalje?”

“To je njezina jebena lokalna bolnica, George. I pretpostavljam da će, stupiš li u kontakt s lokalnom policijom, ona učiniti gotovo sve što želiš.”

Prilazeći kružnom toku, Charlie je ugledao prometni znak. Pisalo je: Sjever. Dok su mu suze navirale na oči, natjerao je kombi preko triju voznihih trakova na izlazni trak.

“Nemoj biti idiot, Charlie”, rekao je George.

“Ti imaš nešto što još moraš obaviti,” zarežao je Charlie, “pa, jebi se, imam i ja.”

Izdržao je do prve benzinske postaje s restoranom. Zaustavili su se i sjedili u kombiju na samom rubu parkirališta, gdje vanjska rasvjeta nije radila.

“Mogao bi i nazvati”, rekao je George. “Da budeš siguran.”

“A što ako je to ona?” upitao je Charlie.

“Tada ćeš imati više podataka na temelju kojih ćeš moći odlučiti.”

“Bojim se, George.”

Georgea je to priznanje malo potreslo. I on se tako osjećao, ali nije mogao zamisliti da to s nekim podijeli. Čak ni s osobom koja je sada sjedila do njega. Imao je problema s dijeljenjem osjećaja, znao je to. I bilo mu je drago da Charlie nema istih problema.

“Želiš li šalicu kave?”

“Ne možemo”, uzdahnuo je Charlie. “Ne sada.”

Kao na kakav šlagvort, policijski je automobil projurio autocestom. Jureći za nekim.

“Onda ćemo ovo završiti. Dođi.”

Izašao je iz kombija i otvorio vozačka vrata. Charlie je još trenutak sjedio zureći u upravljačku ploču, a onda je izbacio noge i slijedio ga do javnog telefona što je stajao poput glavnog pjevača obasjanog jedinim reflektorom na cijelom parkiralištu.

“Ući će u trag telefonskom pozivu.”

“Potrebna ti je samo informacija. Možeš biti bilo tko.”

Charlie je kimnuo. Dok je memorirao broj što su mu ga dali na informacijama, učinio je nešto što nikad nije: prekrižio je prste. “Ne

znam, nisam siguran”, rekao je Charlie.

“Daj ovamo”, rekao je George.

“Princeza Margareta Rose...!”

Georgeov akcent odjednom je postao škotski. “Da, mogu li...”

“Samo trenutak, molim...”

Iz slušalice je zaszvirala glazba. Nešto od Sinatre. Barem nije *My Way*, pomislio je George.

“Ispričavam se što ste morali čekati. Princeza Margareta Rose, kako vam možemo pomoći?”

“Zovem s BBC-ja, istražujemo lažne dojavljivače koji povremeno nazivaju našu SOS liniju.”

“O, da, a-ha, mislite na gospođu Millar...”

George je zatvorio oči... onda je pogledao Charlieja čije je lice odražavalo Georgeovo ubrzano kucanje srca.

“Imate li možda podatak koliko je ljudi dosad nazvalo?”

“Zasad ste vi jedini”, rekla je.

“Pa, to mi je drago čuti.”

George se spremao spustiti slušalicu, ali žena s druge strane nije prestajala govoriti.

“I sin, dakako.”

“Sin?”

Charlie se zagledao u njega.

“Da,” nastavljala je telefonistica, “evo ga, da...” Na trenutak se začulo premetanje papira u pozadini. “Sin nas je nazvao gotovo odmah, bio je jako uzrujan. Šteta. Nije joj baš dobro. Devedeset šest, pazite, to i nije tako loše, kada malo bolje promislite. Nisam mislila da to još rađe, ali navodno je policija...”

“Devedeset šest, kažete?”

Napetost je curnula s Charliejeva lica poput vodopada.

“Da, to i nije tako strašno u tim godinama, zar ne? Tko zna hoćemo li mi doživjeti to...”

“Najljepša hvala”, rekao je George i spustio slušalicu.

Nije prošlo ni sat vremena i njih su se dvojica, prema Georgeovim uputama, našla na nekoj manjoj cesti u Kentu. George je namjestio radioprijamnik u kombiju tako da mogu prisluškiivati emitiranje lokalne policije putem policijskih frekvencija. Češće nego što su pretpostavljali, stizali su pozivi u vezi s dvojicom odbjeglih muškaraca, čiji su opisi odgovarali njihovom izgledu. Nije bilo poznato u kojem se dijelu zemlje nalaze, ali policijske snage bile su upozorene da tragaju za automobilima s neobičnim natpisima, ukradenima ili iznajmljenima, ili koji nisu iz okruga.

Na kombiju kojim su se vozili spominjao se južni London i obojica su se trzala svaki put kada bi u retrovizoru zabljesnula svjetla nekog automobila. Charlieju je laknulo kada su se zaustavili pred semaforom i kada mu je George pokazao da parkira iza ugla.

George je samo sjedio ondje nekoliko minuta i Charlie se pitao bi li trebao što reći. Odlučio je šutjeti. Primijetio je da George blago drhti.

“Jesi li u redu?”

“Samo me pusti da to obavim, dobro?”

Ponovno se okrenuo na suprotnu stranu i onda je Charlie shvatio zašto to čini. Pratio je smjer Georgeova pogleda kroz prozor, preko ulice do malog travnjaka. Ondje, na suprotnoj strani travnjaka, bio je jarko osvjetljen veliki prozor doma za invalide. U prostoriji je bilo samo nekoliko muškaraca i žena u invalidskim kolicima. Najbliže

prozoru sjedila je mlada djevojka koja je gledala televizor. Imala je crvenu kosu – i najpametnije oči na svijetu. Pomoćna sestra u žutoj uniformi prišla joj je i nešto joj rekla. Djevojka nije željela odgovoriti ili to nije mogla. Kada je Charlie ponovno svrnulo pogled na Georgea, vidio je da plače.

“Katkada mi se čini kao da su ondje na nekakvoj izložbi. Netko bi mogao jednostavno razgledati taj izlog i kupiti je.”

Charlie se okrenuo na sjedalu.

“Nisam znao da imaš kćer.”

George nije odgovorio.

“Želiš li izaći...”

George je samo zanijekao glavom. “Ona u stvari i ne zna tko sam ja.” Uzdahnuo je... “Rekao sam da je želim vidjeti, to je sve.”

“Nećeš čak ni izaći...?”

George je okrenuo lice prema Charlieju. “Ja to želim tako, dobro?” Ponovno je okrenuo glavu. Charlie je zurio u pod. Znao je kad valja ušutjeti. Plač je lako odglumiti. Ali špijuni mogu primijetiti krokodilske suze kilometrima daleko. Tajna nije u očima, ni u tekućini što istječe iz suznih kanala. Ključna razlika između oplakivanja, koje je obično iskreno, i plača, koji lako može biti i neiskren, vidljiva je na donjoj čeljusti. Kada ljudi oplakuju, ona se podvije pod gornju. To je sićušan pokret, ali pokret koji proizvodi čudnu i apsolutno neprivlačnu grimasu. Istinsku tugu ne može se lako odglumiti. S pritiskom na sinuse, nosnice se nesvjesno rašire. Georgeova je donja čeljust gotovo nestala. Njegova borba da potisne sve u sebe potrajala je dobru minutu. Napokon se pretočila u tišinu.

“Možemo li sada krenuti, molim te”, rekao je napokon George.

Pod Charliejevom drhtavom rukom mjenjač brzina bučno je

zaškripao i na trenutak mu se učinilo da je vidio Georgea kako je mahnuo.

BalkanDownload

BalkanDownload

36

Neil je ujutro stigao na posao i trudio se da nikoga ne gleda. Ni dok je prolazio kroz osiguranje u predvorju, ni u dizalu, pa čak ni u administrativnom odjelu gdje bi obično zastao i mahnuo na pozdrav te malo proćavrljao na putu prema svojem novom uredu. Ljudi su istinski voljeli Neila jer je i Neil istinski volio ljude. Zahvaljujući tome, ljudi su rado s njim dijelili stvari, željeli su mu pričati koješta. Bila je to svojevrsna prirodna droga istine koju je on primjenjivao bez ikakva napora. One noći kada su se upoznali, Liz i Neil nisu prestajali razgovarati deset sati. Život je oko Neila bio ugodan, jer ništa nije bilo prevelik problem, ništa nije bilo tako ozbiljno, čak ni stvari koje su bile ozbiljne. On je jednostavno stvari činio boljima.

Liz ga je upitala za dvojicu muškaraca one noći, pitala ga je što ga je to toliko uzrujalo kada su se pojavili njegovi prijatelji. Za nju je to bio samo još jedan godišnji orbitalni obilazak kometa zvanog paranoja. Nije imao srca reći joj istinu. Nije čak ni pokušao objasniti zašto ne može spavati. Budio bi se noću i od ponoći do šest sati ujutro najmanje bi triput pregledao cijelu kuću tragajući za prislušnim uređajima.

Vozeći se autobusom na posao, Neil je počeo razrađivati moguće teorije. Dakako, obojica su mogla biti na nekoj vrsti popisa osoba za javnu diskreditaciju. Moguće je da ih netko želi žestoko degradirati kao istrošene i nepoželjne osobe. Tako marginalizirani, mogli bi

postati mamac za strane protuobavještajne agencije. Ali to bi bilo previše u stilu hladnoga rata, previše u stilu stare škole. U načelu, svaki plan s ideološkim temeljima propadao bi u nekome trenutku.

Bilo je općeprihvaćeno da je jedini motiv koji bi podnio vremenski test – motiv novca. Neimaština ili pohlepa mogle bi svakoga natjerati da čini koješta.

Neilu je uspjelo porazgovarati s Lynne, šeficom Odjela za kadrovska pitanja i plaće, prije njezine stanke za ručak. Ona je samo potvrdila ono što je Neil već pretpostavljao: da ni George ni Charlie nisu pod nekom posebnom prismotrom zbog pretjeranog trošenja novca. Nisu prekoračili limite na svojim kreditnim karticama, niti su gomilali novac. Stanje njihovih bankovnih računa bilo je kao i stanje ostatka pripadnika Službe, negdje na razini između učitelja u osnovnoj školi i šefa tima za prodaju telefonskih paket-usluga. Bilo je u redu.

Na trenutak se zapitao gdje bi sada mogli biti.

Neil je poslijepodne preživio na kavi i keksima. Rose je osjetila njegovu iscrpljenost i umor pa je ostatak dana bila pristojno dobrohotna.

U pokušaju da dokaže Rose kako je obavio svoj dnevni posao, počeo je prekapati po hrpi međuresorskih dopisa. Njihov je cilj u načelu bio da zamagle ili prikriju svaku i najmanje korisnu informaciju. U gotovo svakoga tko bi došao u dodir s tim dopisima, stvarali bi žestoke glavobolje izazvane napetošću.

I Neil je osjetio da mu se među očima rađa takva glavobolja kada je pročitao:

S34/NFC- LOGISTIČKA POTRAŽNJA MEMORANDUM

(MEĐURESORSKI)

R. Manningtree kuć: 55243

DOZNAKA TAJNE POSTAJE, TJEDNI 12-30

OVIME SE DAJE NA ZNANJE DA SE

POSTAJE W330 i C152

ALOCIRANE ZA OPERACIJU POD BROJEM

(TAJNI BROJ SUKLADNO NAREDBI B72/12/3)

UMOLJAVAJU DA ISPUNE SVU POTREBNU

DOKUMENTACIJU

I VRATE DOZNAČENE OBRASCE SA SVIM

PODACIMA POTPISNIKA DO KRAJNJEG DATUMA!

Šifra NFC na doznaci bila je ono što je izazvalo pravu glavobolju. Ona nije bila tako neobična na osobnim dosjeima ljudi kao što je Charlie. Ali ovdje, na jednoj logističkoj doznaci, bilo je to nešto sasvim drugo. Bila je to, napokon, obična potvrda a ne neka državna tajna. I operacija o kojoj je govorila bila je bizarna. Tko je preklasificirao neku operaciju u retrospektivi? Neil je pretpostavljao da neke operacije *zaista* dobiju na značenju tijekom određenog razdoblja. Ali da se ovakvi dodaci stavljaju na papir? To je kao da svoje fotografije s proslave rođendana preimenujete u "Božić '98.". To jednostavno nije imalo nikakva prokletog smisla. Osim ako niste rođeni 25. prosinca.

Neil je bio dovoljno upućen u administrativne poslove da je znao kako je jedini način da pronikne u tajnu toga problema naći svaki, i najmanji komadić papira koji je vodio do ovoga dokumenta i proizlazio iz njega. Bit će to mukotrpan postupak. Od silnog uspoređivanja i usklađivanja dokumenata vrtjelo mu se u glavi.

Divio se rasprostranjenosti tajnih postaja. Skrovišta i kojekakva prebivališta u kojima su terenski agenti morali provoditi dane. Instant-kava i kolačići od đumbira. Pokoji sretnik dobio bi uredski posao, kao cijenjeni savjetnik. Neki bi čak završili kao livrirani sluge Njezina Veličanstva Kraljice. Ti sigurno nisu jeli kolačiće od đumbira. Barem neki.

Blagi osmijeh što se pojavio u njegovim očima ubrzo je nestao kada je okrenuo sljedeću stranicu.

Gledao je zapravo u pravu zavrzlamu papira. Možda bi točnije bilo reći kaos, slanje sredstava amo-tamo, kako su pripreme za neku operaciju dosezale vrhunac.

Međutim, jedan segment je upadao u oči.

Poput konja na autocesti.

Unatoč potrebi za dvjema tajnim postajama, u ovome slučaju činilo se da je samo jedna bila operativna. Iz druge, koja je doduše bila teoretski aktivna, nitko nije slao izvješća za sve vrijeme njezine operativnosti. Iz toga se dalo zaključiti da se njome nitko uopće nije koristio.

Šifra agenta koji je bio zadužen za tu postaju Neilu je bila poznata – zato ju je on i zamijetio dok je vjerojatno promaknula svakodnevnim službenicima na pokusnom radu.

Agent iz te tajne postaje bio je Charlie.

BalkanDownload

Neil je izašao iz vlaka u Wimbledonu sa zakašnjenjem od četrdesetak minuta. Već si je osigurao hladan doček kod kuće poslavši SMS poruku u stilu “zapeo na poslu”. Mrzio je slanje tekstualnih poruka Liz, ali katkada jednostavno nije imao snage objašnjavati. Liz bi obično razumjela. No to nije značilo da joj se to i sviđalo.

lolyboly

Postaja W330 bila je, prema riječima Debs, njegove prijateljice iz Uprave za lokacije, “slatko malo mjesto” nedaleko od postaje podzemne željeznice. Spustivši se niz ulicu, Neil je izbjegavao poglede radnih ljudi koji su izašli na piće. Prošao je pokraj točionice Prince of Wales u Ulici Hartfield provlačeći se nezamijećeno kroz masu. Skrenuvši za ugao, vidio je da je Debs bila djelomice u pravu.

Postaja je definitivno bila mala.

Minijturni fotolaboratorij. Ulazna vrata bila su od zamagljenog stakla. Sudeći po hrpi pošte koju je Neil mogao vidjeti kroz vrata i sigurnosne rešetke, tu nikada nikoga nije bilo. Ili barem ne posljednjih mjesec dana.

Charlie i George nisu se nikada trebali upoznati.

Ta mu je misao zujala u glavi dok se vraćao prema vlaku. Zahvaljujući birokraciji Službe, Charlieju je dodijeljena pogrešna tajna postaja. Što mu je omogućilo da upozna Georgea. Što je opet...

Spasilo obojici živote.

Te večeri, u krevetu, Liz nije s njim htjela razgovarati. To je bio i zaslužio, to je i očekivao, ali to je jedva i primjećivao. Misli su mu prolazile kroz glavu tako mahnito da nije mogao usnuti.

BalkanDownload

BalkanDownload

37

Charlie i George probudili su se u kombiju. Kad su se dogovorili o planu, obojica su se složila s tim da provedu standardnu cjelodnevnu prismotru. Svojevrsno pokretno izviđanje svih vozila i prolaznika, bilo što što će zajamčiti da ta rutina zauvijek ostane u njihovu sjećanju. Sve drugo bilo bi pravo samoubojstvo.

Odspavali su jedan sat kako bi izoštrili reflekse i potom su opet bili u pokretu. Dok je Charlie vozio, George je bilježio sigurnosne karakteristike, slabe točke u strukturi i frekvenciji policijskih ophodnja te ih uspoređivao s prijašnjim podacima. Nije bilo nekih većih odstupanja.

Učinit će to večeras.

Kada se počeo spuštati sumrak, Charlie se oslobodio kombija ostavivši ga na jednoj neupotrebljavanoj pokrajnjoj cesti nedaleko od nekog gradilišta tik uz autocestu M20. Prilazak terminalu morat će biti brz, kirurški precizan, bez ikakvih priprema i bez ikakve pogreške.

No sigurnosne su se mjere obično odnosile na ljude koji su silazili s vlakova – i ulazili u zemlju – a ne na one koji su ulazili u vlakove. Nezakoniti imigranti koristili su Eurostar posljednjih godina kako bi ušli u zemlju nezamijećeni. Charlie se nadao, kako je objasnio Georgeu, da će njih dvojica postići to isto. Samo u suprotnom smjeru.

Prohladan vjetar ugodno im je milovao lica dok su se približavali

kanalizacijskom jarku što je razdvajao kolnik ceste od željezničkih tračnica. S njihova istaknuta položaja u travi mogli su vidjeti Međunarodni terminal i ondje, osamdesetak metara preko brisanog prostora, ogradu koju će morati svladati kako bi dospjeli do pruge, a možda i do vlaka. Nisu se mogli izvrnuti riziku da pokušaju proći kroz sigurnosni kordon u blizini postaje Ashford International zbog nadzornih kamera. Bitno je bilo probiti se do pruge dvjestotinjak metara podalje od postaje.

Kamere su bile postavljene na nezgodno malim razmacima duž te crte. Malo dalje, iza dosega posljednje kamere, završavala je i oграда.

Premda su tračnice bile nabijene strujom, ipak je između ograde i smrtonosnog dijela bio određeni razmak. Charlie ga je prvi ugledao. George je cupkao za njim.

Dok su se spuštali niz padinu prema rubu žičane ograde, začuli su zvuk helikoptera...

“Charlie...”

“Drži glavu dolje i slijedi me.”

Uz rub žice pogledali su niz prugu u oba smjera. Dokle im je pogled sezao, sve je bilo čisto. Jedino svjetlo daleko na obzorju bila je svjetiljka što je bliještala na nekom udaljenom nadvožnjaku.

Tračnice su se protezale tristotinjak metara do perona, gdje se jaz između ograde i tračnica širio.

Charlie je pogledao Georgea.

“Kamere”, rekao je upućujući Georgea da pogleda u smjeru u kojem je pokazivao.

George je zamijetio da bi njihov luk gotovo sigurno uhvatio svakoga tko bi pokušao sići na tračnice nedaleko od perona.

“Bojim se da ima samo jedan način da ih zaobiđemo.”

George je kimnuo. Bio je on u mislima već podosta ispred Charlieja.

Provukli su se pokraj posljednjeg stupa ograde i čučnuli. Gotovo istodobno Charlie je provjerio prugu.

Onaj nadvožnjak se približavao.

Vrlo brzo. Morat će krenuti vrlo brzo.

Iza zavoja se pomaljao Eurostar. Budu li potrčali u pravome trenutku, mogli bi izbjeći i kamere i jezivu smrt.

Uskoro će to doznati.

Potrčali su prije nego što su mislili da će morati – vlak je brzo ulazio u terminal. George je potražio čvrst dio terena kako bi se odgurnuo, ali šljunak je bio rasut i sklizak na noćnome zraku. Buka je postala zaglušujuća kada je lokomotiva prošla pokraj njih, šišteći i pijuckajući bijes na uljeze zdesna.

Obojica su ostala u pogrbljenu položaju, a noge su im podrhtavale od napora. Charlie je rekao Georgeu da se ne odvajaju i kada se vlak gotovo zaustavio, bili su usporedno sa zadnjim vagonom.

Charlie se sagnuo i uvukao ispod vagona. George ga je slijedio. Bilo je tijesno, ali hvala Bogu, nije dugo potrajalo, i njih su se dvojica pojavila s druge strane vlaka – sada sigurno zaklonjena golemim vagonom.

George se osvrnuo kada je začuo sirenu nadolazećeg putničkog vlaka. Zgrabivši Charlieja, imali su samo nekoliko sekundi da donesu odluku.

Nedostatni prostor između putničkog vlaka i većeg Eurostara značio je da im je izbor jasan: baciti se na zemlju ili poginuti. Ispružili su se na šljunku u trenutku kada je vlak projurio kroz postaju uz sablasnu škripu, dok su mu iskre frcale ispod kotača, a zemlja

podrhtavala pod njihovim tijelima. Charlie je pomogao Georgeu da se osovi na noge pa su pohitali duž Eurostara koji je sada stajao na mjestu i bljuvao nekakvu tekućinu s donje strane.

Trčali su na vršcima prstiju, pokušavajući svom silom zamesti svaki svoj trag na šljunku. Charlie je pokazao na mala vrata na donjem dijelu jednog vagona, šupljinu u konstrukciji na dnu vlaka, koja je bila dio šasije. George je svojim nožićem i s podosta snage otvorio poklopac.

Kada se Charlie uvukao, vani je počelo kišiti. George mu se stenjući pridružio. Iza sebe su privukli i pričvrstili poklopac. U mraku je zavladao tišina, čuo se samo zvuk njihova teškog disanja. A iznad, u kupeima prvog razreda, zvuci udaljenih koraka; razgovor. *Gore se pije pjenušac*, pomislio je Charlie, i netko negdje načinja *pain au chocolat*. A ovdje dolje – prašina. Sveopći vonj ulja i prljavštine. George je povukao Charlieja za rukav, ali mu je Charlie, što je tiše mogao, pokazao da šuti. Primaknuo se Georgeovu uhu.

“Ni riječi dok ne krenemo.”

“Imam grč u nozi.”

“George...”

“Pridrži mi ovo sekundu.”

George je iz džepa sakoa izvukao pištolj i oprezno ga pružio Charlieju. Charlie se zagledao u oružje, diveći se njegovoj težini, i gurnuo ga za pojas svojih traperica. George je počeo izvoditi vježbe protezanja tetive iza koljena.

Vlak je kretao i zaustavljao se, kretao i zaustavljao se, gotovo cijelu vječnost. Kao da je u prijašnjem životu bio kosilica za travu. Charlie se baš spremao reći riječ ohrabrenja, kada je vlak napokon počeo ubrzavati. Kako se brzina povećavala, odsjaj svjetala kroz proreze u poklopcu pretočio se u mrklinu noći.

George se oslonio o zid, odsutno trljajući trbuh. Charlie ga je neko vrijeme promatrao.

Onda ih je trgnuo zvuk kočnica.

Kada su se Charliejeve oči priviknule na tminu, vidio je Georgea kako se skutrio uza suprotni zid njihova skrovišta, ležeći postrance u pozi fetusa, optužujuća pogleda uprta u njega, ne trepćući.

Kočnice su zaškripale glasnije i vlak se potpuno zaustavio.

U mraku, vrijeme zna biti varavo. Charlie se odupro kušnji da upali šminkersko plavičasto svjetlo svojega sata; umjesto toga, procijenio je da je protekla samo jedna minuta. Signal. Dakako. Ništa zbog čega bi se trebalo zabrinjavati. Kroz proreze na otvoru je zavijao vjetar. Jezivo i dovoljno glasno da priкри je nešto drugo.

Buku glasova. Vani. Engleski, i koraci dviju ili triju osoba. Šljunak je pucketao i – napokon – zraka jakog baterijskog svjetla.

“Koji?” upitao je prvi glas.

“Jebome ako znam”, promumljao je drugi.

Charlie je naprezao uši. Primaknuo se bliže poklopcu. George se zabaljio u njega optužujućim pogledom, jer je Charliejev pokret izazvao kratko ali čujno pucketanje oplate. Njihovo skrovište bilo je načinjeno kao spremište za opremu, a ne da nosi dva krupnija muškarca.

Koraci su se primicali. Prema Charliejevoj procjeni, bili su udaljeni samo pola vagona. Između njih i otkrića bila su još samo tri spremišta.

George se pitao bi li se mogli predstaviti kao novinari i objasniti svoju nazočnost nekom vrstom kratkog izlaganja o nezakonitoj imigraciji. Podigavši pogled prema Charlieju, šokirao se spazivši da drži u ruci pištolj. George je kimao glavom – loša zamisao – ali Charlie

ga je ignorirao. Uperio je pištolj u poklopac njihova skrovišta. Nikakve diskusije nije moglo biti i ako se George nije želio upustiti u hrvanje s Charliejem i time vjerojatno privući pozornost željezničara, bio je prisiljen sjediti mirno i preznojavati se. Pratio je pogledom Charliejev palac kako se primiče kočnici pištolja. Obojica su bili, znao je, stručnjaci u tim stvarima. Ako je naumio uporabiti ga ovdje, nema načina da ga on zaustavi. *Dovraga, Charlie, tako smo blizu...*

Georgeov se želudac zgrčio.

Poklopac na susjednom spremištu s treskom se otvorio. U njihovu spremištu zrake baterijske lampe bljeskale su oko Charliejeve glave poput kakve aureole. Vrata spremišta opet su se s treskom zatvorila, a koraci su došli do njihova skrovišta... i nastavili dalje.

A onda su se vratili i zaustavili se točno ispred njihova otvora.

Buka šarki prikrla je zvuk izazvan otpuštanjem kočnice na pištolju.

Otvor spremišta otvorio se nekoliko centimetara kada se začuo drugi glas:

“Ma ne taj, ovdje je.”

Otvor je ponovno pritrven i izvana se začuo zvuk ključa kojim je netko pričvršćivao poklopac.

Charlie je spustio pištolj dok su se koraci udaljavali; tada su do njih doprli zvuci otvaranja vrata nekoliko metara niže. *Nešto je procurilo, govorili su glasovi. Bolje biti siguran nego poslije požaliti. Što kažeš na Arsenal prošli tjedan?* Charlieja je preplavio osjećaj olakšanja i on zakoči pištolj.

Oni vani radili su nešto desetak minuta i uskoro je zvuk kotača u pokretu pokrenuo Georgeovo zamrlo srce.

Kako se buka vlaka pojačavala, Charlie je odgovorio na Georgeov

optužujući pogled istom mjerom.

“Stigli smo ovako daleko”, rekao je Charlie. “Oni mi to ne bi upropastili.”

“Upropastili?” zasiktao je George. “Da su otvorili vrata, što bi se dogodilo? Pobio bi svu trojicu? I to hladnokrvno?”

“Zaprijetio bi im i osigurao naš bijeg.”

“Osigurao? Ne bih rekao.” Više nije mogao gledati u Charlieja. “Ne bih rekao.” George je prekrizio ruke i zagledao se u pod tresući se zbog truckanja vlaka koji je ubrzavao. Bit će to gadna vožnja.

“Dobro”, rekao je napokon. “Daj mi pištolj.”

“Sad je kod mene”, rekao je Charlie. “Ništa se ne brini.”

Vlak je toliko ubrzavao da uskoro više nisu mogli razgovarati. Mrkli bi mrak povremeno presijecali bljeskovi svjetla kako bi prolazili pokraj postaja, kuća, signala i, u jednome trenutku, drugog Eurostar vlaka, kada se gotovo otrgnuo poklopac njihova skrovišta.

Uskoro su bili u tunelu. Sigurnosna svjetla promicala su bljeskajući kroz pukotine u vratima. Nekih osam stotina metara iznad njih, hladna, siva voda Engleskog kanala ubrzo je postala La Manche.

Kada je vlak izbio u francuski zrak, kiša je padala još žešće.

38

Kako nije mogao spavati, Neil je odlučio vratiti se na posao.

Momci iz osiguranja već su se bili naviknuli na to da dolazi u bilo koje vrijeme, zahvaljujući čudnim i nedruštvenim procedurama izvješćivanja koje je od njega tražio Bill Skelton još dok je radio u veleposlanstvu. On se sada bavio drugim stvarima, stari Bill, taj maleni vihor u tvidu, ali bio je on takav šef koji se ponašao kao urica i mogli ste biti sigurni da neće biti u svojem uredu od 17:01 do 08:50 sutradan, ako je to ikako bilo moguće.

Hodnik na katu G bio je prazan kada je lift izbacio Neila na tepison.

Prisjetio se kada je u djetinjstvu znao otići u lunapark na Meadowsu. Tada je prvi put vidio ciganska kola, tapšao konje. Njegova je mama bila rekla nešto o njihovoj grivi ili o tome kako krasno izgledaju ili nešto slično – nije se baš mogao svega sjetiti. No ma što to bilo, neki je Ciganin popratio njezine osjećaje tako što je neočekivano pljunuo na zemlju.

Neil to nikada nije zaboravio. Kada je nešto dobro, valja pljunuti. Time se uklanjaju uroci. I Neil se pitao što bi trebala biti suprotnost tome – jer on je upravo bio otkrio nešto što je zahtijevalo takvu reakciju.

Neil je znao da će se, bude li htio doći do ikakve stvarne

informacije o sudbini Charlieja i Georgea, morati vratiti svijetu papira. Svi su podaci bili kompjutorizirani, dakako. Ali najveći je dio operacija bio također odobran i na papiru. Čak i sada, u 21. stoljeću, potreba za pečatima i tintom bila je gotovo opipljiva.

Svi su ti dokumenti bili odneseni dolje na kat *X*, i niže. I svi su zbog svoje složene osjetljivosti bili kategorizirani kao ‘Tajni’.

Neil je zaključio da se jedini preostali dokumenti koji se odnose na Charlieja i Georgea sada skrivaju negdje na tom katu. Netko se dobro potrudio izbrisati elektroničke zapise o toj dvojici. Sada su jedini tragovi koje su još ostavili u Službi oni na papiru, spremljeni i zaključani negdje dolje na katu *X*.

Posljednji put kada su se Neilu na tom katu otvarala vrata, bilo je kada mu je Bill Skelton bio dao pismo dopuštenja. Neil je bacio pogled na sat i odlučio da će mu jednostavno morati dati još jedno takvo pismo.

Slijedio je svoj predosjećaj sve do hodnika svojega bivšega šefa, na čijim su zidovima bile jednostavne fotografije vjetrenjača u okvirima od jelovice. U to je doba noći ovdje bilo samo društvo iz dežurne smjene za operacije, u slučaju da se dogodi nešto hitno u veleposlanstvu ili kakva katastrofa u nekoj drugoj prislušnoj postaji.

Dok je prolazio hodnikom. Neil je pretraživao kartoteku u svojoj glavi, tražeći jednu riječ. Znao je da se nalazi negdje u njegovoj glavi, jer je proveo dovoljno vremena s čovjekom kako bi znao koju bi riječ ili frazu taj uporabio za svoju lozinku.

U načelu, u Službi se za ulazak u bazu podataka sada rabio šifrirani privjesak za ključeve. Ali Bill se svjesno opirao tom visokom stupnju sigurnosti na računalima u svojem odjelu jednostavno zato što je to značilo da može otići s posla i zatražiti od nekog podređenog da

mu obavi neki posao, ako njegova supruga odluči otići na partiju golfa. Što je ona redovito i činila. Dakako, sve što je bilo od visokog prioriteta, ili što je imalo sigurnosnu šifru modro ili više, bilo je prepuštano tehnički darovitim klincima koji bi Billa postupno vodili kroz proceduru ulaska i koji bi patriotski otklanjali glavu kada bi se na zaslonima pojavio traženi proizvod. U drugim okolnostima, kao što je i Neil bio otkrio, on bi jednostavno ispisao pismo i poslao nekoga dolje da mu donese ono što mu je trebalo.

Neil se nadao da se stvari nisu previše promijenile otkako je on otišao odavde. Dekor se jamačno nije izmijenio.

Došao je do vrata na kraju hodnika a da nije vidio niti čuo ni žive duše. Stavio je ruku na kvaku i gurnuo. Bila su otvorena.

“Mackay!”

Neil se okrenuo što je ležernije mogao i ugledao Prostag Alana iz Logistike koji je bio u noćnom obilasku šefovskih prostorija kako bi pokupio sažetke izvješća.

“Dobra večer, Alane.”

Neil je očekivao sljedeći razgovor:

“*Nema ga tu, ako nisi znao.*”

“*Zbilja?*”

“*Dobro skriven negdje u Essexu.*”

“*Pa, onda ja idem.*”

Ali začuo je ovo:

“Promijeni taj jebeni parfem, za dobro svih nas.”

Nakon dva manja srčana udara, Neil je duboko udahnuo i otvorio vrata. Svjetlo u sobi bilo je ugašeno, ali je prostorija bila osvijetljena svjetlima iz hodnika i voštano žutim odsjajem ulične rasvjete.

Čuvar zaslona prikazivao je 15. rupu na starom igralištu u St. Andrew'su i Neila je to dirnulo. Bill nije zapravo uživao u golfu, ali počeo ga je igrati jer ga je njegova supruga obožavala. I nije mu se sviđala ideja da se ona cijeli vikend druži s kojekakvim tipovima u pivnici *19. rupa*.

Pritisnuo je tipku i slika je izbljedjela. Neil je odahnuo s olakšanjem ustvrdivši da se proračun za opremu nije proširio i na stara 486 računala, koja su još zujala na tom katu. Tanki plazma zaslone bili su namijenjeni pomodarskom društvu iz Odjela za borbu protiv terorizma.

Na zaslonu se pojavila uputa da se upiše korisničko ime i lozinka. Poznavajući Billovu sklonost prema svemu izravnom, upisao je "*billskelton*".

A sada lozinka. Imao je tri pokušaja, znao je to. Kada ga je posljednji put Bill zamolio da to učini, prisjetio se Neil, Bill mu je povjerio da svoje lozinke mijenja svaki mjesec.

Neil je vrlo pomno i precizno otipkao "*rosie*". Vjerovao je da bi ime Billove supruge moglo biti dobra ideja.

/x/USERNAME OR PASSWORD ERROR/x/

Duboko je udahnuo i pokušao ponovno.

"19tarupa"

Pritisnuo je tipku što je mogao nježnije, ali zvuk je ipak odjeknuo, barem se tako Neilu činilo, sve dolje niz hodnik, pa niz okno dizala, sve do sobička zaštitara u predvorju.

Pojavila se ista poruka – pogrešna lozinka. Neka su se vrata negdje otvorila. Više nije mogao ništa poricati. Morao je ovaj put pogoditi. Onda mu je iz sjećanja izronila jedna misao i on se osmjehnuo. Došao je čak u kušnju da pljune.

“Totalniidiot”

Neil je pritisnuo tipku *ENTER*. Računalo je zazujalo – i on je ušao.

Tri minute poslije, savršeno pristojni i razumno sročeni zahtjev za privremeno sigurnosno dopuštenje ležao je na printeru. Šifre na njemu identificirale su Williama Skeltona kao onoga tko je izdao dopuštenje, a primatelja tako visoke počasti Neila Thomasa Mackaya.

Dizalo se s treskom zaustavilo na katu *X* i Neil je izašao. Kada su se vrata otvorila, pred njim se prostirao hodnik privlačan kao kakva septička jama. Neilu se želudac stao okretati, ali znao je da to čini za svojega prijatelja; bio je to pravi test.

Cipele su mu odzvanjale podom. Pred njim nije bilo nikakvih vrata, samo jedno jedino zaštitarsko mjesto na kojem je večeras bio beskrajno zlovoljan tip po imenu Brendan.

Brendan se zabaljio u Neilovu modru propusnicu, pa u privremeno odobrenje u njegovoj ruci.

“Morat ću ovo proslijediti gore.”

“Otišao je kući”, rekao je Neil. “Tu mi je negdje njegov broj...”

Na pomisao da bi se morao konfrontirati s jednim administrativcem na njegovu terenu, i još k tome umornim, mamurnim i sitničavim, Brendan se sav stresao od neke jeze.

“Prolazi”, rekao je Brendan.

Neil je kimnuo, i tek kada je bio s druge strane vrata, podalje od sigurnosnih kamera, ponovno je počeo disati.

Dosjei na katu *X* bili su posloženi u krug, što je bio svojevrsan iskaz poštovanja čitaonici stare Britanske knjižnice. Radni stolovi zrakasto su se širili od središnjeg kataloškog stupa koji se pomicao gore i dolje kako je automatizirani sustav za dostavu knjiga zujao i

škripao, prije nego što bi dostavio tražene papire za odgovarajući stol.

Na Kavkazu se raspravljalo o nekakvoj razmjeni talaca. S tim u vezi postojalo je neko međuresorno podbadanje i zadirkivanje oko toga tko je uopće kriv za to da su ti radnici telekoma uhićeni. Zahvaljujući tome, večeras je tu bilo još nekoliko ljudi, ali svi su oni, činilo se, bili potpuno zaokupljeni svojim problemima. Neil se i dalje nije čudio što se on i Charlie nikada nisu susreli, čak i da su to htjeli, razmišljao je Neil, ne bi im bilo lako naći jedan drugoga.

Neil se udobno smjestio i otipkao 'CHARLES MILLAR' u središnji intranetski pretraživač. Dok su se dokumenti pojavljivali na zaslonu, poredani po nadnevcima i mjesecima, Neil je mirno zatražio od računala da "izabere sve".

U sljedećih tridesetak minuta sustav za dostavu počeo je puniti Neilov sandučić za ulaznu poštu stranicama i stranicama teksta o aktivnostima njegova najboljeg školskog prijatelja.

Charlie se Službi pridružio prije pet godina. Nakon pokusnog razdoblja dobio je službu na domaćem terenu, slijedilo je nekoliko putovanja u Berlin, *sretna gnjida!*, pa nekoliko posjeta Moskvi u suradnji sa Specijalnom službom. Onda je zaglavio u nekoliko manje ili srednje važnih operacija na Britanskim otocima.

Slijedilo je izvješće na četiri stranice o Rebeci Helen Gallagher, Charliejevoj zaručnici. Neil se potiho smijuljio na pomisao kako se Charlie morao opirati glupavom obredu ispunjavanja formulara o vezama, što je Služba tražila. Na provjeri je dobila prolaznu ocjenu, kao i slike u dosjeu, pomislio je Neil s osmijehom.

No osmijeh mu je izbljedio nakon što je pročitao što joj se dogodilo. I vijesti o nesreći i o smrti drugog (pijanog) vozača bile su zataškane pred lokalnim medijima. Jedna Službina terapeutkinja bila

je ođaslana da ga doĉeka s lošom vijesti u zraĉnoj luci Heathrow.

Baš velikodušno glede psihološke potpore, nema šta.

Siroti Charlie.

Siroti vražji Charlie. Nikada to nije spomenuo.

Slijedilo je kratko razdoblje odmora, pa niz uredskih poslova i onda se Charlie vratio, oĉito se oporavio, mahnito je radio i izgarao na poslu.

Nekoliko mjeseci poslije toga on nudi ostavku.

I onda, posljednji posao.

Neil nije bio iznenađen. Za takve je stvari obično trebalo bar osamnaest mjeseci da uistinu pokose ĉovjeka. Bilo je to kao kakav tektonski poremećaj. Tsunami udara tek mnogo poslije pošto se zemlja prestala pomicati.

Već se spremao otići, kadli ga je svladala znatiželja. Upisao je 'GEORGE SHAW' i priĉekao. Nakon punih ĉetrdeset minuta, hrpa dosjea nadvisivala je sve druge na njegovu stolu. Ne želeći privući preveliku pozornost na sebe, samo je preletio prve godine: Moskva, Pariz, Berlin, Prag. Stara škola. ĉovjek je imao zabavan život. Zatim, začudo, Kanada. Neka suradnja s Kanadskom tajnom službom i nekim ameriĉkim agencijama, pa zatim cijeli niz tajnih operacija na domaćem terenu. S tim u vezi nikakve operacijske pojedinosti nisu bile dostupne, samo dosadni podaci: logistiĉke referencije, lokacijske šifre i tako dalje.

Ono što je učinio poslije toga vjerojatno je imalo neke veze s Neilovom osobnošću. Još su ga u školi zadirkivali zato što je rabio ravnalo kako bi podcrtao svaku rijeĉ. Iz ma kojih razloga, ponovno je pogledao lokacijske šifre najsvježijih Georgeovih operacija.

Jedna mu je zapela za oko. EM 1544. Bila je to neka toĉionica u

Ulici Warren, ako ga je dobro služilo pamćenje.

Razlog Neilove pozornosti bio je jednostavan. Prema dosjeima, u istoj točionici i istoga dana i Charlie je bio u operaciji nazvanoj DvanaestKoraka. Neil je znao da su njih dvojicu stavili da rade zajedno u fotolaboratoriju.

Ali ovo je bilo šest mjeseci *prije* toga.

I koliko je Neil mogao zaključiti, niti jedan od njih dvojice nije bio svjestan da je ondje uopće bio onaj drugi.

BalkanDownload

BalkanDownload

39

Kiša je neumoljivo padala. Nebo se bilo otvorilo, lijevalo je kao iz kabla, rastačući zemlju, odnoseći blato i šljunak. Kanal ispunjen muljem, pokraj TGV pruge, namreškao se i zadrhtaio, a onda potekao svom silinom u trenutku kada je Eurostar projurio nošen jezivom škripom tračnica.

Tu, na većim udaljenostima francuskog željezničkog sustava, brzine su se povećavale. Vlak se zahuktavao, spremajući se prevaliti udaljenost od Calaisa do Pariza u istom vremenu koje mu je bilo potrebno da se provuče kroz Kent.

Unutra, u malenom prostoru u kojemu se moglo samo puzati, dvadesetak centimetara od elektrificiranih tračnica, šćućurili su se George i Charlie. Strah je sada bio samo okamenjeni cerek na njihovim licima. Šake su stisnuli u spoznaji na što su spali. Na potpunu mahnitost.

George je poželio da je dio onih špijunskih romana koje je znao čitati na farmi. U njima su ljudi mijenjali zemlje, pa čak prelazili i Atlantski ocean lakše nego što bi čovjek pucnuo prstima. Biti u bijegu nikada nije bilo posebice zabavno, pomislio je. Biti u bijegu uistinu je značilo izgubiti sve što si nekada znao dok trepneš okom. Potajice je pustio suzu u mraku i razboritiji dio glave posvetio planiranju budućnosti.

Mračna noć prožimala je i Charliejeve misli. Trebalo je vremena, ali je stalni pritisak ipak počeo nagrizati Charlieja. Njegov osjećaj samosvijesti pucao je po šavovima, odavna zaboravljena sjećanja sada su navirala poput ljetna pljuska što se slijeva niz žlijeb. Kada prokuljaju, u ovoj bučnoj tami, neće ih moći obuzdati. Tresnut će ga ravno u lice i on neće ništa moći učiniti.

Kiša što je prštala po vratima podsjetila je Charlieja na zvuk kiše po krovu jednog odavna napuštenog automobila. Jednom su i Charliejeve oči gledale takvu kišu kroz frenetično micanje brisača. Vidio ju je kroz slapove suza i mračnu zavojitu cestu. Dok su njegova svjetla probijala ogradu na zavojima.

Bilo je to onda kad se vratio s poslovnog puta. Premda je nazvati to poslovnim putem isto kao i nazvati neki pogreb administrativnom vježbom. Put je uključivao i smrtno odgovornu operaciju u inozemstvu. Charlieju je bilo jasno i glasno naređeno da drugoj osobi prenese poruku. Zatim će ta osoba, znao je on to bez i najmanje dvojbe, posjetiti treću osobu. Ta će pak osoba još iste večeri narediti da se nekoga ubije.

Ta je naredba, kao što je često bio slučaj, bila izdana usred noći. Oprostio se od Becky. Ozbiljno je shvaćao svoj posao. Učinio je ono što se od njega očekivalo.

Nakon obavljena posla, Charlie je bio u zrakoplovu. Kako su se te misli počele rojiti u njegovoj glavi, shvatio je da ima problema s disanjem. Obavio je svoj posao i vraćao se kući, a sada, na sjedalu 25A, nije imao kamo uteći. Osjetio je kao da mu se pluća urušavaju na tom sjedalu do prozora, u tom prokletom Boeingu 737-400, dok su ostali putnici polako ustajali, oslobađajući se pojasa škljocajući, unatoč ozbiljnim upozorenjima osoblja zrakoplova. Bile su tu majke s djecom i užurbani poslovni ljudi koji su se nadnosili nad njim, zatočenim u svoja

sjećanja, gurajući se i izvlačeći svoju prtljagu i kapute, oslanjajući se na naslone sjedala, mrmljajući nestrpljivo kada će već jednom otvoriti ta prokleta vrata. I jedina stvar koja je spriječila Charlieja da se ne uguši, doslovce uguši od užasa i kajanja zbog toga u kakvo se to ljudsko biće pretvorio, bila je pomisao da ga njegova žena, njegova mudra, lijepa i voljena žena čeka na drugom kraju terminala. U mislima je hitao kroz vrata i preko sivo-zelenog izlisanog saga, duž fluorescentnih usporednih cijevi na niskom stropu iznad pokretne trake, do dijela za prtljagu i što prije van, van, prema izlazu i moru očiju, u kojem je i jedan par koji on dobro zna i koji dobro zna njega.

No kada je prošao kroza sve to, u tom mnoštvu lica tih očiju nije nigdje bilo.

Umjesto njih, druga dva oka. I njih je poznavao.

Tada su i Charliejeve oči vidjele kišu. Cesta ga je vodila u unutrašnjost zemlje, dok je zrak stenjao pod pritiskom što je navješćivao grmljavinske pljuskove, kao marmor okupljenih promatrača potpuno svjesnih uzbuđenja što će slijediti. I dok je vjetar uzbibavao otežali zrak, kola su nastavljala dalje, a suze su se pretočile u kišu što je s nebesa šibala o vjetrobansko staklo.

Vozio je na jug, sjever, negdje *drugdje*, i našao brežuljke, neki samotni prostor od zraka i trave i kamena. Otvorio je vrata automobila i izašao u vjetar što je iza njega dohvatio vrata i u naletu brutalna bijesa, zatvorio ih s treskom. Charlie to nije čuo dok su mu stopala duboko uranjala u razmočenu travu i blato.

Lice je poznavao. Lice koje nije želio vidjeti. I čuo je njezine riječi što su mu odzvanjale u nutрини: “Loše vijesti, Charlie, loše vijesti...”

Bio mu je potreban cijeli život da se nekome povjeri.

A sada... ?

Nekoć je, poput nekog Shakespearea kralja, urlao u nebesa znajući da je najveća luda on sam, znajući da je bio odgodio povratak, da je ostao dan dulje, a jedan dan bio je dostatan da Usud smisli automobilsku nesreću koja mu je nju oduzela zauvijek.

I tu je opet u njemu bljesnulo sjećanje; usred toga trenutka iznimne mržnje prema takvoj ležernoj okrutnosti svemira, pojavio se oblak i iz oblaka je frenula iskra, i ondje, na toj uzvisini, na kojoj je bio sam, bljesnula je munja.

Čak i tu, čak i sada.

Loša vijest spremna da ugrize.

Električni naboj, što putuje brzinom većom od osamdeset tisuća kilometara na sat, tražio je zemlju i ništa ga u tome nije moglo spriječiti. Dok je voltaža prolazila njegovim tijelom, nalazeći utjehu u travnjaku, njegov vjenčani prsten, jedini metalni predmet koji je imao na sebi, pregrijavao se i spržio u mesu vječni crveni krug.

Bolničko osoblje nije moglo vjerovati. Niti psiholozi tajne službe, koji su se potpuno iscrpljivali uvijek novim složenim teorijama o njegovu ponašanju. *Barem su se dobro zabavljali*, razmišljao je Charlie čeprkajući po ostacima svojega duha, kao da su ostaci kakva na brzinu napuštena obroka.

Charlieju na pameti nije bila tragedija. Bio je previše obamro za to, čak i sada, pateći od emocionalnog smrzavanja. Umjesto toga, u tome je trenutku bio otkrio novo poštovanje prema neočekivanome, prema načinu na koji je budućnost izmicala negdje ispred, nedohvatna i neuhvatljiva, komad sapuna pod tušem. Izgubiti ženu u prozaičnosti automobilske nesreće bilo je jedno. Izgubiti je i istoga dana biti pogođen munjom bio je put do sasvim nove razine svijesti. U bolnici je Charlieju postalo jasno da je život, u najboljem slučaju, golema

kozmička pošalica koja se uredno događa sve do posljednjeg stiha koji, umjesto da se lijepo rimuje, iskače sa stranica knjige i svojom posljednjom točkom tresne vas po nosu.

Njegov ožiljak uvijek će biti prisutan. Barem je one izvanjske lako zamijetiti. Ali George, taj budni George, nikada neće vidjeti ožiljak na Charliejevoj duši.

Kotači vlaka zaiskrili su na tračnicama.

Šištanje hidraulike vratilo je Charlieja u sadašnjost. Nešto se, shvatio je, otkvačilo onoga dana, ondje na onoj uzvisini. Nešto veće od ožiljka na njegovu prstenjaku, nešto više od spoznaje da je istinski sam na svijetu, nešto u njegovoj nutrini odvojilo ga je od ljudskih bića. Oni bi to na kraju obično otkrili. Pitao se je li i George to već spoznao.

Zagledao se u njega. Zapitao se na trenutak kako bi njih dvojica izgledali da je vlak nevidljiv. Dvojica muškaraca u ležećem položaju koja putuju brzinom od dvjesto kilometara na sat dvadesetak centimetara iznad elektrificirane tračnice. Pitao se koliko brzo putuju vlakovi u Japanu.

Pitao se hoće li na kraju ipak morati ubiti Georgea.

“Vjeruješ li u Boga?” Charlie je odjednom začuo vlastiti glas.

George je djelovao zbunjeno. Uspjelo mu je uzvratiti razdražljiv pogled. Napokon je ponad bučne škripe metala, trudeći se da ga se čuje, povikao:

“Kako ćemo, dovraga, izaći iz ovoga?”

U tom je trenutku pod popustio.

40

Neil se požurio natrag do svojega ureda. Ulovio je smjenu osoblja osiguranja i činilo se da nitko nije primijetio ili se nikoga nije ticalo što on odlazi. I dalje je bio zaprepašten činjenicom da sigurnosne mjere pri *izlasku* nikada nisu bile tako stroge kao one pri *ulasku*.

Stigavši do svojega radnoga stola, Neil je rasprostro papire koje je prokrijumčario s kata X, rasporedivši ili u veliku lepezu preko sive plastike, poput špila požutjelih, poluslužbenih karata. Niti jedan se, dakako, nije mogao fotokopirati – bili su svijetlozeleni ili svijetloružičasti i posebice tretirani kako bi, kada bi ih netko stavio u stroj za kopiranje, kopija ispala sasvim crna.

Vrućina je bila okrutna. Radijatori su se uključivali u trenutku kada je većina osoblja kretala kući, a prozori se, unatoč Neilovim pokušajima, nisu ni pomaknuli. Zrak ga je omatao poput zimske tuhice. Proklinjući ljude zadužene za centralno grijanje, dao se na posao.

Pred njim su ležale sve na papir stavljene zabilješke o špijunskim karijerama Charlesa Millara i Georgea Shawa koje je uspio naći.

Bili su tu upitnici prilikom novačenja, izvješća o napretku, psihološke procjene i preporuke za promaknuća za rad na terenu. Bila su tu i neka zanimljiva preklapanja. Obojica su bila raspoređena u istu tajnu postaju, to je bilo poznato. Bila je to istinska pogreška. Raščistio

je on to s Logistikom. Njihovi obrasci sa zadacima slijepili su se kada je netko izlio na njih kavu. I prije su misije propadale zbog takvih pogrešaka. Jer to je bila jedina koja se mogla dogoditi: ljudska pogreška ljudske pogreške. Ma kako trivijalna.

Ponovno je sve prošao, a čelo mu se sada već orosilo bobama znoja što su se pojavile u borama. Prije šest mjeseci Charlie je bio na Lokaciji 1544 na zadatku. Lokacija 1544 bila je, kako je Neilu potvrdilo računalo poslije nekoliko pritisaka na tipke, jedna odurna mala točionica u Ulici Warren.

Samo za unutarnje potrebe.

Toga datuma bilo je potražnji od Odjela za logistiku, izdane su kamere, sva birokratska oprema jednog aktivnog terenskog agenta. Nije bilo nikakve dvojbe da je Charlie u to vrijeme bio ondje, na zadatku, na krajnje rutinskom ali sasvim očitom zadatku.

Samo za unutarnje potrebe.

I to je Neila istinski zbunjivalo jer koliko je on mogao vidjeti, George je bio na istom tom mjestu.

U isto to vrijeme.

Dvanaest Koraka, Charliejeva operacija, bila je rezultat sveobuhvatnog planiranja i strpljenja. Za vlasnika točionice Pig and Whistle u Ulici Warren odavno se sumnjalo da je upleten u organizirani kriminal. Prema novim širokim ovlastima Službe, Charlie je odaslan onamo sa zadatkom da se s njim sprijatelji i analizira njegov karakter. Iz Charliejevih izvješća koje je Neil pročitao bilo je vidljivo kako je njegovo mišljenje da je tip razmetljivac i pravi pijanac. U njegovim izvještajima jasno je bilo izneseno mišljenje da bi tip mogao početi davati više informacija nekome u koga ima povjerenja. A vjerovao je samo ljudima koji su mu bili dragi. A volio je, u načelu,

samo one koji su trošili novac.

I tako je nastala operacija DvanaestKoraka – Charlie, rehabilitirani alkoholičar, koji se opet vratio alkoholu i to pred očima vlasnika točionice. Bila je to njegova najdraža mušterija, pretpostavljao je Charlie. I bio je u pravu. One noći kada je operacija DvanaestKoraka krenula u novome smjeru, Charlie je odlučio snimiti sve što je tip imao reći.

Charlie je bio jedini angažirani operativne.

Pa ipak, bio je tu i George. George je bio ondje.

Što se Georgea tiče, nije ondje zabilježena nikakva operacija. Barem ništa što bi poduprli nekakvi dokumenti. No Logistika je prema svojem uvjerenju izdala oružje, opremu i novac Georgeu Shawu, i to za istu tu lokaciju i istu tu večer, ali šest mjeseci prije.

Jedina razlika bila je u tome što se to *nigdje nije spominjalo*. Ponovna provjera na računalu potvrdila je Neilu da su ti podaci dobili novu klasifikaciju u sustavu *poslije događaja*. Jedini preostali dokazi bili su tu, na papiru, baš tu pred njim. A obojica, i Charlie i George, rekli su da se nisu sreli prije nego što su dobili premještaj u fotostudio. Nije bilo razloga ne vjerovati im.

Neil je obrisao znoj i uzdahnuo.

“Napreduješ?” upitala je Rose.

Je li ušla a da je Neil nije primijetio ili je možda bila ovdje sve vrijeme... bilo je teško reći. Posebice Neilu. Jer kada se Neil jednom usredotoči na nešto, često zaboravi i disati.

“U stvari,” istisnuo je nekako, “nije tako loše, hvala.”

Bacila je pogled, polako i metodično, preko svih rasprostrtih dokumenata. Izgledalo je kao da ih očima snima za vječnost.

“Krijumčarimo, je li?”

Neilu je zastao dah. Trebao mu je neki saveznik, to je istina. Bez nečije pomoći iznutra možda neće uspjeti doći do istine. Obično je mogao dobro procijeniti ljude. A Rose je, osim što je bila znatiželjna, bila očito osoba kojoj je bilo stalo do pojedinosti.

Iskašljao se – ali je odlučio da joj se zasad ne povjerava. Djelovala je napeto. Djelovala je – morao je to priznati – oznojeno. Čak više i od njega. Zasad ovo može proći kao *rad za nju*.

“Bio sam poduzetan”, osmjehnuo se. “Ovi su prilično beskorisni, ali ondje dolje ima nekih zanimljivih stvari koje mi nisu dali da im maznem.”

“Dobaci im osmijeh, moj sinko, to obično upali.” Neil je povezo svoje papire i odložio ih u uredski sef. “Nisam te htjela iznenaditi, ali hitno sam morala obaviti jedan siguran telefonski razgovor.”

Neil se osmjehnuo i na odlasku se upitao kada će se morati izložiti riziku iskazivanja povjerenja nekome.

Čim je izašao iz ureda, Rose je dohvatila telefon i nazvala Specijalni odjel. Za kombi koji je nađen na jednoj sporednoj cesti u Kentu utvrđeno je da pripada gospođi Margaret Wilson. Gospođa Wilson imala je kćer Elizabeth. Elizabeth se udala za muškarca po imenu Neil Mackay. Blizina Ashforda bila je previše za Rose i ona je na računalu otvorila program za usporedbu lica, kojim je posljednjih nekoliko dana pretraživala zračne i pomorske luke, Waterloo International.

Dok je kvrckala mišem, očajnički pretražujući podatke, žestoko zagrizavši donju usnicu, shvatila je koliko joj nedostaje John. Nestanak supruga iz njezina života bio je iznenađan i neočekivan i, da, nepravedan, dovraga. Rezultat birokratske pogreške, ne ovdje, u hodnicima moći, nego u bolnici.

Onoj prljavoj, neučinkovitoj bolnici u londonskom središtu.

Jedan zametnuti aparat za ultrazvuk, iscrpljeni stažist, neodgonetljiv potpis i bolnička sestra kojoj su rekli da je on neka sasvim druga osoba.

I nitko nije bio kriv. Jednostavno je to bila posljedica niza kojekakvih komisija. Bili su ljubazni, dakako. Čak su se i pri dijagnozi osmjehivali te bili neodređeni. Johnov ih je posao fascinirao. Danima je sjedio na tom odjelu, a beskrajni niz bolničkih sestara izmjenjivao se pokraj njegova kreveta. “Posebni efekti, velite? Pinewood? Kako zanimljivo.”

Dim i ogledalca kako bi vam skrenuli pozornost od istine. Svi su propuštali ono očito. U njegovoj nutrini, tijelo je samo sebe izjedalo; život se skončavao, sve se primicalo kraju, a s njim i Rose.

Taj je dan za Rose bio kraj provođenja onoga što komisije drže ispravnim. Liječnička komisija, koja se dičila tako velikim znanjem, nije zamijetila sjene na njegovoj gušterači. Nije čak osjetila potrebu da nešto učini ni kada je sve bilo jasno. Mogla je vidjeti tragove neučinkovitosti koji su uzrokovali njegovu smrt isto tako jasno kao što je mogla vidjeti one koji su doveli do pronevjera opreme, papira za uređaj za faksiranje, telefona, džepnih nožića, specijalnih prislušnih uređaja.

Ili tajnih postaja.

Komisije su voljele sigurne riječi. Voljele su *status quo*. Bio im je potreban konsenzus, odbacivale su slutnje. Njezin Projekt izrastao je iz toga gubitka i njezin je Projekt bio uspješan. Rat protiv terorizma značio je da se u načelu odobravao svaki zahtjev koji je bio dostatno ozbiljan i koji je imao određenu težinu – ne iz bilo kakva osjećaja dužne revnosti nego iz osjećaja domoljublja. *Ako dolazi odozdo, onda fućkaj*

ga, onda su ga odobrili oni na vrhu. E pa, onda je to dovoljno dobro i za nas. Njezin nov način djelovanja zaobilazio je birokraciju i davao je rezultate. I zamislite, birokracija se osvetila. Jedna birokratska pogreška mogla bi značiti propast cijeloga Projekta.

Pa, birokracija i ono prokleta pismo.

No još ima izgleda. Znala je da ima. Zajedno s Lathamom. Da, čak i s momkom Neilom, premda on toga nije svjestan. Njih će troje zajedno završiti sve to, i potihom ali odlučno zaključit će stvar. John bi bio presretan da to može vidjeti. Rose je blago drhtala dok je njezin prst još jednom pritisnuo tipku miša i na zaslonu se ponovno pojavio niz lica.

Lica koja su nakratko prošla ispred sigurnosnih kamera na postaji Ashford, odjednom su se, tajanstveno, pojavila na njezinu zaslonu, a obje strane tumačile su to kao rat protiv terorizma. Zahtijevalo je to diskreciju i bilo je samo za internu uporabu.

41

Charliejeve ruke ispružile su se istodobno na dvije strane. Prva prema malenoj pukotini odmah pri vrhu njihova skrovišta, što mu je omogućilo, ili barem njegovim noktima, kakav-takav osjećaj sigurnosti.

Drugu ruku ispružio je prema Georgeu, čija su koljena neočekivano, i iz puke nužde, bila raskrečena preko površine poda do samih rubova – jer središnje plohe više nije bilo, a Georgeovo međunožje visjelo je zloslutno nad bezdanom.

Tik ispod njega mahnito su promicale tračnice koje bi samljele ljudsko tijelo kao multipraktik. U tom malenom prostoru zlokobno je i jezivo hučalo. Georgeov užasnuti vrisak jedva se čuo. Charlie ga, dakako, nije mogao čuti. Bilo kako bilo, i on je vikao u Georgeovu smjeru.

George je napokon ugledao ispruženu ruku u trenutku kada su mu noge počele drhtati. Bio je u čudnom i nezgodnom položaju nekakve polumolitve, balansirajući na ostatku poda na svojoj strani procjepa. U nemogućnosti da se igdje prihvati, zabio je zglobove prstiju u kutove svojeg dijela skrovišta. Progutavši pljuvačku, počeo se pomicati prema naprijed.

Zgrabio je Charliejevu ruku i ta fizička veza trgnula mu je misli iz potpune obamrlosti. Shvatio je odjednom da će morati ostati u tom

položaju. Morat će ostati u tom položaju do kraja njihova puta. U protivnom, postojala je opasnost da uruši i ostatak poda.

Pogledao je Charlieja u oči i bilo mu je jasno kako je, unatoč njegovu čudnu ponašanju, odluka da ostanu zajedno, da zajedno podnesu sve nedaće, bila ispravna. Zajedno će uspjeti prevladati sve to.

Možda je protekla minuta, možda cijeli sat, ali napokon su obojica osjetila da je vlak počeo usporavati. Kako se buka smanjila, George je uspio izgovoriti riječi koje je kanio izreći cijelim putem.

“Hvala ti”, rekao je.

Charlie je samo kimnuo. I u tome se trenutku vlak potpuno zaustavio.

Tračnice su mirovale.

Stanka.

Trebalo je odlučiti. Mogli bi se spustiti i pobjeći. George se pokušao domisliti koliko je proteklo vremena. Mogli bi biti stotine kilometara daleko od Pariza; mogli bi biti tik ispred kolodvora Gare du Nord. Nije se moglo znati. Bacio je pogled postrance nastojeći vidjeti kroz pukotinu otvora. Ali ugledao je samo tamu i neko udaljeno, jedva vidljivo svjetlo.

“Sada?” upitao je George. Bilo je očito da mu u mišićima ruku nije preostalo mnogo snage. Charlie se morao složiti. Potvrдно je kimnuo.

Bio je trenutak da se spuste.

George je propao prvi. Njegove su se noge skupile poput klipova i žestoko je tresnuo o prugu u skvrčenom položaju.

Charlieju je kroz glavu sijevnulo: *Ta je pruga elektrificirana.*

Bilo je kasno za ikakvo upozorenje.

George je oprezno preskočio tračnice i bacio se na šljunak sa

strane. Čuo je Charlieja kako iskače baš u trenutku kada je ugledao svjetla Pariza u daljini i kada se crveno svjetlo semafora promijenilo u zeleno.

Okrenuo se prema Charlieju koji je čučao ispod vagona dok su se kotači polako počeli okretati. Charlie, nenavikao na takve gimnastičke vježbe, odjednom se uozbiljio i bacio u prostor između kotača.

George je bio ondje da ga dočeka i spriječi pad.

Polako, dvojica su se muškaraca osovila na noge.

Svjetla grada su ih dozivala. I ako u minulih godinu dana Bruxelles nije kopirao Eiffelov toranj, bio je to gotovo sigurno Pariz. Prešavši žurno do ograde duž sada već jurećeg Eurostara, popeli su se uz korovom obrasli brežuljak do nekog puta.

A što se može?

Ovo. Može se ovo.

George je otvorio svoj fascikl i nakon mračne i tmurne vožnje autobusom, njih su se dvojica sklonila u neki kafić na trgu *Place de la Nation*. Neil im je bio rekao da će ih ondje čekati njegov stari kontakt. Imali su nekoliko slobodnih sati prije sastanka. Kontakt će, uvjeravao ih je Neil, znati dobar način da ih smjesti, da sredi stvari, da ih osigura...

“Ne ostajemo ovdje”, rekao je George.

Na kružnom toku s četiri vozna traka, što je okruživao Dalouovu *Le Triomphe de la Republique*, središnju skulpturu *Placea*, promet je bio mahnit. Počela je rominjati i lagana kišica i Charlie je osjetio umor. Zagledao se u Georgea duboko i dugo, ali nije imao snage za išta više od iritantnog uzdaha. “A zašto ne?”

“Imam drugu ideju.”

“A ta je?”

George ga je gledao nekako čudno, Charlieja su boljele oči od iscrpljenosti i traume.

“Kanada.”

Charlie je pristojno pročistio grlo. “I kakva je to točno ideja?”

“Tvoj prijatelj Neil zna da smo ovdje. Točno?”

“Da... i ja mu apsolutno vjerujem...”

“Ima jedan problem. Sada sam tu i ja. A to znači – žao mi je Neila, ali to je to. Ti mu možeš vjerovati. Ja ne. Bez obzira na to što je istina, trenutno bih se radije držao onoga što ja znam. A ne onoga što ne znam. Ja stoga odlazim. I želio bih da i ti podeš sa mnom.”

“Kanada?”

“Reci neku zemlju koju povezuješ sa svijetom međunarodne špijunaže. Rusija, da. Njemačka, dakako. Europa općenito. Naše društvo ima veze po cijelom kontinentu. Kamo danas možeš otići a da ne naletiš na svaku obavještajnu agenciju svijeta? Ne moraš se truditi, ja ću ti reći. Kanada. Daleko je. Ljudi govore engleski. Dovoljno je velika da se u njoj čovjek može skriti. A zaključujući po tvojoj reakciji, to doista nisi očekivao.” George je uzdahnuo.

“Ima tu još nešto što ne želiš spomenuti”, rekao je Charlie.

“Nema.”

“Ili... netko?”

George je pocrvenio u licu. Charlie ga je poznavao bolje nego što je on toga bio svjestan. Kimnuo je. “Imam ondje jednog dobrog prijatelja koji nam može pomoći. Moja veza s nakladničkom kućom. Ondje sam planirao objaviti knjigu. Nisam mislio da ću ići onamo tako

brzo, ali što je, tu je. Mora se.” George je slegnuo ramenima. “Mislim, ti ne moraš poći, dakako. On je moj kontakt, i imao bi potpuno pravo reći mi baš ono što sam ja upravo rekao tebi. Ali, nakon svega što si prošao, i kako si meni pomogao... mislio sam da bi mogao cijeniti tu ponudu. To je sve. Vjeruj mi, Charlie. To je sigurnije nego da ostanemo ovdje.”

Georgeovo se lice snužđilo i Charlie je pomislio da će zaplakati. Pred Charliejevim očima na trenutak je bljesnuo samotnički život bjegunca u Parizu, ali je on odmah odbacio tu ideju. George je bio u pravu. Kada ih identificiraju putem sigurnosnih kamera u Ashfordu... zadržtao je pri toj pomisli koja mu je zaledila krv u žilama. U ovome gradu nije bilo prijateljskih lica.

“Kako ćemo doći onamo?”

George je izvukao svežanj eura i namignuo.

Ostavili su poveću napojnicu i zaputili se u suprotnom smjeru od smjera prometa. Arhitektura ih je obojicu smirivala. Graciozne ulice, ravne crte. Red.

George je gledao ravno preda se dok je izlagao svoju ideju.

“Prošle godine u europskim zračnim lukama uhićeno je četrnaest službenika za dostavu prtljage zbog primanja mita. Uglavnom se radilo o teretnim zrakoplovima. Nezakonite namirnice, nešto droge. Povremeno i životinje.”

“Zar predlažeš da se spakiramo u nekakav kontejner?”

“Pratio sam slučajeve na sudu. Predlažem da posjetimo petnaestog čovjeka. Onoga koji je oslobođen samo zato što sam ga ja oslobodio. Otada je on moj vratar na francuskoj strani. Ako te je dosad bilo strah zbog sigurnosnih mjera u zračnim lukama, onda ti predlažem da ovaj put zažmiriš dok sve ne bude gotovo.”

Na Charliejevu licu bio je izraz sumnje. Ali ovaj put bio je spreman surađivati. Unatoč njihovim sitnijim nedaćama, ipak su dogurali dovde... Bili su sada tim. Ne. I više od toga.

Taj je čovjek bio njegov prijatelj.

“Samo mi obećaj jednu stvar”, rekao je George. “Ako dospijemo onamo.”

“Bilo što”, odgovorio je Charlie.

George je na trenutak bio zatečen.

“Zbilja?”

“Da”, rekao je Charlie.

“Moraš to doslovce reći. Moraš obećati.”

“Dobro. Obećavam.”

“Ako se meni nešto dogodi, naći ćeš načina da se brineš o mojoj kćeri.”

“Da se brinem o njoj?”

“Da bude sve u redu. Znaš.”

Charlie je kimnuo. “Dakako.” Onda mu je pala na um jedna misao. Stao je prčkati nešto oko noktiju, pokušavajući razlučiti je li bila njegova pogreška to što nikada prije nije postavio neka pitanja. “Kako joj je ime?”

“Katie. Katie Shaw. Sjećaš se gdje je smještena, zar ne?”

Georgeu je srce zapjevalo kada je Charlie rekao da se sjeća. Njih su dvojica napuštala ovo mjesto. Odlazili su nekamo gdje ih ni Bog neće uloviti.

U daleke, divlje zemlje.

Kada su usporedili lica na potjernicama s licima koja su zabilježile kamere u zračnoj luci Charles de Gaulle; kada su telefoni zazvonili i

kada su stupili u kontakt s Interpolom; kada je jednom ta štafeta prošla kroz labirinte međunarodnih sigurnosnih ustanova i stigla do oznojenih dlanova Rose Willetts u Eustonovoj zgradi, Charlie i George odavna su bili nestali, a jedan djelatnik u odjelu za prtljagu bio je znatno bogatiji.

Birokracija, zasiktala je Rose prema praznom uredu.

BalkanDownload

BalkanDownload

42

Srebrni vodopadi šištali su niz uske usjeke u višeslojnim stijenama. Paučinasti čuperci maslačikova sjemena lebdjeli su zrakom poput vodene prašine poslije kihanja. Čak je i povjetarac bio plodan. A svuda uokolo muk. Odlučan muk. Vrsta tišine koja uvećava. Sve se ovdje, činilo se, željelo pariti ili ubijati. Ili oboje. Obnova je bila u tijeku i u Charliejevoj duši zasjalo je sunce. Ako je uopće imao dušu, pomislio je.

Bila je to prava divljina.

U Britanskoj Kolumbiji bližilo se proljeće i sve se mijenjalo.

Zrakoplov ih je prebacio do Calgaryja. Dva manja dvomotorca prebacila su ih na sjeverozapad, prvo u središnju Britansku Kolumbiju, a onda su se napokon spustili na travnatu pistu nedaleko od mjesta Fraser Lake.

George je bio dobro raspoložen. Njegova procjena Charlieja bila je ispravna – do sada. I unatoč umoru i hladnoći, sunce je bilo toplo za ovo doba godine. To neće biti tako velik problem kako je pretpostavljao.

Noćili su u jednom konačištu uz cestu, koje je bilo nalik na kolibu igračku s kojom se Charlie igrao kao dijete. Rano sutradan nastavili su put. Kada su počeli ulaziti u šumu slijedeći stjenovit turistički put, sunce je provirivalo preko vrhova planina u daljini, a kada je nestalo, zapuhao je hladan vjetar.

Slijedili su stazu što se protezala usporedno s rijekom čija se zelena voda prelijevala preko podvodnih stijena u njezinu središtu iza kojih su u matici mirovali lososi. George se još u zračnoj luci oslobodio kovčežića i pištolja, a novac je podijelio na dva jednaka dijela s Charliejem. Zadržao je CD.

Charlie je vidio da je George negdje drugdje u mislima. Način na koji se sada smješкао ulijevao je povjerenje. Očito je bio navikao na ovako široko nebo.

Charlieju je sve to bilo manje ugodno. I misli su mu se polako počele odmatati.

*Promjena plana u posljednjem trenutku, govorio je glas u njemu.
Samo još nekoliko dana.*

Nije u redu.

A što se tu može.

Ostavio ju je te večeri, uokvirenu do vratkom, dok je drhturila pokušavajući to prikriti, trudeći se da se on ne brine zbog toga što mora otići, nastojeći da mu sve olakša. Uvijek nastojeći život učiniti lakšim.

“Ponovo su produžili konferenciju... dan ili dva”, lagao joj je putem telefona iz hotela. Prepoznala je laž i uzvratila uzdahnuvši. “Žao mi je”, dodao je. To je barem bila istina, istina, istina.

“Koliko dugo?” Zнала je da ne smije pokazati nikakve emocije u glasu. Bez obzira na to koliko će biti uzrujana. Bila je to jednostavna potreba da utvrdi činjenice.

“Samo jedan dan, bit ću natrag do vikenda.”

Kako je mrzio te pozive. Poslati e-mail bilo bi zaista jednostavnije, ali i tada... oči su gledale, gledale...

Zaustavili su se radi ručka i George je zamijetio Charliejevu

napetost. Pitao se postaju li i njegovi izrazi lica tako lako čitljivi kao Charliejevi.

“Nervozan si”, rekao je George.

“Samo sam umoran”, odgovorio je Charlie. “Umoran i oprezan.”

Jedno razgovijetno *tscchhh* izletjelo je Georgeu iz usta, kao da se netom sjetio da je ostavio uključeno glačalo. No bilo je u tome puno topline. Kao vijest o neočekivanoj rođendanskoj proslavi. “Moram ti još nešto reći”, nastavio je.

Charlie je kimnuo dajući znak da je spreman za tu informaciju. Ali George je, čini se, oklijevao.

“O čemu je riječ?”

“Dat ću ti ideju”, rekao je George, a na licu mu nije bilo ni trunke šale. “On pokreće svijet.”

Svaki špijun koji imalo drži do sebe ima ono što je u pristojnim krugovima poznato kao “tko-vas-jebe novac”. Pritisci i nesigurnost posla navedu mnoge na to da stavljaju na stranu koliko mogu, u čarapu, za crne dane. Još ih više, tijekom svakodnevnog posla, dolazi u kontakt s toliko gotovine – gotovine koja je namijenjena drugim ljudima, tuđim novčanicima – da u iskušenju počinju stavljati nešto na stranu za sebe.

“Što bi rekao ako ti kažem”, nastavljao je George, “da moja knjiga nije jedini razlog zbog kojega sam pokušavao doći ovamo?”

“To me ne bi iznenadilo”, uzdahnio je Charlie, “jer mislim da me više ništa ne može iznenaditi. Bez uvrede.”

“Nema problema”, rekao je George i počeo objašnjavati. Jedan od njegovih prvih rasporeda u Službi bila je Kanada. Dok je bio tu, bio je prisiljen stupiti u vezu s nekim vrlo sumnjivim osobama. “Pretpovijesno vrijeme, što se tebe tiče.” Bio je blizak s CSS-om,

Kanadskom tajnom službom, “u ono vrijeme.” Tih godina jedini ozbiljniji problemi kanadskih graničara bili su imigranti i bjegunci od služenja vojnoga roka. Vlasti bi zažmirile na jedno oko i pravile se da ništa ne znaju, a njihovi bi se neprijatelji slobodno šetali uokolo – tako dugo dok su to plaćali gotovinom, i to masno.

“Zaštitarski novac”, promrmljao je Charlie, ali mu nije bilo sasvim jasno zašto se tome protivio.

“Ideju smo dobili od *Maratonca*. Svatko želi fer šansu. U ono vrijeme, sve se to doimalo prilično nevinim, uvjeravam te. Tako dugo dok smo znali da nećemo morati djelovati *odmah*, puštali smo ih da plaćaju. Ipak smo ih pažljivo pratili. Znali su to oni, a znali smo i mi. I sve je bilo dobro. Beskrajno časnije od mnogih drugih spleta za koje sam čuo. Lažni agenti? Dvostruko računovodstvo? Jebeš to.”

“Dakle, ovdje imaš novca?”

“Imam novca. Točno.”

“U banci?”

“Švicarski bankari? Ne, hvala. Moja gotovina, prijatelju, ti je sva *zamrznuta*. U ovom dijelu svijeta od jeseni do proljeća postoje dijelovi s trajno zamrznutim tlom, na mjestima i do petnaest metara dubine. To znači da je cijeli gornji sloj neprobojan. Ako planiraš dovoljno daleko u budućnost, možeš bilo što zakopati i tako to očuvati. I nitko o tome neće znati baš ništa dok ne dođe proljeće.”

Sudeći po Georgeovu opisu, moglo se zaključiti da je cijeli sjeverni dio Britanske Kolumbije pretrpan metalnim kutijama, zgodno zakopanima u podatno tlo.

“Zašto mi to govoriš?” upitao je Charlie, žmirkajući u iznenadnom sunčevu sjaju.

“Zato što si mi drag, ti idiote. Zato što će, ako dospijemo onamo i

nađemo ga, taj novac biti naš.”

“Gdje je tačno?”

“Zakopan je na jednom imanju čim se prođe Strenton. Moj stari kontakt sve mi je to sredio, ali on je umro prije nekoliko godina i od tada planirani vratili se ovamo i iskopati ga. Smrtonosni prekid mojega posla, čini se, baš je dobar trenutak. Nitko ne zna da je novac ondje. Osim novih vlasnika kuće.”

“Tko su oni?”

“Oni su problematični, Charlie. Oni su, pa recimo to tako, poduzetnici iz podzemlja.”

“Droga?”

“I oružje. I sve drugo.”

“Koliko ima ondje?”

“Dovoljno da odemo kamo god želimo.”

“Kao na primjer?”

“Tko zna... možda Panama...”

Charlie mu je uputio podrugljiv osmijeh. George je samo slegnuo ramenima.

“Ja volim kanale. Volim šešire. Meni se to čini savršenim mjestom.”

“A što je s tvojom knjigom?”

“Sve po redu”, rekao je George. Pogledao je na sat. Na trenutak mu je preko lica preletio čudan izraz. Svrnuo je pogled s Charliejeva lica i zagledao se u tlo dok se ponovo uzšetao. Charlie je zurio u grubo nacrtan zemljovid što ga je George načinio. Novac je bio zakopan u vrtu. Zaista je bilo tako jednostavno.

“Ne”, rekao je Charlie.

George je kimnuo gledajući ga kako ustaje i odlazi. Pustio ga je da odmakne pedesetak metara, a onda potrčao za njim.

Hodali su nekoliko minuta u tišini.

“Nije riječ o tome da ja ne bih želio pomoći”, rekao je Charlie. “Ali jednostavno to više ne želim.”

“Novac?”

“Nasilje.”

“Neće biti nikakva nasilja. Neće ako budemo surađivali. Neće ako ih uvjerimo.”

Charlie je odmahnuo glavom. George je shvatio da će morati biti brutalniji. Momak je morao znati. To se sada mora riješiti.

“Što bi Becky željela da učiniš?”

Charlie se zabaljio u njega. “Molim te, ne spominji nju.”

“Što bi ona željela, Charlie?”

“Željela bi da budem sretan, George. Što drugo?”

George je odjednom djelovao staro. Počeo je usporavati. “Dogurali smo zajedno dovde. Mislím da je vrijeme da doznaš istinu.”

Charlie je čuo Georgea kako šmrca. Pitao se što se to, dovraga, sprema.

Bio je to verbalni udarac u pleksus:

“Charlie, tvoja je supruga ubijena.”

Charlieju se učinilo da je krivo čuo i nije rekao ništa. No George je ponovio rečenicu i Charlie je skupio dovoljno snage da istisne:

“Ne, nastradala je u automobilskoj nesreći...”

“Tko je to rekao, Charlie?”

“Rekli su svi, rekao je izvještaj, rekli su u mrtvačnici, rekle su moje vlastite oči koje su vidjele njezino tijelo, George – što mi to,

zaboga, pokušavaš učiniti?”

Čvrsto je stiskao zube.

“Slušaj, vidio sam zapise. Ime joj je bilo Becky. Sam si rekao kako je bilo, u autu. Nadao sam se da to nije ona, ali... sve od tada mislio sam o tome. I, o Bože, Charlie, žao mi je, ali ona je usmrćena. Ubijena je.”

Charlie nikada nije bio siguran. Negdje duboko u nutrini, paranoja je i dalje kiptjela: to da Becky nije imala nikakvih negativnih bodova na vozačkoj, da je vikend bio suh, da je čovjek koji je izgurao njezin automobil s mosta i sam preminuo prije sudskog procesa... pa i sada bi čuo glasove, kasno u noći, prije sna, ako bi uopće i usnuo... *Gdje su mrtvozornikovi izvještaji, Becky? Zašto sam to prihvatio kao kakvu Bogom danu istinu?*

Kao bilo kakvu istinu?

“Tko...?”

George je prihvatio Charlieja za ramena. Čvrst stisak i pogled istinskog prijatelja. “Ovime im se možemo osvetiti, Charlie. Možemo ih pribiti na zid. Knjigom i novcem. Nas dvojica. Možemo živjeti kao kraljevi i cugati koktele s rumom dok ih budemo gledali kako vise. Obećavam ti to.”

Charlie je na trenutak zaklopio oči, a kada ih je ponovno otvorio, plamtjele su. U trenutku kada su bili zauvijek napustili domovinu, u sebi je prisegnuo da je to kraj nasilju. Novi početak. Novi list. Mislio je da je sve to ostavio iza sebe. Ali sada su se plamenovi vratili. Osveta za Charlieja nikada nije bila nešto hladnokrvno. Osveta je bila neka vrsta emocionalnog krešenda. Nešto vrelo, nešto što grize za oči.

Te su noći kampirali na otvorenom. Charlie je u snu drhtao. Ružni snovi. Probudivši se, ustanovio je da ga je George pokrio svojim kaputom. Mi smo tim, govorio si je Charlie kroz suze, u polusnu. I

zajedno to možemo završiti.

BalkanDownload

BalkanDownload

43

Neil je imao poseban osmijeh za uistinu dobre vijesti”, znala bi reći Liz. Bio je to osmijeh u kojem bi bljesnuli njegovi očnjaci, a oči bi mu se toliko stisnule da bi gotovo posve nestale. Kao onoga dana kada je ona rekla *da*. Onda kada ga je iznenadila za ručkom rekavši mu da je u drugom stanju. Ili kada bi dobio vijesti o tome kako su mu prijatelji odnijeli pobjede nad problemima, šefovima, lošim osjećajima ili bolestima.

I sada je imao taj osmijeh.

Razglednica je bila neispisana. Prikazivala je zrakoplov Air Canade 737-200. Neilu je govorila sve što je trebao znati. Nekoliko sekundi bio je zbunjen, a onda mu je izraz razumijevanja zasjao na licu. Osmijeh se pojavio odmah potom.

Otišao je na posao sa sviješću da mu je prijatelj u redu. Savršeno sklonište. I dovoljno vremena da Neil pronikne do dna te močvare u kojoj su se našli.

Kada je stigao. Rose nije bilo nigdje na vidiku. Bio je malo ležeran i zaostao je u dostavljanju izvješća u usporedbi s njezinim, to valja napomenuti, napornim rasporedom.

Zapravo, Rose je bila u Centru za komunikacije, nekoliko katova niže. Putem sigurne telefonske linije razgovarala je ponovo s Interpolom te doznala kako nema nikakvih podataka u popisima

putnika iz kojih bi se dalo zaključiti da su Charles Millar ili George Shaw, ili itko tko je odgovarao njihovu opisu, bili na ijednom komercijalnom letu iz Pariza onoga dana kada su kamere zabilježile njihova lica.

To joj je govorilo dvoje: ili su bili otišli u zračnu luku znajući da će njihova lica izazvati zbrku ili su zbrisali nekim teretnim zrakoplovom.

Ruka u kojoj je držala šalicu čaja zadrhtala je kada je shvatila da je to drugo nedvojbeno najvjerojatnija mogućnost.

Čini se da će ipak na kraju morati iskoristiti tog momka Neila.

Nekoliko minuta poslije Neil je napustio svoj radni stol i krenuo u potragu za kofeinom. U skladu s mnogim novim idejama u zgradi, mjesto nedaleko od dizala na kojem se mogla dobiti besplatna kava, zamijenili su velikim sivim aparatom u koji ste morali ubacivati novac ako ste htjeli kavu.

Aparat se nalazio na sredini posebice osvijetljena i neugodna hodnika. Osjetio je šok statičkog elektriciteta kada je pritisnuo tipku za dodatni šećer.

Dok je aparat lupkao i grgoljio, Neil je osjetio lagano, uporno kuckanje po ramenu. Okrenuvši se, ugledao je niska muškarca u sakou od tvida. Bill Skelton ljuljao se lagano na petama naprijed-natrag, a na licu mu je lebdio čudan osmijeh.

“Imaš sekundu, Mackay?” rekao je Bili. “Imam nekih problema s lozinkom.”

44

Dugačka, visoka ograda bila je prekinuta samo na jednome mjestu natpisom u živim bojama, koji je obećavao veliku zabavu. No ove zime neće biti nikakve zabave. Park je napušten usred gradnje, jer je ponestalo novca. U Vodenom svijetu nitko neće uživati tako skoro.

Ideja je bila, činilo se, relativno dobra. Nekakav vodeni lunapark nedaleko od kampa blizu sjeverozapadne obale Britanske Kolumbije. Ograđeno zemljište bilo je, čini se, blizu jedine zone ljetnih odmora u tom dijelu zemlje pa je, pretpostavljalo se, optimistična duša koja je stajala iza toga projekta uspjela namaknuti nešto lokalnog početnog kapitala u pokušaju da ga financira. Ali ovdje u hladnoći, unatoč proljetnom suncu, mjesto je bilo neizrecivo depresivno.

Charlie je to mislio za sebe dok je slijedio Georgea kroz procjep u sigurnosnoj ogradi. U noge mu se vratilo malo snage nakon vijesti o Becky. Snovi su mu, dakako, bili prepuni boli i tjeskobe. Ali kako su se sunčeve zrake počele probijati kroz grane jela što su okruživale zemljište, svjetlo je u njegovu tijelu oslobodilo neotkrivene rezerve snage.

George je krenuo u sigurnosni obilazak zemljišta. Charlie ga je slijedio. Komadi cijevi, kanali za vodu, rastavljena plastična palmina stabla ležala su razbacana malenom potkovom umjetne plaže i praznim betonskim bazenom, dopola obojenim svijetloplavom bojom. Vjetar je

uskovitlao malu pješčanu oluju koja je šibala o čelične potpornje glavnog vodenog tobogana, jedine konstrukcije koja je, činilo se, bila završena. Na vrhu je bio golem model nekog klauna u bermudama.

“Super mjesto”, rekao je Charlie.

“Sjajno”, dodao je George. Spomenuo je da će se njegov kontakt naći s njima na nekom “neobičnom” mjestu. Charlie se morao složiti s tim da je, barem do sada, bio prilično konzistentan. George se počeo brinuti. Počeo je govoriti kako bi vratio samopouzdanje.

“On je malo eksplozivan ujutro”, rekao je George. “Pusti mene da govorim.”

“Dolazi li obično na vrijeme?”

George je ponovno podigao pogled prema vodenom toboganu i ugledao muškarca koji je izašao iza makete klauna. Zagrizao je u usnicu i pokušao prikriti strah. “Točno u sekundu”, rekao je.

Charlie je slijedio Georgea prema stubama što su se kružno dizale uz stranu cijele konstrukcije. George se okrenuo malo prema natrag i sa strane usta istisnuo šapat.

“Čuj, možda je bolje da ja prvi uspostavim kontakt. Ostani ovdje i pripazi na ovo.”

Charlie je uhvatio srebrni frizbi što je letio prema njemu i shvatio da je to Georgeov CD. Sagnuo se, pretvarajući se da veže vezicu cipele te stručno ubacio CD u stražnji džep.

George se sporo uspinjao, pridržavajući se za rukohvat. Pritom se cijeli tobogan lagano njihao. Nije bio dizajniran za ljude poput Georgea. Muškarac na vrhu bio je srednje grade, srednje visine, smeđe kose – prava mora za onoga tko mora nekoga identificirati na policijskoj paradi. Charlie je pretpostavljao da su njih dvojica bili suradnici tijekom Georgeova prijašnjeg boravka ovdje. Prema onome

što je znao o njima, bili su u prijateljskim odnosima.

S druge strane, pomislio je Charlie, nije mogao izabrati manje prijateljsko mjesto za sastanak i da ga je tražio.

Charlie je mogao čitati s usana, ali na toj udaljenosti to nije bilo lako. Mogao je vidjeti samo Georgeova usta. Pozdrav. Rukovanje. I onda – ništa više. Lica su im bila nejasna, možda su se osmjeivali. Vjetar je otpuhao razgovor od Charliejevih ušiju, premda na toj udaljenosti ionako ne bi ništa mogao čuti.

George je pokazao prema Charlieju i tip je bacio pogled na njega. To je, čini se, pogoršalo stvari.

Govor Georgeovu tijelu poslan je defanzivan. Čini se da je pitao tipa u čemu je problem. Čovjek je gestikulirao, nešto vikao, ali Charlie još uvijek nije uspijevaao shvatiti o čemu je riječ.

Umijeće čitanja s usana nije mu bilo potrebno da bi shvatio što se zatim dogodilo.

Tip je izvukao pištolj.

Charlie se šepRTLjavo, na brzinu, pokušao prisjetiti kod koga je njihov pištolj i onda mu je sinulo... George ga je bacio prije nego što su se ukrcali u onaj teretni zrakoplov.

George i tip su se počeli hrvati i prevrnuli se na vrh tobogana.

I tada je Charlie začuo hitac. Jedan jedini i, iz te blizine, koban.

Charliejevim nogama počeli su strujati trnci dok je gledao kako se Georgeove ruke spuštaju na želudac. Sve veća mrlja tamnoga crvenila odavala je ono najgore. George je pokušao ustati, ali ga je tip odgurnuo nogom. George se prevrnuo i počeo kliziti toboganom. Bez vode, klizio je polako, a crveni trag iza njega obojio je samo polovinu spusta. Tijelo mu se zaustavilo na prijevoju prvoga dijela i Charlie je naredio svojim nogama da se počnu kretati. Ali trnci su se pogoršavali i obamrlost mu

je već bila prešla koljena.

Tip s pištoljem počeo je trčati prema njemu.

Začuo se još jedan pucanj i s tla pokraj Charlieja poskočio je zastrašujući busen. Što to, dovraga, ima? Skraćenu cijev?

George se nije micao.

Krv je bila stvarna.

Bila je to loša vijest.

Vrlo loša.

Treći hitac pokrenuo je Charlieja iz njegove paralize. Probio je ogradu kao kakav sprinter i trčeći cik-cak sjurio se u labirint grmlja i stabala na rubu čistine.

Još jedan hitac prosvirao je između stabala. Šakama je mlatarao po zraku, odmičući grane i paprati koji su mu šibali lice, oči. Koraci iza njega bili su čvrsti, izdržljivi, brzi. Charlie se probio kroz grmlje i našao se na nizbrdici niz koju se strmoglavio, prevrćući se naglavce, postrance, svakako. Bio je to bolan silazak koji je zaustavilo srušeno deblo neke breze. Ali panična jurnjava u njegovoj glavi nije se zaustavljala i, unatoč boli, Charlie je skočio na noge te se prebacio na drugu stranu debla, izvan pogleda.

Onda je začuo korake. Ubojica se zaustavio na vrhu nizbrdice. Charlie je odlučio zapamtiti njegovo lice, njegov način hoda, njegovu odjeću. Srest će ga opet. Jednoga dana. Bio je u to siguran.

Tip ga nije vidio. Izgledalo je kao da je začuo neki drugi zvuk i otputio se rubom udoline te je nestao iz vida.

Charlie je spuznuo niz stranu debla dok su mu tanke grančice milovale obraze. Obuhvatio je koljena i tiho se zanjihao.

Okej. Okej.

Pričekao je desetak minuta, a onda se dužim putem vratio prema čistini. Nastavio je u koncentričnim krugovima, provjeravajući prostor iza i ispred sebe, dok se nije uvjerio da nema nikoga.

Georgeovo tijelo je nestalo.

Charlie nije bio iznenađen. Možda su ga premjestili. Ili potpuno uklonili. Nikada nije bila dobra zamisao ostavljati trupla ondje gdje su pala. Carrie Watson i njezin prijatelj bili su rijetka iznimka. To je istina.

Netko ih je izdao. Ali Charlie je imao jedan adut u rukavu. Posegnuo je u stražnji džep po CD. Potražio je to znanje koje mu je njegov prijatelj George dao neposredno prije smrti. U svojoj sve bistrijoj glavi već je počeo kovati plan.

Pokazat će on njima. Pokazat će svima njima.

Okrenuo se i potrčao.

Tridesetak minuta poslije, sav zadihan, stigao je do autoceste, prazne crne arterije što se protezala kroz zeleno i sivo. Opirao se mučnini kada je neki automobil usporio kao odgovor na njegov podignuti palac. No čim ga je vozač ugledao u stanju u kojem se nalazio, odmah je ubrzao.

Napokon mu se smilovao neki turistički kombi. U kombiju nije bilo nijednog turista. Vozačevo ime bilo je Jim. Jim je ispričao Charlieju da je *prije samo nekih tjedan dana* morao zaustaviti kombi usred autoceste zbog nekog soba. "Poslije postaju još gori, u ljeto kada se pare", rekao je. Charlie se pokušao usredotočiti na tu informaciju kako bi načas zaboravio sve ono što mu se događalo posljednji sat života i kako bi zadržao svježinu misli, ali bezuspješno.

Kombi je projurio pokraj nečega što se Charlieju u prvi mah učinilo kao tropska prašuma zavijena u niske oblake, ali se, pogledavši

malo bolje, pokazalo kao neka betonska tvornica. Dim iz dimnjaka visio je nisko u zraku. Kada je Jim upitao Charlieja kamo je krenuo, njemu je trebalo nekoliko trenutaka da odgovori. Ali na kraju je rekao.

Znao je točno kamo se zaputio.

BalkanDownload

BalkanDownload

45

Neil je posjećivao kat *X* nekoliko puta toga tjedna i do petka je bio skupio na svojem stolu znatnu kolekciju dokumenata. I noćio bi u svojem uredu, u razmacima od po nekoliko sati. Rose ga je zatekla dva jutra kako, skutren, hrče i govori u snu nešto o Liz. Registrirala je taj trend.

Neil je zamijetio da je ona registrirala.

Također je primijetio sve oštiji ton njezinih telefonskih razgovora. Djelomičan razlog za njegov novi radni raspored bio je da drži pod strogim nadzorom sve što dolazi u ured i što iz njega izlazi. Kao, primjerice, njezine opetovane telefonske pozive Interpolu i drugim europskim ustanovama, njezinu potrebu da promakne savršeno dobrog terenskog agenta a da pri tome ne upita za savjet Kadrovsku službu.

Ne bi se moglo reći da je ona bila svjesna toga nadzora. Neil je time nije htio gnjaviti. Bila je ona ionako prezaposlena.

Njezin mahniti posao toga je dana dobio novu dimenziju. Možda je to bilo njegovo pošteno lice, možda njegov šarm, nije bilo baš jasno. Ali kada se Neil ponovno dovukao do svojega stola, s petom kavom toga dana, primijetio je da joj se niz obraze slijevaju suze u potočićima. Njezini jecaji bili su sasvim glasni. Zapravo, njezini jecaji sasvim su namjerno bili glasni.

Neil je spustio kavu i prišao joj, nekako nespretno, skrušeno, zbunjeno:

“Je li sve u redu?”

Rose je kimnula. “Ma, da.” Pokušala se osmjehnuti. Ali suze su tekle i dalje, taj javni izraz problema koji je zahtijevao nekakav odgovor.

“Neki problemi u jednoj operaciji, to je sve”, rekla je. “Ništa oko čega bi se ti trebao brinuti.”

“O... žao mi je što to čujem...” rekao je Neil.

“Dvojica agenata. Na terenu. Ne znam točno gdje su.”

Neil je sućutno kimnuo.

“Nemaš baš nikakvu ideju?”

“Ne. Zapravo nemam. Francuska, možda. Ali ne mogu biti sigurna. U ovome trenutku nema baš puno sigurnih elemenata.”

“Pa... pošalji vijest Europolu, Interpolu...”

“A što misliš, što sam dosad činila?” obrecnula se. A onda se smirila: postala je opet dobra stara Rose koja je donosila kolačiće. “Nije to tako jednostavno.”

Neil se pitao kako bi reagirala na jedno suho “Pa, sretno sa svim tim!” Ali odmah je odbacio tu misao, privukao je stolac i ponudio joj svoj najzabrinutiji izraz lica hineći zainteresiranost. “Donijet ću ti čaj.”

Čaj. Taj sjajni britanski placebo, razmišljao je dok je išao prema aparatima. Vrativši se, gotovo da je očekivao kako će je zateći u nekakvoj sceni smrti iz filma *Camille*. No ona je i dalje bila ondje, čisteći nokte, očiju i nosa crvenih od plakanja.

“Netko ih pokušava uloviti.” Nagnula se prema njemu i

prošaptala: “Netko u ovoj zgradi.”

“Tko?”

“Ne mogu biti sigurna. Ali ako ja ne stignem do njih prva...”

Suspregnula je još jedan jeeaj i duboko uzdahnula.

“Pa, tko je to? Mogu li ti ikako pomoći?” Neil je sada sjeo na stol, prekrivenih ruku. Čovjek od akcije.

“Ne poznaješ ih. Osim nekoliko telefonskih poziva...”

“Nikad se ne zna. Tko su?”

Rose je uzdahnula fatalistički. Možda, govorio je uzdah, možda sve to više nije ni važno. Rukavice su skinute. Ležerno je odšetala do hodnika i provjerila što se radi. Većina drugih dužnosnika bila je zatrpana kojekakvim papirima. Žurno se vratila i sagnula do poda. Povukla je malenu bravu i otvorila osobni sef te jednim pokretom izvukla iz njega dva poveća dosjea. Onaj manji, Neil je uspio pročitati i ovako naopako, bio je to Charliejev osobni dosje. Onaj veći bio je Georgeov. Gurnula je oba prema Neilu.

“Njega poznajem”, rekao je Neil, pokazujući na Charliejev fascikl. “Išao je u moju školu.”

“Šališ se.”

“Nikad nisam bio ozbiljniji, Rose. Što je učinio?”

“On nije učinio ništa, u tome i jest stvar.”

“Pa, kako onda znaš da je u opasnosti?”

“Ne mogu otkriti svoje izvore, Neil. Zasad još ne. Ali on je tamo negdje. Obojica su tamo negdje. On ne vjeruje svojim voditeljima i osobno mislim da je u pravu kada im ne vjeruje. Stoga su se odmetnuli u divljinu. Pretpostavljam da se čovjek, kada ga njegova profesionalna mreža iznevjeri, okreće osobnim kontaktima. Pratila sam njegovu

obitelj, njegove prijatelje. Nije ni s kim stupio u kontakt.”

“Zaista? Ma, nemoj reći? Zaista?”

“Je li bio u ikakvoj vezi s tobom?”

Neil je pomislio na razglednicu sa slikom zrakoplova, pričvršćenu na oglasnoj ploči u njegovoj radnoj sobi. Prisjetio se nogometa koji su igrali, njihovih privatnih šala, njihova prijateljstva.

“Da,” rekao je Neil, “bio je.”

I pokazao joj je sve. Izložio. Njegova zabrinutost bila je potaknuta Charliejevim telefonskim pozivom, objasnio je. Poslije toga, nije više bilo nikakvih kontakata. Objasnio joj je trag u dokumentima. Ispričao je Rose zbrku s tajnom postajom. Sličicu 13. Tko god je odobrio operaciju Sličica 13, nije računao s tim da će logistika sprčkati njihovu postaju.

Onda, tu je bio i slučaj točionice. Dvije operacije, jedna službena misija u kojoj je sudjelovao Charlie, nazvana DvanaestKoraka; a čini se da je ondje istodobno bio i George. Još jedna Möbiusova traka koju je Neil tek trebao rasplesti.

I napokon, bilo je tu i pismo.

On ga je netom našao.

U jednom fasciklu obilježenom “Samo za internu uporabu” Neil je pronašao otipkan žestok dokument naslovljen na sve ravnatelje odsjeka u Službi. Dokument označen “VAŽNO” potpisala je gospođa Rebecca Millar. Neil je rekao Rose da je to bila Charliejeva supruga. Rose je kimnula kao da je to čula prvi put. Pogledala je pismo i upitala Neila je li to jedina kopija.

Niječno je odmahnuo glavom. Odnio je original kući. Nekoliko je trenutaka razmišljala ne govoreći ništa. Otvorila je konzervu kolačića i stala grickati jedan omanji komad.

“Moramo se naći večeras. Ne ovdje. Donesi sve što imaš. Originale, kopije, sve. Moramo sve to proći zajedno. Otići ćemo negdje izvan ureda.” Nekoliko djelatnika prošlo je pokraj vrata njezina ureda i ona je spustila glas. “Nikome nemoj ništa govoriti.”

“A supruzi?” Neil je zamahao Beckynim pismom prema Rose.

“Ni svojoj supruzi.”

BalkanDownload

BalkanDownload

46

P*rimila sam na znanje...*

Ne, čekaj, to bi bilo smiješno.

Borila se s tri stvari istodobno, kao i obično. Zaključala je vrata i prebacila torbu u desnu ruku kako bi uspostavila ravnotežu s vrećom u drugoj ruci u kojoj se nalazio otpad za reciklažu. Dok je u mislima čeprkala po lisnici, hitro prebrojavajući sitniš za autobus, ponovno je slagala to pismo.

Nije bila baš raspoložena.

Dragi gospodine/gospođo...

Opet, zvuči pomalo kao pritužba na kakvoću tkanja kupaoničkog otirača. Treba nešto žešće ovaj put. Već je i prvo pismo bilo dosta oštro. Bilo je ono svojevrsno iskupljenje, neka katarktička erupcija bijesa.

Koračajući nogostupom, prisjetila se toga pisma. Pitala se tko ga čita. Ako ga je uopće itko otvorio.

Na znanje onima kojih se to tiče.

E, to je način da se privuče pozornost.

Ja vjerujem u Službu. Vjerujem u ono što radite i vjerujem da su pritisci i napetosti kojima ste stalno izvrgnuti nevjerojatni. Ja s vama suosjećam i suosjećam s ljudima koji rade za vas. Znam to jer sam udana za jednoga od njih.

Neću vam otkriti njegovo ime.

Ne, jebiga, oprostite na vulgarnosti, hoću. Njegovo je ime Charlie. Charles Millar. I evo što mi se sinoć dogodilo.

Gospoda O'Tool ima novu mačku, primijetila je Becky prolazeći pokraj kuće sa živicom na uglu. Golema, debela, tigrasta mačka sjedila je kraljevski na ulaznim vratima i promatrala je dok je prolazila.

Bila sam na poslu kad me supruga nazvao. Kasnit će, objasnio je. Zbog posla. Ja, dakle, razumijem što to znači, više od bilo koga. I jasno mi je da ga ne mogu pitati za pojedinosti. Ali, kako se pokazalo, bila bi to jako dobra ideja.

Tip koji je popravljao kanalizaciju opet je buljio u nju; znala je da bulji i osjećala je neku samilost prema njemu. Charlie se vraća sutra. Kasni, dakako. Ali vratit će se. I taj je tip možda to naslutio. To mu je možda posljednja prilika da zafučka za njom bez posljedica.

No kako nije bilo vremena, završila sam posao i otišla na piće s jednim kolegom. I onda se dogodilo sljedeće.

Jaka bol prošla joj je rukom i Becky se zapitala je li to možda infarkt. Dok se automobil zaustavljao, a vid joj se mutio, osjetila je neku toplinu i mekoću, kao kakvo runo.

Onda se dogodilo ovo.

Njezina podsvijest, nesvjesna toga da joj je svijest u ozbiljnom šoku, nastavila je raditi. Ali bez ikakvih uzda, počela je vrludati.

Dragi gospodine i gospodo, željeli bismo više informacija o vašoj školi. Tek smo se doselili u ovo područje i rado bismo se sastali sa svim ravnateljima škola.

Srce joj je stalo drhturiti i unatoč solidnom medicinskom znanju osobe pred čijim je stopalima ležala, počelo je usporavati i zaustavilo se.

Dragi Charlie...

Dušo, ja umirem. Ne znam zapravo zašto, ali mislim da se to doista događa. Volim te. Neću te moći dočekati na aerodromu.

Automobil je polako krenuo prema glavnoj cesti. Nekoliko trenutaka poslije, pri brzini od sto deset kilometara na sat, tijelo Becky Millar izbačeno je naglavce kroz prednje staklo Vauxhall Aстре¹² i tresnulo o betonski vjetrobran što je bio dopola zakopan u mulju na dnu rijeke.

BalkanDownload

BalkanDownload

¹² Opel Astra.
lolyboly

47

Šuma je disala. Duboka, beskrajna, bezoblična, gutala je zrak u bezglasnim, drhtavim gutljajima, izdišući ga prema jezerima i uzburkanom nebu što se protezalo kilometrima i kilometrima uokolo. Kao kakva golema pluća, grčevito se pridržavala planina, litica, ljutih izbojaka granita, pješčenjaka i mahovine.

Šuma je bila i divlja. Plesala je i šaputala oko Charlieja, a svaki njegov korak razotkrivala je novim jezerima svjetla i sjene. Trulo triješće i opalo lišće pucketalo je pod stopalima, a grančice su se zabadale u rebraste potplate njegovih tenisica. Na mahovinom pokrivenom tlu ostajali su tragovi poliuretana. Ponad glave, poput škriļjevca sivo nebo zaskočilo bi ga povremenim halogenim snopom topline koja bi odmah zatim nestala sa zapahom povjetarca.

Kada je Charlieju bilo desetak godina, smireno je izašao kroz stražnji izlaz kuće, prošao kroz vrtna vrata sa strane i našao se na cesti. Zatim je dužim putom, preko obilaznice, krenuo prema planinama Pentland. Mama je pobješnjela. Oca to nije diralo, ali tada mu je već bilo jasno da je njegov otac neprijatelj kojem valja prkositi i zbog toga je, vjerojatno, i odlučio otići.

Tijekom svojega lutanja igralištem za golf, prekrivenim štipavcem, i padinama nedaleko od skijališta Hillenda, susreo je mladi par. Njemu je bilo ime Callum, njoj Moira. Pitali su ga gdje su mu

mama i tata, a on im je, kao iz topa, ispričao podulju i potpuno izmišljenu priču o izgubljenom novčiću.

Nastavio je, potaknut tim nevjerojatnim otkrićem o životu. *Možeš ispričati kojekakve stvari, govore su misli što su mu jurile kroz glavu, i ako ih ispričaš kako valja, ljudi će ti povjerovati.*

Htio se popeti do vrha, do klupe koju je mogao nazreti ako bi dovoljno stisnuo oči. Kada se nakon nekoliko sati spustio na istrošenu klupu pokraj improvizirane mogile od kamenja te bacio pogled na ljeskavi Firth of Forth, na kuće, ulice i plinare, urede Edinburgha što su se prostirali pred njim, mladi Charlie je znao da će jednom, nekako, njegov vrli, svijetli život imati uzvišen cilj. A kako i ne bi uzme li se sve to u obzir?

Taj osjećaj Charlie nije oćutio do ovoga trenutka.

Ovdje, bježeći kroz ovu beskrajnu šumu.

Ćovjek koji je spasio Charlieju život, ćovjek koji je s njim podijelio svoje znanje, svoj novac, svoje prijateljstvo, ćovjek po imenu George, bio je mrtav.

I on je sada ostao sam.

U svojih pet godina špijunske službe imao je on, dakako, teorijske obuke o vrsti izolacije koju je tih godina oćutio. Gadne izolacije koju je osjetio samo znajući da postoje stvari, važne stvari, trivijalne stvari, koje jednostavno nije mogao ni s kim dijeliti. No problemi s tim oblicima špekulacije bili su uvijek instinktivni. Iskustveni. Nije bilo načina iskusiti istinsko znaćenje samoće a da je ćovjek ne osjeti na vlastitoj koži – da izbjegne svaki oblik kontakta i da se osloni jedino na samoga sebe.

Nikada nije bio siguran da će se s tim moći nositi.

E, pa, sada ti je prilika da to doznaš.

Znao je da se mora nastaviti kretati.

Kombi ga je prebacio do ruba nacionalnog parka. Jim mu je poželio sreću i Charlie je uzvratilo na isti način. Rečeno – učinjeno. Krenuo je u smjeru sjevera. Nakon pola sata se izgubio – maleni zemljovid koji je nacrtao George bio mu je sada jedini vodič – a kada se ponovno pojavio niz stambenih zgrada, tik uz asfaltiranu cestu, odlučio je iskoristiti tu činjenicu. Drhtao je od hladnoće i bila mu je prijeko potrebna ljudska toplina. Bilo koje vrste.

Međutim, usprkos nedaćama, negdje u nutrini osjećao se kao novi čovjek. U njemu se počeo buditi osjećaj nekog cilja. Imao je nešto u životu za što je bilo vrijedno živjeti.

Imao je jednu djevojku o kojoj se valjalo brinuti.

Jedna zgrada prijateljskog izgleda obećavala je kavu. Čak i u toj divljini znali su za civilizaciju. Prostorija je bila sićušna ali puna dobrodošlice, sa svojim plastičnim stolicama i drvenim klupama. Ljudi su bili mlađi nego što je Charlie očekivao. Neki tip u kutu, kratko podšišane, kovrčave kose, kimnuo je na pozdrav kada je Charlie ušao. Iščeprkao je nešto sitniša i odnio svoju kavu u kut. Tu se nisu mogli izbjeći upitni pogledi. Ali Charlieju je bilo svejedno. Barem u tom trenutku.

Nakon pola sata i dviju kava, začuo je grmljavinu motora nekog terenskog vozila te dva para koraka koji su prilazili ulazu. Ušle su dvije djevojke – bile su u ranim dvadesetim godinama i dobro umotane zbog hladnoće. Ona viša imala je kosu boje indiga do pasa, spletenu u pletenice, i žarkonarančasti šešir na glavi. Druga djevojka bila je odjevena u kratku skijašku vjetrovku s kapuljačom, guste kovrčave kose koja je stršila preko staromodnih naušnjaka u stilu negdašnjih ruskih vojnika. Obje su prišle kovrčavu muškarcu i poljubile ga u usta.

Charlie se trudio da ne gleda, ali njegov se svijet u posljednje vrijeme urušio i ljudski osjećaji bili su mu prava rijetkost.

Vratio je pogled na svoju kavu prije nego što su zamijetili da bulji u njih. Bio je spreman ponovno potonuti duboko u misli, kadli se djevojka u vjetrove i uvukla do njega i sjela te podvila jednu noge poda se.

“Što se dogodilo?” rekla je Charlieju koji je stao žmirkati.

Charlie se osvrnuo oko sebe. Nije bilo dvojbe da je sam. Ona se obraćala njemu. Protumačila je njegovu šutnju kao iznenađenje i pokušala ponovno nakon što je pripalila cigaretu.

“Mislim, izgledaš nekako uznemireno. Jesi li u redu?”

“Dobro sam.”

“Jesi li ovdje radi zabave?”

“Samo sam u šetnji.”

“Mo’š mislit. Ovdje. U šetnji.” Ugasila je cigaretu i ispružila mu svoju elegantnu ruku na pozdrav. “Ja sam Angie. Trebao bi prijeći k nama. Izgledaš jadno.”

Njezin se glas doimao tako razumnim, a Charlie je bio lako demoraliziran da je pomislio kako će biti bolje da učini to što mu je predložila.

Pridružio se omanjoj skupini, svi su se osmjehivali. Angieni prijatelji bili su Dean i Kai. I njima se svidjela ideja da osamljenom putniku pruže malo topline i vruće juhe. Premda je Charliejev profesionalni radar uvijek signalizirao opasnost kad god bi mu netko pokazao ikakvu ljubaznost, tog je trena svjesno odlučio prigrliti te dobre vijesti svim svojim bićem.

“Hajdemo”, osmjehnuo se. I trenutak kasnije bio je na prednjem sjedalu nekog GMC Yukona.

Spustili su se putem prema nekom imanju na obali jezera, prošavši pokraj velikog broda s dvama Yamahinim motorima. Ispred omanje i oronule kolibe bilo je razbacano nekoliko odijela za vodu i dasaka za daskanje na snijegu. Na prozorima je bila paučina, a nedaleko od kolibe bio je stručno posađen vrt. Prema Charliejevoj procjeni, duž trijema je bilo nanizano gotovo četristo šezdeset boca od vina i piva, sve prazne.

U dnevnom boravku bilo je pakleno vruće i Charliejevi obrazi počeli su gorjeti. Prostorijom je dominirao satelitski televizor. Prazne boce bile su i tu, odbačene i naslagane oko goleme hrpe zaboravljena posuda, nagomilana do slivnika. Na jednoj sofi ispružio se neki tip, s pokrivačem što mu je dopola prekrivao prsa i sasvim razotkrivao genitalije. Polugoli ženski torzo izvirio je iz tog istog kaosa, a Charliejeve nosnice ispunio je zrak impregniran vonjem hašiša.

“To su Matt i Rachel, ne obaziri se na njih.”

Neka ruka izvirila je ispod pokrivača i domahnula mu pozdrav. Charlie je kimnuo, pomalo smeteno.

U kuhinji, dok je završavao svoju juhu, prišla mu je Angie i zapodjenula razgovor.

“Ja puno putujem”, rekla je. “Katkada čovjek ima sreće, katkada nema. Mislim, ljudi na koje naiđeš. Pretpostavljam da se tebi baš posrećilo.”

“... Da”, istisnuo je Charlie.

Charlie ju je pogledao.

I prvi put u svojoj karijeri izrekao je jednu poluistinu. Obično su fikcije koje stvori neki špijun usporedne, priče koje u temeljima sadržavaju neke zbiljske pojedinosti, ali koje nemaju nikakvu istinsku vezu sa sirovim materijalom. Charlie im je ispričao o prijatelju po

imenu George koji je nedavno umro. Čineći to, prekršio je svoje osobno pravilo. Ali sada mu je već bilo svejedno. Osjećao je da se otvara, da pruža ruke. Kvragu, bilo je napokon proljeće. Počeo je pupati.

Dean je ušao i zagrlio Angie koja je sjedila i slušala. Dok je Charlie plakao, promatrali su ga neko vrijeme, na nekako čudno odsutan način, kao da ga gledaju na televiziji. Dean je onda, onako iz neba pa u rebra, rekao da je on parasender. Charlie nije znao što je to, pa je Dean objasnio.

“Ti, dakle, samo skačeš s litica?” upitao je.

“Uglavnom”, osmjehnuo se Dean. “Ili me vuče gliser. Trebao bi pokušati.”

“U mojem je životu dovoljno uzbuđenja”, osmjehnuo se Charlie. Ispio je ostatak juhe i ustao da bi se protegnuo. “Ima li itko od vas neku zemljopisnu kartu?” Pokušao je to izreći što je mogao nonšalantnije.

“Kamo si naumio?” upitao je Dean.

“Strenton.”

“Ne sviđa mi se taj kraj.”

“Zašto?”

“Ne znam. To mjesto je katkada malo primitivno. Budi oprezan ondje.”

Charlie je zamijetio na prozorskoj dasci paketiće kanabisa.

Dean je slegnuo ramenima dok je Angie kliznula prema spavaćoj sobi mahnuvši na pozdrav. Charlie je shvatio da se svi spremaju u krevet. Bdjeli su cijelu noć. Osmjehnuo se u sebi i zapitao se što je on radio *u svojoj* mladosti ne tako davno. Smišljao laži i ubijao ljude. Pitao se znaju li oni kako se čovjek pritom osjeća. Dean je napokon ispod hrpe CD-a izvukao neku zemljopisnu kartu i pružio mu je s

osmijehom. Charlie ju je u hipu memorirao i vratio mu je. Dean ga je nekako pretjerano prijateljski zagrlio i nestao u spavaćoj sobi.

Uskoro je u kolibi zavladała tišina i jedini zvuci bili su šljapkanje valića jezera o obalu te meko, nježno ljubakanje sa sofe.

Charlie je tiho iz ladice u kuhinji uzeo tanki, nazubljeni nož za meso i tiho za sobom zatvorio ulazna vrata.

BalkanDownload

BalkanDownload

48

Charlie je hodao cijeli dan držeći se prorijeđenih dijelova šume uz glavnu prometnicu. U jednome trenutku otišao je preduboko i zabrinuo se da bi ga tjedan dana poslije mogli naći oglodana do kosti, s čarapama na nogama. Dean ga je upozorio da u tom dijelu svijeta ima živih stvorenja koja na čovjeka gledaju samo kao na nekakav ljudski ražnjić. Stoga je otvorio četvere uši i četvere oči i uskoro se ponovno našao na asfaltu.

Na cesti nije bilo nikakva prometa. Hodao je nekoliko kilometara prije nego što se neki vozač kamiona za prijevoz debala smilovao i povezo ga nekoliko sati blago zavojitom cestom, obasjanom slabašnim zrakama poslijepodnevnog sunca. Na mjestu gdje se cesta račvala prema istoku i zapadu, vozač ga je ostavio.

A cesta se račvala zato što se tu smjestilo jedno od najljepših jezera koje je Charlie ikada vidio. Obrubljeno crnogoricom i brezama, bilo je gotovo sasvim pusto i u potpunoj tišini. Dok se spuštao do stjenovite obale, nigdje nije mogao vidjeti nikakve građevine ili nastambe. Vozač kamiona mu je rekao da je Strenton nekoliko kilometara istočnije. Bude li slijedio obalu, naći će ga.

Charlie je znao da središte gradića Strenton nije njegovo konačno odredište. No to mu je dalo dovoljno vremena da u glavi razradi strategiju. Georgeove upute bile su vrlo jednostavne. Novac je u vrtu.

Ako nema nigdje nikoga, kopaj.

Ako nekoga ima ondje, rekao je George, uvjerit ćemo ih da zaista moramo kopati.

Charlie je čekao. Pala je i noć. Trebao mu je dobar sat da ophoda obalu jezera. Odlučio je da se sada drži podalje od cesta. Sa svoje desne strane, kroz stabla, nazirao je pravilan niz svjetala. Neka benzinska postaja s jednom crpkom. I jedna željezarija u kojoj se prodaju motorne pile. I to je, činilo se, bilo sve od središta Strentona.

Charlie je zaobišao glavnu ulicu i ponovno se zavukao u šumu. Nastavio je pješački još pola sata prije nego što je ugledao cestu te još desetak minuta kada je napokon ugledao puteljak.

Jarka mjesečina obasjavala je omanju zemljanu stazu, baš kao što mu je George i bio rekao. Dvjestotinjak metara dalje stabla su se prorijedila i pretvorila se u čistinu koja, prema svemu sudeći, ondje uopće nije trebala biti.

I ondje, vireći iz paprati i okružena panjevima, izronila je jednostavna brvnara. Bila je izrađena od lokalnog drveta, ali više moderna nego seljačka. Lijepo i kvalitetno građena, s kosim krovom koji se spuštao nad verandu. Imala je izostakla na prozorima i krov prekriven novim crijepom.

Negdje na suprotnoj strani nastambe brundao je mali generator, vjerojatno zagrijavajući golem *jacuzzi* prepun vode, ukopanu u terasu na zapadnoj strani. Samo netko jako hrabar mogao bi ući u to neke zimske večeri, pomislio je Charlie. Zaspíš u mjehurićima i neki grizli mogao bi pomisliti da si kakav *fondue*.

U zaletima od po pet ili šest koraka, Charlie je oprezno prevaljivao prostor, zaustavljajući se poslije svakog kako bi oslušnuo, provjerio vjetar, uporabio svoja periferna osjetila. Počeo je obilaziti imanje u

golemim krugovima. Istodobno je zamijetio nekoliko tragova velikih automobilskih guma i maleno svjetlo u stražnjoj sobi. Hladnoća ga je opet počela štipati i Charlie je znao da će noć biti neugodna. Ali, ako je ovo htio obaviti kako valja, znao je da će morati učiniti ono što mu je specijalnost. Promatrati. Hladnoća, bol, glad – sve to neće više biti problem čovjeku koji ima cilj.

Ukopao se u svojevrstan brlog i promatrao cijelu noć. Nitko se nije kretao, nigdje nikakve aktivnosti, nikakva stvarna pokazatelja da tu ima ikoga živog. U tmini, Charlie se opet zapitao zašto se ljudi koji ne vide nikakav smisao u životu, odjednom usredotoče na djecu. Možda ljudi, razmišljao je, imaju djecu kao neku vrstu produžetka, kao svojevrstnu potrebu da vide dokaze o nastavku svojih gena.

No preplavljen sada vlastitim osjećajem potrebe, čovjek koji je potpuno sam i kojem je prijeko potreban i najmanji komadićak mogućnosti – nekakvo buduće postignuće u životu koje će biti dobro, ispravno i čestito – on je razvio novu teoriju. Možda imamo djecu, razmišljao je, kako bismo s njima ponovo proživjeli vlastitu mladost. Kako bismo se oduševljavali njihovim svakodnevnim čudima, kao da su naša vlastita – što, dakako, jednim dijelom i jesu. Kako bismo ispunili njihove nove živote istim osjećajem napredovanja, istim osjećajem upitnosti koji smo, kako si umišljamo kao odrasle osobe, nekoć u mladosti i sami imali. Premda se toga ne moramo sjećati, pomislio je Charlie. Premda se toga možda i ne bismo željeli sjećati.

Između takvih misli Charlie je promatrao, kao što su ga i bili obučili.

U pet sati ujutro na prozoru se pojavilo neko lice. Muškarac je bio srednjih godina, oko pedeset. Činilo se da priprema čaj. I on je nekoć bio dijete. I on je imao roditelje koji su se oduševljavali njegovim prvim riječima. A sada je ovdje, razmišljao je Charlie. Usred ničega, u nekoj

kolibi, pijucka čaj. *Jako čuvano, George?*

Ipak je odlučio da ne poduzima ništa na temelju prvoga dojma.

Njegova trenutna pozicija omogućavala mu je savršen pogled u unutrašnjost kuće. Nagnuvši se sa svojega položaja, mogao je vidjeti tamnu plohu autoceste i malenu zemljanu stazu ravno preko puta, što je vodila uzbrdo i zavijala udesno pokraj još jedne skupine stabala.

Charlie se pokrenuo prema naprijed. Ali iznenadio ga je jedan neočekivani travnati uspon – rub do toga trenutka prekriven glatkim slojem lišća. Izgubivši ravnotežu, Charlie je nespretno zalamatao rukama, ostavši u zraku jedan trenutak, a onda je ispruženim stopalom zakvačio rub vlažne grane pod krajnje nezgodnim kutom. Pretežući svom težinom svojega tijela na jednu stranu, osjetio je da mu se potkoljenica okreće u suprotnom smjeru od odskočnoga zgloba. Ligamenti nisu bili u stanju izdržati taj pritisak – i u jednome trenutku tišinu noći ispunio je zvuk sličan onomu što bi ga proizveo profesionalni hrvač parajući telefonski imenik napola. Da su Charliejeve glasnice odgovorile na tu užarenu, rastopljenu lavu boli, čovjek koji je pio čaj, štoviše, stanovništvo cijelog zaljeva, doznalo bi za Charliejevu nazočnost. Ipak, obuka je prevladala i on je zagrizao u jezik tako žestoko da se sljedećih sat i pol morao povući u sjenu kako bi zaustavio krvarenje.

Bol ga je usredotočila.

Pričekao je da se trnci izgube kako bi oprobao izdržljivost zgloba. Mogao je hodati, ali tetiva je, ako nije sasvim pukla, bila napukla. Odlučio je kročiti polako, lagano i oprezno.

Ima jedno mjesto u vrtu, govorio je George. Uvjeri ih i kopaj ondje.

Charlie je čučnuo ispod kuhinjskog prozora. Iznad njega,

muškarac je prao šalicu pod tankim mlazom vruće vode. Svjetlo s prozora bacalo je zemljištem omanji usjek topline što se gubio u mraku iza ruba šume. Odjednom se svjetlo ugasilo i Charlie je izvadio nož koji je uzeo u kolibi, osjetivši smirujuću hladnoću oštrice na svojoj podlaktici. Usredotočio se na njezinu hladnoću i snagom volje pokušao je nagovoriti da izvuče užasnu vrućinu iz njegovih gležnjeva.

Morat će to izvesti nožem. Nije uživao u kontaktu, ali *nikada* nije uživao ni u kakvom bliskom dodiru. Dakako, postojala je mala šansa da će uvjeriti tipa da uzme tabletu za spavanje. Mogao ga je drogirati, ako je u kući bilo dovoljno droge.

Charlie nije volio dokončavati bilo čiji život. Pogotovo ne nakon što je tako dugo nastojao produljiti vlastiti.

Bilo je vrijeme. Charlie se uspravio, duboko udahnuvši, i pokucao na vrata. Svjetlo se ponovno upalilo.

Iznutra se začuo glas: “Tko je? Dan? Jesi ti?”

Charlie je osluškivao sa svojega novog položaja, zaklonjen u sjeni iza ugla. Nije mogao razaznati nikakve druge glasove. Začuo je nekoliko tupih udaraca i vrata su se otvorila. Tip je bio sam ili su ostali ukućani spavali.

Čovjekova sjena padala je na zemljani put ispred ulaza.

“Dan?”

Bila je to očito posljednja Danova prilika da se pojavi.

“Dobro”, nastavljao je glas. “Tko god da si, ili odmah odlazi ili si mrtav. Ne šalim se.”

Charlie je namrštitio čelo. Zazvučalo je to sasvim zastrašujuće. *To možeš očekivati ovdje od poduzetnika iz podzemlja.* Prebacio je težinu na jednu nogu, ali je nešto, možda njegovo stopalo, zapelo za nešto na zemlji i Charlie je odjednom počeo padati. U nastojanju da vrati

ravnotežu, iskoraknuo je ali je stopalom gurnuo neku vinsku bocu koja je bučno zagrebla o betonski zid i tip se u hipu našao iza ugla.

Nije vidio nikoga. Ispred njegovih nogu boca se još kotrljala. Iz svojega novoga skrovišta Charlie je začuo zvuk koraka tipa koji je potrčao, ali Charlie je želio da se još više odmakne od svjetla. Koraci su se zaustavili.

“Ne zezam se. Mrtav si.“

George se istinski bio potrudio objasniti kako kuća jest vlasništvo njezinih stanovnika, ali novac nije. Charlie je djelomice bio razmotrio mogućnost da s njima o tome razumno porazgovara, ali takav bi se razumni razgovor vrlo brzo pokazao sasvim jalovim i kontraproduktivnim.

Žica bi bila bolja, odjednom je pomislio. Strah od trenutnoga gušenja bio je moćno sredstvo uvjeravanja. George mu je bio rekao da ovo mjesto neće imati naoružane stražare, premda ih mnoga mjesta poput ovoga imaju.

Tip je iz futrole o ramenu izvukao automatski pištolj i otkočio ga. Charlie je to čuo i u mislima je blago prokleo Georgea. Govoriti loše o mrtvima ružno je ponašanje, ali on je sada imao problem.

Prožet hrabrošću koju mu je davalo oružje, tip je zakoračio u sjenu i obližnji šumarak, prošavši pokraj grma u kojem se skrivao Charlie, šćućuren poput divlje mačke.

Skočio je bez zvuka, zgrabivši pištolj jednom rukom dok je drugom obuhvatio čovjekov vrat, priljubivši usta uz njegovo uho. Progovorio je smirenim, razumnim glasom.

“Ima li još koga unutra? Kimni glavom za *da* ili zaniječi za *ne*. Pisneš li, ubit ću te. Ubio sam dosad dvanaest osoba i doista ne želim da ti budeš nesretna trinaesta.”

Drhtureći, tip je zanijekao glavom.

“Treba mi nešto iz tvojega vrta”, objasnio je Charlie. “Želim da mi pomogneš da to nađem.”

Tip je kimnuo.

“Više bih volio da te ne moram ubiti. Bilo bi mi draže da ne vidiš moje lice. Reci mi imaš li unutra neke tablete za spavanje?”

Tip je žustro kimnuo u znak potvrde.

“Dobro. Hajdemo ih onda potražiti, može?”

Dok su se kretali prema ulazu, podigao se ledeni vjetar. Charlie je uskladio svoje korake s čovjekovim. Kada su prišli svjetlosti što je padala oko kuće, Charlie je primijetio da tip ima sijedu kosu.

Čovjek je odgurnuo vrata i oni su ušli u kuću. Unutra je bilo toplo i ugodno, unatoč hladnu vjetru vani. Charlie je tiho zatvorio vrata petom i dalje čvrsto stišćući čovjekov vrat. Otkočeni pištolj sada je bio u njegovu džepu.

Iz predvorja se ulazilo izravno u omanju kuhinju. Na svakom zidu bila su dva prozora i po jedan mali zidni element s obiju strana bojlera.

“Kupaonica?” prošaptao je Charlie.

Dopustio je da ga tip povede pokraj kuhinje i prema vratima na kraju hodnika. Krajičkom oka Charlie je zamijetio na plohi slivnika za sušenje posuda dvije vilice.

Ta je spoznaja sijevnula u njemu istodobno kad i sumnja, što se pokazalo dobro za Charlieja, jer je njegov nagli pokret preusmjerio udarac srebrnom bejzbolskom palicom na njegovo desno rame. Bol mu je zabljesnula pred očima, ali ga je navala adrenalina potisnula prema vratima s njegove lijeve strane i on se odbio od njih. Tko god je zamahnuo tom palicom, bio je desno iza njega, i bio je jak kao bik. Tip sa sijedom kosom izabrao je taj trenutak da petom tresne Charlieja po

osjetljivim kostima njegova ozlijeđenog stopala, dok je Charlie istodobno odlučio iz džepa izvući pištolj, naciljati i okinuti.

Gotovo istog trena kuću je ovio mrak i Charlie je samo zahvaljujući tome što nije čuo disanje u sobi, zaključio da je njegov hitac pogodio cilj. Nosnice su mu bile ispunjene vonjem baruta i znoja. Kada su se vrata otvorila, bacio se na pod – ali po zvuku šarki zaključio je da je čovjek koga je prema svim procjenama maločas pogodio u glavu, sada bio poluživa hrpa mesa koja je blokirala vrata.

Charlie je zaključio kako je to gotovo sigurno istina i brzo je zapucao prema vratima u visini prsa. Bio je krajnje iskren s tim ljudima, učinio je sve što je mogao kako bi bio profesionalan i uljudan, ali sada je imao cilj i unatoč svim njegovim naporima da to dokonča bez krvoprolića, oni su povukli prvi potez. Bit će to kraj svega, mislio je dok je osluškivao kako se na suprotnoj strani zida ruši jedno tijelo, kako krkljaju i pište probušena pluća, slomljeno rebro, kako kopni jedan život. Kraj svim lažima, kraj ubojitoj izdaji. Njegovo ime bilo je Charles Lachlan Millar, bilo mu je dvadeset šest godina, ime njegove majke bilo je Jane i sada je imao cilj.

Bit će poduzetni stric, razmišljao je dok je palio svjetlo. Lice sjedokosog tipa bilo je razoreno. Golema figura čovjeka iza vrata, koji je pištao i buljio u strop, bila je dvaput propucana kroz prsnu kost i samo su ga sekunde dijelile od bezdana. Pokušavao je dosegnuti prostoriju za koju je sjedokosi prije samo nekoliko trenutaka bio rekao da je kupaonica.

Gledat će je kako raste. I podučiti je o istinskom smislu života. Da ga proživi u svoj njegovoj punini, uvijek imajući na umu kontekst. Život u kojem je dobra vijest kada nema nikakve vijesti.

A loša vijest je zakopana, u kutiji, u zemlji.

Charlie je spustio pogled u trenutku kada je krupni preminuo. Njegov je mobilni telefon počeo zvoniti. Izvirivao je iz džepa natopljenog krvlju. Charlie se sagnuo i uzeo ga. Bilo je čudno da je signal dopirao ovamo. Vidio je na uređaju da je uključena i mogućnost poziva iz inozemstva.

Pomislio je da bi možda mogao pokušati. Birao je broj, oprezno provjeravajući ostale prostorije.

“Kupaonica“ uopće nije bila kupaonica. Bila je to mala pravokutna prostorija u kojoj se nalazio, kako se činilo, mali arsenal oružja.

Uziji, drugo automatsko oružje i nekoliko ploča vrlo opasnog plastičnog eksploziva – Charlie je pomislio kako je vjerojatno riječ o C4 – bili su razmješteni po jednom stolu.

Charlie nije ni u jednoj prostoriji našao drogu A klase. Ali imao je osjećaj da ni ona nije daleko. Jedini ljudi kojima je potrebno takvo naoružanje su pripadnici postrojba boraca za preživljavanje i krijumčari drogama.

Mobilni telefon je uspostavio liniju. Minutu poslije začuo je poznati signal britanskog telefona. Zazvonio je samo dvaput prije nego što se neki umorni glas začuo u slušalici.

“Molim.”

“Mama?”

“Trebaš doktora?”

BalkanDownload

“Mama, ja sam, Charlie.”

Šutnja. I onda je začuo smijeh svoje majke.

“Znaš,” rekla je, “ovo je prvi put da sam to učinila pitaj boga otkad. Bila sam spavala. Mislila sam da je to moj tata, neka mu je laka zemlja. Kako je to čudno. Tvoja stara majka postaje senilna pod stare

lolyboly

dane.”

“Ma, šta bi ti bila stara, mama.”

Začuo je zvukove nedavne smrti, škripu i stenjanje, i Charlie je znao da to nije toliko zvuk života koji napušta tijelo, koliko zvuk smrti koja se useljava u svoj novi dom. Spuznuo je polako niza zid hodnika u čučanj. Gležanj ga je još bolio, ali taj je položaj, činilo se, zaustavio probadajući! bol u ramenu.

“Jesi li dobro, dušo moja? Zvučiš mi umorno.”

“Dosta sam umoran.”

“Kako posao?”

Ona nije imala pojma. Charlie je pretpostavio kako ona vjerojatno zamišlja da je on sada ostao sam u “uredu” u kojem radi.

“Iskreno govoreći, mama,” uzdahnuo je, brzo provjerivši bateriju koja je bila gotovo prazna, “razmišljam o tome da promijenim posao.”

“Zar nisi zadovoljan sa sadašnjim?”

Krv iz krupnog tipa načinila je na suprotnom zidu obrazac koji se, ovako u mraku, Charlieju učinio nekom vrstom morbidnog Rorschachova testa. Charlieju je mrlja izgledala kao nekakav leptir.

“Ne sviđaju mi se ljudi, mama.”

“Ja se ne bih previše brinula zbog drugih ljudi, dušo”, rekla je. “Samo ti pazi na sebe.”

Charlie se žalosno osmjehnuo i kimnuo. Dakako. Sve majke misle isto. Možda se zato razmnožavamo. Nas se ništa ne pita.

“Ja se brinem za tebe, mama. Sanjao sam da si umrla. To me strašno potreslo. Ostao sam sam.”

“Pa, dušo, to će se dogoditi. Jednog dana će se sigurno dogoditi. Ali ne smiješ si dopustiti da ti takvo što omete planove za ono što želiš

učiniti. Svi se mi s tim moramo suočiti, prije ili poslije.” Zvučala je tako samouvjereno da čak i kada bi se to sada dogodilo, bilo bi to nešto isto tako normalno kao čaj ili prepečenac. “Ja samo želim da ti budeš sretan, dušo.”

“Obožavam te, mama...”

No telefon je bio mrtav.

Na trenutak, začuo je vjetar u granama.

Nema više smrti.

Još samo nekoliko dana.

U Charliejevoj glavi zabljesnula je jedna misao. Radnik Charlie stajao je na udaljenom vrhu nekog brijega i mahao je Čovjeku Charlieju. Čutio se sada spremnim. Čovjek Charlie sada će se okrenuti i otići. I neće mahati dobrodošlicu nego zbogom.

Zamišljao je što bi mu Becky rekla. Počeo je s njom razgovarati u svojim mračnim danima. Kada nje više nije bilo, to mu je jedino bilo preostalo da ne pomisli svaki put dok pere zube kako sa svim završiti.

Diži se, rekla bi mu vjerojatno. Diži se i prestani zabušavati. Još samo nekoliko dana.

Podigao se i oprezno prišao vratima navodne “kupaonice”. Nema više smrti.

Zagledao se u kvaku i pritisnuo je. Malena zraka svjetlosti osvijetlila je prostoriju, stol, tišinu. Unutra su bila ubojita oružja. Automati. Revolveri. Ploče eksploziva C4.

Nema više smrti.

On će to zajamčiti.

Tri minute poslije bio je vani. I kopao.

49

Liz se bavila Jakeom kada je Neil došao kući pa stoga nije bila baš raspoložena za razgovor. Neil ju je slijedio uokolo dok je skupljala igračke, vadila malome prste iz tosteru, odgovarala na dječja pitanja i smirivala umorno cendranje.

Nadala se da će sada sve to moći predati Neilu i otići se okupati. Djelovala je umorno. Neil je u mislima obećao obiteljski odmor, ali znao je da ovo ne može čekati.

A imao je samo nekoliko minuta da joj sve objasni.

“Moram izaći. Važno je. Žao mi je.”

“U petak navečer.” Liz je ušutjela. To bi prestrašilo Neila, to kada bi ušutjela.

“Znaš da to ne ovisi o meni.”

Kimnula je i dometnula nešto o odgovornostima, i istoga trena požalila začuvši tresak vanjskih vrata. Nije htjela biti oštra prema njemu. Pomislila je da mu se mora ispričati kada se vrati kući. Ali Jake je počeo razbacivati kolačiće i ona je odmah sve to zaboravila. Raditi do kasno u petak. Da se čovjek rasplače.

Zaboravila je i one proklete fotografije. Odjurila je do vrata i povikala za njim. Neil je dotrčao natrag s izrazom pitanja na licu. Poštom su došle nekakve *šišave slike*, objasnila je Liz svojim

rječnikom. *Kao ono, uopće nisu naše slike.*

Neil je obožavao Lizin rječnik i poljubio ju je. Pokušavajući se pomiriti. Odnio je sporne fotografije u svoju radnu sobu gdje ih je još jedanput pregledao. Bila je istina. Nisu to bile slike s proslave Jakeova rođendana. Ali njemu su bile sasvim jasne. Morat će se požuriti.

Na Neilovu sreću, Roseina kuća nije bila daleko izvan njegova puta. Promet nije bio gust i Neil se pitao postoji li neki automobilski ekvivalent osjećajnoj zabludi. Kad god je bio dobre volje i osjećao se snažno, ulice kao da su bile puste i na svim semaforima je bilo zeleno svjetlo. Kada je pak trebao biti sabran i smiren, nužno bi uletio u prometni čep. Bio je zahvalan na ovoj laganoj vožnji. Bila mu je apsolutno potrebna sva snaga.

Kuća je bila besprijekorna, malo povučena od ceste, u bogatijem dijelu grada, nedaleko od rijeke, i sva nekako svjesna svoje važnosti.

Neil je parkirao automobil na cesti i ponio torbu te prošao pokraj srebrnog BMW-a, parkiranog na parkiralištu u obliku malog polumjeseca. Činilo mu se da to nije marka automobila koju bi vozila Rose. No nije o tome više razmišljao kada je pozvonio na ulazno zvono.

Stranama ulaznog trijema uspinjala se glicinija. Dok ga je Rose uvodila u kuću, čuo je klasičnu glazbu. Dnevni boravak bio je velik i privlačan. Iza zaslona bio je veliki kamin na drva. Nekoliko ukusnih komada pokućstva, ništa nametljivo. Ništa pretjerano. Pružila mu je *sherry* i ponudila da sjedne na sofu pokraj kamina.

“Hvala ti što si došao tako brzo”, rekla je Rose.

Neil je ozbiljno kimnuo pomno pijuckajući *sherry*. Bacila je pogled na veliku torbu koju je ostavio u hodniku.

“Znači, imaš sve?”

“Misliš dokumente? Da. Trebalo je truda i vremena, ali svi su tu.”

Kimnula je glavom. Sa svojeg mjesta na sofi Neil je mogao vidjeti kako joj u glavi radi stroj za računanje.

“Ima li kakvih vijesti?”

“Nikakvih, bojim se. To me uistinu brine.”

Odšetala je na drugu stranu sobe. Na zidu je visjela slika nekakve svinje. Iz blizine je izgledala zaista čudno.

“Moj suprug”, rekla je Rose. Neil je zatreptao očima nekoliko puta prije nego što je ona nastavila. “To je on načinio.”

“Ma, nemoj reći?”

“Protetika. Radio je u Pinewoodu¹³. Neka mu je laka zemlja.”

“Žao mi je”, rekao je Neil hineći neznanje. Zapravo, jako je dobro poznao dosje Johna Willettsa. Siroti čovjek imao je neotkriveni tumor. Sigurno je bilo jako bolno. I vrlo traumatično za Rose. On barem nije doživio, pomislio je Neil, da ga Hollywood zamijeni nekakvim računalom.

“Hoćemo li na posao?” Neil je sada bio na nogama. Rose je i dalje buljila u sliku.

“Ova je kuća još prepuna njegovih stvari.” Rose je bila duboko u mislima i glas joj je bio jedva čujan. “Ne mogu se prisiliti da ih maknem.”

Neil se primaknuo da bi proučio sliku. Na malom potpisu stajalo je: “Edward Willetts, Životinjska farma, ‘64.” Krajičkom oka zamijetio je i oveći stroj za uništavanje dokumenata, napola skriven u kutu prostorije.

Iza njega, Rose je već dohvatila žarač sa stalka i zamahnula njime u smjeru Neilova zatiljka.

13 Poznati britanski filmski studio.

Rose je odlučila biti pažljiva. Latham bi mu jednostavno razmrskao lubanju. Stoga je ona odlučila kako je to posao za nju. Taj mozak nije se smjelo razmrskati. Taj je mozak još čuvao neke informacije koje su bile potrebne prilično hitno.

Znajući točno što slijedi, Neil je već bio prebacio težinu na jednu nogu i okrenuo se u stranu, potez s kojim je Andrew Crombie imao strašnih muka prije dvadeset godina na malenom školskom nogometnom igralištu u Edinburghu. Podigao je lijevu ruku da bi zaustavio oružje, a desnom je gurnuo Rose u fotelju koja se nalazila točno iza nje. Zinula je, sva crvena u licu od napora i šoka.

“Znaš što, Rose,” osmjehnuo se Neil, “otkrit ću ti jednu tajnu. Ja nemam pojma što da radim s tobom.” U tom su trenutku Neila nakratko osvijetlila prednja svjetla nekog automobila koji se zaustavljao na parkiralištu Roseine kuće. “Ali poznajem čovjeka koji će to znati.”

Neil je držao Rose na oku dok je netko razvaljivao bravu na ulaznim vratima. Čovjek odjeven u odijelo od tvida trijumfalno je ušetao u sobu. Crvenilo na licu Billa Skeltona prikrivalo je jeziv osip od brijanja.

Rose se pomaknula, pokušavajući ustati.

“Ne miči se, Rose, ako nemaš ništa protiv. Ovo neće potrajati predugo.”

Maleni pištolj u Neilovoj ruci zaustavio ju je u pokretu i ona je ponovno utonula u jastuke.

“Krasan stroj za uništavanje dokumenata”, rekao je Bill. “Ti to nisi valjda kanila uporabiti, zar ne?”

“Naravno da nisam.”

“Mmmm. Ostat ćemo ovdje dok sve to ne ispitamo, Rose. Dakle,

bolje ti je da odmah počneš pričati. Donio sam nešto viskija i kolačića, kako bi sve bilo ugodnije.”

Na trenutak se Rose doimala izgubljeno, gledajući krajičkom oka obojicu muškaraca. No sabrala se i prilično smireno odšetala do sofe i ponovno sjela. Na stoliću pokraj kamina nalazio se jedan omanji lonac s begonijama.

“Jasno nam je, Rose, da si se osjetila marginaliziranom. Sve od tvogega sloma živaca. Tvoj je suprug bio dobar čovjek.”

Neil je kimnuo, pretvarajući se kao da mu je uistinu do toga stalo. Otkako je Bill navratio i objasnio mu što ta žena kuha, on se jedva suzdržavao da je ne pritisne svom snagom.

Fiksirala je Billa hladnim pogledom. “Služba je iznevjerila baš one ljude koje bi trebala štiti. Glavna prepreka su kojekakve gluposti koje dolaze iz raznih odbora.”

“Rose, mi svi znamo koliko ti voliš i cijeniš Službu. Stoga je posebice neprimjereno da se upuštaš u nekakvu osobnu kampanju koja će joj okaljati ime.”

“Vi, društvo, proveli ste previše vremena štiteći vlastite guzice. A ni približno dovoljno za poduzimanje ičega da bi se zaustavili ti ljudi.”

Bill je nadio jednaku količinu viskija u čaše koje je izvadio iz vitrine s pićem.

“Ja bih radije čaj”, rekla je Rose.

“Dobro”, odgovorio je Bill nakon kratkog razmišljanja. “Čaj.”

Neil je pogledao Billa i shvatio kako on očekuje od njega da ode i pripremi čaj. Nema problema. Radije će se maknuti iz dosega udaraca. Prošao je kroz omanji hodnik prepun čudnih i krasnih slika. Rose nije lagala, a nisu ni dosjei. John, njezin suprug, zaista je puno radio u Pinewoodu. Groteskna stvorenja poput Kvazimoda natjecala su se za

prostor s izvanzemalcima iz filma *Blakeova sedmorka* i drugim stvorenjima.

Kada je stigao do kuhinje, još je čuo razgovor u dnevnom boravku. *Halogena pećnica. Jako lijepo.*

“Katastrofa”, govorio je Billov glas.

“I sve to zbog jednog pisma?”

I Neil je opet naćulio uši.

Pismo. Becky Millar. Charliejeva supruga.

Neil nije mogao vjerovati. Nadao se da je Charlie na sigurnom. Jedva je čekao da ga ponovno vidi. Oslobođanje od optužaba u Službi doista je rijetka pojava. Ali imao je pravo što se sklonio.

Vrativši se na sofou, Rose je sada plakala; blago, bez jecaja. Objasnila je da je završavala operaciju. Nije više bilo potrebe za takvim glupostima. Samo što nije završila.

“Kada ti završavaš stvari, Rose, ljudi počinju umirati. To si više ne možemo dopustiti.”

Koliko je Billu bilo poznato, stvari su stajale ovako: Rose je odavno bila zaključila da Služba nije učinkovita onoliko koliko je ona mislila da je potrebno kako bi se obavili neki poslovi. Stoga je samoinicijativno počela stvarati uvjete kako bi se poduzelo ono što je potrebno da bi se poslovi obavljali. Od smrti njezina supruga to joj je postala jedina životna svrha. *Napokon, počeo je i rat protiv terora.*

Za to joj je, dakako, bilo potrebno otpisano osoblje. Oni odbačeni koje Služba više nije smatrala korisnima. Ili članovi trenutnog sastava koji su bili klasificirani kao čudaci, odmetnici ili osobe koje neće dugo ostate u Službi. George je, dakako, odavno prosvjedovao zbog plaće i radnih uvjeta. Njegov se odlazak očito mogao predvidjeti, barem u omjeru pola-pola.

U svojoj duši Rose je svega toga bila svjesna. U svojoj duši Rose je prosvjedovala rabeći druge argumente.

Ali ta prokleta ženska.

Ta prokleta Rebecca Millar.

Kako je mogla *to* predvidjeti?

Budući rezultati, Forbes? Najmanje vjerojatan događaj puta najmanje vjerojatan događaj puta najmanje jebeno vjerojatan događaj?

Becky je napisala pismo. Poslala je kopije svima u Odjelu. U njezinu pismu spominjala se službena operacija u onoj točionici.

“I što sam zatekla otišavši na piće poslije posla?” stajalo je u pismu. *“Vlastitog supruga. Na službenom zadatku. Kako se pretvara da ja ne postojim. Neki moji kolege znaju tko je on, ali ne i što radi. I što sam ja trebala učiniti? Ta administrativna zbrka zabila je trn u moj odnos sa suprugom, u moj odnos s prijateljima.*

Problem nije u tome što me on morao ignorirati. Bila je to opasna operacija i ja mu nikad ne bih predbacivala to što je obavljao svoj posao.

Problem je u vama. Ne dopuštate mu da MI IŠTA KAŽE. Da mi je bio REKAO kamo IDE, JA NE BIH OTIŠLA ONAMO.

Molim vas da to razmotrite. Ili ću napraviti pravi rusvaj. Jer ja svojega supruga previše volim da bih vam dopustila da nam uništite živote.”

Rose je znala jako dobro da jedno takvo pismo može voditi do drugoga. A dva pisma supruge istoga službenika dospjela bi u dosje s crvenom oznakom. A dosjei s crvenom oznakom se pregledavaju. Pomno.

Bilo bi samo pitanje vremena kada bi otkrili operaciju Projekt.

Jer George Shaw radio je na istome mjestu, te iste večeri, i ako bi netko napravio dovoljno usporedaba resursa, otkrio bi Rose.

A ona s tim ne bi mogla živjeti.

I zato je Rebecca Millar bila uklonjena. A Rose je shvatila da, kada jednom prijedeš tu crtu, moraš ići do kraja.

George, njezin bivši operativac, htio je napustiti Službu.

To nije dolazilo u obzir.

Charlie, Beckyn suprug. Jednoga dana počet će istraživati njezinu smrt. Jednoga dana i on će otkriti istinu. I početi postavljati pitanja.

Ni to nije dolazilo u obzir.

Stoga je bilo puno jednostavnije pustiti da jedan drugoga srede. Napokon, radilo se tu o njezinu životu. Bile su to prijetnje njezinu načinu života. Načinu na koji je sada rješavala stvari. Poslije Johna, to je bilo sve što je imala. I držat će se toga kao žena koja se utapa.

Bill je slušao njezina opravdanja s loše prikrivenim prezirnim podsmijehom.

“Daj se pogledaj u ogledalo, Rose. Pogledaj u što si se, dovraga, pretvorila.”

BalkanDownload

Rose je ustala i prišla kaminu. Bili, zatečen tim doslovnim shvaćanjem, ustao je i zabluljio se u nju. Zabluljila se i Rose. Buljila je u pozlaćenim okvirom uokvireno zrcalo.

I dok je buljila, u nju je iz zrcala buljio Latham.

Pomno je promatrao Rose. I Rose je njega gledala s istim izrazom na licu. Potpuno istim izrazom. Kao suradnica, Rose je teška osoba, pomislio je on.

On je, dakako, bio ona.

Ona je, dakako, bila Rose.

“Je li ti dobro?”^{BALKAN} upitao je Bill.

Rose je s vremenom ustanovila da je, želiš li izvesti najbrutalnija djela, često vrlo važno zaštititi psihu od potresa. U tom je smislu veoma važno stvoriti cijeli niz različitih likova koji će biti sastavni ali ne i bitni dijelovi osobe o kojoj je riječ. Latham je bio jedan od tih likova kojima se koristila. Mnogo je lakše dopustiti svojem *alter egu* da obavlja one gadnije poslove. Posebice onome koji je XYY¹⁴ kao Latham. Bila je to krajnje dvojbeno argumentacija i Rose je to, dakako, znala. Žene su sposobne za isto toliko brutalnosti i sulude agresije kao i muškarci. Svatko tko je vidio bogomoljku ili neki sastanak uprave, ili pak tučnjavu djevojaka u srednjoj školi, može to potvrditi. Ali u povijesti su muškarci poznati kao začetnici ratova i uglavnom ih svi okrivljuju za većinu zločina u današnjem svijetu. Stoga se Rose činilo da je izbor jednog muškarca savršen izbor za provedbu bešćutnih djela koje je valjalo obaviti tako hitno. Kao razdvajanje crkve od države, dobra od zla. Poslovna Rose i Rose Osoba. Čula je jednom neke dužnosnike kako o tome govore u kafiću. Bio je to, činilo se, primjeren način da se takvo što objasni. Čovjek mora biti ružna osoba da bi činio ružna djela. Rose je bila dobra osoba koja je morala očuvati osjećaj lijepog ponašanja u uredu. No njezina ju je ambicija sve češće dovodila u situaciju da mora pokrenuti neku grubu akciju. I tako se u njoj rodio Latham, baš za takve stvari.

Neil se pomalo borio s poslužavnikom za čaj vraćajući se u dnevni boravak. Nogom je odgurnuo vrata i u tom se trenu sjetio da su bila otvorena kada je maločas prošao kroz njih. Čvršće je stisnuo

14 Rijedak sindrom u muškaraca koji imaju dva Y kromosoma. Takvi su muškarci obično nekoliko centimetara viši od drugih te su skloniji fizičkim aktivnostima.

poslužavnik i bacio pogled po sobi. Na njegovo iznenađenje, bila je prazna. Samo je sag upijao lokvu krvi. Na stalku pokraj kamina nije bilo žarača.

Ovaj put oružje je držao Latham. I Neila je u hipu progutala tmina.

BalkanDownload

BalkanDownload

50

Charlie se obratio Becky, ostavljajući miris smrti iza sebe. Obraćao joj se tiho, pomičući usne, udišući svježiji zrak dok je izlazio kroz vrata. Izmjerio je petnaest koraka od vrata kuće i ugledao poveću kamenu ploču, poluskrivenu u travi.

Mislim na tebe, izgovarao je.

Pitao sam se kako si.

Nedostaješ mi.

Zemlja je bila polusmrznuta, kao što je George i bio predvidio. Neće je moći iskopati lopatom. U nedostatku hidraulične bušilice, tako omiljene među arktičkim rudarima, Charlie je izlio nekoliko čajnika kipuće vode na zemlju i ponovno pokušao sjekirom.

Dečko pa djevojčica, tako smo bili rekli, ne?

Bila bi tako divna majka.

Prvi udarci potresli su mu bolna ramena. Ona bejzbolska palica pogodila ga je točno u zglob. Možda je, u stvari, i napukao, ali barem ga je još mogao upotrebljavati. Prebacio je težinu u drugu ruku i sada je bilo lakše.

Znam što bi ti sada rekla. Upotrijebi one proklete bombe iz kuće. Načini s njima rupu u zemlji. Završi posao i vrati se u krevet. Ali, to je C4, dušo. Jedna mrvica toga mogla bi otrgnuti čovjeku ruku.

Ipak, bilo je to kao da pokušava plastičnom vilicom probiti kameni zid. Gležanj mu je sada već drhturio i samo što nije popustio. No svaki novi čajnik kipuće vode smekšavao je zemlju. Nakon jednog sata, obliven znojem, Charlie je iskopao rupu tridesetak centimetara duboku i vidio obrise nekog plavog plastičnog poklopca.

Dva sata poslije izašlo je sunce, a modri poklopac pokazao je šarke. Bila su to neka vrata. Otvarala su se u stranu. Osjećajući da se bliži kraju, Charlie se dao na grebanje i guranje preostale zemlje.

Povukao je vrata svom svojom snagom, puštajući kroz otvor ispod odmaknutog modrog četverokutnog pokrova srebrni mlaz jarka svjetla.

Charlie se lecnuo sluteći neku opasnost u tom svjetlu koje kao da je dolazilo s onoga svijeta, dok nije shvatio da mu je izvor električna energija i da dolazi odozdo, s druge strane poklopca. Provirio je ispod.

Uspio je vidjeti samo pod pokriven sagom. Bilo je dovoljno mjesta da se uđe, ali se Charlie pitao hoće li ikada izaći, ako uđe.

Nije bilo vremena za oklijevanje. Charlie se oprezno spustio na rub otvora – ruke su mu drhtale od umora – i spustio se unutra. Začuo je neki generator. Kada je shvatio što to mjesto zapravo jest, tiho se nasmijao.

Bila je to obična kamp-prikolica. Netko ju je doslovce zabio pod zemlju. Zakopana u tri i pol metra zemlje, u nju je pumpan zrak jakim generatorom što ga je Charlie čuo u podrumu kuće.

Mjesto je bilo istodobno i spremište i svojevrsna banka.

Medu ostalim, bile su tu originalne proizvođačke vrećice kokaina, niz kutija od cipela, sanduka i plastičnih vreća. Kada je bolje pogledao, ustanovio je da su u njima role i role novčanica od po sto dolara, američkih. Na stolu na suprotnoj strani nalazio se par bankarskih

strojeva za brojenje novca. Prema njegovoj slobodnoj procjeni, bilo je tu oko pola milijuna dolara.

Charlie se dao na posao.

Stol ispod modrog poklopca – koji je bio pomični prozor na krovu kampera – osiguravao mu je brz i lak izlaz u slučaju potrebe. Charlie je dohvatio jednu praznu vreću za smeće i stresao s nje zemlju. Pola sata bilo mu je dovoljno da je napuni dopola.

Do podneva napunio je dvije vreće i izvukao se na krov te na površinu.

Nadvio se nad vreće i ponovno prebrojio novac na danjem svjetlu. Bit će tu više nego dovoljno za njih oboje. *Vidiš, dušo? Ipak ćemo imati kćer. Na neki način. Tebi bi se to svidjelo. Svi ćemo sada biti dobro. Onog Poslovnog Charlieja više nema. Sada se Stari Charlie može vratiti i proživjeti život dok se ponovno ne sretnemo.*

Dok je Charlie vezao drugu vreću, začuo je neki zvuk u grmlju iza sebe. Prisegnuo je da više neće biti ubijanja i tako je moralo biti. Dakako, imao je pištolj. Ali znao je da ga više neće uporabiti.

Ni za koga.

Duboko je udahnuo i pokušao se okrenuti. No osjetio je da mu se tijelo napokon opire. Izgubio je ravnotežu i pao, učinilo mu se usporeno, dok mu je pogled bio uprt prema gore u uzburkano nebo.

Začuo je korake koji su mu se polako primicali. U sebi je rekao zbogom i obradovao se što će uskoro opet vidjeti Beckyno lice.

Osoba je bacala sjenu preko njegova lica.

Žmirkajući, Charlie je bacio pogled na tipa i polako se usredotočio na muškarca koji je stajao nad njim. Imao je blago zaobljena ramena. Bio je čak malo debeljuškast. Kada su se Charliejeve oči priviknule na svjetlo, zamijetio je da tip ima na sebi vjetrovku.

“Pa dobro”, rekao je George. “Samo se nemoj ljutiti.”

BalkanDownload

BalkanDownload

51

Charlie bi ga udario nogom, ali gležanj samo što mu nije otpao.

Zaletio bi se u njega ramenom, ali desna strana mu je bila jača, a ona je bila napola smrskana u sinoćnjem okršaju.

Trebao sam znati.

Bijes i uzrujanost drhturili su i grčili se cijelim Charliejevim tijelom i on je htio zamahnuti i udariti, ali je istodobno žudio za mirom i spokojem, želio je da nestane boli, zbunjenosti, tuge.

Trebao sam znati!

Počeo je udarati o zid kuće i derati se na sav glas. George je strpljivo čekao da taj napadaj bijesa splasne. Očekivao ga je, dakako. Ali nije bilo drugog načina da se sve ovo izvede.

“Potreban si mi, Charlie, molim te, shvati to.”

“Tebe su ubili...!”

“Slušaj me.”

“Tebe su, dovraga, *ubili...*”

Charlie je znao da objašnjenje slijedi. Znao je i da će se doimati razumnim. Ali Charlie je odlučio da on više neće biti razuman.

“Znam da je to sve malo nalik na Harryja Limea. Takvo nestajanje. Ali ti si morao povjerovati da sam ja poginuo. U protivnom se ne bi odlučio za ovo.”

lolyboly

“Naravno da ne bih!”

Charlie je odšepesao. Nije želio slušati sve to. Zaputio se prema ulazu u kuću. Kupaonica je i dalje bila otvorena. Pištolj i dalje u njegovu džepu.

Nema više ubijanja.

Zaustavio se i okrenuo. I pokušao je shvatiti.

Umor ga je ponovo svladao i on se *složio* na stubu kao kakva harmonika. Podbočio je glavu rukama i udisao zrak. Shvaćajući šok koji je izazvalo njegovo pojavljivanje, George mu je dao vremena. Znao je što je jamačno proživio. Razmišljao je o tome cijelu noć. Bio je stoga spreman dati mu sve vrijeme ovoga svijeta.

“Slušaj”, rekao je George. “Sjećaš se moje kuće. Isto načelo vrijedi i ovdje. Opremili bi se i ubili nas čim bismo se primaknuli ovom mjestu na kilometar. To su loši ljudi, Charlie. Cijeli život bore se za svoj teritorij, svoje dijelove, rute, sigurna područja. Čim se kriva osoba pojavi na njihovu radaru, to je to. Ja bih bio kriva osoba, a ti bi bio usputna žrtva. Činjenica da tebe nisu poznavali, dala ti je prednost da im se približiš.”

“A da su me uhvatili, što bi bilo onda?”

“Što misliš zašto sam morao odigrati tu smiješnu predstavu? Pištolj? Sirovo glumatanje? Da sam bio otvoren s tobom i da su te ulovili... S tim se ljudima ne igra. Oni bi to izvukli iz tebe. Nekako bi izvukli. A čim bi čuli moje ime, ubili bi te. Vjeruj mi.”

Charlie je podigao glavu i zabaljio se u Georgea. George je ustuknuo; težina posljednjih nekoliko dana izazvala je drhtanje njegovih usana. Uložio je svjestan napor da ih smiri. Bili su pri kraju i samo što nisu uspjeli. *Daj, Charlie, ostani uz mene još to malo.*

“Žao mi je što sam te iskoristio”, prošaptao je. “U pravu si ako

želiš otići. Novac je tvoj. Doista jest, vjeruj mi. Ako ga želiš.” Iznad stabala začulo se brujanje nekog motora. Neki automobil na cesti. Možda neki ljudi u potrazi za ručkom.

“Slušaj, bit će poslije vremena napretek za razgovore o svemu...”
Možda neka pila, pomislio je. Nije automobil. Možda motocikl.

“Ima li još nešto unutra?” pogledao je u smjeru kuće.

“Misliš, osim mrtvih ljudskih bića, George? Osim ljudi koje sam maločas ubio?”

George je kimnuo glavom i rekao: “Oprosti.”

Charlie je pogledao kuću i protresao glavom. Polako je izvadio pištolj iz kojega je prije nekoliko sati pucao.

“Hajdemo, onda”, rekao je Charlie. Pogledao je pištolj kao da ga vidi prvi put.

George je mudro kimnuo glavom.

“Dobro. Krenimo.”

I Charlie je vratio pištolj u svoj džep.

52

Uređaji su bili nedavno postavljeni, zamijetio je Neil. Prvorazredni tip pećnice i ploče za kuhanje: halogene, brzo zagrijavaju, energetski učinkovite, sa sigurnosnim svjetlom.

Katalitičke oplate.

Samočisteći roštilj.

Sve u svemu, sjajni središnji element za jednu obiteljsku kuhinju.

Neil je te stvari primjećivao dok ga je netko vukao za kosu kuhinjskim podom, a za njim su ostajale krvave pruge po glatkim, hladnim pločicama od krvi što je tekla iz sve veće rane na njegovu zatiljku.

Vidio je odraz ploče za kuhanje u mat-srebrnoj napi. Vraćajući se polako, gotovo u neizdrživoj agoniji, u mislima mu se odjednom pojavila slika vlastite kuhinje s tim elementom. To ga je obradovalo. Liz bi se takvo što svidjelo. Dvostruki gril se brzo zagrijavao. Bio je možda malo velik za njih. Zasad, dakako. Ali s vremenom će se preseliti. Kada Jake bude stariji...

Čekaj. Bol.

Neil se trgnuo i prisilio se da misli na sadašnjost. Bio je napola svjestan da se nešto kuha.

Nije baš ugodno mirisalo.

Uskoro je bio svezan za manju kuhinjsku stolicu od lijevanog željeza. Zglobovi su mu bili čvrsto omotani plastičnim trakama za pakiranje. Žmirkajući kroz krv što se polako grušala oko njegovih očiju, Neil je ugledao Rose u punom sjaju.

Lice joj se promijenilo. Na njemu je bio izraz potpune smirenosti, čeljust je djelovala nekako odlučnije, ili je to možda bila zakrivljenost usana. Ma što to bilo, ta ga je promjena uplašila više od neizdržive boli iza očnih šupljina.

Rose je smireno prišla loncu i umočila u njega nešto što je bilo nalik na četku za bojenje, počela je miješati i zadovoljna onim što je vidjela, vratila pogled na njega.

“Eto, tako”, rekla je. On je začuo zvuk stroja za uništavanje dokumenata što je mahnito radio u drugoj sobi.

“Rose”, počeo je on. Ali ona je samo kimnula. Tek sada je zamijetio lokvicu krvi u kutu i u hlače od tvida odjevenu nogu što je izvirivala iza radne plohe na sredini kuhinje.

“Ti poznaješ Charlesa Millara”, rekla je otvoreno i stala premazivati vruću gumenu smjesu po Neilovu licu.

“Mmm...” rekao je Neil, “oprosti, da. Poznajem ga. To sam ti rekao.”

“Sjećam se.” Već mu je bila premazala jedan obraz. Osjećaj je, zapravo, bio prilično ugodan. Poput topla zagrljaja nekog hladnog dana.

“Rekao si da te on nazvao”, nastavljala je ona. Sada je drugi obraz došao na red, i osjećaj je bio isti. Zamijetio je da se smjesa brzo skrućuje. Ona je ljepljivu smjesu što je curila poput sirupa i smrdjela kao govno nanosila na četku u velikim količinama.

“Jesam.” Neil se pokušao osmjehnuti, pokušao je smisliti kako da

se izvuče iz te bizarne situacije. Rose je ubila Billa Skeltona, kao u onoj igri Cluedo, prokletim žaračem. U dnevnom je boravku uništavala dokumente. Točno je znala što želi, dakako. I na temelju prijašnjeg iskustva s njom, zaključio je da mu je to kraj života, dobila ona odgovor od njega ili ne.

“Gdje je on?” upitala je. Ton glasa bio joj je kao da je pitala za neku lokalnu voćarnicu.

“Ne znam”, rekao je Neil. “Ne znam niti gdje je George Shaw, ako te to zanima.”

“Zanima me. Ali mislim da su njih dvojica zajedno. Koliko znam, bili su kada si ih ti ostavio u Ashfordu.”

Neil je zaklopio oči, a Rose je iskoristila priliku da ih premaže. Ljepljiva smjesa brzo se stvrdnjavala na njegovim obrvama, obrazima, bradi. Dakako, neće se posve skrutnuti – bila je to neka protetička smjesa. Neil se pitao može li je se rastrgnuti.

Nadao se da se može. Jako se nadao.

“Da, u pravu si, učinio sam to. Ali tada nisam znao da ih želiš naći, ne?”

Rose je uzdahnula i napunila njegovu lijevu nosnicu. Pojavilo se nekoliko mjehurića, ali smjesa je sada postajala gušća, i ma kako snažno Neil pokušavao puhati, smjesa mu je blokirala dišne putove. Počeo je disati kroz usta. Od toga mu se zavrtjelo u glavi.

“Znači da si bio s njima u kontaktu.”

“Bio sam, dakako. Ali ne znam kamo su otišli, doista.”

Rose ga je pogledala pomno i zatvorila mu i desnu nosnicu. Neilu je srce tuklo u ustima. To je bilo to. Čak i s istinom, to je bilo to.

“Dobra djela uvijek zaslužuju kartu zahvalnicu.”

“Ne znam, kunem se...”

Za Rose, to je pitanje bilo nevažno. U svakom slučaju, sada je stvar morao preuzeti Latham. Otišao je do lonca i podigao ga, vrućeg i sjajnog, s narančaste, užarene ploče za kuhanje. Neil je osjetio korake kako mu se približavaju i znao je ako postoji i jedno mjesto na kojem neće skončati ovaj jebeni život, onda je to nekakva prokleta kuhinja u “Shaker stilu”. Liz to nikada ne bi podnijela.

Latham je u Roseino ime izlio ostatak vruće ljepljive smjese u Neilova vrišteća usta. Gotovo u istom trenu Neil je uspio osloboditi noge od plastičnih poveza i smotati ih oko, kako je ispravno pretpostavljao, vrata Rose Willets.

Budući da je Latham djelovao u njezino ime, Rose je trebalo nekoliko trenutaka da shvati kako ne može odvojiti svoje misli od svojih djela, ma koliko to željela. Na kraju krajeva, ta je djela provodila jedna pedesetdvostrana žena, a Neilove noge bile su dvostruko mlađe.

Neil se svinuo prema tlu, s Roseinim vratom i glavom još čvrsto priklještenima među svojim bedrima, te je trznuo bokovima takvom silinom i bijesom da je čak i kroz ljepljivu smjesu i svoju bol čuo kako joj puca vratni kralježak.

Bio je to, dakako, samo jedan dio problema.

On se gušio.

Ljudsko tijelo može preživjeti bez kisika otprilike četiri do pet minuta. Perverzija je takva umiranja – ako vas ne guše, dakako – u tome što to gušenje uzrokuje čudan osjećaj zadovoljstva. Neil se počeo osjećati euforično kada se ugljični dioksid, koji bi normalno izdisao, počeo nakupljati u njegovu tijelu.

Bio je slijep, gušio se nasmrt i osjećao se fantastično. S njegovom euforijom rodio se i osjećaj da može sve. Naravno, jedino što mora

učiniti jest naći telefon, birati 999 i ostati nekako živ dok ne stigne Hitna pomoć.

Odbacio je osjećaj ponosa što je tako prokleta pametan i dao se na posao. Vidio je telefon. Ali gdje, gdje, gdje?

U predvorju. Vukao je željeznu stolicu za sobom, još uvijek privezan za tu stvar, tešku, metalnu, nezgodnu, i tko bi pomislio da će on, Neil Mackay, naslijepo tumarati kućom svoje nove šefice tragajući za slamkom spasa.

Pronašao je telefon na malenom stolu. Hodajući unatrag, srušio je slušalicu i prstima napipao... devet... devet... devet...

I začuo je. Prokletstvo, čuo je.

Koju službu trebate?

Znao je da će sada doći. Uvijek dođu. Zar ne? Nema više vremena za duboko mozganje. Samo što se nisam ugušio.

Dovukao se natrag u kuhinju, ali stolica je bila teška a njegovo cijelo tijelo preplavila je mliječna kiselina. Želja za životom pretvorila se u njegovoj glavi u nešto nepokolebljivo i žarko. Bila je to gadna odluka, ali nije se mogao domisliti nikakve druge mogućnosti. Teturajući u pomrčini svoje svijesti, ponovno se vratio u kuhinju pokušavajući napipati glatku površinu središnjeg elementa. Umjesto toga, napipao je hladnjak, topao pod njegovim rukama, kako zubi životom. Prsti su mu srušili nešto po podu, neki magnet, možda. Neil je pretraživao bijele točke prostorne memorije, a mjesta stvari blijedjela su u njegovu sjećanju i on se počeo znojiti, a lice mu se grčilo u paničnoj grimasi.

To bi sjajno izgledalo u našoj novoj kući. Bilo bi izvrsno za doručke, odlično za večere. Djeca bi to obožavala...

Koncentriraj se.

Prsti su mu napipali glatku površinu ploče za kuhanje.

Sada su mu u glavu nahrupile nevažne slike, sjećanja, nepovezane misli, razbijajući mu koncentraciju kako su se smrtonosni otrovi gomilali u tijelu razarajući njegova osjetila, a sposobnost da obavlja i najjednostavnije radnje pretvorila se u drhtureću gomilu ljepila, ruke su bile svezane na leđima, a život se sve brže gasio.

Nužda da nešto učini vrištala je u glavi tog polumrtvaca i Neil se ugrizao za jezik te polako, ne zbog straha, nego zbog želje da to izvede baš kako treba, spustio glavu nadolje – jer to je to, čista kemija, sigurno je tako – sve do sjećanja na crveno. Ne videći jarko svjetlo halogene ploče za kuhanje, jedva svjestan vrućine što je poput lave pržila njegov lateksom prekriveni obraz, osjetio je da ga napušta svijest; navrla su sjećanja na školske dane, Štakoraš iz znanosti, trik s plamenikom, nogomet za vrijeme odmora, Charlie Millar koji se previja na zemlji, stopalo Andrewa Crombieja, ispruženo dok se baca u noge, a siva kiša pada i hladan vjetar puše na Royal Mile, pa Jakeovo i Lizino nasmiješeno lice dok ih ljubi, i dijete u njezinoj utrobi, i vrućina u njegovoj, koja postaje plava u njegovim očima, i neizdrživa bol dok napokon, hvala Bogu, gubi svijest.

BalkanDownload

BalkanDownload

53

Očekuj neočekivano, to je Charlieju govorila njegova svijest. Kada ti život ponudi nekakav nasumičan obrazac, pokori mu se. Život nam nudi neočekivane obrate. Život nam nudi prozore kako bismo vidjeli moguću budućnost svih nas.

Raskrižja putova.

Dobra vijest, loša vijest.

Čemu se onda uzrujavati oko malih stvari, tako je mama uvijek govorila. Njezin suprug radio je na naftnim platformama, prekomjerno je pio i oboma zagorčavao život.

Dakle, ne uzrujavaj se, Charlie. Čak i kada se čini da se svijet okrenuo naglavce.

Nema više ubijanja!

Charliejeve su se misli rojile oko ovih sadržaja dok je hodao pokraj Georgea, čudnog Georgea, čovjeka s vjetrovkama, čovjeka prepunog iznenađenja. S tim čovjekom nikada nije bilo samo dobrih vijesti. Ili lagodna života. To je bilo sasvim jasno.

Ali, unatoč svemu, ipak mu je vjerovao.

Jer je bio u pravu. Bio je u pravu glede kuće. Bio je u pravu glede teretnog zrakoplova. Bio je u pravu glede toga da će budućnost biti svjetlija.

Šetnja do jezera bila je pravi užitak. *Bolje od Pentlandsa u proljeće*, procijenio je Charlie. Drukčija vrsta ljepote od Sutherlanda, Torridona, grube divljine na sjeveru; ovdje se prostirala zemljom nekako spokojnije. Čovjek se osjećao kao da mu želi pružiti ruku a ne polomiti noge.

Zelenilo stabala grlilo je sam rub jezera. Kao i svaki djelić vode u tom dijelu svijeta, bilo je tamno poput katrana i kilometar duboko. Staklasto, savršeno, okruženo stablima i tišinom.

George mu je nešto objašnjavao, ali njegove su misli bile negdje drugdje. Možda je to tako i u životu. Čak i unatoč iznenađenjima, najveći obrat koji ti se može dogoditi jest spoznaja da nema nekog konačnog, oštrog preokreta.

S obzirom na to kako stvari stoje, Charlie je bio spreman prihvatiti ih kao i pobjedu na domaćem terenu i zaboraviti sve.

George je i dalje govorio. “Ondje, na drugoj strani...” Paul, to je bilo ime koje je spomenuo. Paul Tate. Kontakt. Bitna osoba u svemu tome.

Pitao se kako izgleda.

Odbljesak sunca na vodi natjerao je Charlieja da žmirne, a George ga je gledao kao da očekuje nekakav odgovor.

“Što si rekao?” istisnuo je Charlie.

“Onda, što ćemo?” upitao je ponovno George. “Možemo presjeći ovdje čamcem ili pješice obići jezero.”

Charlie je bacio pogled na čamac. Bilo je to maleno, funkcionalno plovilo na vesla. Nije bilo nikakva motora. Samo dvije grubo istesane daske za sjedenje, a dobar znak bio je da nije bilo smrdljive vode na dnu. S Becky je u sličnom čamcu oplovio Serpentine u Londonu. Nije bio siguran kako će se ovaj pokazati u divljini Britanske Kolumbije.

George je vidio da Charlie dvoji pa je slegnuo ramenima.

“Čuj, i šetnja je krasna. Ja sam došao tim putem. Hajde, malo je duže ovuda, ali siguran sam da će on biti ondje kad stignemo...”
Charlie je odmjerio svoj gležanj i odšepesao prema čamcu, potapšavši neprimjetno džep kako bi provjerio da je pištolj još ondje.

BalkanDownload

BalkanDownload

54

Patricia je odrađivala već drugi tjedan uzastopnih noćnih smjena. Oči su joj bile zamučene i ništa, čak ni stopostotni alkohol ne bi ih mogao razbistriti. Stranice časopisa *OK* gubile su se iz fokusa, kao i uvijek ovako kasno u noći. Sada je jedna pacijentica stvarala gužvu i ona ju je morala ići smiriti, oprati je i sve srediti, kao i obično.

Ipak, siroto stvorenje, pomislila je s osjećajem krivnje ulazeći u hodnik u prizemlju, preispitujući svoje loše raspoloženje, nastojeći otkloniti svaki i najmanji znak. *Ne bih smjela bili tako očajno raspoložena. Nisam ni svjesna toga koliko sam sretna.* Prošla je kroz prostoriju za dnevni boravak i bacila pogled niz travnjak prema cesti. Semafor je žmigao žuto. Pitala se je li to neka vrsta znaka. U njezinu horoskopu stajalo je da pripazi na boje kao važan element toga tjedna.

Bila je to opet Helen, vidjela je po pozivu. *Sirota Helen*, pomislila je Patricia.

Otvorila je vrata spavaće sobe i osmjehnula se djevojci crvene kose i najpametnijih očiju na svijetu. U zraku je lebdio vonj mokraće: pomokrila se u krevet plačući. Plakala je bez prekida, dubokim, neprekidnim jecajima što su probijali madrac.

“Što se dogodilo, dušo?”

Noćna nadzornica već je bila tu s njom.

“Opet govori o svojem tati.”

“Oh, Helen.”

“Kad će doći, kad će doći?” zavijala je Helen, punim imenom Helen Peters, 21-godišnjakinja kojoj je bila potrebna potpuna njega dvadeset četiri sata na dan. “Kada će doći tata?”

Patricia je nježno podigla Helen, skinula plahtu te pripremila novu plastičnu prostirku. “Ja sam joj rekla, sestro, da ju je tata posjetio prošli tjedan.”

Helen je opet zaplakala, osjetivši spužvu kojom su je čistili. “Hajde, hajde,” umirivala ju je Patricia, “brzo ćeš opet biti u krevetu.”

“Hoću vidjeti svojega tatu sada”, zavrištala je djevojka pametnih očiju. “Moliiiiim vas?”

Patricia se malo oznojila od napora, ali joj je bilo stalo do toga da pomogne Heleni odmaknuti se od duhovnog ponora na rubu kojega se nalazila.

“Vidi, Helen, vidiš? Evo ga ovdje. Možeš ga vidjeti ovdje na ovoj fotografiji.”

Dohvatila je jednu od nekoliko uokvirenih fotografija s komode pokraj zida i pridržala je da je Helen vidi.

“Znam da to uopće nije isto,” nastavljala je Patricia, “ali bio je on ovdje prije samo nekoliko dana, zar ne? I bit će opet sutra navečer. A kada mu noga bude bolje, možeš ići kući i živjeti s njim i mamicom!”

Helen je potvrdno kimala, blago šmrcajući, i vratila pogled na sliku u okviru. Bila je to fotografija sretne obitelji, rođendanska skupina ispred narcisa, i nasmiješena Helen pokraj nekog muškarca.

Muškarca koji nimalo nije bio nalik na Georgea, baš ni po čemu.

55

Čamac se blago zaljuljao kad ga je George odgurnuo, ali se smirio kada je izvukao vesla i stao veslati staklastom površinom jezera.

Charlie je spustio vreće s novcem na rebrasto dno čamca između njih te položio svoj pištolj na njih. Pomislio je kako je to kao da ga stavlja u nekakav krevet. U njemu je žarko gorjela želja da pištolj zauvijek ostane tako usnuo.

Charlie je promatrao pejzaž na suprotnoj strani jezera. Punio je pluća kristalnim zrakom. Kako mu je cijeli život sada bio tek puki odraz života s Becky, ovaj trenutak ublažio je bol što se nakupila u njegovoj nutrini.

George je zadržao pogled na Charlieju, veslajući polako ali jakim zaveslajima prema središtu jezera.

“Znaš što me na kraju najviše uzrujalo, George?”

George je promumljao jedno *ne*.

“Služba je poslala nekoga na aerodrom”, nastavio je Charlie. “Neku terapeutkinju. Kad su doznali. Došla je da mi kaže, znaš. Na izlazu. Planiranje unaprijed, briga, dijeljenje osjećaja i tako to. I što misliš što je učinila?”

“Rekla ti je?” upitao je George.

“Dotjerala se. Mislim, stavila je šminku, zaista puno šminke.

Nabacila je lice, kako je Becky znala reći. Pazi, ona to nije mogla znati, mislim, tko bi to znao, i pomislio bi čovjek da ne može stvari učiniti još gorim nego što su bile u tome trenutku, ali čak i kada me posjela, George, čak i kada mi je sve to ispričala, kada mi je rekla da duboko udahnem, što sam ja i učinio, i vrag me odnio ako nije imala *isti parfem kao i Becky!*”

Charlie je zadržao pogled na obzorju, na smirujućoj traci zelenoga. George je kimnuo.

“Charlie...”

“I evo što mi je rekla: Dobro došao u Britaniju. Oh, i usput, supruga ti je poginula u automobilskoj nesreći. Evo, ovako je mirisala. Vidimo se.”

Charlie je podigao pogled prema nebu i zagledao se u kobaltno modar svod. Prekrasan dan za kraj žalovanja. Prekrasan dan za novi početak. Bio je opet u dodiru s Čovjekom Charliejem. Onakvim kakvoga je poznavala Becky. Onim u kojega je imala povjerenja, onim za kojega se bila udala. I onim koji je nestao onoga dana kada je ona preminula.

Charlie se osmjehivao. Gotovo da je zaboravio kako se to radi. “Želio bih ti zahvaliti, George”, rekao je žmirkajući u iznenadnu sunčevu zraku. “Na svemu.”

George nije odgovarao. Charlie se okrenuo prema torbama. Pištolja ondje nije bilo. Podigao je pogled prema Georgeu.

Iz nekog neobjašnjivog razloga, George je uperio pištolj u Charliejeva prsa.

“Nemoj”, rekao je Charlie.

George se nije smješkao.

“U stvari, Charlie,” uzdahnuo je, “govoreći o lošim vijestima – ja

imam neke za tebe.”

Sunce se ljeskalo na tamnoj površini vode.

George je prestao veslati.

Charlie je, za trenutak, prestao disati.

BalkanDownload

BalkanDownload

56

Točionica je bila vrlo obična. Smjestila se u prljavom dijelu neke oronule ulice. Sagrađena od opeke i londonskog drveta te ultrapasa, bila je jednostavna i gruba, a originalan naziv bio je The Axe. Na istome je mjestu nekoliko javnih točionica zaživjelo i nestalo. Tridesetih godina u sobama na katu dogodilo se nekoliko ubojstava, a viši katovi uništeni su u bombardiranju tijekom rata.

U takvu obliku, zgrada je bila stara 130 godina i dičila se time. No s godinama nije došla i mudrost. Bila je to, istini za volju, sebična zgrada i pravi pravcati zločinac. Zato što je bila tu, došlo je do sveopćeg kaosa u životu čovjeka zvanog Charlie i čovjeka zvanog George.

Ali nitko nikada ne svaljuje krivnju na neku zgradu. Baš ni za što. Zgrade se ne uhićuje i rijetko izvodi na sud. Pa ipak, često su sukrivci za tugu bez presedana.

U Charliejevu slučaju, zgrada je skrivala dvije razine neočekivanih događaja. Posljedica njih bilo je ono što je dovelo do susreta s Georgeom, do smrti njegove supruge, do kraja života kakav je poznavao.

Kada je Rose Willets odlučila započeti svoju feudalističku vladavinu u Službi, trebalo je uvesti odvojen proces polaganja računa. I sve je funkcioniralo. Poslova je bilo malo. Služba je osiguravala

potporu. Ali papirologija, njezina kultura tajnovitosti i njezina čista i potpuna neučinkovitost, pomogli su joj da niz godina te stvari drži podalje od očiju drugih ljudi.

Svakoga tko bi slučajno upao u mrežu i počeo stvarati probleme, prepuštala je svojem *alter egu*, Latham, koji je to rješavao brutalno i djelotvorno. Poput delfina u mreži s tunjem, bili su jednostavno na pogrešnom mjestu i u pogrešnom trenutku.

Ona je, dakako, predvidjela probleme. Čak i kad je bila prisiljena zatvoriti cijelu operaciju, u tom konačnom ljubavnom činu zatvaranja, predvidjela je kako bi se njezini kolege mogli ponašati. Zato je njihov kraj morao doći prije kraja cijele mreže. Čak bi i Latham bio uklonjen. Bilo je to samo pitanje planiranja.

Ali točionica, točionica. Kako je mogla to predvidjeti? Službena operacija u kojoj je sudjelovao Charles Millar, vrlo napet i osjetljiv sastanak, vrlo važna misija; a ipak, misija u koju je njegova supruga uspjela banuti s kolegama s posla.

Zašto je izabrala baš tu točionicu, ne zna se.

Zašto baš taj dan, u to vrijeme?

U gradu s devet milijuna stanovnika takvo je što moguće baš zbog male vjerojatnosti. Charlie, dakako, na svojem važnom zadatku, nije mogao pokazati da je pozna.

A takvo brisanje supruge ne prolazi bez osude. Kako su oni mogli znati da će te iste večeri Rose poslati Georgea Shawa da u muškome zahodu oslobodi službu druge osobe. Kako je ona mogla znati da će ta žena napisati pismo? *Na znanje onima kojih se to tiče?* I da će ga poslati u krugove dovoljno bliske da se skrene pozornost na tu točionicu? Na tu večer? I na prokletu sveprisutnu papirologiju koja će pokrenuti prokletu, krivnjom ispunjenu pomičnu traku što će voditi

izravno do nje?^{BALKAN-TIM}

Bilo je to jedino što je mogla učiniti.

Riješiti se svih njih. Jedino to.

I gledajući ovako unatrag, bilo je sasvim u redu da im jedna birokratska pogreška spasi živote. Loše vijesti stizale su u kantama. Dobre u čašicama. Ali takav je život, a život se ne može okrivljavati za ono što nosi.

Stoga krivnju za ono što se dogodilo moramo svaljivati na točionicu.

Kao i za ono što će se dogoditi.

BalkanDownload

BalkanDownload

57

Čamac se ljuljuškao u tišini poput zipke. Vladao je potpuni mir, potpuni spokoj. I toliko je toga bilo neizrečeno dok je jedan prijatelj upirao pištolj u drugoga.

“Znam tko je ubio tvoju suprugu, Charlie. Znam tko ju je usmrtio. Loša vijest je da sam to bio ja.”

Vjetar je uzdahnuo. Jedan jedini oblak pojavio se iznad planinskog lanca iza Georgeove glave. Visoko gore kružila je neka ptica. Charlie je sve to registrirao, bio je svjestan svega, procjenjujući što bi moglo slijediti.

“Samo sam obavljao svoj posao.”

Charlie je kimnuo.

George se pomaknuo na sjedištu i povukao veslo kako bi ispravio smjer čamca. “Daj, molim te, pa i ti si činio iste stvari. Izvršavaš ono što ti se kaže. Na terenu, jednostavno sve *izvršavaš*. Kako sam mogao znati tko je ona? Kako sam mogao znati da ću završiti ovdje s tobom? Kakvi su izgledi da se to dogodi? Kako se, dovraga, takve stvari događaju baš dobrim ljudima? Daj. Pokušaj to gledati iz moje perspektive.”

Charlie je šutio.

“Pokušavaš li?” upitao je George. Uzdahnuo je. “Mislim da ne

pokušavaš.” Stisnuo je glavu kako bi odagnao glavobolju, a onda popravio ravnotežu.

Valići su pljuskali o trup čamca. Na laganu povjetarcu, plastične su vreće blago šuš kale.

“Da nisi izgovorio njezino ime, sada ne bismo bili ovdje.”

“Hoćeš reći da je sve to moja pogreška.”

“Je. Na neki način je.”

Charlie se pitao koliko bi jednostavno bilo da se zajedno utope.

“Čuj. Dok mi nisi rekao njezino ime, bio sam apsolutno na tvojoj strani. Kada sam doznao, morao sam donijeti odluku. Morao sam. Ti si me doveo u tu situaciju. Sve sam ovo vrijeme to vagao. Obojica bismo dobili novac i svatko bi otišao svojim putem. Ali duboko u sebi znao sam da to neće proći.”

“Mogao bi me pustiti.”

“Mogao bih. Da.”

“Imaš li doista kćer?”

George ga je gledao neko vrijeme. Charlie je vjerovao da ga je u tome trenutku mogao razoružati, brzim udarcem nogom izbio bi mu pištolj u vodu, a u borbi prsa o prsa bili su izjednačeni, posebice sada kada je znao za gibljivost Georgeovih zglobova.

Ali nije želio to učiniti. Zasad još ne.

“Ne”, rekao je George. “Izmislio sam to kako bih ti bio draži.”

“Nikada te ne bih našao. Ti bi mogao zauvijek nestati.”

“Ali, evo zašto ne mogu. Zato što nema nikakvih jamstava da ti ne bi u nekome trenutku poželio oduzeti mi život. Ili unajmiti nekoga da to učini. Ili da ne bi promijenio ćud i poželio dokopati se mogeg novca.”

Charlie je ostavljao dojam kao da ga sluša pa je George nastavio.

“Mogao bi postati narkoman ili alkoholičar. Mogao bi upoznati neku djevojku i poželjeti da joj kupuješ stvari. Otići na odmor s njom. Dobiti dijete i željeti osigurati im budućnost. I počeo bi mrziti ovog ugodnog, suncem opaljenog čovjeka koji je, kako ti je znano, bez i trunke dvojbe uklonio tvojega životnog partnera s lica zemlje... Obojica znamo da uvijek postoji nešto više, uvijek. Čak i kada su izgledi vrlo maleni. Uvijek smo težili izvjesnosti, Charlie. A u to ću biti siguran kada te upucam, i kada budeš mrtav, i kada potoneš na dno jezera. Tada ću znati, s potpunom sigurnošću, da se nećeš usred neke noći pojaviti u mojoj kući i željeti mi učiniti neko zlo. Žao mi je, doista mi je istinski žao zbog svega ovoga. Ja sam, pretpostavljam, jednostavno loš prosuditelj ljudi. Uključujući i samoga sebe. Nikada nisam pomišljao da bih to mogao izvesti, pogotovo ne nakon svega što si ti učinio za mene. Ali bio sam osamljen tako dugo da jednostavno ne znam kako bi uopće moglo biti drukčije.”

Charlie se ponovo prisjetio lica. Georgeove maske.

Mercedes prepun tinejdžera.

Njegove oči prikovane na cestu ispred njih.

“Jako mi je žao zbog tvoje supruge”, rekao je.

George tada nije izražavao sućut.

On se *ispričavao*.

Charlie se osvrnuo oko sebe. Sunce je sada već sjalo svom snagom. Ljeto je stizalo. Do jedne obale bilo je pola milje. Do suprotne isto toliko. I dvije milje dolje, u tamni zagrljaj ledene vode.

“Dakle, pucat ćeš u mene.”

U Georgeovim očima pojavio se pogled, jedna mjera sućuti, jedna mjera nečeg tragično neizbježnog, i malo sarkazma, vizualni koktel drukčije znan kao *DA*. Osamljenost djeluje na ljude. Tajne koje

stvaraju tu osamljenost obično su nevine. Nema krivnje. Ali stalni val osamljenosti stvorio je u Georgeu svojevrsnu čahuru. U njoj je živio George, za sebe i po sebi. A kako nikoga drugoga nije moglo biti, živio je samo za sebe. Čiste i gotovo lijepe razine sebičnosti koje bi postigao bile su i oblik samoočuvanja. Njegova osamljenička harmonija bila je čista poput glazbe sfera. Ton u savršenom molu, savršeno rijedak, savršeno odsviran na svim osamljenicima ovoga svijeta koji listom znaju taj ton kao da je glazbena potka njihovih života.

“Gledaj na to ovako”, rekao je George. “Povučem li okidač, metak će te najvjerojatnije pogoditi u srce i ubiti te.” Glas mu je bio ravan, čak smirujući. “Većina ljudi, pogođenih metkom u srce, vjerojatno će preminuti. Ali to nije *posve sigurno*, zar ne? Ne, ono, sto posto.”

Dok je George dalje razvijao svoju teoriju, Charlie se polako primicao rubu čamca.

“Većina ljudi bi umrla, ali ti možda *nećeš*. Ti bi mogao biti prvi, Charlie. Ti bi baš mogao biti onaj prvi koji će nadmudriti smrt na taj način. Razmisli o tome. Mi se spremamo za najmanje vjerojatne buduće ishode i, budimo iskreni, pod ovim okolnostima, to je gotovo sigurno baš takva situacija.”

Charlie i *jest* razmišljao. Ali ne u reakciji na Georgeove riječi. Razmišljao je o jednom sjećanju, jasnom ali davnom sjećanju, o malenom savjetu koji mu je jednom davno dao njegov tata. Bila je to jedina stvar koju mu je otac rekao u trijeznom stanju, a koju je zapamtio. Na neki bizaran način, i Forbes Mackinnon ponovio je to mnogo godina poslije. Savjet je bio ovaj: *Nikada se ne upuštaj u borbu koju ne možeš dobiti.*

Charlie je sada već bio na samom rubu čamca.

“Što radiš, Charlie?”

“Spremam se skočiti u vodu.”

“Čime želiš reći da nećeš.”

“Čime želim reći da hoću.”

I Charlie se bacio preko ruba.

Da ste gledali s obale, vidjeli biste čovjeka koji se mahnito bacio u tekućinu crnu poput tinte što se nakupila u toj starodrevnoj dolini koju će moderna civilizacija poslije nazvati jezerom. Da ste bili riba koja je gledala gore prema Charlieju kada je pljusnuo u vodu, vidjeli biste ondje nešto drugo... da ste imali sposobnost vidjeti to nešto, izraz sumnje. Zabrinutost. Nešto više od izbjegavanja i bijega. Upit o mogućnosti. Posljednje natruhe ufanja i tjeskobe što plešu samim rubovima njegova života.

Charlie je podronio pod čamac.

Napola je pomislio da prevrne Georgea, ali znao je da bi mu za taj napor bio potreban barem jedan udisaj. A i zbog svojih trenutnih ozljeda ne bi dobio drugu priliku ako ne bi uspio otprve. Uza sve to, Charlie se nadao da će se udaljiti što je više moguće od čamca prije nego što George povuče okidač.

George je uzdahnuo, znajući da je to jalov pokušaj umirućeg čovjeka. A onda mu je sinula jedna misao. Provjerio je okvir za metke. Ne – metak je još bio ondje.

George je strpljivo pričekao da Charlie napokon negdje izroni. Čamac se ljuljao na valovima, izazvanima njegovim skokom. George je malo savio koljena, smirujući ljuljanje i održavajući ravnotežu što je bolje mogao. Pretraživao je pogledom površinu vode, tražeći znakove života.

Nije mu trebalo dugo da ih primijeti. Na desetak metara na površini se pojavio niz mjehurića. Kratko nakon toga izronila je i

Charliejeva glava. George je naciljao. Bio je vrstan strijelac. Na toj udaljenosti nije mogao promašiti.

Potekla mu je suza za izgubljenim prijateljem.

I on je stisnuo okidač.

BalkanDownload

BalkanDownload

58

Dobra vijest je da je kokot udario o iglu.

BalkanDownload

BalkanDownload

59

L oša vijest je...

Pa, to ovisi o tome što je tko držao.

Jer kokot je, udarivši o iglu, također udario i o mrvicu plastičnog eksploziva C4 veličine ljudskoga nokta, koju je Charlie ondje postavio. U kupaonici, u samoći, to mu se činilo logičnim svršetkom ubijanja.

Uporabio li ga on sam ili tko drugi, Charlie je želio da rezultat bude isti. Kao ista količina nitroglicerina pod čekićem nekoga kovača.

Charliejevu su odjeću našli na jugoistočnoj obali jezera. Netko je ondje nedavno otvorio kafić i sada je gorko proklinjao svoju sudbinu.

Od Georgea nije bilo ni traga ni glasa. Samo iverje jednog inače sasvim nevina čamca.

Pronađena su dva svjedoka. Nekakva.

Prvi je bio muškarac po imenu Paul Tate. On je godinama surađivao s Georgeom i držao ga je besmislenim dosadnjakovićem koji je, međutim, znao lokaciju poveće svote. Bilo mu je drago što ga je George nazvao prethodnoga tjedna, jednom s javnoga telefona u Londonu, drugi put iz Cambridgea, i kanio ga je ubiti kada se nađu na dogovorenu sastanku. Ali kada je začuo eksploziju, razveselio se jer je uštedio na metku. Taj mu je tip već bio dužan zbog jednog poslića u lunaparku.

Jedini svjedok koji je eventualno mogao pomoći kanadskoj policiji u istrazi, bio je u trenutku eksplozije petstotinjak metara iznad jezera. No Dean nije bio tip osobe koja bi pomagala vlastima u bilo kakvoj istrazi, jer su istrage često vodile do pretraga kuća i ljudi koji zapisuju brojeve registracijskih pločica, a takvo ponašanje može katkada izazvati kojekakve probleme nekom mladom čovjeku kojemu se žuri.

Stoga je on samo kimnuo, osmjehnuo se i nije rekao ništa doli da je čuo jaku eksploziju, ali je bio usredotočen na to da se ne zabije u planinu.

Jedini navještaj da je nešto pošlo po krivu, barem što se tiče kanadskih medija, bilo je tajanstveno otkriće nekoliko tisuća dolara u želucu jedne jezerske pastrve kapitalke koja je uhvaćena na jezeru dva dana poslije. Lokalno stanovništvo sve je zaboravilo istoga trena.

Osim jednoga. Bio je on dobrano opaljen suncem, to je sigurno, ali Dean je bio prilično siguran u ono što je vidio.

I što nije rekao murjacima.

Nekih deset sekundi nakon što je skočio s litice, uhvatio je jaku termalnu struju kojoj se rado prepustio, struju koja ga je u laganoj spirali podigla točno iznad jezera.

Kada je eksplozija odjeknula, pogledao je dolje. Tamna površina vode bila je namreškana. Neki luđaci povremeno bi pokušavali preplivati cijelo jezero, ali obično bi za to čekali ljeto. I obično ne bi eksplodirali.

Zakrenuo je ulijevo i pokušao se okrenuti i vratiti, ali struja ga je samo dignula još više. Kada se napokon uspio vratiti, valova više nije bilo.

Ali vraćajući se preko jezera, pozornost mu je privuklo nešto na jednom dijelu pješćanog pruda. Pogledao je malo bolje. Nije bio sasvim

siguran, ali učinilo mu se da je vidio jednorukog čovjeka kako šepajući ulazi u šumu.

BalkanDownload

BalkanDownload

60

Teške cipele toga tipa zveckale su tvrdim linoleumom. Odzveckale su pokraj recepcije, otapkale uza stube, a njihov je vlasnik pretpostavljao, kao i uvijek, da je njegov dolazak već najavljen. Oči bi mu obično vragolasto svjetlucale. Ali danas – štoviše, posljednjih nekoliko tjedana – u njima je bio vidljiv određen nedostatak te iskričavosti i nije baš bio oduševljen što se nalazi u jednoj bolnici. Nije imao povjerenja u njih. No današnja ga je vijest ipak razveselila. Bit će dobro vidjeti toga momka.

“Gospodo”, rekao je prošavši pokraj nekoliko zbunjenih bolničarki. “*I dame*”, dodao je obrativši se manjoj skupini stažista na ulazu u odjel za teške opekline.

Trebalo je proći neko vrijeme da vijest stigne iz Kanade. Kojih tjedan ili dva poslije, u Središnjoj službi za prijam depeša primljena je obavijest Kanadske tajne službe. I veoma su brzo hodnici Eustonove zgrade brujali od govorkanja i bili ispunjeni tugom zbog smrti Charlieja i Georgea. Charlieja, nevine žrtve u bujici izdaje Rose Willetts.

I Georgea, dobra čovjeka koji je pošao po zlu i postao smrtonosan jednostavno zato što je izvršavao ono što mu je bilo naređeno.

A sada je Forbes bio donositelj poruke trenutnom heroju. Nadao se da će se držati dolično.

Neil je čuo vijest i potekle su mu gorke suze koje su mu grizle obraz s opeklinama. Forbes je sjeo na nisku narančastu stolicu; dlake na nogama stršile su mu ponad ruba čarapa.

“Ni Rose više nema”, objasnio je. “Njezino mjesto sada je tvoje. Kada budeš spreman.” Vrat joj je slomljen, objašnjavao je Forbes, i bio je to školski potez, ako može tako reći. Neće biti nikakvih optužba, samo pohvale za hrabrost. Neila se sve to nije dojmilo, bio je tužan zbog svega. Upitao je Forbesa za pogreb Billa Skeltona. Forbes je rekao kako se svi nadaju da će se Neil osjećati dovoljno zdrav da dođe. Neil je odgovorio da će se potruditi koliko bude mogao.

Forbes mu je dobacio osmijeh potpore i spustio nekoliko smeđih omotnica na stolić pokraj kreveta. “Tvoja pošta”, objasnio je i bez riječi se okrenuo na svojim kožnatim potplatima i otišao. Neil je pričekao da toktanje cipela izbljedi prije nego što je zaklopio oči.

Kasnije toga dana posjetili su ga Liz i djeca. Liz mu se činila čudno suzdržana. Bila je oduševljena što ga vidi, kao i uvijek, djetesce je bilo dobro i sretno se ritalo u njezinu trbuhu, Jake je bio pun energije, ali ne pretjerano, nije bio toliko nemiran da bi izazivao migrene, ne kao prije.

A ipak, Neil nije bio siguran.

Liječnici su ga uvjerovali da ga je njegova tjelesna građa spasila. Možda i njegov pozitivan stav. Uvijek je pokušavao vidjeti svjetliju stranu života. Bio se dvaput onesvijestio: od udarca i od gubitka kisika u krvi. Poslije toga mozak ne može funkcionirati kako treba.

Samo on može pouzdano to reći. A on nije bio siguran.

Liz se *definitivno* ponašala čudno. Htjela mu je reći, ali jednostavno nije znala kako da to uobličī. Iz nekih, njoj neobjašnjivih razloga, na njihovu se bankovnu računu, bez upozorenja, našla povećā

svota.

Jake je opalio tatu po tjemenu, ali tata mu se samo osmjehnuo i poslao mu poljubac. Svakako je htio otvoriti omotnice što su ležale na stolu, ali Neil nije imao snage natezati se s njime. Dok je Jake pomno stavljao svaku omotnicu i pismo na pokrivač, Neil je zamijetio među službenom poštom i malenu razglednicu.

Zamolio je Jakea da mu doda razglednicu na kojoj je bila slika palmine drveća. Jake je bio razdragan što može biti od koristi. Neil je pogledao poledinu. Marka i poštanski žig bili su iz Paname. Nadnevak je bio star šest dana.

Osim Neilove adrese, jedina riječ ispisana na razglednici izmamila je na Neilovu licu širok osmijeh. Bio je to Charliejev rukopis. I samo jedna jedina riječ. Pisalo je jednostavno:

“ODGOVORI.”

I bili su tu, na razglednici.

Neil se nastavio smijati čak i kada je osjetio bol.

BalkanDownload

BalkanDownload

61

Karlu su bile dvadeset tri godine, ali osjećao se kao da ima sedamnaest. Bilo je to djelomice zato što njegova emocionalna zrelost nije zapravo otišla dalje od te dobi. Ali novi zaposlenik Premier Photo Shopa u New Mexicu doimao se prilično zadovoljan činjenicom što je živ. Bilo je to u potpunoj suprotnosti s dobrim dijelom Karlova svjetonazora i toliko ga je živciralo da je na svojem dijelu pulta počeo urezivati riječ “ZAŠTO?” Bio je to nešto bolji pokušaj od prethodnoga, kada je nastojao urezati riječ “BRYAN”. Nije znao zašto je urezao baš tu riječ. Nije čak ni poznavao nekoga tko se zove Bryan. Za Karla je život bio tako pun tajni i nedosljednosti da se on obično napijao i onda zaboravljao na sve to.

Ovaj novi tip bio je prilično zabavan, ali je govorio neke čudne stvari. Sudeći po naglasku, bio je jamačno lokalni frajer – Karl je barem poznavao ljude. Ali sigurno je išao u nekakvu hohštaplarsku privatnu školu izvan grada jer nitko u ovome gradu ne može doista znati toliko stvari i ostati nekažnjen. Najčudnije je to što je frajer, čini se, zaista *cool*, ali to što se u ovom dijelu zemlje ne događa baš ništa, njega ni najmanje ne uzbuđuje. U stvari, to se frajeru nekako i sviđa.

“Onda, šta ima?” upitao je Charlie.

Karl je samo slegnuo ramenima.

Charlie se ovamo prebacio gotovo posve legalno. Poveće svote

mogle su vam priskrbiti štošta u Sjedinjenim Američkim Državama, to je sigurno. Novac vam nije mogao pribaviti sreću, to je istina, ali mogao je otkloniti dobar dio tuge, a to je Charlieju sasvim odgovaralo. Pitao se je li Neil ikada dobio njegovu razglednicu.

“Vrijeme je za čišćenje prokletog stroja”, progundao je Karl.

“Tko je na redu?” upitao je Charlie.

“Čekaj da provjerim glas sudbine.”

Karl je izvukao papirnati kalendar sa slikama Monster Truck vozila. Izbor mjeseca svibnja bio je jedan s Bigfoot 15 šasijom i karoserijom Firestone/Tonka Team Big Foot broj 34. Pod današnjim nadnevkom bilo je upisano slovo “K” i to otkriće, barem što se Karla ticalo, nije bilo dobro.

“Dovraga i natrag”, rekao je.

“Ja ću to obaviti, ako želiš”, rekao je Charlie.

“Ma ne možeš”, rekao je Karl.

“Zašto ne?”

Karl je pokušao smisliti neki razlog, ali nije uspio. Jedino na što je mogao misliti bile su grudi Kimberly Mason. Bila je ona vruća i paprena, poput meksičke sarme.

“Zaista nemam ništa protiv”, osmjehnuo se Charlie.

“Ne znam baš.”

“Znaš što”, rekao je Charlie, vadeći kovanicu iz posude za napojnice. “Bacimo novčić.” Karl je slegnuo ramenima i odmaknuo se.

Novčić je poletio u zrak i u letu je uhvatio zraku kasnog poslijepodnevnog sunca. S radioprijamnika začula se neka pjesma. Charlie ju je bio čuo samo jedanput. Bilo mu je tada sedamnaest godina i pitao se hoće li i knjiga njegova života biti tako neispisana i

prepuna mogućnosti kao ta pjesma.

I dok ju je slušao, shvatio je.

Novčić je još bio u zraku.

Jednostavno se zadržao ondje, okrećući se i okrećući. Charlie se sada glasno smijao, razrogačenih očiju i zapanjen. Nitko ne bi povjerovao u takav kraj, nitko to ne bi nikada povjerovao. A ipak, bio je tu, samo za njega, samo ovaj jedan put. Samo u ovome životu.

I prvi put nakon zaista mnogo vremena, Charlie se radovao budućnosti.

Glava, pismo.

Glava, pismo.

Glava, pismo.

BalkanDownload

BalkanDownload

Zahvale

Hvala, hvala, hvala. Jonny Geller koja me je uvjerala da je pisanje romana doista zabavno. Benu Hallu koji mi je rekao da je Jonny vjerojatno u pravu. Nicku Seyersu i svima u Hodderu koji su me totalno iznenadili kad su povjerovali u te riječi, a zatim dugo čekali dok sam te riječi i napisao.

Mari Evans za dalekovidnost i ukus. Annie Dudek za ljubav, ohrabrivanje i podršku. Tess Cuming, Benu Stollu, Marku Evansu i klanu Mirren za pomoć i savjete. Mikeu Bakeru za savjete o oružju. Svim mojim jadnim prijateljima koju su preživjeli cijeli proces zajedno sa mnom. Mojim sretnijim prijateljima koji su se pitali gdje sam dovraga nestao. Oprostite, pisao sam ovaj roman. Mojim roditeljima, mojem bratu i njegovoj obitelji za ljubav i razumijevanje za stalna iznenađenja.

Harryju Quinnu za nadahnuće. Joshu i Christine koji su podnosili stalno kuckanje. Gandalfu za neprocjenjivu pomoć u istraživanju. Stephenu Garrettu, Jane Featherstone i ostatku Kudosa za prijateljstvo i ohrabrivanje tijekom cijele moje karijere.

I tebi, čitatelju. Romani doista jesu zabavni, naučio sam. Čitati.